

49551

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీ మాలికా స్తుతి

తొండరడిప్పొడి ఆళ్వారుల తిరుమాళై ప్రబంధముపై
ఆంధ్ర వివరణము

ఆంధ్ర వివరణము

శ్రీ. ఉ.వే. శ్రీ. న. చ. రఘునాథాచార్యస్వామివారు

ప్రచురణము

సత్యప్రదాయ పరిరక్షణ సభ, వరంగల్ - 2

PLACED ON THE SHELF

Date.....

ఎనిమిదవ పుష్పం
వ్రతులు 1000
1992

అన్ని హక్కులు
సత్యంప్రదాయ పరిరక్షణసభ
వరంగల్ వారివి.

GIRI VENKATESWARA
CENTRAL LIBRARY &
RESEARCH CENTRE,

Acc.

49551

Date.....

TIRUPATI.

ప్రతులు :

1. గీతాభవనమ్,

జె.పి.యన్. రోడ్, వరంగల్ (ఆం. ప్ర.)

2. శ్రీ రామానుజవాణి.

11-49-186, శివాలయం పీఠి.

విజయవాడ - 520 001.

వెల : 20-00

ముద్రణము :

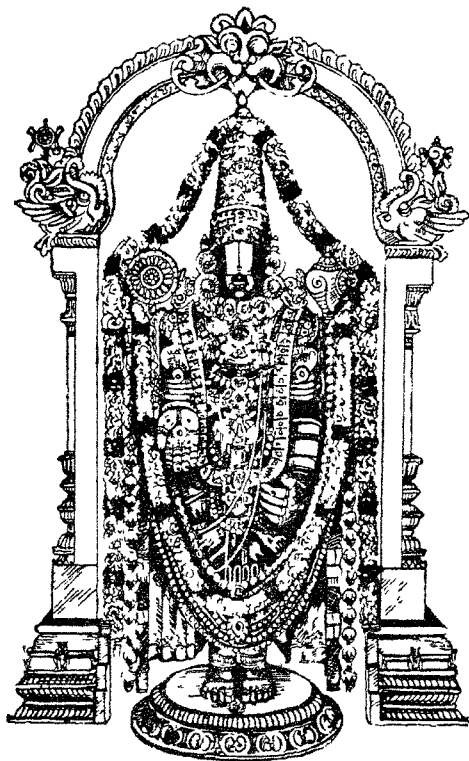
వేంకటరమణ బుక్ ప్రింటర్స్

జె.పి.యన్. రోడ్, వరంగల్.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీ వేంకటాద్రి నిలయః - కమలా కాముకః పుమాన్
అభంగుర విభూతిర్నః - తిరంగయతు మంగళమ్॥

ఈ “శ్రీమాలికా స్తుతి” గ్రంథ ప్రచురణకు రూ. 10,000/-
(పదివేల రూపాయలు) ఆర్థిక సహకారము నందించిన
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానమువారికి మా హృదయ కృతజ్ఞతలు

శ్రీ. న. చ. రఘునాథాచార్యులు
సత్సంప్రదాయ పరిరక్షణ సభ, వరంగల్.

మా మనవి

ప్రియ భాగవతులకు మా చిన్న మనవి. భగవద్రామానుజులు ప్రబోధించిన సంప్రదాయమునకు విపుల ప్రచారము నాపాదించుటకై ఏర్పడిన ఈ సభ మూడు సంవత్సరములుగా అనేక సంప్రదాయ రహస్యములను అవిష్కరించిన నర్తకస్థములను ప్రకటించుచున్న విషయము సుప్రసిద్ధము. జిజ్ఞాసతోను ఆసక్తితోను మా గ్రంథములను పఠించిన సహృదయులు కొందరు తమ హార్దిక ప్రశంసలను అందజేయుటయే గాక సభ్యత్వమునుగూడ స్వీకరించిరి. మంచిదే.

కాని మాకు ఈ కొద్ది మాత్రముచే సంతోషముగాని తృప్తిగానిలేదు. మాది పేరాన. మా ప్రయత్నము ప్రయాసగూడ పెద్దది. మన మనుభవించవలసిన ఉత్తీవించ వలసిన సంప్రదాయము పవిత్రమైనది నిర్దుష్టమైనది మధురమైనది. ఇట్టి విషయమున మా ప్రయాసకు తగిన సమగ్రమైన ఫలితము కలుగుటలేదే అన్నదే మా ఆవేదన.

మన ఆంధ్ర రాష్ట్రములోని మూడు ప్రాంతములలోను ఆధ్యాత్మికముగా మన శ్రీవైష్ణవ సంప్రదాయముపై విశ్వాసము కలిగిన కుటుంబములు కొన్నివేలు మాత్రమే కాదు లక్షలకు మించి యుండవచ్చును. అందులో వదవవంతువారిలోనైనను మా కృషి పరివర్తనమును కలిగింపలేదే! కేవలము లౌకిక విషయములలోనే ప్రవృత్తిని పెంచుకొని జీవించుచున్న మన సంప్రదాయ కుటుంబము లెన్నియో ఈ మహాత్తర సద్విషయముపై తమ అభిమానమును జిజ్ఞాసాపూర్వకమైన హృదయమును కొంచమైనను సాధించుటలేదే! ఇది సంప్రదాయముపై వారికిగల ఉదాసీనతయా? తిరస్కారభావమా? లేక - పిరెవరు మాకు ప్రబోధించుటకని మాపై అనాదరమా? లేక ఇంకను మా కృషిలోనే ఏదైన లోపమున్నదా? ఇవి ఏవైనను హేతువులు కావచ్చును.

శక్తికొరిది మా కృషి కొనసాగుచున్నది. ఇందు లోపముగాని స్వార్థముగాని అణుమాత్రము లేదు. కాని మీ ఉదాసీనతయే కారణము. ఒకసారి కొద్ది సమయమిచ్చి ఓపికతో మా గ్రంథములను చదవండి. మన సంప్రదాయములోని ఆశ్చర్యకరమైన విషయములను నడువదేశములను మధుర నందర్పములను రుచి చూడండి. అవశ్యము మీలో సంప్రదాయ శ్రద్ధ ఏర్పడి మంచి మార్పురాగలదని మా ప్రగాఢ విశ్వాసము. ప్రచారములోగాని మా వ్రాతలోగాని ఏవైనా లోపములుంటే నిస్సంకోచముగా ఎత్తి

చూపండి. తగిన సలహాలను ఇవ్వండి. తప్పకుండా స్వీకరిస్తాము. కానీ మీ ఉదాసీన తనో తిరస్కారభావమునో భరింపలేము. “న నశ్యంత ముపేక్షయం- ప్రదీప్తం శరణం యథా” అనికదా మహానీయుల అభినివేశము. మీకు ఇందు రుచి ఏర్పడునట్లు ప్రబోధింపవలసిన బాధ్యత మాది. ఎంతో ఆర్థితో చేయు మా ప్రయాసను కనీసముగా నైన సహృదయతతో స్వీకరిండుట మీ కర్తవ్యము. లౌకిక ప్రవృత్తులపైగల మీ శ్రద్ధను కొంతయైననూ మన పెద్దలు శ్రమకోర్చి నేటివరకు అవిచ్ఛిన్నముగా నందించుచూ నిలబెట్టిన సంప్రదాయము పైగూడ చూపుటలో ఆపేపీయలేదు గదా : ఆ శ్రద్ధతో ఒక్కసారి మా గ్రంథాలను చదవండి. ఇదే మా ప్రార్థన. ఆవేదన.

ఇప్పటివరకును పోషకులుగనో అభిమానులుగనో నభ్యర్థ్యమును స్వీకరించిన వారి సంఖ్య వందకుమించలేదే- అని సిగ్గుపడుచున్నాము. సంప్రదాయ విఘ్నలైన ప్రియ భాగవతోత్తములారా! మీరు అర్పించు ధనముకాదు మాకు ముఖ్యము. మీరు చూపవలసిన ఆదరమే మా కృషికి మంచి ఉత్సాహమును మహానందమును ప్రసాదించును. మా కృషికి కీర్తిప్రతిష్ఠలపైగాని ధనముపైగాని ప్రతిఫలాపేక్ష ఏ మాత్రము లేదని మనస్ఫూషీకముగా మరొక మారు నివేదించుచున్నాము. మీరును ఈ సంప్రదాయ సేవలో యథాశక్తిగా అన్వయించి మీవలె ఇతరులకు మార్గదర్శకులు కండు. మహోన్నత శిఖరాగ్రములనందిన మన సంప్రదాయ వైభవమును మీరును ఇతరులకు ప్రబోధించి మా కృషిని ఫలవంతముచేయుడు. మీ భక్తిశ్రద్ధలను ప్రదర్శింపుడు.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ త్రిదండి చిన్న శ్రీమన్నారాయణ రామానుజ జీయరుస్వామివారి కుభనంకల్పముతో ఆవిర్భవించిన సంస్థ ఇది. నానా ముఖముగా వ్యాపించిన ఆ స్వామి వారి మహత్తర ప్రచారములలో ఇదొకమార్గము. ఉపన్యాస- ప్రవచనాదులకంటె ఈ నద్గ్రంథ ప్రచురణము చిరస్థాయియైన ఉత్తమ ప్రచారము. నేడు ఇది బహుధన సాధ్యమైనను అత్యావశ్యకము.

మరియొక మనవి. సంప్రదాయ ప్రబోధకులైన విద్వాంసులు పెద్దలు ఎందరో మనలో ఉన్నారు. లలిత మధురమైన భాషలో పరమార్థమునందించగల లేఖకులుగూడ ఎందరో మనలో కలరు. తామెరిగిన ప్రామాణికములైన సంప్రదాయ రహస్యములను గ్రంథరూపమున వ్రాసి మా కందించినచో అవశ్యము ప్రకటించగలము ఒకరిద్దరు చేయు కృషి మాత్రమేఛాలరు. కనుక రచయితలైన వండితోత్తముల శోధాటును వినుమ్రభావముతో మరల ఆహ్వానించుచున్నాము.

ఇప్పుడు ప్రకటితమైన ఈ తిరుమాల్లై ప్రబంధము వరమ ప్రామాణికమైన మన అశ్వాదులలో నొకరగు శ్రీ వివ్రనారాయణ మునీష్యుని ప్రసాదించినది. మన వంటి పాదులను భక్తిమార్గమున ప్రవర్తించునట్లు ప్రబోధించుటలో వారి అభి నివేశము అగ్రహము అప్రతిమానమైనది. ఇందలి ప్రతి ఒక్క పాశురము వారి హృదయావేదనకు తీవ్రతర ప్రబోధమునకు ప్రబలసాక్షియని చెప్పుట అతివాస్తవము. విశ్వానుసందేయమైన వారి తత్త్వోపదేశమును లోకమునకు అందించవలెనను సంకల్పముతో ఈ గ్రంథము ఆంధ్ర వివరణముతో ప్రకటింపబడినది. శ్రీరంగనాథునికి అన్తికులైన ఏయి భాగవతోత్తములకును ప్రేమోపహారముగా ఈ మా వివరణ గ్రంథము సమర్పితము.

వరమహంస పరివ్రాజకులైన శ్రీ శ్రీ శ్రీ త్రిదండి చిన్న శ్రీమన్నారాయణ రామానుజ జీయరుప్పామివారి మంగళాశాసనములు అనే వచిత్ర దోహదముతో ఈ నత్పంప్రదాయ పరిరక్షణ సభాకల్పిత అంకురదళను దాటి వల్లవితమై కుసుమితమై ఫలితమై నానా ముఖములుగా విస్తరించగలదనుటలో సందేహములేదు. ఈ గ్రంథ ప్రచురణకు అనుమతినిచ్చిన శ్రీవారి కృపకు మా సాదరాంజలి బంధముతో కృతజ్ఞతలను తెలుపుకొనుచున్నాము.

గ్రంథ ప్రకటనమునందు హార్దిక సహకారమునందించిన భాగవతుల కందరికి విధన్యవాదములను తెలుపుచున్నాము.

అచిరకాలములో విద్వత్ప్రముగా సుందరముగా గ్రంథమును ముద్రించి యిచ్చిన వేంకటరమణ బుక్ ప్రింటర్స్ వారికి కుఠాకాంక్షలను అందజేస్తున్నాము. కుభమస్తు.

ఇట్లు విన్నవించు

భాగవత విధేయుడు

శ్రీ. న. చ. రఘునాథాచార్యులు

సభార్యజీడు

చూపండి. తగిన సలహాలను ఇవ్వండి. అప్పుకుండా స్వీకరిస్తాము. కాని మీ ఉదాసీన తనో తిరస్కారభావమునో భరింపలేము. “న నశ్యంతి ముపేక్షేయం- ప్రదీప్తం శరణం యథా” అనికదా మహానీయుల అభినివేశము. మీకు ఇందు రుచి ఏర్పడునట్లు ప్రబోధింపవలసిన భాధ్యత ముంది. ఎంతో ఆర్థితో చేయు మా ప్రయాసను కనీసముగా నైన సహృదయతతో స్వీకరించుట మీ కర్తవ్యము. లౌకిక ప్రవృత్తులవైగల మీ శ్రద్ధను కొంతయైననూ మన పెద్దలు శ్రమకొల్పి నేటివరకు అవిచ్ఛిన్నముగా నందించుచూ నిలబెట్టిన సంప్రదాయముపైగూడ చూపుటలో అప్పేయియులేదు గదా! ఆ శ్రద్ధతో ఒక్కసారి మా గ్రంథాలను చదవండి. ఇదీ మా ప్రార్థన. అవేదన.

ఇప్పటివరకును పోషకులుగనో అభిమానులుగనో సభ్యత్వమును స్వీకరించిన వారి సంఖ్య వందకుమించలేదే. అని సిగ్గుపడుచున్నాము. సంప్రదాయ విస్తృతైన ప్రియ భాగవతోత్తములారా! మీరు అర్పించు ధనముకాదు మాకు ముఖ్యము. మీరు చూపవలసిన ఆదరమే మా కృషికి మంచి ఉత్సాహమును మహానందమును ప్రసాదించును. మా కృషికి కీర్తిప్రతిష్ఠలపైగాని ధనముపైగాని ప్రతిఫలాపేక్ష ఏ మాత్రము లేదని మనస్ఫూషీకముగా మరొక మారు నివేదించుచున్నాము. మీరును ఈ సంప్రదాయ సేవతో యథాశక్తిగా అన్వయించి మీవలె ఇతరులకు మార్గదర్శకులు కండు. మహోన్నత శిఖరాగ్రములనందిన మన సంప్రదాయ వైభవమును మీరును ఇతరులకు ప్రబోధించి మా కృషిని ఫలవంతముచేయుడు. మీ భక్తిశ్రద్ధలను ప్రదర్శింపుడు.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ త్రిదండి చిన్న శ్రీమన్నారాయణ రామానుజ జీయరుస్వామివారి శుభసంకల్పముతో ఆవిర్భవించిన సంస్థ ఇది. నానా ముఖముగా వ్యాపించిన ఆ స్వామివారి మహత్తర ప్రచారములలో ఇదొక మార్గము ఉపన్యాస-ప్రవచనాదులకంటె ఈ సద్గ్రంథ ప్రచురణము చిరస్థాయియైన ఉత్తమ ప్రచారము. నేడు ఇది బహుధన సాధ్యమైనను అత్యావశ్యకము.

మరియొక మనవి. సంప్రదాయ ప్రబోధకులైన విద్వాంసులు పెద్దలు ఎందరో మనలో ఉన్నారు. లలిత మధురమైన భాషతో పరమార్థమునందించగల లేఖకులుగూడ ఎందరో మనలోకిలరు. తామెరిగిన ప్రామాణికములైన సంప్రదాయ రహస్యములను గ్రంథరూపమున వ్రాసి మా కందించినచో అవశ్యము ప్రకటించగలము ఒకరిద్దరు చేయు కృషి మాత్రమేచాలదు. కనుక రచయితలైన వండితోత్తముల తోడ్పాటును వినమ్రభావముతో మరల అహ్వానించుచున్నాము.

ఇప్పుడు ప్రకటితమైన ఈ తిరుమలై ప్రబంధము పరమ ప్రామాణికమైన మన అగ్రాధికారి నాకరగు శ్రీ విప్రనారాయణ మునిస్వరూపుల ప్రసాదించినది. మన వంటి పాదులను భక్తిమార్గమున ప్రవర్తించునట్లు ప్రబోధించుటలో వారి అభి నివేశము ఆగ్రహము అప్రతిమానమైనది. ఇందలి ప్రతి ఒక్క పాశురము వారి హృదయావేదనకు తీవ్రతర ప్రబోధమునకు ప్రబలసాక్షియని చెప్పుట అతివాస్తవము. విశ్వానుసంధేయమైన వారి తత్త్వోపదేశమును లోకమునకు అందించవలెనను సంకల్పముతో ఈ గ్రంథము అంద్ర వివరణముతో ప్రకటింపబడినది. శ్రీరంగనాథునికి అస్తిత్వమైన ఏయ భాగవతోత్తములకును ప్రేమోపహారముగా ఈ మా వివరణ గ్రంథము సమర్పితము.

పరమహంస పరివ్రాజకులైన శ్రీ శ్రీ శ్రీ త్రిదండి చిన్న శ్రీమన్నారాయణ రామానుజ జీయరుస్వామివారి మంగళాశాసనములు అనే వచిత్ర దోహదముతో ఈ సత్సంప్రదాయ పరిరక్షణ సభాకల్పిత అంకురదళను దాటి పల్లవితమై కుసుమితిమై పరితమై నానా ముఖములుగా విస్తరించిగలవనటలో సందేహములేదు. ఈ గ్రంథ ప్రచురణకు అనుమతినిచ్చిన శ్రీవారి కృపకు మా పాదరాంజలి బంధముతో కృతజ్ఞతలను తెలుపుకొనుచున్నాము.

గ్రంథ ప్రకటనమునందు హార్దిక సహకారమునందించిన భాగవతుల కందరికిని ధన్యవాదములను తెలుపుచున్నాము.

అచిరకాలములో నిర్దుష్టముగా సుందిరముగా గ్రంథమును ముద్రించి యిచ్చిన వేంకటరమణ బుక్ ప్రింటర్స్ వారికి కుఠాకాంక్షలను అందజేస్తున్నాము. కుభవస్తు.

ఇట్లు విన్నవించు

భాగవతి విధేయుడు

శ్రీ. న. చ. రఘునాథాచార్యులు

సభాధ్యక్షుడు

కొత్త సభ్యుల నామధేయములు

1.	శ్రీ V రామచంద్రరావుగారు (హైద్రాబాద్)	116-00
2.	శ్రీ K. కిషన్ రావుగారు (హైద్రాబాద్)	116-00
3.	శ్రీ తిరువేంగడత్తాకాగారు (సుబేదారి హనుమకొండ)	116-00
4.	శ్రీ K. S. N. మూర్తిగారు, అడ్వకేట్ (హైద్రాబాద్)	116-00
5.	శ్రీ S. కేశవులరెడ్డిగారు (హైద్రాబాద్)	116-00
6.	శ్రీ T. రామచంద్రాచార్యులుగారు (వనస్థలిపురం)	116-00
7.	డాక్టర్ G. సంపత్ గారు (ఏకింద్రాబాద్)	116-00
8.	శ్రీ ఉత్తలూరు శ్యామాచార్యులుగారు (హైద్రాబాద్)	116-00
9.	శ్రీ మంత్రరత్నం పింహాచార్యులుగారు (వరంగల్)	116-00
10.	శ్రీ కొండకండ్ల జానకిరామాచార్యులుగారు (కొండపాక)	116-00
11.	శ్రీ A. రామమోహనరావుగారు	116-00
12.	శ్రీ కందాడై శ్రీనివాసాచార్యులుగారు (వనస్థలిపురం)	116-00
13.	శ్రీ అతి భాష్యకారాచార్యులుగారు (వనస్థలిపురం)	116-00
14.	శ్రీభాష్యం వరదాచార్యులుగారు (హనుమకొండ)	116-00
15.	శ్రీ చెక్కా వెంకటసుబ్బారావుగారు (ఓంగోలు)	116-00
16.	శ్రీమతి దేవులపల్లి శారదగారు (హైద్రాబాద్)	116-00
17.	శ్రీ A. ఆంజనేయులుగారు ..	116-00
18.	శ్రీ K. సోమయ్యగారు ..	116-00
19.	శ్రీ V.V. రంగాచార్యులుగారు ..	116-00
20.	శ్రీ P. రామానుజాచార్యులుగారు ..	116-00
21.	శ్రీమతి చిలకమర్రి అప్పలనర్సమ్మగారు ..	116-00

రెండవ వాయిదా చెల్లించినవారు

1	శ్రీ A. శ్రీధర్ గారు (వరంగల్)	220-00
2	డాక్టర్ S. S. రామాచార్యులుగారు (చిక్కడపల్లి)	100-00

మూడవ వాయిదా చెల్లించినవారు

1.	శ్రీ R. కేశగిరిరావుగారు, B. E. (హనుమకొండ)	500-00

ప్రతి పాశురమునగల ప్రతిపాద్యార్థ సంగ్రహము

- 1 పాశురమున నామనామ ప్రభావముచే యమాదుల తలదన్నితనని తెలిపిరి.
- 2 .. ఆ సంకీర్తన మాధుర్యముచే పరమపదముగూడ నాకు వద్దని తోసి పుచ్చిరి.
- 3 .. ఆ సంకీర్తన కైంకర్యమునకు విరుద్ధమగు ఈ ప్రాకృత జన్మము నాకు వద్దనిరి.
- 4 .. క్షుద్రబిస్తువువంటి పాపిఘ్నులకే నద్గతినిచ్చిన సంకీర్తనమునుమాని లోకులు చెడిపోవుచున్నారే అనిరి.
- 5 .. దీనిని విడచి అల్పాస్థిర విషయములకై అరాటపడు లోకులమూర్ఖతను ఈనడించిరి.
- 6 .. వాటి ననుభవించుటకు సాధనములైన దేహేన్ద్రియాదులను అస్థిరములేననిరి.
- 7 .. వేదబాహ్యమతములకు లోనైనవారిని గూర్చి శ్రీరాముడే ఆశ్రయణీయ పరదైవమని తెలిపిరి
- 8 .. భగవత్త్వమును దూషించు ధూర్తులను చిత్రవధ చేయదగునని ఆగ్రహించిరి.
- 9 .. అపేక్షకలవారందరును పర్వసులభుడైన శ్రీకృష్ణుని ఆశ్రయింపుడని తోడించిరి.
- 10 .. దేవతా స్తరముల నాశ్రయింపక శ్రీరంగనాథుని సేవింపుడని ఉపదేశించిరి.
- 11 .. శ్రీరంగనాథుని సేవకు నోచుకొననివారు గర్భనిర్భాగ్యులనిరి.

- 12 పాశురమున నరకమునే స్వర్గముగా మార్చగల నామ సంకీర్తనమును చేయలేవి వారి కష్టములను చూచి జాలివడిరి.
- 13 .. అందరును ఏకముఖముగా సంకీర్తన చేసినచో నరకమున గడ్డి మొలచి పోవునవిరి.
- 14 .. తృప్తిగా కామొక్కరే శ్రీరంగనగర వైభవమును కీర్తించిరి.
- 15 .. స్వామి తమకు చేసిన పూర్ణానుగ్రహమును ప్రస్తుతించిరి.
- 16 .. జీద్ర విషయములపై నుండి నా మనస్సును మరల్చి తనపై భక్తి వికలిగించినట్లు చెప్పిరి.
- 17 .. రంగనాథుని దివ్య సౌందర్యము నాస్వాదించి తమ నేత్రములు తృప్తినొందినవారి.
- 18 .. అనందాశ్రవులే ప్రవాహమై స్వామి సేవకు అడ్డమైనట్లు వివరించిరి
- 19 .. శేషకాయ సౌందర్యమును సేవించి తమ శరీరము పరవశమైనట్లు నిరూపించిరి.
- 20 .. ఈ దివ్యవయవ సౌందర్యమును సేవించినవారు దీనిని విడిచి మరలిపోలేరు- అని కీర్తించిరి.
- 21 .. ఈ శేషకాయన సన్నివేశము మనస్సుతో నూహింపరానంత భోగ్యమైనది- అనిరి.
- 22 .. వాక్కులతో వర్ణింపనలవికానిది ఈ మూర్తియనిరి.
- 23 .. ఒక్కసారి కావేరి రంగని సేవించినచో ఇక ఎన్నటికిని మరచి పోజాలమని చెప్పిరి.
- 24 .. ఆ పరమాత్మునిపై తమకు కలిగిన భక్తి కృత్రిమమేమోనని వెలికివడిరి.
- 25 .. కాశ్మీరమగు భక్తియోగాదులు తమకు లేవని తెలిపిరి.

- 26 పాశురమున అందరికిని అర్హతకల అర్చన. స్తోత్రపాఠాదులను గూడ చేయ లేకుంటినిని సంకోచపడిరి.
- 27 .. ఉదతలలో గల సేవాభావము గూడ తమలో లేదని వాపోయిరి.
- 28 .. గజేంద్రునికి అవదలో కలిగిన అర్హిగూడ నాలో లేదనిరి.
- 29 .. దివ్య దేశవాస భాగ్యముగూడ నాకు లేదని సంతాపము నొందిరి
- 30 .. పై యోగ్యతలు లేకపోగా వరులను హింస పెట్టిననిరి.
- 31 .. నాకు సుఖమిచ్చినవారిని గూడ మోసగించిననిరి.
- 32 .. అయోగ్యుడనై గూడ నీ ముందు సాహసముతో నిలిచిన మూర్ఖుడను నేను అని విన్నవించిరి.
- 33 .. అనత్యమలనే పలుకుచూ సిగ్గులేక నీముందు నిలిచినని చెప్పిరి
- 34 .. దుష్టుడనగు నా సంబంధముచే స్వామికి దోషములంటునని వెనుకకు మరలిరి.
- 35 .. ఐనను తన వాత్సల్యముచే నన్ను తిరిగి స్వామి దగ్గరకు తీసు కున్నాడనిరి.
- 36 .. నన్నింకను పూర్ణముగా కటాక్షించి నీ వద్దకు చేర్చుకొనవేల? అని గట్టిగా ఆక్రందన చేసిరి.
- 37 .. ఆ యాక్రందనను విని వెంటనే అనుగ్రహింపకుండుటచే స్వామి కరినుడేసుమో యనిరి.
- 38 .. అనుగ్రహసూచకమగు స్వామి చిరునవ్వును గమనించి “నావంటి ప్రపన్నులపై ఆయనకెంత ప్రేమయో” అనిరి.
- 39 .. జాతివిటబ్బి హీనజన్మముగలవారై నను శరణాగతినిష్ఠులైన యెడల అందరికిని వారు పూజ్యులేననిరి.

- 40 పాశురమున జన్మనుబట్టియేగాక సదతనుబట్టియు వారు హీనులైనను భగవదేక నిష్ఠులైనచో వారికి కర్మఫలము అంటదనిరి
- 41 ,, ఆ ప్రపన్నులు జాతివృత్తములను బట్టి నిహీనులైనను తమ సంబంధముచే నితరులను పావనము చేయుదురనిరి.
- 42 ,, భగవంతునివలె ఆ భాగవతులును అందరికిని ఆరాధనీయులైననిరి.
- 43 ,, వారిని జన్మ వృత్తములనుబట్టి హీనులుగా భావించినచో ఎంత గొప్పవారైనను వెంటనే చండాలత్వమునొందుదురనిరి.
- 44 ,, బ్రహ్మాదులకును దుర్లభమైన ఫలమును శరణాగతిని చేసిన ఒక జంతువు (గజేంద్రుడు) పొందగలిగెననిరి.
- 45 ,, తమ ఈ స్తుతికి ఫలము భగవన్ముఖోల్లాసమేనని గ్రంథమును ముగించిరి.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

ఉ పో ధా త ము

అగాధ భగవద్భక్తి సింధువులు అని చెప్పదగిన ఆళ్వారులలో శ్రీ విప్రనారాయణులు ఒకరు. వీరికే శ్రీవైష్ణవ సంప్రదాయములో “తొండరడిప్పొడి ఆళ్వార్” అని ప్రసిద్ధమైన నామధేయము “భక్తాంఘ్రిరేణువు” అని పై ద్రవిడనామమునకు సరియైన అనువాదము. ఇది తమ వినయ సంపత్తిని భగవద్భాగవతులపై తమకు గల పరిపూర్ణ భక్తిని తెలుపుకొనుటకై ఈ ఆళ్వారులే నిర్ణయించుకున్న నామధేయము. వీరు ప్రసాదించిన ‘తిరుప్పయ్యెళుచ్చి’ (శ్రీరంగనాథ సుప్రభాతము) అను ప్రబంధములోను ఈ తిరుమాలై ప్రబంధములోను చివరకు “తొండరడిప్పొడి” అని తమ దాస్యనామమును వీరే చెప్పుకొనియున్నారు.

భాహ్య విషయములపైన పూర్ణ వైరాగ్యము, భగవన్నామామృతాస్వాదనము నందు అత్యంతమగు ఉత్కంఠ, భగవద్భాగవత విషయమున ప్రావణ్యము, ఇవి ఈ ఆళ్వారులలో అత్యున్నత స్థాయికి చెందియున్నవి. అను విషయము ఈ చిన్న శ్రీమాలికాస్తుతిలో స్పష్టమగును. నలువదియైదు ద్రవిడ గాధలతో కూడిన ఈ స్తోత్రములో ఎన్నో శ్రీవైష్ణవ సంప్రదాయ రహస్యార్థములు ఇమిడియున్నట్లు ద్రవిడ భాషలో వ్యాఖ్యానమును ప్రసాదించిన వ్యాఖ్యాతృ చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణపాదగురవర్యులు (పెరియవాచ్చాంబిళ్ళై) విశదీకరించియున్నారు. ఆ యర్థ విశేషములను ఆస్థా దేశీయులైన శ్రీవైష్ణవ శిష్యామణులగు సహృదయులకు అందించుటయే ఈ ఆస్థా వివరణమునకు ముఖ్య ప్రయోజనము. శ్రీరంగక్షేత్రమున కావేరీతీరమున ఉద్యానమునుపెంచి అందలి పుష్పములతోను తులసితోను మాలికలనల్లి శ్రీరంగనాథునికి వమర్పించుటయే తన కైంకర్యవృత్తికి పరమావధిగా నెంచిన ఈ విప్రనారాయణ మునీస్థులు భక్తి సురభితములైన మధురోక్తులతోగూడ ఒక చిన్న స్తుతిమాలికను కూర్చి ఆ స్వామికి వమర్పించిరి. అదియే తిరుమాలై అనబడు ఈ శ్రీమాలికాస్తుతి: “తిరుమాలై అరియాదవన్ పెరుమాళై అరియాన్” అని ఒక సామెత అరవదేశంలో ప్రచారము నొందినది. ఈ తిరుమాలై ప్రబంధమును ఎరుంగనివాడు భగవత్స్వరూపమును ఎరుంగ

జాలడు. అని ఈ సామెతకు అర్థము దీనిని బట్టియే ఈ ప్రబంధమునకు ఎంతటి ప్రచారము జనసామాన్యమున కలదో తెలిసికొనవచ్చును.

వీరికి ఆరాధ్య దైవమైనవాడు శ్రీరంగనాథుడు. కలియుగమున ముఖ్యముగా భగవన్నామాను సంధానమే తరణోపాయమును వాస్తవమును ఆయన వీరి హృదయమున వృద్ధిముగా నాటిగాడు దానిని గాఢముగా విశ్వసించిన వీరు నామ సంకీర్తనమే తమ నిత్య జీవనయాత్రగా ఆచరణలో పెట్టుకున్నవారు అట్లు భగవన్నామామృతమును రాము విత్యము నాస్వాదించుటయేగాక లోకులకును అందు రుచి కలుగుటకై ఆ నామ సంకీర్తన ప్రభావమెట్టిదో ఈ ప్రబంధమున ప్రబోధించియున్నారు. శ్రీరంగనాథుడుగూడ వీరి ముఖమునుండి తన నామ వైభవమును విని ఆనందించుటకై వీరిచే ఈ స్తుతిని రచింపజేసి తప్పిగా విన్నాడట. తన భక్తునినోట తన వైభవమును వినుట ఆయనకు సంతోషహేతువు. శ్రీరాముడు తన చరిత్రమునే వాల్మీకి రచింపగా కుశలవులద్వారా విని ఆనందపరవకుడై “మమాపి తద్భూతికరం ప్రవక్షతే” అని ప్రశంసించినాడుగదా.

ఈ ఆళ్వారుల దివ్య చరిత్రము

భక్తుల జీవితములలో అనూహ్యములు అద్భుతములునైన పరిణామములను కలిగించి విన్నోదించుట భగవంతునికి పరిపాటి. వారిలోగల ప్రారబ్ధ కర్మశేషమును క్షయింపజేసి తన సన్నిధికి చేర్చుకొనుట అను నెవముతో ముందుగా వారి జీవితములో పరీక్షలనడగిన కొన్ని విచిత్ర సంఘటనములను ఆయన ఆపాదించును. ఈ విప్ర నారాయణులకును ఆ స్థితి తప్పలేదు. భగవంతుని లీల అగమ్యగోచరము

పరమ వైరాగ్యశాలి భగవదేకనిష్ఠులైన ఈ ఆళ్వారులు ఒకనాడు శ్రీరంగ నాథునికి తులసీ-పుష్ప-మాలికలను సమర్పించి ఆరిగి తమ నివాసమగు తులసీవనము లోని కుటీరమునకు వచ్చుచుండిరట. రాజనభలో నాట్యమాడి ఎన్నో బహుమతు లందుకున్న ఒక అతిలోక సుందరియైన దేవదేవియను వేశ్య అదే సమయమున ఆ మార్గముననే తన సఖితో కలసి ఇంటికి పోవుచూ వీరిని దర్శించి భక్తి పురస్సరముగా ప్రణమలైసట. భగవద్గుణానుభవముతో దత్తచిత్తులైన వీరు అది గమనింప లేదు ఆమెను కన్నెత్తియైన చూడలేదు. అట్లు వీరు ముందుకు సాగిపోగా, ఆమెకు ఇది భరింపరాని అవమానమైనది తోక త్రొక్కిన శాచుపామువలె ఆమె ఆగ్రహించి నది. ఒక సంవత్సరములోగా ఈ మునీన్ద్రిని తన లీలా విలాసములతో కామ పరవకుని గావించి యోగభ్రష్టునిచేయుదునని తన సఖితో ప్రతిజ్ఞచేసినది. ఆ మరు

నటి దినముననే ఆమె కపట సన్యాసిని వేషమున వచ్చి ఈ స్వామివారిని ఆశ్రయించి దీనాలాపములతో ఒప్పించి ఆశ్రమ సేవకురాలుగా చేరినది. కాయక్లేశమునుగూడ లెక్కింపక అతివినియముతో ఘటదాసిగా ఉద్యానపారికగా నిత్యమును వారికి తోడై సకల పరిచర్యలు చేయుచున్నది.

నిత్యము సన్నిహిత పరిచయము కలిగినను స్వామివారి మనస్సు చలించలేదు. “వికారహేతానతి, విక్రియంతే- యేషాం నచేతాంసి, తపీవ ధీరాః” అని కాళిదాసు కుమారసంభవమున నిర్వచించినట్లుగా, మనస్సు చలించుటకు హేతువులైన భోగ్య వస్తువులు చెంతనే ఉన్ననూ ఎవరి మనస్సు మార్పును పొందదో అట్టివారే జితేంద్రియులై స చ్చిదః-త్తులనబడుదురు. ఈ ఆశ్వురును అట్టి మహనీయులే. ఈ దేవదాసి ప్రతిజ్ఞ చేసినపుడు పెట్టిన సంవత్సరపు గడువు సమీపించుచున్నది గాని వీరి మనస్సులో మార్పువచ్చు జాడ అణుమాత్రమైనను కానరాలేదు. ఆమె చూసిన హావ భావాదులు నిష్ప్రయోజనమైనవి.

భగవత్కల్పితమగు కర్మ వ్యవస్థ

బ్రహ్మవేత్తలై ఉపాసన నిష్ఠులగు మహాత్ములకు గూడ జీవితములో దుఃఖము భవమును ఒక్కొక్కప్పుడు చూచుచున్నాము భగవంతుడు పెట్టిన వ్యవస్థ అల్పజ్ఞుల మగు అన్యదాదులకు అగోచరము కర్మ సిద్ధాంతమును వివరించిన వేదవ్యాసుడు ఆ భగవంతుని వ్యవస్థను “అనారబ్ధకార్యే ఏవతు పూర్వే తదవధేః” “భోగే నశ్చి తరే క్షవయిత్యార్థ సంపద్యతే” అను బ్రహ్మసూత్రములతో సూచించెను. బ్రహ్మవేత్తలకు పరమాత్మ సంచితములైన పూర్వ పుణ్య పాపముల నన్నింటిని తొలగించును. తాము చేయు ఉపాసన సిద్ధివర్ధంతము జీవించినపుడు వారి శేషాయుష్యములో ప్రామాదికముగా జరుగు ఉత్తరపుణ్యపాపములను గూడ వారికంటకుండ చేయును. అట్టివారే శేషజీవితములో కొన్ని దుఃఖము లనుభవించుట యేల? ఆ దుఃఖము కలుగుటకు హేతువైన పూర్వ పాపములను భగవంతుడు తొలగించెను గదా! అను సందేహమునకు సమాధానమే పై సూత్రములతో ఉన్నది. పూర్వకృతములైన కర్మలను రెండు వర్గములుగా విభజింపవలెను అరబ్ధకార్యములు-అనారబ్ధకార్యములు అని ఆ వర్గముల పేర్లు. ఏ పుణ్య పాపకర్మలు తమ ఫలానుభవములనిచ్చునూ అమలులోనికి వచ్చియున్నవో అవి అరబ్ధ కార్యములు. వాటికి ఫలితముగానే ఈ జన్మమున దేహము వచ్చియున్నది ఇక ఇవిగాక ఉత్తర జన్మలలో అనుభవించుటకై నిర్విలో ఉన్నవి సంచితములై అనేక రాసులుగా నున్నవి అనారబ్ధకార్యములు అనబడును

ఈ రెండవ వర్గమునే పరమాత్మ నశింపజేయునని “అనారబ్ధికార్యే ఏవతు ...” ఇత్యాది సూత్రమునకర్థము. ఇక ఆరబ్ధికార్యములై ఆ దేహముతో అనుభవించ బడుతూ అమయలో ఉన్నవి మాత్రము ఎవరికైనను అనుభవించి తీర్చుకొనవలసినదే నని “భోగేనతు ...” ఇత్యాది సూత్రమున కర్థము. ఫలితమునిచ్చుటకు ఆరంభమైన ఆ కర్మశేషమును అనుభవించజేయుచూ ఆ జన్మముననే దివ్యజ్ఞానమును ప్రసాదించి భగవంతుడు దేహోపసానమున ముక్తిని ప్రసాదించునని శాస్త్ర సిద్ధాంతము.

తన జాయమాన కటాక్షముచేత ఈ ఆళ్వారులను పరభక్తి, పరజ్ఞాన, పరమభక్తి పర్యంతము పైకితెచ్చిన ఆ భగవంతుడు తన ఏకాంత భక్తులైన వీరిచే ప్రారబ్ధ కర్మశేషమును అనుభవించజేసి తన నన్నిదికి చేర్చుకొనదలచినాడు ప్రకృతి బంధము నుండి విడిపింపదలచినాడు. ఈ భగవత్సంకల్పముతో వీరి జీవితములో గూడ తాత్కాలికముగా అనూహ్యమైన రీతిలో పెద్ద మార్పు వచ్చినది మనస్సు చలించినది.

ఇచట నొక సందేహము ఆళ్వారులను శ్రీ రామానుజాది పూర్వాచార్యులను లోక క్షేమార్థమై భగవంతునిచే అవతరింపజేయబడిన విష్వక్సేనాది నిత్యసూరి వర్గ ముగా పెద్దలు చెప్పుదురుగదా : ఆ రీతిలో ఈ ఆళ్వారులను విష్ణు వక్షస్థల స్థిత వన మాలాంశసంభూతులుగా నిరూపింతురు అయినపుడు వీరికిని పురాకృతి కర్మశేషము కలదని దానిని పరమాత్మ వీరిచే అనుభవించజేయదలచినాడని చెప్పట ఎట్లు పొనగును? సమాధానము - ఈ ఆళ్వారులను భగవద్రామానుజాచార్యులను వారివారి ప్రభావ విశేష మునుబట్టి అయో నిత్యసూరి స్వరూపులనుగా సంభావించుట జరిగినది. అంతేగాని అది నిర్ణయపరచనముగాదు. వారు అనాదిగా ప్రకృతిబద్ధులైన సంసారులై యుండి భగవన్నిష్ఠై తుక విశేషకటాక్ష లబ్ధి దివ్య జ్ఞానశోభితులైరి. వారే తమతమ ప్రబంధములలో “మారి మారి పరిపిరప్పుం పిరన్ద” ఇత్యాది గాథలలో తాము ఎన్నెన్నో జన్మముల నెత్తి యున్నట్లునూ, తమకు భగవానుడే తన దివ్య జ్ఞానమును ప్రసాదించినట్లునూ చెప్పు కొని యున్నారు గదా! భగవద్విషయాది గ్రన్థావతారికలలో ఈ విషయము స్పష్టము. తిరువిరుత్తమును నమ్మాళ్వారుల ప్రబంధమునకు వ్యాఖ్యానమును ప్రసాదించిన నంబిళ్లై స్వామివారి అవతారికా వాక్యములను పారకులు గమనింప ప్రార్థన.

“ఆళ్వార్ముక్తర్ - ఎన్నరళిలర్. అరుళాళప్పెరుమాళెంబురుమానార్ శ్రీపాద త్తెయాశ్రయిత్తార్రువర్ ముక్తప్రాయ రెన్నర్, అంగుళ్లారిలే యొరువరై ‘సీర్ పోయ్ పిరవుం’ ఎన్నప్పిరన్దారెన్నర్కళి శిలర్. వంగీపురత్తు నంబి ఎంబెరుమాకా

తానే వందవతరితా నెస్సర్. ఇప్పటి కొల్లుగైక్కడి ఆళ్వారుడైయ ప్రభావ మీరు క్కుంబిడి. ముక్తరిలే యొరువలై ఇంగే పోరపట్టతాగిల్, నాంపోన్దకార్యం ముడింద వారే పోకిరోమెన్టు ఆరియరుక్కూడుమ్. అంగనన్టుయే “ఇన్నిన్ననీరై ఇని యామురామై” ఎన్టుం- “పావియేనై పరిసి కాట్టిప్పడుప్పామో” ఎన్టుం- “మారి మారివుల పిరప్పుం పిరన్డు” ఎన్టుం- కూప్పిడుగయాలే ఇవర్ సంసారి గళిలే ఒరు వరా మిత్తనై. అరాజక మాన దేశత్తిలే పట్టత్తుక్కురియ అనైయైక్కణ్ణై కట్టివ్విటార్ ఎదుత్తుత్తళ కళుత్తిలే వైత్తుక్కొండవళ రాజా వామాప్పోలే ఎంబెరుమాళ కటాక్షి త్తారొరువరామిత్తనై ఆళ్వార్” ఇత్యాది

ఆళ్వారులు ముక్తులని కొందరు, ముక్త స్రాయులని కొందరు. వైకుంఠ వాసులైన నిత్యముక్త పురుషులలో ఒకరిని పరమాత్మయే “మీరుపోయి భూలోకమున నవతరించి ఈ కార్యమును సాధింపు”డని ఆదేశింపగా వచ్చినవారే ఆళ్వారులని కొందరు, పరమాత్మయే ఆళ్వారుల రూపమున వచ్చెనని ఘటించుచున్నారని ఇట్లు పూర్వాచార్యులు భావించుచున్నారు. ఈ భావనకు కారణము ఆయా ఆళ్వారుల ప్రభావము. కాని, అక్కడివారిని పరమాత్మయే ఇక్కడికి వంపిన యెడల “మనము వచ్చిన పని పూర్తియైన వెంటనే తిరిగి పోవుదు”మని వారు తమ మనస్సులో నిశ్చింతగా నుండ వలెను గదా! కాని అట్లుగాక వారు తమ గాథలలో “నన్నింకను జన్మమృత్యు పరం పరా రూపమైన ఈ దుఃఖ సముద్రములో ఎంతకాలము పడవేసి యుంచెదవు” అని పలు విధములుగా అక్రోశించుటచేత వీరు సంసారిమండలములోని జీవులేనన్నది వాస్తవము అయితే కోటానుకోట్ల జీవులలో వీరికే ఇంతటి జ్ఞాన విశేషమునకు కారణమేమంటే “ప్రేక్షే కంచిత్ కదాచన” అని చెప్పబడిన భగవంతుని ఆకస్మిక కరుణాకటాక్షపాతమే. సర్వస్వతంత్రుడైన ఆయన ఒక్కొక్కప్పుడు ఒక్కొక్కరిపై అనుగ్రహబుద్ధితో కటాక్షించును అట్లు కటాక్షింపబడినవ్యక్తి దివ్యజ్ఞాన సంపన్నుడై ముక్తి సామ్రాజ్యము నొందును. యద్దాది కారణములచేత రాజవంశ మంతరించి దేశము అరాచకము అయినప్పుడు పట్టపుటేనుగునకు కళ్లుగట్టి పూరిదండను తొండ మున కందించగా అది ఎవని మెడలో అదండను వేయునో వాడు రాజుగా నిర్ణయింప బడునని ఒక వ్యవస్థ పూర్వకాలమున నుండినది. ఆ ప్రకారమే ఇచ్చటి భగవంతుడను నిరంకుశ షడగజేంద్రముచేత కటాక్షింపబడిన వ్యక్తి ఒకానొక జీవాత్మ ఈ ఆళ్వారులని. పై అవతారికా వాక్యములకు తాత్పర్యము.

ప్రకృతమునకువత్తును. అట్లే తన విశేషకటాక్షముచే సంస్కరించిన ఈ తొందరడిప్పొడి ఆళ్వారులనుగూడ కర్మశేషము ననుభవించ జేయదలంచిన భగవంతుడు ఒక్కసారిగా ఇంద్రియ వశ్యులనుచేసెను ఒకనాడు ప్రబల వర్షపాతముచేత ఒడవి వణికి పోవుచున్న ఆవేశ్యావరిదారికను దయతో వీరు ఆశ్రమములోనికి పిలిచి ఆశ్రయమిచ్చిరి అపుడామె సౌందర్యమును దగ్గరగా చూచి సమ్మోహితులైరి. బ్రహ్మచర్య వ్రతభంగమునొందిరి. భగవత్సంకల్పము తన ప్రతిజ్ఞకుతోడై కార్యము నెరవేరుటచేతి ఆమె తన యింటికి మరలెను. వీరును వ్యామోహ ప్రేరితులై ఆమెను పెంబడించిరి, తన ప్రతిజ్ఞ నెరవేరుటచేతను వీరు నిర్దనులగుటచేతను ఆమె తిరస్కరింపగా తిరిగి ఆశ్రమమునకే వచ్చిచేరిరి. అనాటి రాత్రి బ్రహ్మదారి వేషమున శ్రీరంగ నాథుడు ఆలయములోని యొక బంగారు పాత్రను తెచ్చి విప్రనారాయణుడు కానుకగా పంపినాడని తెలిపి ఆ వేశ్యకు అందజేసెను. మరునటి ఉదయయే ఆలయములోని స్వర్ణ పాత్రము దొంగిలించబడినట్లును, వూజారుల గృహములలోను నగరములోని వివిధ ప్రాంతములలోను అన్వేషింపగా అది ఆ వేశ్యగృహమున లభించినట్లునూ రక్షకభటులు రాజునకు నివేదించిరి. రాజుజ్ఞచే ఆమెను బంధింపగా విప్రనారాయణుడు ఒక మనిషి ద్వారా పంపె'నన్నట్లు తెలిపెను. ఇట్లు తాను చేయని భగవద్దర్శివ్యాపహరమును నేరమునకు రాజు ఆయనకు కారాగార శిక్షను విధించెను. తనకు అసంభావితమైన రీతిలో కలిగిన కామ వ్యామోహమునకు తత్ఫలితముగా ఆరోపిత పాపానుభవరూపమైన కారాగార శిక్షకును వీరి మనస్సు దుర్భరముగు సంక్షోభమునొందెను.

అనాటిరాత్రి రాజునకు శ్రీరంగనాథుడు స్వప్నములో సాక్షాత్కారమునిచ్చి విప్రనారాయణుడు నిర్దోషియనియు, నేనే ఆయనయొక్క కర్మశేషమును క్షయింప జేయుటకై ఈ మాయను కల్పించితి ననియు, ఆ పరమభాగవతుని చెరనుండి విడిపించి సాదరముగా క్షమాపణను వేడు కొమ్మనియు ఆదేశించెను. చెరసాలనుండి విడువబడిన వీరు వేశ్యానంగ దోషమునకు మిగుల పశ్చాత్తాపమునొంది ఆ పాపపంక ప్రక్షాళనమునకు ప్రాయశ్చిత్తమును చేసుకొనిదలంచి జ్ఞానవృద్ధులను ఆశ్రయించి వారి శ్రీపాద ధూళి మిళిత పవిత్ర తీర్థసేవనముచేత ఆత్మ పరిశుద్ధిని పొందిరి. అనాటినుండియు తమకు భక్తాంఘ్రిరేణువు (తొందర్-అడి-పొడి) అను పేరు దాస్యనిరూపక వ్యవహారముకాగా అట్లే లోక ప్రసిద్ధిని పొందిరి. తమ అగాధ భగవద్భాగవత భక్తినిష్ఠకు ప్రతిక యనదగిన ఈ తిరుపూర్ణ ప్రబంధమును సుప్రభాతరూపమైన తిరుప్పల్లి యెఱుచ్చియను ప్రబంధమును రచించి శ్రీరంగనాథ మాలా కైంకర్యవృత్తితో శేష జీవనమును గడపి శ్రీరంగక్షేత్రముననే ముక్తి నొందిరి.

గ్రంథ ప్రతిపాద్యము - ప్రయోజనము

ఈ ఆశ్వాసుల చరిత్ర విశేషమును తెలుసుకున్నాము. ద్రవిడమున దీనికి వ్యాఖ్యానమును ప్రసాదించిన పెరియ ఆచ్చాం పిళ్ళై స్వామివారు గ్రంథావతారికలో విశదముగా తెలిపిన విశేషములను చర్చించుకుందాము అనాదిగా ప్రకృతిబద్ధతైయుండు జీవులను బద్ధనంపారులు అందుము. వారు కర్మభూమియైన భూమండలములో పూర్వ సంస్కారముచే పుణ్య పాపకర్మలనాచరించుచూ పుణ్యఫలానుభవార్థమై స్వర్గమునకు పాపఫలానుభవార్థమై నరకమునకుపోయి, అచట అవి తీరిపోగానే తిరిగి భూమండలమునకే చేరుదురు వారు ఇచట మరల జన్మమెత్తుటకు కారణము పూర్వకర్మశేషము. దానితో వారు తిరిగి గర్భవాసమునకై వచ్చుమార్గమున పడు పయవిధములైన పాట్లను వేదాంత శాస్త్రమున వంచాగ్ని విద్యయను ప్రకరణమున ఛాందోగ్యోపనిషత్తులో వివరింపబడియున్నవి. శ్రీ భాష్యమునగూడ తృతీయాధ్యాయారంభమున తిదంతర ప్రతి పత్త్యధికరణమున ఇది తెలుపబడినది. జీవుడు నరకమున యాతనాశరీరముతో పాపపలము ననుభవించి పిదప దానిని వదలి పుణ్యానుభవమునకై స్వర్గమునకు వచ్చి అచట దివ్య శరీరముతో కొంతకాలము అనుభవము తీరగానే దానిని వదలి సూక్ష్మ శరీరముతో నిరాలంబమగు ఆకాశమున వచ్చి పడును సూర్యుడు తన కిరణములతో హిమవంతుని మంచునాకర్షించి దానితో ఈ జీవుని కలిపి మేఘములోనికి చేర్చును మేఘము వర్షించునంతవరకును ఆచటనుండి, వర్షధారలతో భూమిపై పడును. సవ్య వర్షకమైన ఆ జలముతో పాటు సవ్యములో ప్రవేశించును. ఆ సవ్యము ఆహార రూపమున పక్ష్యమై పరిణమింపగా అందుండి అన్నముగా పురుష శరీరమున ప్రవేశించి అందు శుక్లమున కలసి సంయోగముచే శ్రీ గర్భమున చేరును. అచట తిరిగి జన్మమునకై పిండశరీరప్రాప్తి. “ఇతితు పంచమ్యా మాహూతే ఆపః పురుష వచసో భవన్తి” అను ఛాందోగ్య వాక్యమున చెప్పబడినట్లుగా ద్యులోకమనబడు ఆకాశము, మేఘము, భూమి పురుషుడు శ్రీ గర్భము అనబడు ఈ ఐదు స్థానములకు కృపముగా వచ్చిపడి చివరకు మాతృగర్భవాసమునొందును. అందు క్రమముగా పెరుగుచూ సుకుమారమగు శరీరమగుటచేత తల్లి తినుచుండు ఆహారములోని వేడి, కారము, ఉప్పు మొదలగు వాటిచే దుర్భరమగు వేదనను అనుభవించుచూ ఇటునటు తిరుగుట కై నను వీలులేని విధముగా నవమానములు అందే బంధింపబడి యుండును. పిదప గర్భము నుండి అతి కష్టముగా బయల్పడి కైశవములో మలమూత్రిములలోనే పడి యుండి దురదపెట్టినను గోకుకొనలేక చీమలు దోమలు కుట్టుచున్ననూ తోడుకొనలేక ఆకలిదప్పలను గూర్చి చెప్పకొనలేక కాలము గడుపును. అపైన బాల్యమున కృప

ముగా జ్ఞానసాక్షాతము కలిగి భగవదాభిముఖ్యము ఏర్పడవలసియున్నను “బాల్యే క్రిడ నకానక్తః” అన్నట్లు అటపాటలతో గడిపి, యౌవనమున ఇంద్రియ సుఖములకై అసహ్య పాపకృత్యములుచేసి, చివరకు వార్తకృమన కాలుసేతులు జ్ఞానేంద్రియములు పనిచేయని అశక్త స్థితిని పొందును. ఈలోపుగా అనుకొనని విధముగా మరణదశ సంప్రాప్తమై శరీరము నుండి అతి కష్టముగా విడివడి యమకింకర పీడితుడై ఈ జీవితమును చాలించి నరకమునకు పోవును. ఇది జీవుని సంసార చక్ర పరిభ్రమణ రూపమైన అనర్థ పరంపర.

“సుహృదం సర్వభూతానాం” అని భగవద్గీతలో చెప్పబడినట్లు సర్వభూత హితప్రదుడు పరమ దయాళువునగు సర్వేశ్వరుడు జీవుల ఈ దుర్దశనుకని వీరి ఉజ్జీవన మునకై వేదశాస్త్రమును వ్రదీపమును ప్రసాదించినాడు గుడ్డివానికి నేత్రదానమువలెను చీకటి గదిలోనున్నవానికి దీపమువలెను ఈ శాస్త్రము జీవులకు తత్త్వమును విశద ముగా తెలుపునని ఈశ్వరునిభావన. ఈవేదశాస్త్రము “క్షరం ప్రధానం- అమృతాక్షరం హరః- క్షరాత్మానాం ఈశతే దేవ ఏకః (శ్వేతాశ్వతరము) ఇత్యాది వాక్యములలో పరి జామాత్మకమగు జడప్రకృతి నశ్వరమనియు, నిత్యుడగు జీవుడు దానిలో కలిసియుండి కర్మఫలమును అనుభవించుచుండుననియు ఈ ప్రకృతి - జీవులకు నిర్వాహకుడైన ఈశ్వరుడొకడు కలదనియు బోధితమైనది. మరొకచోట “యస్యపృథివీ శరీరం” “యస్యాత్మా శరీరం” “ఏష సర్వభూతాన్తరాత్మా.... ఏకో నారాయణః” ఇత్యాది వాక్యములచేత చేతనాచేతన పదార్థములన్నియు ఈశ్వరుని శరీరములనియు ఆయన వాటికన్తరాత్మయనియు సర్వశరీరకుడైన ఆ ఈశ్వరుడు శ్రీమన్నారాయణుడేననియు ఆ వేదశాస్త్రమే స్పష్టముగా విరూపించినది. దుఃఖహేతువైన ఈ ప్రాకృత శరీర సంబంధము దానికి హేతువైన పుణ్యపాప రూపకర్మ సంబంధము భగవదుపాసనచే తొలగిపోగా ‘పుణ్యపాపే విధూయ’ ‘విజ్ఞానసారధిర్యస్తు ... సోధ్యనః పారమా ప్నోతి తద్విజ్ఞానోపరమం పదమ్’ ఇత్యాది వాక్యములచేత శ్రీవైకుంఠమునందు పరమాత్మతోకలిసి శాశ్వతానందావాప్తిరూపమోక్షము జీవునికి సంప్రాప్తియైన వియు వేదాంతశాస్త్రము ప్రతిపాదించినది. స్పష్టమైన ఈ శాస్త్రార్థము నెరిగి జీవరాశి తన వద్దకు చేరునని ఈశ్వరుడు భావించగా- వారు మాత్రము పాప ప్రాచుర్యముచేత వేదబాహ్యులగుటయు కొందరు వైదికమార్గమున ప్రవేశించియు దానికి అపార్థమును గ్రహించి తామేగాక ఇతరులకును బోధించి దుఃఖపడుటయు జరుగుచున్నది. ‘తత్త్వైవ కేపి చవలాః శలఖీభవన్తి’ అన్నట్లు దీపపుకాంతిలో ఆహార

మును వెతుక్కోవలసిన శలభములు (మిథతలు) ఆ దీపముపైనే పడి పచ్చిన విధముగా శాస్త్ర దీపమును లోకులు అజ్ఞానంచేత దుర్వినియోగం చేసుకున్నారు.

ఇట్లు లోకక్షేమానికై సర్వేశ్వరుడిచ్చిన శాస్త్రదీపము ఉపయోగించకపోగా ఇక ఆయనయే స్వయముగా వీరి క్షేమార్థమై రామకృష్ణాద్భుతతారములెత్తి వచ్చినాడు. తాను పంపిన అదేశపత్రము చెల్లని దేశముపైన రాజే స్వయముగా దండెత్తివచ్చినట్లు లోకరక్షార్థమై ఈ అవతారములు దాల్చుట భగవంతుని రెండవ ప్రయత్నము. ఇప్పటిమూర్ఖలోకము ఆయనయొక్క ప్రభావము నెరుగలేకపోగా ద్వేషించి అహంకారముచేత చెప్పరాని విధముగా అనుక్షణము దూషించినది. హిరణ్యకశిపు రావణాదుల వలె యుద్ధమునకుగూడ తలపడి నశించుచున్నది. ఈశ్వరుని ఈ ప్రయత్నముగూడ ఫలించలేదు. చేసిన ప్రయత్నములు సఫలముకాకున్నను పోయిన తన వస్తువులపై ఆశను వీడని యజమానివలె భగవంతుడును 'వీరిలో ఈ ద్వేషబుద్ధి తొలగి ఏనాడైనను కొందరైనను నాపై అనుకూలభావము ఏర్పడి ఆశ్రయించకపోదురా'యని అవసరమునకై ప్రతీక్ష చేయుచుండును.

నిరంతరము పాపప్రవృత్తిగల మానవుని జీవితములో ఒకప్పుడు అనుకోకుండానే పుణ్యము గూడ వచ్చిపడును. దానిని శాస్త్రకర్తలు 'యాదృచ్ఛిక సుకృతము' అందురు. గోవును చంపబోయినవాడు అది వానికందక గుడిచుట్టును తిరుగుచుండగా వాడును దానికై తిరుగును. ఈ ఆలయ ప్రదక్షిణము అతనికి యాదృచ్ఛికమైన సుకృతము. దైవ విశ్వాసము లేనివాడు వ్యాపారమునుబట్టియో బాంధవ్యమును బట్టియో పలుసారులు కంది, తిరువతి, అయోధ్య వంటి పుణ్యక్షేత్రములకు పోయి అదట కొంతకాలముండును. అది అతనికి యాదృచ్ఛిక సుకృతము. ఇట్టి ఒకటి రెండు సుకృతములను పరిగణనకు తీసుకొని భగవంతుడు అతనిపైన తన విశేష కటాక్షమును ప్రసరింపజేయును. దానిచే నీతనిలో పూర్వముండిన భగవంతుని ద్వేషించు దుర్బుద్ధియు వైముఖ్యమున్నూ తొలగిపోయి అద్వేష ఆభిముఖ్యము లేర్పడును. గడచిన తన హేయ జీవనముపైన జాగువ్వతో శ్రేయోమార్గము వపలంబించుటకై సత్సంగమును తద్వారా సదాచార్యాశ్రయణమును చేయును. వారి ఉపదేశముచేత భగవంతుడు సర్వ స్వామియనియు తాను ఆయనకు శేషభూతుడననియు యధార్థ జ్ఞానమును పొంది మోక్ష పురుషార్థ లబ్ధికై ఉపాయమేదా యని అన్వేషించును. శాస్త్రప్రేరేపితములైన కర్మ-జ్ఞాన-భక్తియోగములు తనవంటి ఆశక్తునికి అసాధ్యములు. పైగా జీవితాంతము ననుష్ఠింపగా ఎప్పుడోగాని ఫలితము నీయవు. పైగా వాటిని

అనుష్ఠించునపుడు ఏదైన లోపములు జరిగినచో మహా ప్రమాదము శరణాగతినిచేసి భగవంతునినే సిద్ధోపాయముగా నెంచుట మంచిదేగాని దానికి మహా విశ్వాసము ప్రధానముగా నుండవలెను. బ్రహ్మత్వమువంటి ఆ శరణాగతి విశ్వాసము శిథిలమైనచో ఫలంపడు.

భగవన్నామ సంకీర్తన వై భవము

భగవన్నామ సంకీర్తనము అన్నిటికంటెను ముముక్షువులకు సులభోపాయము. దానిని అనుష్ఠించుటకు దేశ కాల నియమము లేవియు లేవు కొందరికి మాత్రమే ఇందులో నధికారము, అను నియమము గూడ లేదు. అందరికినీ ఇందులో అధికారం కలదు. ఇద్దోసర్వ పాప ప్రణాశనము. భక్తి ప్రపత్తులకు ఇది అంగమేగాని స్వతంత్రముగా మోక్షప్రదమైన ఉపాయము కాదేమోనని సందేహింపవలదు. విష్ణు సహస్ర నామాధ్యాయమున మొదట ధర్మరాజు “కింజవః ముచ్యతే జంతుః-జన్మ సంసార బంధనాత్” అని భీష్ముని గూర్చి ప్రశ్నించుటను బట్టియు, “...యాతి బ్రహ్మ సనాతనమ్” అని చివరకు ఫలశ్రుతిని చెప్పుటను బట్టియు నామాను సంధానము మోక్ష ప్రాప్తికి సాక్షాదుపాయమని తెలియుచున్నదిగదా! ఈ అశ్వాదులు గూడ ఇదియే ఉత్తమోత్తమమైన ఉపాయమనియెంచి తాము అనుష్ఠించి ఈ ప్రబంధమున లోకులకు ఉపదేశించుచున్నారు. వీరికి ఈ విషయమున శ్రీ విష్ణుధర్మము అను మహా గ్రంథము ప్రమాణము. అందలి విషయ మేమనగా-

పాండవులకు నాలుగైదు తరముల తరువాత ఆ వంశమున శతానీకుడు అను రాజు జన్మించెను. అతడు భగవదనుగ్రహ పాత్రమైన వంశమున జన్మించినవారు గనుక పరమ సాత్వికుడై తాను రాజ్య పదవికి వచ్చిననాటి నుండియు బలవంతులు దుర్బులులైన జనులను బాధింపకుండునట్లు పరిపాలించుచుండెను. లౌకికముగా నేను వీరిని రక్షించుటయేగాక, పారమార్థికముగా గూడ వీరికి శ్రేయస్సును కలిగించవలెనని యతడు భావించి శ్రీ శౌనకమహర్షి వద్దకుపోయి ఇట్లు ప్రార్థించెను. “అయ్యా! దేహ యాత్రాపరులై యిండి సంసారమున అట్టడుగున పడియున్న ఈ లోకులు సులభముగా ఉజ్జీవింప ఉపాయమేదో అనుగ్రహింపుడు.” ఇది విని ఆ మహర్షి ఇట్లు బదులు చెప్పెను. “మహారాజా! ఇది కలికాలారంభము. పాప ప్రాచుర్యమునుబట్టి కర్మ-జ్ఞాన-భక్త్యాది సాధనము లేవియు అనుష్ఠించుటకు వీరు అధికారులు కారు. భగవన్నామ సంకీర్తన మొక్కటియే సర్వాధికారికమైన సులభోపాయము. దీనినే ప్రచార మొనర్చుము.” ఇది శతానీకునికి శ్రీ శౌనక మహర్షి చెప్పిన యుపదేశము.

ఇక ప్రకృతమున ఈ ఆళ్వారులను శ్రీరంగనాథుడే “లోకమున సర్వాధికారికమైన సులభమగు ఉజ్జీవనోపాయమేదో తెలుపుము” అని ప్రశ్నింపగా వీరు ఈ స్తోత్రరూపమున “స్వామీ! నీ నామ సంకీర్తనమే పరమోపాయముగదా”యని సమాధానమిచ్చుచున్నాడు. ఆక్కడ శతానీకునిది అజ్ఞాత ప్రశ్నము ఇక్కడ శ్రీరంగనాథునిది జ్ఞాత ప్రశ్నమే. తెలిసియే శ్రీరంగనాథుడు అడుగుచున్నాడు. తెలిసి యడుగుట యెందులకు? అన్నచో- “కింమృష్టం? సుతవచనమ్-పునరపి మృష్టం తదేవ సుతవచనం” అన్నట్లు తనకు ప్రియపుత్ర ప్రాయులైన ఈ ఆళ్వారుల నోటినుండి ఈ మంచి మాటను వినవలెనని ఆ స్వామి యపేక్ష. లోకమున గూడా తండ్రికి అతి ప్రియమైనది ఏమి? అని ప్రశ్నింపగా, తన కుమారుని ముద్దుమాటలకంటే అతి ప్రియమైనది వేరేమున్నది అని బదులు చెప్పుదురుగదా! ఇట్లు శ్రీరంగనాథుడే ఈ ఆళ్వారుల ద్వారా లోకమునకు నామసంకీర్తన వైభవమును ఈ ప్రబంధమున ప్రకటింపజేసినాడు.

పరతత్త్వమును ప్రకటించిన శ్రుతులకంటెను ఉపబృంహణములను వ్రాసిన మహర్షులకంటెను తక్కిన యాళ్వారులకంటెను ఈ వివ్రనారాయణ మునీంద్రులకు ఒక ప్రత్యేకత ఉన్నది. ఎట్లనగా— ‘యతోవా ఇమాని భూతాని జాయంతే’ ఇత్యాది వాక్యములచేత జగజ్జన్మస్థితిలయకారణమైనది బ్రహ్మమనితెలిపి ‘కారణంతు ద్యేయః’ అని ఆకారణవస్తువే ఉపాస్యమని చెప్పినవి కొన్ని శ్రుతులు. మరి ఉపాస్యకారణ బ్రహ్మమెవరు? అను ప్రశ్నారాగా— ‘స బ్రహ్మ స శివ స్సేన్ద్రః సోఽక్షరః పరమస్వర్వాత్’ ఇత్యాది వాక్యములు అనేక సామాన్య శబ్దములతో తెలిసిననూ సందేహము తీరనందున చివరకు “ఏకోహవై నారాయణ అసీత్” అను స్పష్టశ్రుతిని బట్టి నారాయణుడే పరబ్రహ్మమని నిర్ణయము తీసుకొనవలసి వచ్చినది ఇట్లు శాస్త్రీయ పద్ధతిలో వివిధోపనిషత్తులను సమన్వయము చేసుకొన్నప్పుడుగాని నిశ్చయము తేలదు. ఇక ఉపబృంహణముగా వేదార్థమును విశదీకరించిన మహర్షులుగూడ ‘అజాయమానో బహుధా విజాయతే’ అను శ్రుతిలో చెప్పిన భగవదవతార రహస్యములను తమ ఇతిహాస పురాణ గ్రంథములలో ప్రకటించిరి. అందులోను శ్రీ వాల్మీకి మహర్షి శ్రీరామావతార వైభవమునే కీర్తింపగా శ్రీ పరాశర మహర్షి శ్రీకృష్ణావతార వైభవమునందే ఆసక్తిని కనబరచినాడు శ్రీ శౌనకమహర్షి అర్చావతార ప్రభావమునే ‘తా మర్చయేత్ తాంప్రణమేత్- తాం భజేత్తాం విచింతయేత్’ ఇత్యాది వాక్యములతో ప్రశంసించినాడు. ఇట్టి మహర్షుల వివిధ మార్గములచేత సామాన్యునికి ఎవడు ఉపాస్యుడో ముఖ్య నిర్ణయము కలుగదు. ఇక ఆళ్వారులలో మొదటివారగు ముగ్గురును సర్వోన్నతమైన పరతత్త్వమునకు అన్నదమైన శ్రీ వైకుంఠనాథునియందును సౌలభ్యగుణ

ప్రకాశకమైన శ్రీ వెంకటాచలమునందును ఆచారాశ్రయమును చూపిరి శ్రీ శరకోప
మునీస్థులు శ్రీ విష్ణుచిత్తులును తమ ప్రబంధములలో ఏకేషించి కృష్ణావతార ప్రావణ్య
మునే కనబరచిరి. తిరుమంగై ఆళ్వారులు నానా దివ్యదేశములలో దక్కిని తమ
గ్రంథములద్వారా అవిష్కరించుకొనిరి. వీరిలో ఏ ఒక్కరును ఫలానా అవతారమునో
దివ్యక్షేత్రమునో ఆశ్రయింపుడని ఖచ్చితముగా చెప్పలేదు.

ఈ ప్రబంధకర్తయగు ఆళ్వారులు మాత్రము ఇతర దివ్యక్షేత్రములను వేటిని
గూడ తాము కీర్తించక శ్రీరంగ క్షేత్రమును ఒక్కదానినే పరమప్రాప్త్యముగానెంచి
అందుండు శేషశాయయగు శ్రీరంగనాథునే ఆరాధించి ప్రస్తుతించి ఇతరులకు అట్లే
ఉపదేశించిన మహనీయులు. ఇట్లు ఒకే ఆర్చామూర్తిని నమ్ముకొనుట దానినే ఆరా
ధించుట ఇతరులకును అదే ఉపదేశించుటయు వీరిలోనే కనబడు విశేషము వీరివలె
వీరి ఈ తిరుమూలై ప్రబంధమునకును ఒక ప్రత్యేకత కలదు. ఇందలి పదార్థములను
గావి వాక్యార్థమునుగాని తెలిసికొనుటకు కష్టపడనవలయు లేదు సులభముగా స్పష్ట
ముగా అర్థబోధము కలుగును. తక్కిన ఆళ్వారుల ప్రబంధములట్లుకావు. వాటిలో
పదార్థ వాక్యార్థ భావార్థములను తెలిసికొనుటకు వేదాంతాది శాస్త్రానిర్వర జ్ఞానము అవ
సరము. 'నీరాటం నిలనాటం తీయాటం కాలాటం నెడువానాటం'.... అని యొకచోట
శ్రీ శరకోపులు భగవంతుని స్తుతించిరి. 'నీవే జలమై భూమియై అగ్నియై వాయువై
మహాకాళమై సూర్యచంద్రులై శివుడవై బ్రహ్మవై" వెలసితివని దాని యర్థము.
ఇదములైన పంచభూతములకు పరమాత్మకును అభేదమెట్లు కుదురునను సందేహము
కలుగగా, అందులకు సమాధానముగా 'శరీర వాచక శబ్దములు తద్విశిష్టాత్మపర్యంత
బోధకములు' అను శాస్త్రీయ న్యాయమును చూపి 'పరమాత్మ పంచభూత శరీరకుడు'
అని యర్థము చెప్పవలెను. వారే మరొకచోట 'మునియే నాన్మకనే ముక్కజ్జిప్పా'
అని పరమాత్మను స్తుతింపగా త్రిమూర్తిసామ్యమును చెప్పిరి కాబోలునని భ్రమ
కలుగును. అది వాస్తవము కాదు. "సర్వభూతాస్తరాత్మా" ఇత్యాది శ్రుతి ప్రకారము
"ఓ నారాయణా: నీవే బ్రహ్మకు రుద్రునకును అంతరాత్మవు" అని అర్థమును నిరూ
పించవలెను. ఇట్లు ఎన్నో చోట్ల ఆర్థ నిర్ణయమునకై శ్రమపడవలసి యుండును.
ఈ బాధలేవియు ఈ తిరుమూలై ప్రబంధమును పఠించినపుడు కలుగవు. ఓంకారము
వలె శబ్దము అత్యల్పమై అర్థము మాత్రము గ్రహింపరానంతగా నిగూఢమైయుండక
మహాభారతమువలె అతి విస్తృతమై తాత్పర్యార్థము దుర్గ్రహమైయుండక ఈ
ప్రబంధము అతి సంగ్రహముగాని, అతివిస్తృతముగాని కాకుండ అన్యూనానతిరిక్తముగా
నుండి సర్వచేతనలకును కర్తవ్యబోధకై నిత్యానుసంధేయమై ప్రకాశించుచున్నది.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
సంస్కృతమున తనియకా శ్లోకము

తమేష మత్వా పరవాసుదేవం ।
రంగేశయం రాజవల్లభీయమ్ ।
ప్రాబోధకీం యోఽకృత సూక్తిమాలాం ।
భక్తాంఘ్రిరేణుం భగవన్త మీదే ॥

ప్రబంధ తనియకా

మత్స్త్వం వేండా మనమే మతిశరంగర్ ।
కత్తినంమెయ్త కళరిజైక్కిళ్ ।
ఉత్త తిరుమాలై పాడుం శీర్ తొండ ।
రడిప్పొడి యెండెరుమానై ఎప్పొళుదుంపేళు ॥

ప్రతిపదార్థము : మనమే! ఓ మనసా - మతిశ్ - దృఢ ప్రాకార శోభితమైన, అరంగర్ - శ్రీరంగక్షేత్రమునకు అధీశుడైన స్వామియొక్క, కత్తజనంమెయ్త - ఆవుదూడలను మేవుటకై బృందావన సంచారము చేసిన, కళరిజైక్కిళ్ - శ్రీ పాదముల జులను గూర్చి, ఉత్త తిరుమాలై - సుందరమైన తిరుమాలై అను స్తోత్రమును, పాడుంశీర్ - గానము చేసిన కవితాశ్రీకిలిగిన, తొండర్ అడిపొడి - భక్తాంఘ్రిరేణు అను నామ భేదముగల, ఎండెరుమానై - చన విప్రనారాయణస్వామివారివి ఎప్పొళుదుం - నిత్యమును, పేళు - కీర్తించుము. మత్స్త్వంవేండా - మరేమియు నవనరము లేదు

వివరణము : గ్రంథమును అధ్యయనము చేయుటకు ముందు గ్రంథకర్తలను గూర్చిన స్తోత్రరూపమగు తనియకాను పరిచుట సంప్రదాయము. ఇందు మొదటి సంస్కృత శ్లోకము తిరుమాలై అంశాకా మాలాధరార్యులు అను ఆచార్యులు రచించినది. వీరు శ్రీ మద్రామానుజులకు ద్రవిడ ప్రబంధార్థ విశేషములను ఉపదేశించిన ఆచార్యులు శ్రీరంగ క్షేత్రమున శేషరాయయ్యునిన్ను శ్రీరంగనాధుడే పరవాసుదేవుడని, రాజోపచారములతో ఆ స్వామికి సేవచేయ దలంచి, తిరుప్పళ్లియొకచ్చి అను సుప్రభాత స్తోత్రమును మరియు తిరుమాలై అను సుగంధి పుష్పమాలికవంటి ఈ శ్రీమాలికా స్తోత్రమును ఎవరు రచించిరో, అట్టి పూజనీయులైన

భక్తాంఘ్రిరేణు మువీంద్రులను నిత్యమును కీర్తించెదను అని సంస్కృత శ్లోకమునకు భావార్థము

ఇక రెండవది ద్రవిడ భాషలో గల తనియన్ దీనిని రచించినవారు తిరు వరంగపెరుమాళ్ అరైయర్ అను ఆచార్యులు. వీరును శ్రీ రామానుజుల వారికి ఆచార్యులే. ఓ మనసా! నీవు ఎల్లప్పుడును శ్రీరంగనాథ సేవా గరిష్ఠులై తద్భక్త శ్రీపాద రేణువుగా తనను నిరూపించుకొన్న శ్రీ వివ్రనారాయణ మువీంద్రులను కీర్తించుచుండుము అంతేచాలును. మరేమియువద్దు. అదే నీకు ఉత్తారకము సుకుమార సుగంధి పుష్పములతో కూర్చబడిన పుష్పమాలికవలె సుకుమార మధుర శబ్దార్థ సందర్భ సంఘటితమైన తిరుమలై అను చిన్న స్తోత్రమును రచించి శ్రీ రంగ నాథుని పాదాబ్జములపై సమర్పించినవారు ఈ మహానీయులు. అని దీని భావము ఇందులో శ్రీరంగనాథునికి “కత్తి నంమెయ్త్త” అను పదము వాడబడినది ఈ పద మునే ఈ ఆళ్వారులును శివ పాశురములో వాడియుండుటచేత దీని యర్థము వీరికి విక్కిలి ఇష్టమైనట్లు గ్రహింపవచ్చును. ఆవుదూశల గుంపులను మేపుటకై వనసంచారమును చేసిన భక్త సులభుడైన ఆ కృష్ణుడే ఈ రంగనాథుడని భావము. శేషకాయ యగు ఆ స్వామియొక్క శ్రీపాదముల సౌకుమార్యమును సేవించినపుడు ఈ ఆళ్వారులును తక్కిన ఆళ్వారులును ఇట్లే ‘నడందకాల్ గళ్ నొందవో, ఎవ్వారు నడం దనై ఎమ్మిరామావో’ అని పలువిధములుగా తమ ప్రేమావేశమును ప్రకటించు కొనుచూ “స్వామీ! ఆనాడు రామకృష్ణాద్యవతారములలో వనసంచారముచేత నీమృదుపాద ద్వయి ఎంత నొచ్చినదో గదా! ఆ శ్రమ తీరునట్లు ఇచట శయనించి యున్నావా’ అని ప్రస్తుతించి యున్నారు. ఇది ఆళ్వారులందరి ప్రేమార్ధమగు మానసికానుభవము.

శ్రీ తొండరశిష్యాడి ఆశ్వాసు ప్రసాదించిన

శ్రీ మా లి కా స్తోత్రము

(తిరుమలై - ప్రబంధము - విపులాస్థి వివరణము)

(1) మొదటి పాశురము. అవతారిక :- పవిత్రమగు భగవన్నామము దానిని ఉచ్చరించినవారికి యచవశ్యతను (యమునికి వశమై నరకయాతనలనుభవించుటను) తొలగించుననియు, దానిననుసంధించువారు భగవంతునికి అత్యంత ప్రీయులగుటచేత వారిని ఎవరున్నా ఎదిరించజాలనంతటి ప్రభావము కలిగియుండురనియు, ఈ మొదటి పాశురములో నిరూపింపబడుచున్నది.

పా॥ కావలికా పులనై వైత్తు కలితనైక్కడక్కప్పాయిందు
నావలిట్టుకుదరుగిన్తో నమకాతమర్తలై గళ్మీదే ।
మూపుగుండుమికుందముదల్వ ! నిన్నామంకత్త
ఆవలిప్పుడై మై కండాయ్ అరంగమానగరుళానే !

ప్రతిపదార్థము : మూపులగు- ముల్లోకములను, ఉండు ఉమిళింద- ప్రళయమున కడుపులోనుంచుకొని మరల సృష్టించిన, ముదల్వ- అదికారణభూతుడవగు, అరంగమానగరుళానే- ఓ శ్రీరంగనాథా! నిన్నామం- నీ దివ్యనామమును, కత్త- నేర్పి ఉచ్చరించిన, ఆవలిప్పడమై- ప్రభావాతిశయముచేత, పులనై - ఇన్ద్రియములను కావలిల్వైత్తు- నిగ్రహించి, కలితనై- పాప సమూహమును, కడక్కప్పాయిందు- పూర్తిగా తొలగించుకొని, నమకాతమర్- యమునియొక్క ఆతని భటులయొక్కయు తలైగళ్మీదే- శిరస్సులపైన, నావలిట్టు- పరాజయమును కల్గునట్లు గర్జించుచూ, ఉకుదరుగిన్తో- సంఛరించుచున్నాము, కండాయ్- చూచితివా.

(వివరణము) 'కావలికాపులనై వైత్తు' అనుదానికి రెండు విధములుగా అర్థమును చెప్పవచ్చును. ఇన్ద్రియములను కావలిలోపెట్టి- అనగా నిగ్రహించి- అనియొక అర్థము. లేక- కావలా లేకుండునట్లు ఇన్ద్రియములను స్వేచ్ఛగా విడిచిపెట్టి- అని

రెండవ యర్థము. నేను ఇద్దరియ నిగ్రహాది సాధనములను ఆచరింపకున్ననూ నీ నామోచ్చారణము చేసినంత మాత్రమున యముడు తద్బలులును పెట్టు బాధలను తప్పించుకొన గలిగితినిని నామ సంకీర్తన వైభవమును తెలుపుటలో తాత్పర్యము. అట్లు యమవశ్యతను తప్పించుకొనుటకు నేను యజ్ఞ దాన తపః క్రియాదులనేమియు చేయలేదు సరికదా, ఇంద్రియములనుగూడ 'స్మృతకుః' అన్నట్లు విచ్ఛలవిడిగా జుద్ర భోగములపై విడిచిపెట్టితిని. శాస్త్రములో చెప్పినవి చేయకపోగా చేయరానివిగూడా చేసితిని, అయినను నీ నామ సంకీర్తన ప్రభావము అమోఘముగా నన్ను యమవశ్యకతకు దూరము చేసినది సుమా!

పెనుక ఉపోద్ఘాతముతో ప్రమాణముగా తెలుపబడిన శ్రీ విష్ణు ధర్మ గ్రంథము నందు శతానీకుడు శ్రీ శౌనక మహర్షిని ప్రశ్నించినపుడు “రాగాదిభిర నిర్జితైః....” ఇత్యాది వాక్యము సంస్కృతమున కలదు. రాగద్వేషాది దుర్గుణములచే ఇంద్రియ లోబడై చరించుచున్ననూ ఈ ప్రజలు ఉజ్జీవించు సన్న్యార్థమేదైనా కలదా? తెలుపుము” అని యతని ప్రశ్నకు తాత్పర్యము. పైన మహర్షియును “పాపభూయిష్టులైనవారు గూడ ఈ కలికాలమున పవిత్రులై ఉజ్జీవించుటకు భగవన్నామ కీర్తనమే ఉరణో పాయము” అని నమాదానించెను. ఆ విష్ణుధర్మ ప్రమాణానుసారము ఇచటగూడా “కావలికాపులనై వైత్తు” అను వాక్యమునకు ‘నా ఇంద్రియములను కట్టుబాటులో పెట్టు కున్ననూ’ అని రెండవ యర్థమును సమన్వయించవచ్చును. విషదష్టుడైనవానికి వైద్యమును చేయు బిషగ్యుడు “నీవు ఏదైనమా తినవచ్చును, పథ్యమేమియులేదు భయపడకుము నా దివ్యోషధము తప్పక విషమును హరించగలదు” అని చెప్పును తన ఔషధము అమోఘముగా పనిచేయునని నొక్కిచెప్పుటయే అతని యుద్దేశ్యము భగవన్నామ ప్రభావము గూడ సంసార విషదష్టులను నైతము పావనిలను చేయ గలదని సారాంశము,

ఇక ఇంద్రియములను కావలిలో పెట్టి, అనగా నిగ్రహించి, అను మొదటి యర్థము గూడ సమంజసమే. ఇంతకుముందు బాహ్య విషయములపై స్వేచ్ఛగా తిరిగిన ఇంద్రియములను నీ నామ సంకీర్తన ప్రభావముచేత వశము చేసుకొనగలిగితిని, పాపరాని పారద్రోలితిని అని సంకీర్తనఫలితమును ఉగ్గడించుటలో తాత్పర్యము. అరాజకమైన దేశమునందు విచ్ఛలవిడిగా తిరిగిన రౌడీలను రాజు వచ్చిన పిదప అందరినీ బంధించివేయగలిగినట్లు నీ నామ సంకీర్తనమును నేను నేర్చి ఉద్వృత్తము లైన ఇంద్రియములను గూడ బంధింపగలిగితినిని యభిప్రాయము.

లేక పనికిరాని లౌకిక తుద్రవిషయములపై నుండి ఇన్ద్రియములను మరల్చి రంగనాథుని దివ్యమంగళ విగ్రహముపై నిరముగా నిలిచియుండునట్లు బంధించితనని భావము. “పుంసాం దృష్టి చిత్తావహరిణం” అన్నట్లు భగవద్విగ్రహ సౌందర్యము చూపించి సర్వేంద్రియములను ఆకట్టుకొనగలిగినది గదా :

“కలితన్నై కడక్కప్పాయిందు” — పాపరాశిని సమూలముగా తొలగించుకొన గలిగితిని. ఇదియే చెనుకచెప్పిన ఇన్ద్రియ లౌల్యమునకు హేతువైనది. ఐహికముగా బాహ్యతుద్రనుఖ ప్రవృత్తికి హేతుచేగాక అదృష్టమున నరకహేతువు, భగవద్విషయ వైముఖ్యమునకు హేతువు, దేహాత్మ భ్రమకు హేతువు. ఇట్లెన్నో అసర్థములకు కారణము ఈ పాపరాశియే. ఇంతవఱకు ఇది “బుద్ధిః కర్మానుసారిణీ” అన్నట్లు నన్ను నియమించినది. నేను దానికి వశుడనై యుంటిని ఇప్పుడు నామ ప్రభావముచేత నేనే దానిని తుడిచిపెట్టగలిగితిని. సంస్కార మాత్రముగూడ లేకుండునట్లు పాపరాశిని తుడిచివేసితిని “అవహతపాప్యా” అని శ్రుతిచెప్పినట్లు ఎన్నడును పాపగన్ధమెరుగని నిత్యపురుషుడితడు అనదగినట్లు పవిత్రుడనైతిని. ఈ ఆర్థమున ‘కలి’ అనగా పాపము, మరియు కలియగము అని యర్థమును చెప్పవచ్చును. కలిదోషమును పూర్తిగా తొలగించుకొని, అనగా ఇతడు కృతయుగ పురుషుడేమో యన్నట్లు మారి పోయితిని మానుమంతుడొక్కసారిగా విశాల సముద్రమును దాటినట్లు వీరును నామానుసంధాన వై భవముచే పాపసముద్రమును దాటగలిగిరి.

“నిన్ నామంకత్త” అని నామానుసంధాన ప్రభావముచేతనే వచ్చిన ఈ గొప్ప ఫలితమును వీరు తామే సాధించితిమన్నట్లు గొప్పను చెప్పుకొనుట తగునాయని కొందరు సందేహించవచ్చును. నిజమే. భగవన్నామమునకు ఒక విచిత్రమైన స్వభావమున్నది. దానముచేయు స్వభావముగల కొందరు మహాపురుషులు తమకు కీర్తి రావలెనను కోరికలేనందున రాత్రి సమయములలో ఎవరికిని కనబడకుండ సత్రములకు పోయి అచటనున్న బీదలకు అన్నదానమునుచేసి వత్తురట. (వీరిని తమిళభాషలో ‘ఇరా మడమూట్టువార్’ అందురు) అట్లే ఈ భగవన్నామముగూడ ఇతరులకు తెలియకుండా తనను ఉచ్చరించువారికి ఎన్నో మహోపకారములు చేయును. అదే దాని స్వభావము, ప్రభావము. కనుకనే ఉచ్చరించు వ్యక్తియు ఆ ఫలితములు సిద్ధించుట తన గొప్పతనమే ననుకొనును. సర్వపాప ప్రణాశన- యమభట తర్జనాది ఫలితములు తమకే కలుగుటచేత వీరును అట్లే (పొయిండు) విశేషముగా తుడిచివేసుకొనగలిగితి ననుటలో తప్పులేదు.

మరొక ఆశంక :- అనాది పాపఫలమైన స్థూలసూక్ష్మరూప దేహ సంబంధము పూర్తిగా తొలగిపోయినపుడేగదా ఈ ఆళ్వారులు ఇట్లు చెప్పవచ్చును. దేహముతో నుండగనే నర్వపాప ప్రజాశమెట్లు సంభవము? సమాధానము— ఔను. శ్రీ రంగ నాథుని ఆమోహ దివ్యకటాక్షము వీరిపై పూర్ణముగా ప్రసరించుటయే దానికి కారణము. ఆమహావిశ్వాసముతోనే “ఇకనాకు పునర్జన్మాదులు లేవు. యమభటాదులును నన్ను బాధింపజాలరు. నాకు కోరిన మోక్షఫలితము తప్పక లభించును” అని దృఢముగా చెప్పుట సంభవమైనది. ఆ స్వామి అంత అధికముగా వీరి ననుగ్రహించెను.

“నావలిట్లు....నమన్ తమర్....” ఇత్యాది. పాపఫలమును అనుభవించేయు యముని తలపైనను అతని భటుల తలపైనను, పాపప్రహరముచేసి ధైర్యముగా తిరగగలిగితిమి. తమకు ఇప్పుడు నామసంకీర్తనమును బలము చేకూరిన వెంటనే పూర్వము పలుకెన్మలలో ప్రతిసారియు తమను హింసించిన యముని అతని భటులను గూడ పేరుపెట్టి పిలిచి “ఇక మీరు నన్నేమి చేయుదురు. మీ తలదన్నవాడనైతిని సుమా”యని వీరు అధిక్షేపించుచున్నారు. “నావల్ ఇట్లు” అనగా- శత్రువుయొక్క ఓటమిని సూచించు విధముగా ‘బొట్ - బొట్’ అని నగర్వముగా గొంతెత్తి గేలి పేయుట. తెలంగాణా ప్రాంతమున అటలలో ఓడిపోయినవారిని గూర్చి తొంటచేయిని చూపుచూ ‘లేవ్డి-లేవ్డి’ అని గేలిపేయుటకలదు. ‘నావల్-నావల్’ అని తమిళ దేశమున అందురు.

పూర్వము యమభటుల పేరు చెప్పినంతనే ‘ఆమోహ’యని వణికిపోయిన వీరు ఇప్పుడు నామసంకీర్తన బలముచేత ఆ యముని వాణికిముందుకే పోయి “రమ్ము నీవు వ్రాసిపెట్టిన నా పాపముల చిట్టాను చింపివేయుము. ఇప్పుడు నీవు నన్నేమి చేయగలవు” అని కవ్వించుచున్నారు. వాలియొక్క పేరు విన్నను భయపడి ఋష్యమూకవర్వత గుహలో దాగియుండిన సుగ్రీవుడు శ్రీరాముని బలమును, అండగాగొని కిష్కింధా నగర ద్వారమువద్దకే పోయి వాలిని యుద్ధమునకు రమ్ముని సింహగర్జన చేసినట్లున్నది వీరి మహోత్సాహ మిప్పుడు. సుగ్రీవునికి అప్పుడు రామ బలము అండయైనది. వీరికి నామబలము అండయైనది. ఇంతే తారతమ్యము. (ఉళిదరుగిన్ఱ్ఱం) ఇకనన్ను ఎవరునూ ఏమియుచేయలేరన్నట్లు నిర్భయముగా సంచ రించుచున్నాము. తాము ఒక్కరేగదా నామానుసంధానముచే ఇంతటి ఫలమునొందు చున్నది. “మేము సంచరించుచున్నాము” అని బహువచనముగా చెప్పుచున్నారేమి? అన్నచో— తమతో ఈ సంకీర్తన గోష్ఠిలో కలిసి అన్వయించినవారిని ఈ పనిని

చేప్పింపనివారినిగూడ కలుపుకొని బహువచనముగా చెప్పుచున్నారు. భగవదనుగ్రహ పాత్రులైన తామొక్కరే నామసంకీర్తన ప్రభావమును ఎరిగినవారైనను తత్ఫలితమును మాత్రము బహువచనము చేత అనుకూలరైన అందరికినీ వీరు పంచి ఇప్పుచున్నారు. విశాల సముద్రమును దాటి లంకలో అశోకవనమును విరచి రాక్షససేనను మర్దించి తన పరాక్రమమును చాటినవాడు ఒక హనుమంతుడే, అయినను సీతమ్మ జాడను తెలిసి కొనివచ్చిన మహాసంతోషమునకు ఫలితముగా మధువనమున తృప్తిగా మధువును ఆస్వాదించినవారు వానర వీరులందరును అయిరిగదా !

ఒకడు మహారాజుగారితో చుట్టరికము నొందెను. ఆ బాంధవ్య ప్రభావమును బట్టి లోకములో అతడేగాక అతని తక్కిన బంధువులు మిత్రులుగూడ గొప్ప హోదాను పొందగలిగియుండగా, సాక్షాదృగవదనుగ్రహపాత్రులైన ఈ ఆళ్వారులతో సంబంధము కలవారికి తత్ప్రభావమునుబట్టి ఈ సత్ఫలితములు లభించికపోవునా :

లోకమున పాపమును చేసినవారు నరక ఫలనుభవము వచ్చునేమోయని భయపడి “యమం తర్పయామి - చిత్రగుప్తం తర్పయామి” అని యమాదులను ఆరాధింతురు. మరి ఈ ఆళ్వారులు నామసంకీర్తన ప్రభావమునందగాగోని ఆ యమాదుల తలలపైననే ధైర్యముగా కాలు జారుచున్నారు. వీరి అభిప్రాయ ప్రకారము ఇది తమకు విజయముగా భావించినను ఆ యముడు మాత్రము తనకిది యవమానమని భావించడు. పైగా “ప్రజామం యేవీ కుర్వంతి - తేషామపి నమోనమః” అన్నట్లుగా ఎవరు భగవంతుని సన్నిధిలో ప్రజామమాచరింతురో - అట్టివారికిగూడ నేను తలవంచి మాటి మాటికిని నమస్కారముచేయుదునని ఆ యముడనుచున్నాడు. మరియు విష్ణుపురాణములోని “స్వపురుష మభివీక్ష్య సాశహస్తం - వదతి యమః కిల తస్య కర్ణమూలే, పరిహర మధుసూదన ప్రసన్నాః - ప్రభురహ మన్యస్మజాం, న వైష్టవానామ్” అను శ్లోకమును బట్టియు, శ్రీ భక్తిసార మునీంద్రులు (తిరుమళికై ఆళ్వారులు) తమ నాన్మగళా తిరువందాదియను ప్రబంధమున “తిరంబేల్మిక కందీర్ తిరువడితన్నామం..... ఇరైంజియుం శాతువరామ్ పోతుమిన్గ్ ఎన్డాళ” ఇత్యాది ద్రవిడ గాథలో చెప్పిన దానిని బట్టియు, యముడు తన భటుని పిలుచుకొని చెవిలో రహస్యముగా ఇట్లు చెప్పెనట - “దేహపోషణపరులైన పాపుల పైననే నా అధికారము. భగవద్భక్తుల పైనగాదు. వారే నా పై అధికారులు. వారు కనబడినచో పాపుభావముతో నమస్కరించి ప్రక్కకు తొలగిపొందు. వారిని బంధింపబోకుడు” - దీనినిబట్టి యముడు తాను భయపడుటయేగాక తన భటులను గూడ కట్టుబాటులో నుంచునని స్పష్టమైనది.

ఈ ఆత్మారులు చెప్పినదానిని విన్న శ్రీరంగనాథుడు వారిని ఇట్లు ప్రశ్నించెను. “అందరును యమునికి భయపడుచుండగా ఆ యముని తలదన్నెదనని మీఁట్లు నిర్భయముగా చెప్పుచుంటిరేమి? ఏమండీ: మీకింత దైర్యము దేనినిబట్టి కలిగినది?” దీనికి సమాధానమే “మూవులగుండు మిళిందముదలవి!” ఇత్యాది పైభాగము. స్వామి: నాకు యముడన్నచో భయమెందులకు? నేను ఖోజీకోణతాంశపాలన కళాదుర్వార గర్వానలజ్ఞభ్యత్ జ్ఞాత్ర సరేంద్రులను ఆశ్రయింపలేదు సర్వ లోకములను ప్రళయ కాలమున తన ఉదరములోనికి తీసుకొని తిరిగి వెలుపలికితీసి సృష్టిసీతలను కల్పించు జగత్కారణభూతుడవగు నిన్నాశ్రయించితిని. “మృత్యుర్యస్యోపసేచనం” అని కరోపనిషత్తులో చెప్పినట్లు మృత్యువును (యముని) గూడ ప్రళయకాలమున మ్రింగిన వాడవుగదా నీవు.

“నిన్నామంకత్త ఆవలిప్పడమై”- కాదు కాదు నీ నామ సంకీర్తన ప్రభావమే నాకీ బలమునిచ్చినది. తిరువాళ్ మొఱి ప్రబంధమున “ఓరాయరమాళ్ ఉలగేళ్ అళిక్కుంపేర్...” అని చెప్పబడినట్లు సప్తలోకములను రక్షించగల ప్రభావము నీ సహస్ర నామములకు కలదని నేనెరుంగుదును. నీకంటెను నీ దివ్యనామము భక్త రక్షణమున నిత్య సన్నిహితమై ఉపయోగపడును. ముద్దబంగారమునకు ఆభరణముగా నమరిన బంగారమునకు ఎంత తేడా కలదో నీకును నీ పేరునకును అంత వ్యత్యాసము కలదు. ముద్దబంగారము ఎక్కడో దాచుకొనవలసినదే తప్ప నిత్యము ధరించుటకు ఉపయోగపడదు. ఆభరణమైన స్వర్ణము నిత్య సన్నిహితమై యుండును. నీవు సాక్షాత్కారమునిచ్చి నిత్యము మా వెంట నుండవు నీదివ్యనామము అట్లుగాక మా నాలుక పైననే యుండి ఉచ్చారణమాత్రముచే రక్షకమగును.

“నామంకత్త” ఇవట మంత్రమును అని చెప్పక నామమును అనుచున్నారేమి? యని సందేహము రావచ్చును. మంత్రోచ్చారణకు దేశ-కాల-అధికారి నియమములు కలవు నామోచ్చారణకు అవియేవియు నవసరములేదు. ఏక్షణమైనను ఎక్కడనైనను ఎవడైనను ఉచ్చరింపవచ్చును. “అమ్మా” యని పిలుచుటకు నియమమేముండును?

ఒకప్పుడు సంజీయర్ అను స్వామివారు తమ ఆచార్యులైన శ్రీ పరాశర భట్టరువారిని “స్నానాది పవిత్రతా నియమాలు ఏవియు లేకున్నను భగవన్నామోచ్చారణము చేయవచ్చునా? లేక కుచిత్యము సంపాదించుకొనియే ఉచ్చరింపవలెనా?” అని ప్రశ్నించిరి. దానికి భట్టరువారిట్లు బదులు చెప్పిరి. “గంగాస్నానమును చేయుటకు పోవువాడు ముందొక చిన్న నీటిచెలమలో స్నానముచేసి పోవలెనా? సర్వపాపములను

శమింపజేయు గంగ పూర్వమున్న దేహ మాలిన్యమును తొలగించి శుద్ధిని కలుగజేయ జాలదా!" దీనినిబట్టి గంగవలె సర్వపాపనమైన దివ్య నామోచ్చారణకు ముందు గూడ శుచిత్వయోగ్యతను సంపాదించ వలెదని వారి సమాధానముతో వి సారాంశము.

నోరార భగవన్నామోచ్చారణ చేయటకు అందరును అర్హులే. నాకు అర్హత లేదని ఎవరునూ చింతింపరాదు తిల్లిని చంపుటకు కత్తిని పైకెత్తిన క్రూరుడుగూడ తన చేయి గోడను గుద్దకొనగా నొప్పితో "అమ్మా" యని అక్రందించును గదా.

"కత్త" అనగా అభ్యసించుట యని యర్థము. గురువు మొదట ఉచ్చరించగా విని అదే క్రమమున వేదమును ఉచ్చరించి అభ్యసించినట్లుగా వీరును నామోచ్చారణ మును అభ్యసించిరి. శ్రీరంగనాథుడే వీరిపై పూర్ణముగా తన దివ్య కటాక్షమును మొదట ప్రసరింపజేసి తన దివ్యనామమును ఉపదేశించగా వీరు అభ్యసించిరి. అదియు అక్షర గ్రహణమే అర్థముతో పనిలేదు.

"కండాక్షు" - చూచితివా రంగనాథా! ఈ ఆశ్చర్యము. నాలో ఎంతమార్పు వచ్చినది? నేను పూర్వమువలెనే యున్నానా? నీ అనుగ్రహముచే దివ్యనామానుసంధానము చేసిన నాకును సంసారులకును తారతమ్యము మా ఆకారముతోనే కనబడుటలేదా, దివ్య రసాయనోషధమును సేవించిన వానికిని మున్నుతిన్న వానికిని గల భేదమును ఆకారమునుబట్టియే గుర్తించవచ్చునుగదా: (కృష్ణావతారమున) మున్నుతిన్న నీ ముఖమునకును నామామృతాస్వాదనముచే బ్రహ్మకేశోపంతమైన నా ముఖమునకును తేడా కనబడుటలేదా! (ఇది రసోక్తి)

"అరంగమానగంఠానే!" వైకుంఠము నుండి శ్రీరంగ మహానగరమునకు వచ్చి తీరికగా ఆదికేశునిపై నీవు పవళించియున్నది "నాపేరు చెప్పుకొని వచ్చి నన్నాశ్రయించు భక్తుడెవడైన అభింశకపోవునా?" అను ప్రశ్నతోనే గదా! సత్య సంకల్పుడవైన నీ ఆశ నా వలన ఫలించినది. ఈ శ్రీరంగము 'మానగర' గొప్ప నగరము. ఇందు ప్రవేశించిన వారికి సంసార తాపము లన్నియు అణగారిపోవును.

మొదటినుండియు పాపములలోనే పుట్టి పెరిగిన ఒక ధూర్జుడు ధార్మికసంఘము నుండి బహిష్కరింపబడినాడు. నయగురిలో ముఖమెత్తుకొని తిరగలేని దుఃస్థితిలో నున్నాడు అట్టివానికి రాజకుంఠముతోని వారితో బాంధవ్యము ప్రగాఢ పరిసృజనమును ఏర్పడినవి. ఇక వానిని అడ్డుపెట్టువారెవరు? ఒకనాడు బహిష్కృతుడైనవాడు నేడు తీవిగా

ఎవరినీ లెక్క సేయక రాజసదస్సులోనికి రాగలుగుచున్నాడు. అనాడు 'చీ' అన్నవారు ఇప్పుడు తలలువంచి నమస్కరించుచున్నారు. దీనినే రాజకుల మాహాత్యము అందురు. అట్లే ఇంద్రియములచే ఆకర్షింపబడి విచ్ఛలవిడిగా పాపపు వృత్తిని కలిగియుండిన నేను భగవన్నామ సంకీర్తనము అను రాజకుల మాహాత్యముచేత పూర్వము నన్ను శిక్షించిన యను తద్బటాదులనుగూడ తలదన్నగలిగితిని, అని మొదటి పాశురమున ఈ ఆళ్వారులు సగర్వముగా చెప్పుకొని భగవన్నామ ప్రభావమిట్టిదని లోకమునకు చాటిరి. దీనికి సంస్కృతానువాదముగా శ్లోకము.

శ్లో॥ పంచేంద్రియాణి వివిగ్రహ్యా, విశోధ్యపాపం ।

అధాయ చాప్యవజయం యమతద్భుతేషు ।

రంగేశ ! లోకగణజక్షణ సృష్టి దక్ష ।

త్వన్నామ కీర్తనవశాత్ ముదితోస్మిపశ్య ॥

(2) అవ : పెనుక భగవన్నామ పవిత్రతను తెలిపి తదనుసంధానముచేత కలిగిన అతిశయమును ఉగ్గడించిరి. ఇప్పుడానామ సంకీర్తనము ఎంత భోగ్యముగా ముందునో ఇందు వివరించుచున్నారు. అయితే, మొదటనే దాని (భోగ్యతను) మాదుర్యమును చెప్పి, పిదప పవిత్రతను చెప్పవచ్చును గదా! వీరు అట్లు చెప్పలేదేమి? అను శంక కలుగవచ్చును. సమాధానము వినుడు - మనస్సులో పెనుభూతమువలె భయమావరించియుండగా మధురమైన వస్తువు ననుభవింపవలెనను ఆపేక్ష కలుగునా! భయము తొలగునంతవరకును వ్యాకులమైన మనస్సులో ఎవరికైనను వేరు కోరికలు పుట్టునా! శరీరమున జ్వరము విడువక అనువర్తించుచుండగా భోగ్యమైన పాలు రుచించునా? మొదట అవివేకముచేత చెప్పరానన్ని షాపములనుచేసి, పిదప అందులకు నేను ఎన్ని సరకబాధ అనుభవింపవలెనోయని దిగులుపడువానికి భోగ్యవస్తువులపై మనస్సు పోవునా! కనుక మొదట ఆ భయమును పోగొట్టిన తరువాతనే నామాయుత మధుర్యమును వివరించుట ఉచితము.

“యన్నామ సంకీర్తనతో మహాభయాత్,

విమోక్షమాప్నోతి న సంశయం సరః”

ఇత్యాది వాక్యములలో మహర్షులు నామ సంకీర్తనము ప్రబలి భయనివారణ హేతువని నిస్సంశయముగా నమ్ముచుచున్నారు. ఇక ఆళ్వారులును అది అమృతము

వలె అతిభోగ్యమని “షిఫ్టిల్ పెరుం పెయరేపేళి” ఇత్యాది సూక్తులచే తెలుపుచున్నారు. ఈభగవన్నామము లౌకిక ఫలితములను కోరువారికి వాటిని ప్రసాదించును కర్మయోగాద్భుతపాపాంతర నిష్ఠులకు పవిత్రతా హేతువై తదనుష్ఠానార్హతను కలిగించును భగవంతుని శ్రీపాదములే శరణమని నమ్మిన ప్రపన్నులకు జీవనశేషమగు దేహయాత్రలో భోగ్యమగు అహారము వలె నిత్యము ఆస్వాద్యమైయుండును.

సముద్రపు రేవులో మునిగి ముత్యములను సంపాదించువారు ఆముత్యములనిచ్చి నేరేడుపండ్లను కొనుక్కొందురు. వాటి వెలను ఎరిగిన శ్రేష్ఠిగారి వద్ద అవే ఎక్కువ వెలకు అమ్మబడును ఇక ఐశ్వర్యవంతులు వాటిని హారములుగా గ్రుచ్చి అలంకరించుకొని యనుభవింతురు. ఆ ముత్యముల వలెనే ఈ భగవన్నామములు కొందరికి లౌకిక ఫలప్రదములై యుపయోగపడగా మరికొందరికి సాధనాంతర యోగ్యతా పాదకములై యుండి ప్రపన్నులకు మాత్రము నిత్యానుసందేయములై అన్యుతగుళికలవలె భోగ్యములై యుండును.

వినుకటి పాశురమును విన్న శ్రీ రంగనాథుడు వీరితో నిట్లనెను. “ఓ మునీంద్రా! నా నామములను కీర్తించిన భక్తులకు నేనొక దివ్యలోకమును ఫలముగా నిచ్చుట అలవాటు. ఆ భక్తులు ‘అది మాకు వద్దు’ అనజాలరు. నేనును దానిని ఇయ్యక తప్పదు కనుక మీరు నేనిచ్చు ఆ మహాఫలమును స్వీకరింపుడు” - ఈ మాటకు సమాధానముగా వీరు చెప్పినదే ఈరెండవ పాశురము. “స్వామీ! నీ మధుర దివ్య నామ సంకీర్తనము చేయునపుడు నాకు కలిగిన మహానందమును కాదని మరేదో లోకమునకుపోయి అనుభవించు ఇతర సుఖములను వేటినిగూడ నేనొల్లను” అని ఖండితముగా చెప్పుచున్నారు.

పా॥ పచ్చై మామలై పోల్ మేని పవళవాయ్ కమలచ్చెంగణ్
అచ్చుదా! వమరరేరే! ఆయర్ తంకొళుందే యెన్ఱుం ।
ఇచ్చువై తవిర యాపోయ్ ఇన్దిరలోకమాళుం
అచ్చువై పెరినుం వేండే అరంగమానగరుళానే ॥

ప్రతి . అరంగమానగరుళానే: శ్రీ రంగనాథా! పచ్చైమామలై పోల్ - మరకత మహారత్న పర్వతమునంటి. మేని - దివ్యశరీరము కలవాడా! కమలచ్చెంగణ్ - కమలములవలె ఎర్రని నేత్రములు కలవాడా! అచ్చుతా - భక్తులను జూరవిడువనివాడా! అమరరేరే - అనంత గరుడ విష్వక్సేనాది నిత్యసూరులకు నాయకుడా! ఆయర్ తం

కొకుండే- గోపాలనాయకుడా! ఎన్ఱుం ఇచ్చువైతవిర- అను ఈ నామమాధుర్యమును విడచి, యాకా-నేను, పోమ్- ఎచటికోపోయి, ఇందిరలోకం ఆకుం-ఇంద్రాదిలోకములను పాలించుట యనెడు, అచ్చువై - ఆ యానందము, పెరినుం వేందేకా- లభించిననూ ఇష్టపడను.

వివరణము : “వచ్చైమామలై”- ఇత్యాది “ఎన్ఱుం” అనునంతవరకును ఆరు భగవన్నామములు. ఒక్కొక్క నామమును అర్థానుసంధానపూర్వకముగా ఉచ్చరించుచున్నప్పుడు నోట నమృత మూరుచుండును. అమృతానుభవ సమానమగు ఈ సంకీర్తనానందమును విడచిపెట్టి మరెక్కడికో నన్ను పొమ్మనెదవా రంగనాథా ! ఇది తప్ప నాకు వేరేదియు వద్దు- అనుచున్నారు.

“వచ్చైమామలైపోల్మేని”- ఆకువచ్చని కాంతి కలిగి సుందరమగు నొక మరకత మణిమయ పర్వతమువలె ప్రకాశించునది స్వామియొక్క దివ్యమంగళ విగ్రహము. దర్శించువారి నేత్రములకు మనస్సునకును చల్లదనము కల్గించునది. చూచిన క్షణముననే సంసారశాపముల నన్నింటిని అణగార్చి అనందింప జేయునది. నేయి పేరుకొని గడ్డగట్టినట్లుగా స్వామియొక్క హృదయములోని చల్లని దయాగుణము ఘనీభవించి క్యామల శీతల కోమల దివ్యమంగళ విగ్రహముగా పరిణమించెను కాబోలు అన్నట్లున్నది. ఆ మరకత మణి పర్వతము గూడ స్థిరత్వమునకు బౌద్ధత్వమునకు ఉపమానము కావచ్చును గాని, భగవద్విగ్రహములోని నయానానందకరమగు చల్లదనము దానికెక్కడిది? ‘మేని’ అను పదమునుబట్టి “అనందమయః” అని ఉపనిషత్ప్రతిపాదితి మైన భగవంతుని దివ్యాత్మ స్వరూపమో మరియు అనంద జ్ఞాన బలైశ్వర్య పీఠ్యాది తదగతగుణ సముదాయమో వీరి నాకర్షింపలేదు. వాటిని తనలో నిముడ్చుకొని ప్రత్యక్షగోచరమగు ఉజ్జ్వల దివ్య విగ్రహమే వీరికి ఆకర్షకమైనదని తాత్పర్యము. పెరియాళ్వార్ అని ప్రశస్తిసొందిన శ్రీ విష్ణులిత మునీంద్రుడను ఈ రంగనాథుని దివ్య విగ్రహమునే తమ నేత్రములకు ఆకర్షకమైనట్లు అద్భుతముగా నిట్లు వర్ణించిరి.

“కున్ఱాడు కొకు ముగిల్పోల్ కువళై గళపోల్ కురై కడల్పోల్ నిన్ఱాడు కణ మయిల్పోల్ విరముడై య నెడుమాల్—” ఇత్యాది. ఎత్తైన కొండపై వచ్చి వాలిన చల్లని మేఘమువలెను సుకుమారములగు కణవరేకులవలెను గంభీరముగ ధ్వనించు నీలమహార్ణవము వలెను నిగనిగలాడు మెరుగు చాయ గలిగి నాట్యమాడు నెమిళ్ళు

గుంపువలెను భగవద్విగ్రహము భక్తుల మనో నయనములను పరవశింపజేయుచున్నది. ఒక్కొక్క గుణము గల ఆ ఉపహాస వస్తువులు శత్రు-మృదుల-శ్యామల-ఉజ్జ్వల-దివ్య విగ్రహమునకు సంపూర్ణోపహాసములు కాకాలవని భావము. ఈ భావ లోనే సాగిన శ్రీరంగరాజ స్తవ శ్లోకము గూడ ఇవట అనున ధేయము

శ్లో॥ సించేదిమం చ జన మిందిరయా తటిత్వాఽ
భూషామణిద్యుతిభి రిన్ద్రధను ర్దధానః ।
శ్రీరంగధామని దయారస నిర్భరత్వాత్ ।
అదౌ శయాశురివ శీతలకాల మేఘః ॥

“పవళవామే కమలచ్ఛంగణే” అధరము-నేత్రములు-మొదలగు అవయవముల సౌందర్యము విగ్రహముతోని సముదాయ శోభయగు లావణ్యమునకు అభివర్ధకముగా నున్నది. ఎర్రని పగడమువలె అధరశోభ భక్తుల నేత్రములను ఇతర వస్తువులపైకి పోసీయకుండ ఆకట్టుకొనుచున్నది పచ్చల కొండపై మొలచిన పగడపు తీగలో ఒక ఎర్రని పగడము పుట్టినట్లున్నది చల్లని చూపులతో ఎర్రని పద్మములవలె విప్పారిన నేత్రములు స్వామియొక్క హృదయములో నున్న వాత్సల్యరసమును అవిష్కరించుచున్నవి. చిరునవ్వుతో కూడిన ఎర్రని అధరము వికసితములైన నేత్రములను కలసి భక్తులను కుశల ప్రశ్ని మడిగుటకు పఱకరించబోవుచున్నట్లున్నవి

శ్లో॥ సంభాషమాణ మివ సర్వవశం వదేన
మందస్మితేన మధురేణ చ వీక్షితేన... ఇత్యాది
శ్రీరంగరాజస్తవ శ్లోకమివట అనునధేయము

రంగనాథుని దివ్య విగ్రహ సౌందర్యమును ఇంత అభినివేశముతో అనుభవించుచున్న ఈ ఆళ్వారుల పాశురమును అభ్యయనము చేసిన సంజీయర్ అను ఆచార్యులవారు ఆశ్చర్యముతో నిట్లు నెలవిచ్చినారట “దేవుడే లేడనియు- ఉన్నను అయినకు శరీరముగాని గుణములుగాని ఒక దివ్య దేశముగాని లేవనియు వాదించు కూన్యవాదులు లోకమున ఎటు జూచినను కనబడు ఈ రోజులలో భగవంతుని దివ్య శరీర శోభానుభవమును ఇంత అత్యాదరముతో కీర్తించు ఈ ఆళ్వారులవంటి మహనీయులు అవతరించుట గొప్ప విశేషము గదా!”

“అచ్చుదా”- అచ్చుతుడు అను పదమునకు ఎన్నటికిని మారని స్వరూప స్వభావములు కలవాడని యర్థము. “సరైక రూప రూపాయ” అని గదా సహస్రనామా ధ్యాయ పదనము, ఉపమానములైన ఆ మరకతగిరియో పగడమో పడమో ఇవన్నియు రోజుకు రోజు కొంత తరిగిపోగా కాలక్రమమున స్వరూపనాశము నొందును. భగవంతుని దివ్య దేహమో అత్మస్వరూపమో గుణములో అట్టివికావని భావము లేక- సీవు అచ్చుతుడవై అనగా, స్వరూప స్వభావములకు ఎట్టి హానియు లేవివాడవై ప్రకాశింతువుగాక, అని వీరు మంగళాశాసనము చేయుచున్నారని గ్రహింపదగును. స్వామిపై అసదృశ ప్రేమభరితులైన అశ్వారులందరి స్వభావముగూడ స్వామి సాక్షాత్కారమైనతోడనే “పల్లండు- ఉత్తేశవడిశెవ్వితిరుక్కాప్పు” అని మంగళములు పాడుటయేగదా! లేక- ఆశ్రితులైన వారిని ఏనాడును విడువక రక్షించువాడనియు భావము కావచ్చును “నత్యజేయం కథంచన” అను శ్రీరాముని ప్రతిజ్ఞ స్మరణీయము

“అమరరేరే”- ఈ దివ్య సౌందర్యమును నిత్యము తృప్తిగా ననుభవించు నిత్యసూరులకు స్వామియైనవాడు, ఎందరు ఎంతకాలము అనుభవించుచున్ననూ తరగని ఆపరిచ్ఛిన్న తేజోవిరాజితుడు. “సదా పశ్యంతి సూరయాః” “అమరర్ గళ్ అది పతి” ఇత్యాది ప్రమాజోక్తమగు నర్థము ఇదే.

“అయర్ తంకాకుందే”- శ్రీ దేవ్యాది దివ్య మహిషిగణము అనంత గరుడాది నిత్యసూరివర్గము మొదలగు వారికి మూర్తిమేకాడు, గొల్లలు-గోవులు మొదలగు సామాన్య పౌరులులకుగూడ తన దివ్య సౌందర్యానుభవమును ప్రసాదించు నర్వ సులభుడు అప్రతిమమైన సౌందర్యము పరత్వము సౌలభ్యము ఇవన్నియు నిత్య మాతనములై ఏకరాశిగా దివ్య విగ్రహ రూపమునొందినవని సారాంశము

“ఎన్నుం ఇచ్చువై తవిర”- ఓహో! మీకు ఇట్టి నా స్వభావమును సంపూర్ణముగా సాక్షాత్కరింపగా ఈ భోగ్యతాబుద్ధి ఏర్పడినదా- అనియందువేమో? స్వామీ! అదేమియులేదు. కేవలము అర్థానుసంధాన పూర్వకముగా అన్వేషించుటచే నాకు కలిగిన ఆనందమే యిది. ఈ సంకీర్తనామృతాస్వాదమును విడచి మరెక్కడికో నన్ను పొమ్మందువా! “కరస్థముదకం త్యక్త్వా మనస్థ మభివాంఛతి” అన్నట్లు చేతికందిన దానిని విడచి మరొకదావికై నేనాశపడను. ఈ నామ సంకీర్తనము నీకు అభ్యాసములో లేనందున దీనిలోగల రుచి నీకు తెలియకపోవచ్చును.

“యా=పోయే”- నిత్యసన్నిహితమై చేతికందియున్న ఈ శ్రీరంగక్షేత్రము లోనే యుండక “ఉద్బాహరివవాచనః” అన్నట్లు చేతికందని అతిదూరములోనున్న మరొక చోటికి నేను పోజాలను.

“ఇంద్రలోకమాశుం”- ఇచట ఇంద్ర శబ్దమును పరమాత్మ వాచకముగానే గ్రహింపవచ్చును. “బ్రహ్మ- రుద్ర- ఇంద్రాది దేవతావాచక శబ్దములన్నియు వ్యుత్పత్తినిబట్టి నేరుగాగాని, ఆ దేవతల కంతర్యామియగుటచే అపర్యవసాన వ్యుత్పత్తినిబట్టిగాని- భగవద్వాచకములే” అను వేదాంత శాస్త్రనిర్ణయము ఇచటగ్రాహ్యము ఆ విధముగా ఇప్పుడు ఇంద్ర లోకమనగా “తద్విష్ణోః పరమం పదం” అని కీర్తింపబడిన శ్రీ వైకుంఠాచమని యర్థము. ఈ శ్రీరంగమున నామ సంకీర్తనానుభవముతో భాగవత సేవతో ధన్యుడనై యుండుటయే తప్ప ఆ పరమపద వాసమునుగూడ నేనొల్లను అనిభావము “అశుం” అనగా, పాలించుటకై అనియర్థము. “అఙ్గీ- గళివానగం ఆశ్రియాంతిమరెన్టు ...” అని శ్రీ శరకోపమునీస్తులి తెలిపినట్లుగా ఈ లోకము నుండి పోవు ముక్తపురుషులను ఆ పరమపద వాసులందరును ‘అయ్యా! వేంచేయుడు, ఈ పరమపదముతోపాటు మమ్మేలుకొనుడు’ అని సాదరముగా ఎదురుకొని అహ్వనింతురట అట్లు పరమపదమును పాలించుటకై రమ్మని పిలిచినను నేను పోజాలను.

“అచ్చువై - ఇచ్చువై”- ఆ మోక్షనందము అప్రత్యక్షము శాస్త్రమాత్ర బోధితము. ఈ నా సంకీర్తనానందమో ప్రత్యక్ష సిద్ధము మరియు చేతికందినది.

“పెరినుం వేందే” ఆ మోక్ష మహానందము లభించనంతవరకు మీరు వద్దండురు. తీరా లభించిన పిదప ‘ఓహో! ఇదే బాగున్నది’ అని మీరే యందురు. అని స్వామి వీరితో పరిహాసము చేయగా, “అది నాకు లభించినను వద్దు వద్దు” అని తిరస్కరించుచున్నారు. నన్ను పరీక్షించుటకై నీవు ఆ మోక్షమును చూపించినను నేను త్రోసివేయుట తథ్యము. “...భిత్వా భాస్కరమండలం పునరపి ప్రత్యాగతః స్థాం భువమ్.”

ఇచట “వేందే” (నాకువద్దు) అనుచున్నారు. అంతేగాని- “ఉతాదు” (అయుక్తము-అనుచితము) అని ప్రయోగింపకపోవుటలో విశేషమున్నది. తమ కంటెను అధిక జ్ఞాన సంపన్నులైన నిత్యులు ముక్తులును అనుభవించు పరమపదమును అనుచితమని అక్షేపించుట తగదు గదా! మరియు ఆ మోక్షమును ఉత్తమ

పురుషార్థమని తెలుపు వేదాంత శాస్త్రమును గూడ ఆశీషించినట్లుగను. ఆ దృష్టితో “యాన్ వేందే” “నాకు వద్దు” అనియే చెప్పిరి. ఇది నా యిష్టమని భావము. రోగి తన నోటి అరుచినిబట్టి “పాలుచేడు” అనియో “పుల్లగా నున్నవి” అనియో త్రాగనిదో ఆరోగ్యమునకై త్రాగమని నిర్బంధించువారుండురు. కాని “వేందే” (నాకు అసలే వద్దు) అను వ్యక్తిని ఎవరు మార్చగలరు. “భావోనాన్యత్ర గచ్ఛతి” అని చెప్పి పరమపదమును నాకు వద్దన్న హనుమంతుని శ్రీరామచంద్రస్వామి ఏమి చేయగలిగినాడు?

ఇచట “ఇందిరలోకం” అను పదమునకు పరమపదము అని యర్థమునుగాక “దేవతలుండు స్వర్గలోకమును” అనిగూడ అర్థమును చెప్పవచ్చును. శ్రీ కుల శేఖరులు తమ పెరుమాళ్ తిరుమొళి ప్రబంధములో “మిన్ననైయ నుజ్జిడైయార్ ఉరు ప్పళియుం మేనకైయుం” అనియు “ఉంబరుల కాండు ఒరుకుడైక్కిళ్ ఉరుప్పళి త” అనియు శ్వేతచ్చత్రము క్రిందనుండి స్వర్గము నేలచూ ఊర్వశ్యాదులతో ఆ ఇంద్రియభవించు స్వర్గసుఖములు గూడ నాకు వద్దని తెలిపినట్లు ఇచటగూడ గ్రహింపవచ్చును.

“అరంగమానగరుళానే”. పరమపదమునే వద్దనుచుంటే ఇక్కడ అంత కంటే విశేషమేమున్నది? అని శ్రీరంగనాథు డడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానమే ఈ సంబోధనము. పరమపదమున సుఖముగా ఉండవలసిన నీవు దానిని విడచివచ్చి మావంటి వారికి నీ దివ్య సౌందర్యమును సౌశీల్య వాత్సల్యాది మహా గుణములను ప్రకటించు కొరకేగదా ఈ శ్రీరంగ క్షేత్రమున విత్యవాసము చేయుచుంటివి. ఇంతకంటే నాకు మాత్రము వేరేమి కావలెను? అట్లైన మాసపులకు గూడ దర్శనమిచ్చి అలరించు నీ వాత్సల్య సౌశీల్యాది గుణములను నేరుగా చూచి తామును అనుభవించుటకై ఆ విత్తసూరులను ఇచ్చటికి వచ్చుచుండగా నేనచ్చటికి పోనేల? అని వీరి ఆభిప్రాయము. ఇచటనే యుండి నామసంకీర్తనమును చేయుచు అనుభవించు ఈ ఆనందమునకు ఆ పరమపదవాసము గూడ సాటిరాదని చెప్పుటచేత ఈ ఆళ్వారులకు నామ సంకీర్తనమన్న ఎంత యిష్టమో తెలియుచున్నది. భగవదాధారణ సమయమునందు స్వామికి నైవేద్యము (ఆరగింపు) సమర్పించునపుడు తిరుప్పావులోని “కూడరై వెల్లంకోర్” అను పాశురమును, తిరుమాలైలోని ఈ “పచ్చమామలై పోర్” అను పాశురమును, తిరువాణ్మొళిలోని “అడియేమేవి అమర్గిన్ఱ వముదే” అను పాశురమును, పెద్దలు అనుసంధించుట సంప్రదాయము.

శ్లో॥ హరిన్మణి మహిధరోపమతినో! ప్రవాళాధర!
 స్ఫురత్కమలలోచనాచ్యుత! సురేశ! గోపేశ్వర!
 ఇతీద్యగమృతాననం నహి విహాయ రంగప్రభో!
 తదింద్రభువనావనం తదపి భోగజాతం వృణే॥

(3) అవ॥ మీకు పరమపదము అవసరములేని వక్షమున మీరు ఈ శ్రీరంగ ప్రాంతములోనే సంసారమండలమునందుండి నామ సంకీర్తనమును చేసుకొనుచుండుడు, అని శ్రీరంగనాథస్వామి తెలువగా- వీరు పునర్విమర్శలో పడి ఇట్లనుచున్నారు. "స్వామీ! జన్మ మృత్యు పరంపరా రూపమై పాప భూయిష్టమైన ఈ సంసార కూపములో నామానునంధానమునకు అవకాశమే లేదు. అయినప్పటికీ నాకు ఈ సంసార మండలము గూడ వద్దు". ఇది విన్న ఆ స్వామి "నామ సంకీర్తనకు అవకాశము లేనంతగా మీరు చెప్పు దోషములు సంసారములో నేమున్నవి" అని ప్రశ్నింపగా ఆ దోషములను ఈ మూడవ గాథలో వివరించుచున్నారు. దీనినిబట్టి అనాదికాలముగా సునరిచితమైన సంసార మండలముపై గూడా జుగుప్సను కలిగించు విధముగా వీరికి నామ సంకీర్తనము మిక్కిలి రుచించినదని తెలియుటచేత అది ఎంత మధురమైనదో సహృదయులు గుర్తించవచ్చును.

పా॥ వేదనూల్ పిరాయంనూరు మనిశర్ తాం పుగువరేలుం
 పాదియుమురంగిపోగుం నిన్బదిల్ పదిన్తై యాండు
 పేదై పాలకనదాకుం పిణి పళి మూప్పు త్తున్నం
 ఆదలాల్ పిరవి వేందేకై అరంగమానగరుళానే ॥

ప్రతిపదార్థము : అరంగమానగరుళానే!- ఓ శ్రీ రంగనాథా! మనిశర్ తాం- మానవులై నవారు, వేదనూల్- వేదశాస్త్ర ప్రకారము, నూరుపిరాయం- నూరుసంవత్సరములు అయిస్తును, పుగువరేలుం- పొందినప్పటికినీ, పాదియం- అందులో సగము (50 సంవత్సరములు), ఉరంగిపోగుం- నిద్రతో గడచి పోవును, నిన్బదిల్ పదిన్తై యాండు- మిగిలిన ఏబది సంవత్సరములు, పేదై- శిశుత్వము, పాలగళై- బాల్యము అతాకుం- ఆపైన వచ్చు యవ్వనము, పిణి- రోగము, పళి- ఆకలి, మూప్పు- ముసలితనము, తున్నం- దుఃఖము, (వీటితోనే గడచును) ఆదలాల్- కాబట్టి, పిరవి వేందేకై- మానవ జన్మమును కోరను.

వివరణము : వేదమును శాస్త్రముగందు “శతాయుర్వైపురుషః” అని ప్రతిపాదించబడినట్లు మానవుల ఆయుర్దాయము నూరు సంవత్సరములై యున్నది. ఆ కాలము మానవుల ఆయుష్యమునకు పరమావధి. ఇట్లని వేదగ్రంథములలో విసుటయేగాని తరుచుగా అంతకాలము జీవించుట ప్రత్యక్షమున కానరాదు. ఆ నూరేండ్లు అనుమాట కొలబద్ధతో కొలవబడినట్లు చెప్పబడినను ఏ కొద్దిమందికి మాత్రమే అన్వయించును. మరియు ఆయా ప్రాంతములలోనున్న కొలమానములోగల తేడాలనుబట్టి కొలతలలో భేదమున్నట్లే దేవమానములోను మనుష్యమానములోను దిన-మాన-సంవత్సరాలలో తేడాలున్ననూ ఇవట ‘మనిశరో’ అనుటచేత మనుష్యమానమునే గ్రహింపదగును. “న జాయతే మ్రియతేవా కదాచితే - నాయం భూత్వా భవితావా న భూయః” అని కరోపనిషత్తులో తెలుపబడినట్లు అత్యుచితమైనందున కల్పాదిలో దేహ సంబంధ రూపపుష్టిని పొందుటయు ప్రళయమున ప్రకృతిలో కలసి మరుగు పకిపోవుటయు చెప్పబడియున్నది ఇవట నట్లూక “పునరపి జననం పునరపి మరణం” అన్నట్లు మాటిమాటికిని చావు పుట్టుకలు కలిగియుండుట అని అభిప్రాయము “మరుష్యుః” అను పదముచే సూచితమగుచున్నది. ఇందువలన సంతత మరణస్వభావత్వము వివక్షితమగును. గర్భములో పడినది మొదలు మానవులను మరణము వెంటాడుచునే యుండునని భావము “పుగువరేయం” (పొందినప్పటికిని) అను పదముచే ఈ శాస్త్రర్యము అవిష్కరింపబడుచున్నది. అసలు అట్లు నూరేండ్ల ఆయుస్సును పూర్తిగా పొందువారే యుండరు గర్భములోనే చచ్చుట, అందుండి బయల్పడరు చచ్చుట, పుట్టి నాల్గు రోజులకే చచ్చుట, దృఢముగా తీరగవలసిన యౌవనదశలో చచ్చుట, ముసలితనములో చచ్చుట, అని యిట్లు మనుషులకు మరణము అనిశ్చితమేగదా! ఈ విషయమే ఈ క్రింది శ్లోకములో తెలుపబడియున్నది.

శ్లో॥ గర్భేచ లీయతే భూయః జాయమానోస్తమేతి చ ।

జాతమాత్రే చ మ్రియతే-చాలభావేథ యౌవనే

మధ్యమం వా వయః ప్రాప్య-వార్ధక్యేవాద్రువా మృతిః॥

ఇత్యాది.

లోకమున మానవులు మాత్రము తమ ఆయుష్య మిట్లు వ్యర్థముగా గడిచి పోవుచున్నదేయని విచారించరు. పైగా సూర్యోదయమైనపుడు ‘సంపాదించుకొనుటకు అవకాశము వచ్చిన’దని సంతోషింతురు. సూర్యాస్తమయమైనపుడు సుఖించుటకు వీలుచిక్కినదని ఆనందింతురు. వాల్మీకి మహర్షి శ్రీరామాయణమున ఈ విషయము నిట్లు వివరించెను.

శ్లో॥ నందస్త్వదిత ఆదిత్యే-నందస్త్వస్త్వమితే రవౌ ।
మనుష్యా నావబుధ్యస్తే-అత్మనో జీవితక్షయమ్ ॥

ఇత్యాది. “జాయస్వ మియస్వ” అను క్రుతి మాటిమాటికి పుట్టుట చచ్చుట తప్ప మానవ జీవితములో ఏమియు సారములేదని తెలుపుచున్నది. శ్రీ శరకోప మునీంద్రులును “మిన్నిన్నిలై ఇల-మన్నయిర్ ఆత్మైగళ్” అని చెప్పి “మీరు జీవించు శరీరములు మెరపులకంటెను క్షణ భంగురమైనవి సుకూ” యని ఈనడించుచున్నారు. శ్రీ భక్తిసార మునీంద్రులును “వాళ్ గళాగి నాళ్ గళ్ శెల్లె...” ఇత్యాది పాశురమున ఒక్కొక్కరోజు గడచినకొద్దియు ఆయుష్యములోని కొంత భాగము ఖర్చుముచే ఖండింపబడినట్లు తరిగిపోవుచుండునని జీవితాస్థిరతను వివరించుచున్నారు. ఇట్టిదిగదా ఈ మానవ జీవితము : ఇందులో నామ సంకీర్తన కవకాశమేదీ?

“పుగువరేయం” ఒకవేళ ఎవడో ఒకడు అదృష్ట విశేషముచేత శ్రమకోర్చి నూరేండ్లును జీవించినాడే యనుకొన్ననూ, “పాదియుం ఉరంగిపోగుం”- అందులో సరిగా సగానికి సగము వ్యర్థముగా నిద్రలోనే గడిచిపోవును. ఒక రోజులో సగము రాత్రి యైనపుడు- అది పూర్తిగా నిద్రతోనే గడచిపోయినపుడు, ఆయుష్యములో 50 సంవత్సరముల కాలము సంకీర్తనావకాశము లేక వ్యర్థమైనట్లేగదా: “జహౌ నిద్రాంచ తంద్రాంచ” అని శ్రీ రామాయణమున రాచు సేవకై లక్ష్మణుడు నిద్రాలస్యములను పూర్తిగా విడిచినట్లు వాల్మీకి ప్రశంసించెను. ఆ లక్ష్మణునివంటి మహానుభావులెందరు కలరు ? ‘సతతం కీర్తయంతేశచ’ అను గీతా వాక్యమును బట్టి నిరంతర నామ సంకీర్తన కొరకేగదా మానవ జీవిత మేర్పడినదని స్పష్టమగుచున్నది.

“నిష్ఠదిర్ వదిన్తెయాండు” ఇత్యాది. ఇక సగము నిద్రలో పోగా మిగిలిన యాభై సంవత్సరములుగూడ శిశుత్వము- బాల్యము- యౌవనము- రోగము- రొప్పి- వార్తకృము మొదలగు వాటితో గడుచును. ఇట్లు జాగ్రదవస్థలో గడచిన మిగిలిన సగముగూడ పనికిరాని జుద్ర జీవితమేనని అధిక్షేపించుచున్నారు. ఆయుష్యములో ఈ ప్రతియొక్క అవస్థయు అజ్ఞాన పరిపూరితమే. ఎట్లనగా- ‘పేదై’- అనగా స్తనంధయత్వము. మాటలరాని అవస్థగనుక సంకీర్తనము అసంభవము. తల్లిచేయు పోషణకు అధీనముగానే మలమూత్రాదులలో గడచు జీవితమే ఆ శిశుత్వము. ఇక “పాలకణ” అనగా బాల్యము. “అషోడశాత్ భవేద్బాలః” అని మనుస్మృతిలో చెప్పినట్లు సుమారు నాల్గవ ఏట నుండి 16 ఏండ్ల వరకుగల జీవితము. ఇదియంతయు “బాలః క్రిదనకాసక్తః” అన్నట్లు ఆటపాటలలోనే గడచిపోవు అజ్ఞానదశయేగనుక

నామ సంకీర్తనము చేయలేదేయని మనము ఈసడించుటకే వీలులేదు ఇక 'అదాకుం' అపై నవచ్చు యౌవనావస్థ. ఇందులో అత్యుద్రిక్తమైన ఇంద్రియములకు అధీనుడై తీవ్రవిషయ భోగములపైకి మాత్రమే పరుగిడుచుండునుగాని వివేకముతో ప్రవర్తించు నవకాళము జొత్తిగా నుండదు. వివేకమును లోపింపజేసి పాపములలో పడద్రోయు యౌవనమునకంటె తల్లియొడిలో జీవించు శకుత్వమనబడు ఆ అత్యంతాజ్ఞానదశయే ఈ మేలు, అనిపించును. ఈ యౌవనమున కలిగిన కొద్ది జ్ఞానముగూడా పాపకార్యమునకే ఉపయోగపడుచుండును గదా! ఇట్లు యౌవనము గడుపుచుండగనే మరొక ప్రక్కనుండి వ్యాధులు ప్రవేశించును. చికిత్సచే ఆ వ్యాధులను తగ్గించుకొని తిరిగి ఆరోగ్యమును పొందగా “పతి” ఆకలి పెరుగును. ఇవట ఆకలియనగా - మరల ఇంద్రియములన్నియు శక్తిని పొంది తమకు భోగపస్తువులను తెచ్చిపెట్టమని ఈ మానవుని పురికొల్పుటయే దరిద్రగృహస్థుని యింటనుండి బాటరు తలా ఒక్కొక్క ప్రక్కనజేరి “నానా! అన్నము పెట్టు”మని వేధించుచున్నట్లు ఈ పంచేంద్రియములు గూడ తమకు కావలసిన రూపరస గంధాదులను తెచ్చిపెట్టమని మానవుని అటనిటు లాగుకొని పోవుచూ బాధించుచుండునని ఆశ్చర్యులు “ఐవర్ తిక్తై తిక్తై వలిత్తు ఏత్తు గిన్తనర్” ఇత్యాది సూక్తులలో ఆదృశ్యము కన్నులకు గట్టునట్లు విశదీకరించియున్నారు. ఔను; ఇది వాస్తవమే; తీవ్రమగు అపమృత్యుదానమును స్వీకరించియు క్రూరముగా పరులను హింసించియు ద్రవ్యార్జనము చేయుట యెందులకు? ఈ ఇంద్రియములను తృప్తిపరచుటకేగదా మానవుడీ పాడు పనులకు ఒడిగట్టుచున్నాడు.

“మూఘ్న-తున్యం” చివరకు ముసలితనము-మరణదుఃఖము అనుభవించుటకో పాపములు చేయుటకో తగిన శక్తి లేకున్ననూ మనస్సులో ఆశ చావదు “.. తదపి న ముంచ త్యాశాపిందమ్” మరల శక్తిరాకపోవునా! సుఖమనుభవించకపోవుదునా! అను ఆశ వీడదు. పూర్తిగా శరీరేంద్రియములలో శక్తియుడిగిపోయిన పిదప గూడ వయస్సులో తాను చేసిన పునకార్యములను మాటిమాటికి తలచుకొని ఇతరులకు చెప్పుచూ తృప్తి చెందుదురట. వార్తకావస్థలో వచ్చు ఇట్టి వ్యవహారములను పెరియ తిరుమొళి ప్రబంధముతో శ్రీపరకాల మునీంద్రులు అతి మనోహరముగా నిట్లు వర్ణించిరి.

పండు కామరానవాణుం పావయర్ వాయముద
ముండవాణుం వాళ్న్దవాణుం ఒక్క వురైత్తు ఇరుమి
తండుకాలా వూన్జియున్జి తళ్ళి నడవాముఁ
పండుపాడుం తండుకాయాఁ వతరి వణంగుదుమే॥

పూర్వము తాను పలువురు స్త్రీలతో చుహారసికుడై విహరించిన విధమును ఆ స్త్రీల అధరామృత మాస్వాదించిన విధమును ఎవరికినీ రలవంచక వర్ణగా జీవించిన విధమును తలంచుకొని ఉప్పొక్కుచు వృద్ధుడు ఏకభాటిగా ఇంకలకు చెప్పుచుండును ఇంతలో గొంతు తడబడి విపరీతిముగా దగ్గువచ్చును దగ్గుచుగూడ ఆ సంగతులు చెప్పుట మానడు. కాళ్ళపై నిలబడలేక చేతికర్రనే కాలువలె ఊతిముగా చేసుకొని శరీరమును ఈడ్చుకొనుచు నడచుచుండును మానవులారా! మీకును ఇట్టి వార్తకృదురవస్థ రాకముందే తులసీమాలాధారియగు బరీనారాయణస్వామిని సేవించెదము, రండు. అని దాని అర్థము. ఇట్లు ముసలితనమున గూడ తాను పూర్వము చేసిన పాడుపనులనే చెప్పుచుండును గాని నామసంక్తిర్తనము చేయడు. ఇక అనుకొనకుండనే తలపైన పిడుగుపడినట్లు మరణమేర్పడును. జీవితము సమాప్తమగును. ఇట్లు అయుష్యమున ఏ భాగము గూడ ఉపయోగపడదనిరి తమ దేశమును వశము చేసుకొనుటకు వచ్చిన శత్రువులకు ఏవో తప్పడు లెక్కలు చెప్పియు లొంతలు దిబ్బలు- ఇసుక చొడు ఇవన్నియు కాగితముపై వ్రాసి చూపియు ఇదంతయు వ్యవసాయ యోగ్యముకాని వ్యర్థమగు దేశమని తెలుపువారివలె, ఈ ఆశ్వాదులును నామోచ్చారణకు ఇందులో అవకాశమే లేదన్నట్లు ఉన్న అయుష్యమంతయు పైపైననే వ్యర్థముగా గడిచిపోవునని ఈ పాశురమునందు శ్రీరంగనాథునికి లెక్కలు చూపి విన్నవించిరి.

“మీరు ఆ పరమపదమును ‘అచ్చువై పెరినుం వేందే’ నని తిరస్కరించితిరి. ‘ఆదలార్ పిరవి వేందే’ అని ఈ మానవ జీవితమును వద్దంటిరి. నిలబడితే వొట్టు- కూర్చుంటే వొట్టు అన్నట్లు ఏదియు వద్దన్న పక్షమున మీరు సాధించినదేమి? నాకు ఉన్నవే రెండు విభాతులు, ప్రపంచములు ఒకటి. శ్రీ వైకుంఠము- రెండవది ఈ ప్రకృతి మండలము గదా!” అని రంగనాథుడు అక్షేపమును తెలుపగా, “అరంగమా నగరుకానే” అనిసంబోధించి తమ యభీష్టమును నిగూఢముగా సూచించిరి

స్వామీ! విభూతిద్వయమున కంటెను విలక్షణమైనది ఈ శ్రీరంగ క్షేత్రము తృతీయ విభూతి యనదగు ఈ దివ్య క్షేత్రమున ఉండి నిన్ను అనుభవించుచుండుటకు నాకు ఒక్క అడుగు భూమి దొరకదా! ఆ రెండు ప్రపంచములకంటె శ్రీరంగమునకు గల ప్రత్యేకత ఏమి యన్నచో, చెప్పెదను వినుము లోకులు తమ శిశువులకు అన్న ప్రాశనాదులను చేయుటకని ఇవటికే వచ్చి వారిని నీ అనుగ్రహమునకై నీ పాదముల మీదనే పడవేయుచుండుట. ఇట్లు చేసినచో పిల్లలకు తమకును శ్రేయస్సు కలుగునని భావించురు. ఆపైన ఆ పిల్లలు గూడ బాల్యమున ఆటపాటలు నేర్చినచో ఇవటికేవచ్చి

పీఠులలో ఆడుకొనుచుందురు. వారి ఆటలుగూడ నీ ఉత్సవములను అనుకరించు అటలే. తీర్థగోష్ఠి- ప్రసాదగోష్ఠి- ఊరేగింపు- ఆరగింపు ఇవన్నియు పెద్దలవలె వారును ఉల్లాసమున అనుకరించుచు ఆడుకొందురు. శ్రీ రామాయణమున వాల్మీకి ఆయోధ్యానగర వైభవమునిట్లు కీర్తించెను.

బాలా అపి క్రీడమానాః-గృహద్వారేషు సంఘశః।

రామాభిష్టవ సంయుక్తాః-చక్రరేవ మిధః కథాః ॥

బాలురు గూడ గుంపులుగా చేరి తమ ఇంట్ల ముందర రామ కథలనే చెప్పు కొనుచు ఆడుకొనుచుందురట. అటుపైన వయస్సు పెరిగి యౌవనమందు కోరిన భోగము లనుభవించుటకై గృహములలో ఏకాంతముగా నున్ననూ, స్వామియొక్క దివ్య సౌందర్యము ఆలంకార వైభవము ఉత్సవ గోష్ఠి పవిత్ర సంస్కృత ద్రవిడ వేదాధ్యయనము ఇవన్నియు మనస్సులో స్మృతికివచ్చి జ్ఞాత్రభోగములపై వ్యామోహమును అణచి స్వామిసేవకై పరుగిడునట్లు చేయును. చివరకు మురలితనముతోగూడ కదలలేక వాకిటి ఆరుగుపై కూర్చొని యుండగా ఊరేగింపు అను వ్యాజముతో స్వామియే వచ్చి దర్శన మిచ్చుచుండును. ఇట్లు సర్వావస్థలలోను ఈ క్షేత్రమున భగవత్సంబంధానువృత్తి నిరంతరము జరుగుట విశేషము. మరియు "దేశోఽయం సర్వ కామధుక్" అన్నట్లు చతుర్విధ పురుషార్థ లాభము ఇచట సంభవమగును కనుక నాకును నీ నామ సంకీర్తనముతోపాటు ఈ శ్రీరంగక్షేత్రవాసమే కావలెనని "శ్రీరంగ నాథా" అని సంబోధించిన పేరి అభిప్రాయము.

శ్లో॥ యద్యప్యాయుశ్శతాబ్దావధి నిగమకతి వ్యాహృతం మానుషాణాం

తత్రార్థం నిద్రయైవ వృషగత, మసరే శిష్టపంచాశదిభాః ।

డింభత్వం బాల్యైర్ల్యం తరుణిమ విహృతిః వృద్ధతా జ్ఞాతరుజా చే-

త్యేతై రేవ వ్యపేతాః, తదిహ సహి జనిం రంగబద్ధి! వృణోమి॥

(4) అవ : తమకు భగవంతుని నిరవగ్రహానుగ్రహముచేత లభించిన నామ సంకీర్తనామృతాస్వాదమును మహాఫలమును గూర్చి వెనుకటి మూడు పాశురములలో ప్రస్తావించిరి. ఇక్కడినుండి 11 పాశురములవరకును పరోపదేశమును చేయుచున్నారు. ఆ యమృతాస్వాదమును చేయుచున్న పీఠ తమ అనుభవమును వదులుకొని మధ్యలో ఇతరులకుపదేశింపనేల? అని కొందరడుగవచ్చును. కాని "నాకు ఉన్నచో చాలును.

ఇతరులతో నాకేమి పని?" అను స్వభావము కాదు వీరిది. యోగ్యతయిండి సర్వ జనులకు అనుభావ్యమై అతిసులభమైన ఈ విషయమునకు లోకులు దూరమై పోవు చున్నారే అజ్ఞులగు వారికి ఇందులో అవకాశము కల్పించెదము అను దయతో ఉపదేశించుచున్నారు సంకీర్తనమనునది ఇతరులతో కలిసియే అనుభవింప వలసినదిగాని, ఏకాంతముగా ఒక్కడే చేయవలసినదికాదు గనుక ఇందలి భోగ్యతను ఇతరులకును తెలిపి వారితో కలిసి అనుభవింపవచ్చునని వీరి ఆశ. "ఏకః స్వాదు న భండీత" అను ప్రకారము తాము అనుభవించినదానిని తక్కినవారికిగూడ పంచిపెట్టక ఉండలేని స్వభావము వీరిది. కనుక నుపదేశించుచున్నారు.

వీరు లోకులను రమ్మని పిలువగా, వారు "అయ్యో! పాపిష్ఠులమగు మాకు పవిత్రమగు సంకీర్తన కార్యమందు అన్వయించి యోగ్యత కలదా!" అని సందేహము పెలిచుచ్చిరి. అందుకు సమాధానముగా - ప్రాయశ్చిత్తములెన్నిచేసిననూ నశింపని ప్రబల పాపములుగల శ్మశ్రబంధువనువాడే నామసంకీర్తన ప్రభావముచే మోక్ష సిద్ధి నందినాడు సుమా! ఇక మీరేల వెనుదీయుదురు" అని వీరు దృష్టాంతమును చెప్పినను ఆ లోకులు అంతగా ఉత్సాహము చూపకపోవుటతో, వీరు చెప్పినది వినిగూడా ఆ పాపముల ఫలముగా కష్టములలోనే మునిగిపోవుచున్నారే" అని ఆశ్చర్యమును ఈ పాశురమున పక్కబీచుచున్నారు.

పా॥ మొయ్త వల్లి నై యుళ్ నిన్ఱు మూన్ఱెళుత్తుడై య పేరాల్
కత్తిరబన్ఱుమ్మన్ఱే పరాంగతి కండుకొండాఁ ॥
ఇత్త నై యడియరానార్కిరంగుం నమ్మ రంగనాయ
పిత్త నై పెత్తుమ్మన్ఱో! పిరవియుళ్ పిణంగుమాతే ॥

ప్రతి మొయ్త - దృఢముగా ఆవరించియుండు, వల్ విన్ఱెయుళ్ నిన్ఱు - ప్రబల పాప సమూహమునుండి, మూన్ఱెళుత్తుడై య పేరాల్ - మూడక్షరములుగల (గోవింద) నామముచేత, కత్తిరబన్ఱుం - శ్మశ్రబస్థువు అనువాడుకూడ, పరాంగతి - మోక్షమును కండుకొండాఁ అన్నే - పొందినాడుగదా! ఇత్త నై అడియరానార్కు - ఇంత మాత్రముచేతనే భక్తులైనవారికి, ఇరంగుం - దయను చూపించు, నం అరంగనాయ - మన రంగనాథుడను, పిత్త నై - సౌశీల్యముగల స్వామిని, పెత్తుం - లభించిగూడ, పిరవియుళ్ - (లోకులు) జన్మహేతువగు సంసారచక్రమునందు, పిణంగుమాతే - దుఃఖపడుచున్నారే, అన్ఱో - అయ్యో!

వివరణము : పరిరకములై అనాదిగా చేయబడిన పాపములన్నియు తేనె తెల్లైకు ఈగలు ముసరినట్లు ఈ అత్తిను ఆవరించియున్నవి “నేను ముందు నేను ముందు” అన్నట్లు ఆవియన్నియు అహమహమికతో పరిదానోన్ముఖములై యున్నవి. “నెమోకుడతైప్పత్తి యేరుం ఎరుంబుగళోపోల్” అని శ్రీ విష్ణుచిత్తమునీస్తులు తెలిపినట్లు నేతికుండకు పట్టిన చీమలవలె పాపములు వ్యాధిరూపమున దేహమును ఆవరించి యుండును. ఇన్నిపాపములను ఒక్క జీవుడే చేయగలడాయని సంశయింపరాదు. ఈశ్వరునికి ఎంతటి శక్తి కలదో, ఒక విధముగా జీవునికిని అంతటి శక్తి కలదు,

“మేరుమన్దర మాతోర్పి రాశిః, పాపస్య కర్మణః ।

కేశవం వైద్యమాసాద్య-దుర్వ్యాధిరివ నశ్యతి”॥

అని చెప్పబడినట్లు మేరు-మందర పర్వతములవలె పెరిగిపోయిన పాపరాశి గూడ మహా వైద్య ప్రభావముచే గడ్డు వ్యాధిగూడ నశించునట్లుగా అమోఘ భగవత్సంకల్ప శక్తిచే పూర్తిగా నశించిపోవునట మరియు ఉపనిషత్తు “తద్యథా ఇషికా తూలం అగ్నోప్రోతం ప్రదూయేత ఏవం హస్య సర్వే పాపానః ప్రదూయంతే” అని చెప్పినట్లు చిన్న నిప్పురవ్వ పడినచో రాశివంటి బూరుగు దూదియంతయు నశించిన విధముగా భగవత్ప్రభావముచే సర్వ పాపరాశియు ధ్వంసమగునట. ఇట్లు సర్వ పాపరాశిధ్వంసమునందు భగవచ్ఛక్తి యెంతటిదో ఆ పాపములను అనంతముగా క్షణ కాలమున న్యష్టించుటలో జీవునికిని అంత శక్తి కలదు. “యద్భ్రహ్మకల్ప నియుతా నుభవే వ్యనాశ్యం ..” ఇత్యాది శ్లోకమున శ్రీ కూరత్తాశ్వానా స్వామివారు తెలిపినట్లు ఒక్కొక్క పాపమే కొన్ని వేల బ్రహ్మకల్పముల కాలము అనుభవించిననూ తీరనిది కాగా, అట్టివానిని వీరు అర్ధక్షణములో చేయగలుగుచున్నాడు గదా !

“మొయ్త వల్వినై యుళ్ నిన్దు”- నది సముద్రములో పడిన చిన్న జంతువు అలల తాకిడికి క్షోభించినట్లు అణు పరిమాణమగు జీవుడును పాపసముద్రములో దరిగానక దుఃఖ పరంపరచే క్షోభించుచుండును పాప ఫలముగా దుఃఖ మనుభవించుచున్ననూ ఇతడు వాటిని చేయుట మానడా? అన్నచో మానడు. “నాకు ఈ దుఃఖము లనుభవించుట అలవాటైపోయినది. ఎంతకైనను ఓర్పుకొందును, ‘పొమ్మనును...’ నిప్పులలో కాల్చినట్లు పాపములలోనే స్థిరపడిపోవును.

“మూనై శుత్తు ఉడైయ పేరార్” మూడక్షరములు గల భగవన్నామ ముచ్చరించుటచేత అంతటి మహాపాపియగు క్షత్రబిష్టువనువాడు గూడ ఉజ్జీవింప గలిగెను.

“కెడుం ఇడ రాయన వెల్లాం కేశవా చెన్ను...” అని తిరువాటేమొళి ప్రబంధమున శ్రీ శరకోవ మునీంద్రులు కేశవ నామోచ్చారణము చేసిన సర్వ పాప ప్రణాశము జరుగునని, యమభటులును దూరముగా పారిపోవుదురని ప్రసాదించిరి.

మూడక్షరములుగల నామము అనుటచేత ఇందలి ఒక్కొక్క అక్షరమే ఉచ్చరించినను ఫలప్రదమగునని సూచితము. వేయి అక్షరములో పదివేల యక్షరములో కలిగి ఎంత సేపు చెప్పినను ముగియని అతి దీర్ఘ మంత్ర పారములవలెగాక మూడే అక్షరములుకలిగిన కుభనామము. ఇది మంత్రమన్నచో ఋషి- చృందస్సు- దేవత- శక్తి- బీజములు- వర్ణము- వినియోగము- ధ్యానము- మొదలగువాటి పరిజ్ఞానముతో పాటు కొన్ని వైదిక పద్ధతులను అవలంబింపవలసి యుండును. ఉపనయానాధికారము గల పురుషులే ఉచ్చరింపవలెనను నియమముగూడ నుండును. కేవలము ఈ భగవన్నామ కీర్తనకు అవేషియు లేవు. స్త్రీలు, పిల్లలు, గొల్లలు ప్రతి వారికిని యిందు అధికారమున్నది బాధ కలిగిన ప్రతివాడును “అమృత” యని అనుట సహజమైనట్లే ఆపదలోనున్న ఎవడైనను దీనిని ఉచ్చరింపవచ్చును.

క్షత్రబన్ధువు ఉచ్చరించిన ఆ మూడక్షరముల పేరేదో వీరు ఇందులో చెప్పలేదు. ఈ కథ విన్నవారికి ఆ భగవన్నామమేదో మేముగూడ ఉచ్చరించెదమని ఇందులో రుచి ఏర్పడి ‘మాకును ఆ నామమును ఉపదేశింపుడు’ అని కోరినపుడే చెప్పవచ్చునని మదుగువరచిరి.

క్షత్రబన్ధు చరిత్రము సంగ్రహముగానిది- “బ్రహ్మబంధు” అను పదములో గల బన్ధుశబ్దము సీచార్థకము. బ్రహ్మబంధువనగా సీచ బ్రాహ్మణుడని యర్థము. అట్లే క్షత్రబంధు శబ్దముగూడ సీచ క్షత్రియుడు అనునర్థము నిచ్చును అంతేగాని అదియతని పేరు కాదు. సూర్యవంశీయుడగు విశ్వరథుడను రాజుయొక్క కుమారుడతడు. బాల్యము నుండియు షహా పాపిష్ఠుడు. ఋషులను హింసించుచు కూర్చుండె సరమాంసభక్షకుడై అడవులలో తిరుగుచుండెను ఒకరోజున అడవిలో పోవుచున్న మునీశ్వరుడొకడు దోవ తప్పి దిమ్మ ఓర గుచూ దప్పికతో సరస్సువద్దకు పోయి కాలజారి అందులో పడెను. దూరమునుండి చూచిన ఈ క్రూరుడు వెంటనే అచటికి వచ్చి ఆ మహర్షిని వెలికి తీసి ఉపచారములుచేసి కాపాడెను. ఆయనను చూచిన క్షణమున ఇతని మనస్సులో క్రూరభావముపోయి ఎంతో ప్రశాంతత ఏర్పడెను. ఆ మహర్షియు ఇతని ఘోరాకారమునుచూచి యొగశక్తిచే నితని జన్మవృత్తాంతమును తెలిసి కొని దయాకువై ఇతని నుజ్జీవింప జేయదలంచి, ప్రబల పాపవాసనచేత నితడు

సన్మార్గ వర్తియగుట అసాధ్యమని భావించి గూడ మృదు మధురోపదేశములతో నీతనికి కొంచెము అస్తిక భావము కలుగునట్లు చేసి “గోవింద” నామమును ఉపదేశించెను. ఆ నామము యొక్క ప్రభావమును అతనికి తెలిపి “సీవు ఏ పాపమును చేయుచున్ననూ మరచిపోకుండ ఎల్లప్పుడునూ గోవింద-గోవింద అని ఉచ్చరించుచుండుమని చెప్పి మహర్షి వెళ్ళిపోయెను అతడును పాపవృత్తిలో నుండికూడ మహర్షి ఆదేశించిన ప్రకారము గోవిందనామ సంకీర్తనము చేయుచూ జీవితాంతమున ఆ దేహమును వదలి రెండవ జన్మమున నామోచ్ఛారణ ప్రభావమున బ్రహ్మవేత్తల వంశమున పుట్టి భగవంతుని ఆరాధించి తరించెను. ఆ ఉపదేశించిన మహర్షి నారదు దేవనియు కొందరు చెప్పుదురు.

ద్రవిడ వ్యాఖ్యానములో ఉదాహరింపబడిన ఈ క్రింది శ్లోకము పై కథకు సూచకము

“సంత్యక్తై సర్వలోకేన-తస్మై దుర్వృత్త చేతసి।

చింతాం చకార సమునిః-క్షత్రిబన్ధో దయాపరః”॥

మహర్షులు ఈ క్షత్ర బంధువు పేరు విన్నంతనే చెవులు మూసుకొనువారట నాలారాన్ అనువాని పేరు వినగనే శ్రీవైష్ణవగోష్ఠిలోని వ్రతీవారును ఇట్లే అనహ్య భావముతో చెవులు మూసుకొనుచుండిరట.

“పరాంగతి కండుకొండఁ”- అంతటి మహాపాపియగు క్షత్రబంధువుగూడ గోవిందనామ సంకీర్తనముచేత కేవల పాప క్షయమునో స్వర్గాది పరలోక సుఖమునో ఐవ్వర్య కైవల్యములనోగాక భగవత్పాన్నిధ్యరూప సాక్షాన్మోక్షమునే పొందగలిగెను సుమాః పాపిపులలో చిట్టచివరివాడనదగిన యతడు నిత్యసూరు లనుభవించు మహా ఫలమును పొందగలిగినాడు. “కండు కొండఁ” అనగా ఇప్పుడు తెలిసికొని స్వీకరించినాడు అని యర్థము. పోగొట్టుకున్న దానిని తిరిగి లభించినట్లు అని భావము. నామసంకీర్తనచే కొత్తగా వచ్చిన ఫలము కాదిది. ఇంతకాలముగా అజ్ఞానముచేత కోల్పోయిన తన వస్తువునే తిరిగి తాను పొందగలిగినాడని “ఏష సంప్రసాదః అస్మాచ్ఛరీరాత్ సముత్థాయ పరంజ్యోతి రుపసంపద్య స్వేన రూపేణాభినిష్పద్యతే” అను శ్రుతిచేతను “సంపద్యావిభావః స్పేనశబ్దాత్” అను బ్రహ్మ సూత్రము చేతను “... జ్ఞానానందాయో గుణాః- ప్రకాశ్యంతే. న జన్యంతే-నిత్యా ఏవాత్మనో హి తే” ఇత్యాది పురాణ సూక్తి చేతను ప్రతిపాదితమైన అర్థ విశేషమే సూచితమైనది. జీవుడు

ప్రాకృతమై అనాదిగా తన సహజ జ్ఞానానందాది శక్తిని ఆవరించిన స్థూల- సూక్ష్మ శరీరము నుండి వెడలిపోయి పరమాత్మను చేరి తిరిగి తన సహజస్వరూపమగు అపహత పాపమృత్యాది గుణాష్టకమును జ్ఞానానందప్రకాశావిర్భావమును పొందుటయే ముక్తియని పేదాంత సిద్ధాంతము.

“ఇత్యనైయదీయర్ ఆనార్కు”- ఇట్లు నామ సంకీర్తన మాత్రముచేతనే భక్తులైన వారిపై గూడ దయను చూపువాడు మన రంగనాథుడు పరభక్తి పరజ్ఞాన పరమభక్తులనబడు యోగ్యతలేవియు లేకున్ననూ క్షేత్రబంధువువలె కొద్ది అనుకూల తను చూపినను చాలునని భావము “ఈశ్వరుడు స్వామి- నీవాతనికి దాసుడవు” అని పరమార్థము నుపదేశించినచో “నేనే స్వతంత్రుడను- ఒకనికి దాసుడనుకాను” అని యహంకారముతో పూర్వమువలె భగవంతుని ద్వేషింపక వ్యూహించిన చాలును. ఈ మాత్రముచేతనే ఇతడు పూర్తిగా భగవద్భక్తుడై పోయినట్లు భావించవచ్చునా! అన్నచో స్వామి పరమోదారుడు విశాల హృదయుడు గనుక ఆయనయట్లే భావించును. ఈ క్రింది ప్రమాణ శ్లోకములను చూడుడు.

“దురాచారోపి సర్వాశీ- కృతఘ్నో నాస్తితః పురా
సమాశ్రయేదాదిదేవం- శ్రద్ధయాశరణంయది॥
నిర్దోషం విద్ధితంజన్తుం- ప్రభావాత్పరమాత్మనః ।”

ఇత్యాది. మొదట అతిదెంత నాస్తికుడైనను కృతఘ్నుడు, దుష్టవర్తనుడు, సర్వభక్షకుడైనను, భగవంతునిపై శ్రద్ధతో శరణు పొందినయెడల ఆతని పూర్వ వృత్తమును గమనింపక నిర్దోషి యితడుఅని పరమాత్మ భావించి అనుగ్రహించునట. పూర్వముండిన వైముఖ్యముపోయి అద్వేషాభిముఖ్యములు ఇతనిలో కలిగిన ఈ మాత్రము మార్పనకే ఆయన ఎంతో ఉప్పొంగిపోవును. “యథా తథా వాపి సకృత్ కృతోంజలిః” అన్నట్లు వీడు ఏ భావముతో చేతులు జోడించినను, తనపై పర్వతము వంటి భారము ఆరోపింపబడినట్లు స్వామి భావించి వీరి రక్షణము నా వృత్తమని యెంచునట. “భూయిష్ఠాంతే నమశ్చక్తింవిధేమ” అను ఈశావాస్యములోని చివరి మంత్రమున “శే భూయిష్ఠాం” అని అన్వయమునుచెప్పి సమః అను ఉక్తి మాత్రమే ఆ స్వామికి ఎంతో గొప్ప సంతోషమునిచ్చునని తాత్పర్యమును పెద్దలు వచింతురు. “ఇరంగుం”- నాతో తనకుగల స్వాభావిక సంబంధము నెరిగి వ్యతిరేక భావమును విడచి ఈ జీవుడు ఎప్పుడభిముఖుడగు నాయని అట్టి సదవకాశమునకై ఎదురు

చూచు మృదు స్వభావము భగవంతునిది. ఆ ఎదురు చూచుటచే ఈశ్వరునికి లభించిన ఫలితమేమనగా- జీవునిలో ఇప్పుడు కలిగిన అప్రతిషేధ బుద్ధియే. ఈశ్వరుడు చేయు రక్షణమును ఇతడు తిరస్కరింపక పోవుటయే. మోక్షమును పొందు జీవునిలో ఈ అప్రతిషేధ మాత్రము ఉన్ననూ చాలును. ఈ సంగతిని శ్రీ లోకాచార్యులవారు ముముక్షువృత్తి గ్రంథమున “పెత్తుక్కువేండువడు విలక్తామైయుం ఇరప్పుం” అను సూత్రమువద్ద వివరించియున్నారు. మా తత్వోపహార గ్రంథమున రిగి పేజీలో ఈ సూత్రార్థమును చర్చించియున్నాము. ఇంత మాత్రమే తప్ప అవాప్త సమస్త కాముడైన స్వామి ఇతని నుండి మరేవిధములైన కానుకలనో పూజలనో అపేక్షింపడు. అప్పుడే తాను కన్న దూడపై ఆవు వాత్సల్యముతో దోషమును చూడక దయను చూపినట్లు పరమాత్మయు మోక్ష ఫలమువిచ్చి గూడ ఇతనికి ఏమియు చేయలేకపోయితినే” అని మనస్సులో దుఃఖించునట “ఇరంగుం” అను పదమునకు ఈ విధముగా దుఃఖించుటయని గూడ అర్థము కావచ్చును

“నం అరంగనాయ”- మనవంటి అకించినులను అనుగ్రహించుటకే గదా స్వామి శ్రీరంగక్షేత్రమున వచ్చి చేరినది. శ్రీవైకుంఠము నిత్యముక్తులకే అనుభవస్థానము క్షీరసాగరము ముక్త ప్రాయులనదగిన సనకసనందనాదులకును బ్రహ్మరుద్రేందాది దేవతలకును దర్శన స్థానము. రామకృష్ణాద్యవతారములు ఆ కాలమునందు జన్మించిన అదృష్టవంతులకే ఉపయోగించినవి ఇక స్వామి శ్రీరంగమున వేంచేసియున్నది ఆ దేశ కాలములకు చూరమైన అందరికినీ దర్శనమిచ్చుటకే కదా! క్షేత్ర బంధువునకు సోదరులము అనదగిన మనకును సులభముగా దర్శనమిచ్చుటకై శ్రీరంగములో నున్నాడని “నం అరంగనాయ” అనుటకు తార్పిర్యము.

“పిత్త నై” ఈ ద్రవిడ పదమునకు పిచ్చివాడని యర్థము. భక్తులపై స్వామికి గల వ్యామోహమునే యిచ్చట పిచ్చియని వ్యవహరించుచున్నారు. ఏమియు తెలియని అజ్ఞానిని పిచ్చివాడందుము. అట్లే తన స్థాయిని గమనింపక అతి వ్యామోహము చూపువానిని పిచ్చివాడందుము అశ్రితులలోగల దోషములను ఏ మాత్రమును ఎరుగడు గనుక, వారి స్థాయికి తన స్థాయికిని ఎంతో తేడా ఉన్ననూ వెర్రిగా అభిమానించు వాడు గనుక భగవంతుడు పిచ్చివాడేనని చెప్పుట రసోక్తి లోకమున దుఃఖితుడైన వాడు తన రక్షణకై స్వామివద్దకు పోయి ఆశ్రయింపవలసి యుండును. ఇచ్చట నట్లుగాక ఏ కొరతయులేని పరమాత్మయే వచ్చి ‘నన్నెవరు ఆశ్రయింతురా’ యని ఎదురు చూచుచూ నివసించు ప్రదేశము ఈ శ్రీరంగమని భావము.

“అన్దో! పరవియోః పిణంగు మారే” ఇట్టి స్వామికి సన్నిహితులైయుండి గూడ లోకులు భగవంతునికి విముఖులై దుఃఖించుచున్నారే! ఏ మాశ్చర్యము? ఇంత కంటే గొప్ప ఆనందహేతువగు విషయము లభించినచో దీనిని (ఈభగవన్నామ మును) విడిచినను ‘పోనిమ్మ’ని సమాధానపడవచ్చును. “రసోవై సః” అని చెప్పబడు ఈ ఆనందమయ పరమాత్మసాన్నిధ్యమునకంటే అధికమైనది మరేమున్నది? జన్మ మరణాది రూప సంసారచక్రములోపడి నలిగి గిలగిల కొట్టుకొనుచుగూడ ఈ జీవుడు సులభుడై దుఃఖధ్వంసకుడైన స్వామితో ఆహంకారముచే వివాదపడి దూరమైపోవుచు న్నాడేయని లోకమును చూచి వీరు ఆనహించుకొనుచున్నారు. ఒక శవము యొక్క మాంసమునకై పోట్లాడుకొను రెండు జీద్ర జంతువులవలె ఈ మానవులుగూడ వివేకహీనులై అతిసీచములైన భౌతిక పదార్థములకారకు పరస్పరముగా కీచులాడు కొనుచున్నారే! “అన్దో” అహో! పరిశుద్ధముగు జీవాత్మ స్వరూపము జ్ఞానానందమయ మై ఉజ్జ్వలమైనది గనుక పరమాత్మకు కౌస్తుభరత్నమువలె స్పృహచీయమై ముందునని శాస్త్రకర్తలు చెప్పుదురు. అట్లు భగవంతుని హృదయమున వెలుగొందవలసిన ఈ జీవరత్నము ప్రకృతిపంకములోపడి హీనదశను పొందుచున్నదేయని “అయ్యో అయ్యో” అన్నట్లు ఈ ఆత్మారులు ఆవేదన చెందుచున్నారు మరియు సర్వవిధ బంధువై సులభుడు సాధుశీలుడైన స్వామిని విడిచి దుర్లభములు దుఃఖ ప్రదములు నైన జీద్ర విషయములకై శ్రమపడుచుండు జీవవర్గమును చూచి పరమధార్మికులైన వీరు భరింపరాని ఆవేదనతో “అన్దో” అని ఆక్రోశించుచున్నారు.

శ్లో॥ పాపాంభోధే రపారాత్ పరగతి మగమన్మాంసభుక్ క్షతబన్ధః
భక్త్యాహీనోపి వర్జిత్రయఘటిత పదోచ్చారణేనైవ పూతః.
ఏవం వాక్యాత్రభక్తేష్వపి నిజకరుణాం రంగనాదే ప్రయచ్ఛ—
త్యద్ధా! సంసారవార్ధౌ జనిమృతిభయదే బంధ్రమీ త్యేషలోకః”

(5) అవ. లోకులు సులభము భోగ్యమునైన భగవద్విషయమును విడచి దుర్లభము జీద్రమునగు ప్రాకృత విషయమునకై ప్రాకులాడుచూ దుఃఖించుచున్నారే! యని వెనుకటి పాకురమున వీరు వాపోయిరి. ఇప్పుడు పరమహస్తీకుడికడు వీరిని ఇట్లు ప్రశ్నించెను. “పదహారేంద్రవయస్సుగల నారీమణులు మోక్షరూపమహానంద మునిచ్చు వారుండగా ఈ సంసార మండలమును జీద్రమని దూషింతులేరా?” ఈ ప్రశ్నించినవాడు చార్వాక మతస్థుడు ఆ మతమున. దేహమేతప్ప అందులో మరొక నిత్యమగు అత్యయను వస్తువేదీయు లేదనియు, పుణ్యసావములు, వాటి వలన

కలుగు స్వర్గనరకములనబడు అన్రత్యక్ష పరలోకములు, ఇవేవియు లేనేలేవనియు ప్రతక్ష్యముగా ఈలోకమున కలుగు సుఖ దుఃఖానుభవములే స్వర్గనరకములనియు బోధింపబడియున్నది. పైకి ఇంపుగా కనబడు ఈ మతమును విశ్వసించిన అజ్ఞానులైన లోకులు దుఃఖముల పాలగుచున్నారు. వీరనుభవించు ప్రాకృత విషయములన్నియు అల్పములు అస్థిరములు పైగా దుర్లభములు దుఃఖప్రదములు. శాశ్వతానంద ప్రదమగు భగవత్సేవను విడచి ఈ జీవ్ర విషయములకై ఆశపడెదరేలా; అని ఈ పాశురమున ప్రబోధించుచున్నారు.

పా॥ పెండిరార్ శుకంగళుప్పా పెరియదోరిడుంబై పూండు
ఉండిరా క్కిడక్కుంపోతుం ఉడలుక్కే కరైందునైందు ।
తండుళాయ్ మాలై మార్బళ తమర్గళాయ్ పాడి యాడి
తొందుపూండముదముణ్ణా తొళుంబర్ శోరుగక్కుమాటే ॥

ప్రతి : పెండిరార్ - భార్యవలన, శుకంగళ్ ఉయ్ప్పా - సుఖములను పొందెదనుగాకయని భావించి, పెరియదు - పెద్దదియగు, ఓర్ ఇడుంబై పూండు - ఒక దుఃఖమును తనపై వేసుకొని, ఇరా - రాత్రి సమయమున, ఉండు - తిని, కిడళ్ళుం - పోతుం - శయించినపుడుగూడ, ఉడలుక్కే - శరీర పోషణముకొరకే, కరైన్దు - ఆరాటపడి, నైందు - మనస్సు వ్యాకులత నొందియుండగా, తణ్ తుళాయ్ మాలై - చల్లని తులసి మాలికను, మార్బళ - వక్షస్థలమున ధరించు న్నామికి, తమర్గళాయ్ - దాసులై, పాడి - ఆయన కీర్తిని పాడి, ఆడి - సంతోషముతో నాట్యముచేసి, తొందు పూండు - భగవత్సేవను ఆలవరచుకొని, అముదముణ్ణా - అమృతమనదగిన మోక్షానందమును అనుభవించక, తొళుంబర్ - నీచులగు ఈలోకులు, శోరు ఉగక్కుంఆటే - తిండి కొరకే ఆరాటపడుదురేమి?

వివరణము : “పెండిరార్ శుకంగళ్ ఉయ్ప్పా” - ఒక సుందరాంగిని వివాహమాడి ఆమెవలన ఎంతో సుఖపడెదనని యితని భావన అగ్నిజ్వాలను త్రాగి దప్పిని తీర్చుకొనుట విప్పిన పాము పడగయొక్క నీడన విశ్రాంతిని గోరుట విష భక్షణము చేసి జీవించబూనుటయు నెటువంటివో, అట్టిదే దుఃఖమూలమగు భార్యా పరిగ్రహమును సుఖహేతువని భ్రమించుట. “కొండపెండిర్” అను దశకమున శ్రీ శరకోప మునీంద్రులు చెప్పినట్లు తన సుఖమునకై తెచ్చుకున్న ఆ భార్యయు తాను విధేయురాలై యున్నట్లు నటించుచునే ‘అదితెమ్ము-ఇదితెమ్ము’ అని దుర్లభ వస్తువు

లను కోరి తెచ్చునుచూ బాధించును. ఇతనికి ద్రవ్యమున్నంతవరకును ఇతడు సుఖ పెట్టినంతవరకును మాత్రమే ఆమె కితనిపై ఆదరము

“పెండిరాల్” అను పదము స్త్రీజాతి వాచకము అనుకున్నప్పుడు ‘భార్య’ అనియే గాక ‘వేశ్యాస్త్రీ’ అనిగూడ అర్థమును గ్రహింపవచ్చును. వారివలన సుఖము నొంద గోరుట భ్రమ మాత్రమే వారు ఇతనిచ్చు ద్రవ్యమును బట్టి “ఇంతకాలము నీకు సుఖమునిత్తు”నని కాలపరిమితిని విధింతురు. ఆ వేశ్యలకు ద్రవ్యము ప్రధానము గనుక వీడపేక్షించినంత సుఖము నొందలేడు. పైగా తన ఆ వేశ్యాగమనమును లోకులు గుర్తించినచో అవమానము. ఆ యవమానమును లెక్కచేయకున్ననూ మరణానంతరము నరకము తప్పదు దీనినిబట్టి వీడు కోరుకొను కామసుఖ మెంత సీచమైనదో అనర్థహేతువో గ్రహింపవచ్చును. ఈ క్షుద్ర సుఖమునకే వీరు “అనంద మయం” అని ఉపనిషద్వోధితిమైన బ్రహ్మనందమును పొందినట్లు పొంగిపోవు చుందురు.

“శుకంగళ”- సుఖములను పొందగోచననే బహువచనమునుబట్టి సర్వ సుఖ ములును ఈ భార్యవల్ల కలుగునని ఇతని భావన. వీని ఇంట ఆ భార్య అడుగుపెట్టిన వేశావిశేషమునుబట్టి సంపదలు పెరుగునని, యౌషనమున కామసుఖము సిద్ధించునని మంచి పుత్రపౌత్రాదులు కలిగి వంశవృద్ధి యగునని ఎన్నెన్నో కోరికలు ఆమెవలన తీరునని వీని ఆశ. ఇది అడియానయేగాని ఆమెవలన నిజముగా అట్టి సుఖముల నొందలేదు. ఎంతకాలము గడచిననూ “ఇట్లు సుఖపడితి”నని గుర్తించుకొనదగిన దేమియు నితనికి మిగలదు. ఇకనితడు ధనహీనుడైనచో అడుగడుగున భార్య అనాద రించుటచేత వీనికి ఇంకను ఆమెను వశమునందుంచుకొనవలెనను వట్టుదల ఎక్కువగుచుండును. అప్పుడు ద్రవ్యార్జనకై అపమృత్యు దానాదులు స్వీకరించుట పరులను హింసపెట్టుట వంటి మహా దుఃఖములను కోరి తెచ్చుకున్నవాడగును అని “పెరియ దోర్ ఇదుంబై పూండు” అను దాని భావము. “పూండు” అను పదము మెడకు తగిలించుకొన్న బరువువలె ఈ దుఃఖమంతయు తొలగించుకొనరానిదై స్వయముగా మెడకు చుట్టుకున్నది- అను అర్థమును సూచించును.

కావ్యప్రకాశమును అలంకార శాస్త్ర గ్రంథమున ముమ్మటభట్టు ఉదాహరించిన ఒక శ్లోకము (అజ్ఞాత కర్తృకము) ఇచట గమనింపదగినది.

శ్లో॥ రేరే! చంచలలోచనాంచితరుచే! చేతః ప్రముచ్య స్థిర-

ప్రేమాణం మహిమాన మేణనయనామాలోక్య కిం సృత్తసి?

“త్వం మన్యే విహరిష్యసే” బత హతాం ముంచాన్త రాశామిమామ్
ఏషా కంఠతపే కృతా బలు శిలా సంసారవారాన్నిదౌ ॥

ఒక విరక్త పురుషుడు తన మనస్సుతో ఇట్లు చెప్పకొంటున్నాడు. ఓ పిచ్చి మనసా! నీపై స్థిరమైన ప్రేమతో హృదయములో నిత్యసన్నిహితుడైన పరమాత్మను విడచి, ఎందుకు చంచలాక్షియైన ప్రియురాలిని చూచి వ్యామోహంతో అంతగా గంతులు వేయుదువు. నీవు ఆమెతో విహరించగలనని సుఖపడెదనని భావించు చున్నట్లున్నావు. ఈ దురాశను వదిలిపెట్టుము. సంసార సముద్రములో దిగిన నీ మెడకు చుట్టుకొన్న గుడిబండయే ఆమె- అని నీవు తెలిసికొనలేకున్నావు నుమా! ఈ బండను వదిలించుకొనంతవరకు నీవు సంసార సముద్రము నుండి వొడ్డుకు రాలేవు. అని శ్లోకమునకు భావము.

శ్లోక రచయిత ఎవడోగాని మంచి వ్యాకరణపేత్త - రసికుడు. “ప్రహసేచ మన్యోపపదే మన్యతేరుత్తమ ఏకవచ్చ” అనే పాణిని సూత్ర ప్రకారం పరిహాస రస స్ఫోరకమైన ప్రయోగ చమత్కృతిని కవి ఇచట “త్వం మన్యే- విహరిష్యసే” అనే వాక్యమున చూపినాడు. పరిహాససూచకమైన వాక్యమున “మన్యతే” అను ధాతువును ప్రయోగించినపుడు ‘త్వం’ శబ్దము కర్తగాగల ఆ క్రియకు ‘మన్యే’ అని యుత్తమ పురుష వచ్చుననియు, ‘నేను ఇట్లు చేసెదను’ అను కొన్న రెండవ క్రియకు మధ్యమ పురుష వచ్చుననియు, మధ్యమోత్తమ పురుషలకు ఆ సూత్రమున వ్యత్యయము చెప్పబడినది. ఇది సామాన్య భాషా నియమమునకు చెప్పబడిన విశేషమైన మార్పు. త్వం మన్యసే- అహం విహరిష్యే ఇతి” (నీవు అనుకొనుచుంటివా- నేను విహరించెదను అని) ఈ రీతిలో ప్రయోగించవలసిన వాక్యమును “త్వం మన్యే- అహం విహరిష్యసే” ఇతి- (నీవు అనుకొనుచున్నావా:- నేను విహరించెదవు-అని) ఇట్లు మధ్యమోత్తమపురుషలను తారుమారుగా ప్రయోగించుట పరిహాస సూచనకై చేయవచ్చునని సూత్రమునకు భావము. “నీవామెతో విహరింపదలించితివా! ఎంత వెర్రివాడవు” అని హేళన చేయుట ఇచట ముఖ్యము “ఏహి శ్యాలః త్వం మన్యే- అహం ఓదనం భోక్త్యసే- ఇతి” (రమ్ము బావా! నీవు అనుకొంటిని- నేను అన్నమును తిందువు- అని) భోజనము చేయవచ్చిన ఓ బావా! నీకు అన్నము మిగలలేదు అని గేలిసేయుట ఈ వాక్యమునకు తాత్పర్యము.

ఈ వ్యాకరణ విషయము ప్యాసంగికము. నీ మెడకు గుడిబండయై నిన్ను సంసార సముద్రములో పూర్తిగా ముంచివేయునామెను ప్రేయసాలని భ్రమించితివా అని పరిహాసించుటయే పె శోకమున సారాంశము.

భార్యను పరిగ్రహించి అంతమునైన సుఖములను పొందగలనని యెంచినవాడు అనంతదుఃఖములనే పొందుచున్నాడుగదా “అంజలికింకరక” అన్నట్లు అంజలి చేసినంత మాత్రమున భక్త పరాధీనుడగు స్వామిని ఆశ్రయించి యుండినచో అనన్త సుఖమునే పొందవలసిన ఈ జీవుడు అట్లుచేయక దుఃఖసాధనమగు స్త్రీలను ఆశ్రయించినాడు. “సు సుఖం కర్తుం ...” అని భగవద్గీతలో చెప్పినట్లును “తూయవము తై ప్పురుగిప్పరుగి ఎకామాయప్పిరవి మయర్దు అరుత్తేనే” (నిర్మలమై భోగ్యమగు భగవద్గుణామృతమును పుష్కలముగా ఆస్వాదించి సంసార బంధహేతువగు నా అజ్ఞానము పోగొట్టుకొంటిని) అని శ్రీ శరకోపముసింధులు ప్రసాదించినట్లును ఆశ్రయణ సమయము మొదలుకొని ఫలప్రాప్తి సర్వంతము భగవత్సంబంధము అమృతమునలె అతిభోగ్యము సులభసాధ్యముగూడ.

“ఉండు ఇరా క్కిడక్కుంబోడు”- తిండికిగూడ అవకాశములేని విధముగా పగలంతయు సంపాదనకై తిరిగి వేసారి మరల రాత్రికే ఇంటికి వచ్చి భోజనము చేయును. అ పైన పగలు కలిగిన దేహశ్రమచేత పూర్తిగా అలసిపోయి నిద్రాదేవి ఆవహింపగా విశ్రాంతికై పడకపై పడిపోవునుగాని శరీర శరీరేంద్రియములతో ఏమి సుఖము నొందును? రేపు తీరికగా సుఖింతును లెమ్మని భావించును

“ఉడచక్కే కరైందు నైందు”- రేపు ఈ శరీరేంద్రియములను అలసి పోనీయక పరిపుష్టముగా నుంచుకొందునని అప్పుడు స్థిర సుఖమును అనుభవించునని భావించి నిద్రతోనే అనాటి కథను ముగించును ఈ శరీరమే స్థిరమని నమ్మునుగాని రేపేమగునోయని ఎరుంగడు

దేహాతిరిక్తమగు నిత్యమైన ఆత్మ వేరు కలదనియు, మరణానంతరము నా గతి యేమగునో- ఎన్ని నరకము లనుభవింపవలెనో అనియు వీనికి తెలియునా? ఆ యాత్మ వివేకము లేనందుననే కేవల దేహ పోషణకే పాటుపడుచుండును.

“తండుళామ్ మాలై మార్పణ”- చల్లని తులసీ మాలికను వక్ష స్థలమున ధరించిన స్వామికి దాసులై అనందాతిరేకముతో భగవద్గుణములను సంక్రీంచుచూ

అడుచూ నిత్య కైంకర్యమును చేయవలసిన ఈ జీవులు జీవిత విషయ సుఖములకు లోనై రిగదా: “అహమన్నం అహమన్నం” అనియు “హాపూ హాపూ” అనియు శ్రీ వైకుంఠమున భగవదనుభవముతో ఆనందపూర్వకముగా సామగానము చేయు నిత్యముక్తులవలె నుండవలసినవారు ఇంతటి దుర్దశను అనుభవించుచున్నారే

“తొండు పూండు”- దాస్యవృత్తిని అలంకారముగా సంతోషముతో స్వీకరించి “ద్రుమ చీరైరలంకృతః” అన్నట్లు నారగుడ్డలు దాస్యమునకు అలంకారమైన విధముగా జీవునికి భగవత్సేవయే సహజమగు అలంకారము గదా: కనుకనే “అహం సర్వం కరిష్యామి” అని లక్ష్మణస్వామియు, “వళివిలా పడిమైశెయ్య వేండుం నామ్” అని శ్రీ శరకోప మునీంద్రులును, నిరంతరముగాతమకు ఈ భగవద్దాస్యమే కావలెనని అపేక్షించిరి. శ్రీరంగమున ఉత్సవ మూర్తియగు స్వామికి (నందెరుమాళ్) శేర సుందర పాండ్యుడు అను రాజు ఒక రత్న బచిత కంఠాభరణమును సమర్పించెను స్వామికి అది నిత్యాలంకారమైనట్లు జీవునికిని దాస్య వృత్తి నిత్యాలంకారము.

వెనుక “ఇడుంబై పూండు” అనుచోట ‘పూండు’ అను పదమునకు దుఃఖ భారమును మోసుకొని అనియు, ఇక్కడ “తొండుపూండు” అన్నప్పుడు అదే “పూండు” అను దానికి సంతోషముతో అలంకరించుకొని అనియు అర్థభేదమును చెప్పవచ్చునాయని సందేహింప నవసరము లేదు. సందర్భ భేదమునుబట్టి అర్థమును మార్చి చెప్పవచ్చును. జీవులకు చేయు సేవను “సేవా శ్వవృత్తిః” అని నింద్యముగా చెప్పుదురు “సాకిమర్దం న సేవ్యతే” అనియు “పారతంత్ర్యం పరేషుని” అనియు చెప్పబడినట్లు భగవత్సేవను స్వీకరింపదగిన ఉత్తమ ధర్మముగా ప్రతిపాదింతురు. సేవ యనునది ఉభయత్ర ఒకటియేయైనను విషయ భేదమును బట్టి ఎంతో తేడా కలదు గదా:

తనకు ఇష్టమైన పూజ్యమైన వ్యక్తికి సేవచేయట సంతోష ప్రదమై సుఖ హేతువు. నాగానంద నాటకమున శ్రీ హర్షమహాకవి-రాజ్యమేలుటకంటె తల్లిదండ్రుల చెంతనుండి వారికి సేవలు చేయుటయే తనకు ఇష్టము జన్మసార్వత్రిక ప్రదమునని జీమూతవాహనుడు భావించినట్లుగా వర్ణించెను. కనుక భగవద్భాగవతాచార్య సన్నిధిలో చేయు దాస్య వృత్తి అత్యంతాభీష్టమై ఉజ్జీవన హేతువగును గాని నింద్యము కాదని గ్రహింపదగినది. శ్రీ యామునాచార్యులవారు స్తోత్రరత్నమున “తవ దాస్య సుఖై కసంగినాం” అనియు శ్రీవత్స చిహ్న మిక్రులు వరదరాజస్తవమున “తవదాస్య

మహారసజ్ఞః” అనియు భగవత్కైంకర్యమును, అమృతము వలె మహా భోగ్యముగా నిరూపించియున్నారు ఈ విషయమునే ఈపాశురములో “తొండు పూండు అముదం” అని ఆళ్వారులు వివరించిరి.

“తొళుంబర్ శోరుగక్కుమారే”— అట్టి భగవద్దాస్యమునకు అర్హులైన ఈ మానవులు నీచవృత్తి నొంది కేవలము బొట్టకూటికై అలమటించుచున్నారే. నిత్యము నిత్యముత్త పురుషులవలె ఈ లోకులును భగవత్సంబంధము కలవారే అయినను ఆయన వీరికి అతిసులభుడేయైనను అమృతభోగ్యమగు ఆ స్వామి సేవను వదులుకొని వీరు సంసారలంపటులై బొట్టపోసుకొనుటకే జీవితమంతయు గడుపుచుండుట అనాదిపాప వాసనా ప్రభావముచేతనే గదా! తన ఆత్మనిత్యమనియు భగవత్సేవ ఉజ్జీవన మనియు తెలిసి కొనవలసిన జీవుడు, అనిత్యమైన దేహమునకు పోషకమైన జీవద్రాహరమునకై అహోరాత్రములు పాటుపడుట ఆత్మజ్ఞానములేక పోవుట వల్లనేగదా!

(6) అవ : అయ్యా! మీరన్నట్లు లౌకిక భోగ్యపదార్థములన్నియు అల్పములు క్షణికములు కావచ్చును. అయినను మేము వాటిని త్యజించబోము. కారణమేమనగా! వాటిలో ఏ ఒక్కదానిలో సంపూర్ణముగా తృప్తినిచ్చు అన్నిగుణములు లేకపోయినను అవిషయము లనేకములై నందున ఒకదానిలోలేని భోగ్యత మరొకదానిలోనున్నందున వాటినిన్నిటిని చేర్చుకొని అనుభవించుచుండుము. కనుక అవే మాకు చాలును. అప్రత్యక్షమైన భగవంతుని మేమెరుగము, అని లోకులనగా, వారికి ఈ పాశురమున సమాధానమును తెలుపుచున్నారు. ఓ మాధులారా! మీరు అనుభవించు వస్తువులవలె అనుభవ సాధనములైన మీ శరీరేంద్రియములును క్షణభంగురములేనని గుర్తించలేక పోవుచుంటేరే! భోక్తలుగా మీరు అనుభవించుటకు ఆధారములైన అవియే నశ్వరము లైనపుడు మీరు ఎట్లు అనుభవించుదురు? అని యాతీపించుట ఈ పాశురములోని సమాధాన సారాంశము.

పా॥ మరంకువర్ మదిశెడుత్తు మరుమైక్కేపెరుమై పూండు
పురంకువరోట్టైమాడం పురంకుబోదరియమాట్టేర్ ।
అరంకువరాగినిన్జ అరంగనార్కాళ్ శెయ్యాదే
పురంకువర్కోలం శెయ్దు పుళ్ళేకవ్వ కిడక్కిన్నీరే ॥

ప్రతి : మరం- క్షారబుద్ధియనెడు, కువర్- అడ్డుగోడను, మదిళ్ళెడుత్తు-
ప్రాకారమువలె తనచుట్టూ తానే పెంచుకొని, మరుమైక్కే- భవిష్యత్తులో రావలసిన

నగ్గతికి, పెరు మైపుండు- అవకాశమిచ్చు మంచితనమేమియులేనివారై, పురంకువర్-
ఆత్మకు బాహ్యవరణమైన, ఓడైమాదం- అస్థిరమగు ఈశరీరము, పురకుంపోతు-నేలపై
వడిపోవు సమయమును, అరియమాట్టిర్- తెలసికొనలేకుంటిరి ఆరంకువర్- ధర్మమే
స్వరూపముగా, అగినిన్ట- కలిగియున్న, అరంగనార్కు- శ్రీరంగనాథునికి, అక్
శెయ్యాదే- సేవలనుచేయక, పురంకువర్- బాహ్యమగు ఈశరీరమును, కోలంశెయ్దు-
అందముగా అలంకరించుకొనుచూ, పుక్ కవ్వ- వజ్రలు పొదుచుకొని తినునట్లుగా,
కిడక్కిన్నీరే- నశించుచుంటిరిగదా!!

వివరణము 'మరం' అను పదమునకు క్రౌర్యము- క్రోధము- సాహసము-
మొదలగు పలు అర్థము లున్నవి. పైన చెప్పిన మూడర్థములలో దేనినైనా గ్రహించి
వచ్చును ఈ మూడును ఆత్మకు చెందిన ధర్మములే. కాని ఆత్మ వినాశకరములు.
అత్తొజ్జీవనకు హేతువులుగా భగవద్గీతలో 13 అధ్యాయమున 'అమానిత్వమ దంభిత్వం
అహంసా జ్ఞాంతిరాజ్ఞవమ్...' అని మొదలిడి ఇరువది గుణములు కీర్తింపబడి
యున్నవి. ఆ యాత్మ గుణములకు ప్రతికోటియే (మరం) అనబడు క్రౌర్యముగాని
క్రోధముగాని సాహసముగాని. దీనిని అజ్ఞానముచే ఈ జీవుడు తనకు రావలసిన
శ్రేయస్సునకు అడ్డుగోడగా ప్రాకారమువలె పెంచుకున్నాడు. అది యెట్లుగా- ఇతడతి
క్రూరుడై క్రోధావేశముతో దుష్కార్యములలో నిరంకుశముగా ప్రవర్తించునపుడు
చూచిన పెద్దలు "అయ్యో! కానేకోరి కష్టములను తెచ్చుకొనుచున్నాడే" యని భావించి
ఇతనికి హితోపదేశము చేయబునుదురు. వీడు దానిని తిరస్కరించును. అట్లు
ఇతరులు కలిగించదలచిన మేలునకు ఇతనిలోని క్రౌర్యాది దుర్గుణ సముదాయమే
అడ్డుగోడ యగుచున్నది గదా! రావణునికి మారీచుడు, మూర్ఖువంతుడు, కుంభకర్ణుడు,
విభీషణుడును హితమును బోధించిరి. వాడు వినలేదు. అప్పుడు వానితో కలసిన
మారీచుడు కుంభకర్ణుడును నశించిపోయిరి అతనితో కలియని మూర్ఖువంతుడు విభీష
ణుడును చీ యని దూరముగా తరిమివేయబడిరి.

ఈ దుర్గుణములు ఇతనికి ప్రాకారములవలె అడ్డుగోడలుగా పెంచబడినవి
అనుటచేత ఇవి సహజములు కావనియు ఏనాటికైనను ఇతడు భగవదనుగ్రహ
పాత్రుడైనపుడు ఈ కోటలు కూలిపోవుట తప్పదనియు సూచింపబడుచున్నది.

వీర సుందర బ్రహ్మరాయడు అను నొకరాజు శ్రీవత్స చిహ్నమిశ్రులకు
(కూర్తాల్వాన్ స్వామివారికి) శిష్యుడు. అతడు శ్రీరంగమున ఒక ప్రాకారమును

కట్టించుచూ దానికి అడ్డముగా నున్నదని చెప్పి ఒక శ్రీ వైష్ణవ భాగవతుల ఇంటిని కూలగొట్టించెను తన అవార్య పుత్రులైన శ్రీ పరాశరాధిజ్ఞులవారు వద్దని చెప్పినను విసలేదు. పైగా తన అజ్ఞుల మీద అడ్డము చెప్పుదురాయన కోపముతో భట్టరు వారిని దూషించి వారు శ్రీరంగమును విడచిపోవుటకు కారణమయ్యెను. ఇట్లు అతడు భాగవతావచారము చేసి కట్టిన ప్రాకారము అతనికి నరకపాతి హేతువుగానే పరిణమించెను. అట్లే ఈ జీవులలోని క్రౌర్యాది దుర్గుణముల గూడ మీ సుందరరాయని ప్రాకారములై అత్యవినాశహేతువులేనని తాత్పర్యము

“మరుమైక్లేరుమై పూండు” - మరుమై - అనగా అదృష్టము. అది రాబోవు సర్గతికి హేతువు. వెరుమై అనగా దారిద్ర్యము, శూన్యత. సర్గతికి హేతువగు నదృష్టము కొద్ది మాత్రమగుడలేని వాడై అని శబ్దార్థము ఇందుకు కారణము వెనుక చెప్పిన క్రౌర్యాది దుర్గుణములే. వాటినిబట్టి అదృష్టహేతువైన మంచిని కొంచము గూడ చేయనందున సర్గతికి అవకాశమేలేదు శరీరపోషణకై ఎన్నో పాట్లుపడినట్లు అత్యోజ్జీవనకుగూడ ఏమైనను మంచిని నేను చేయవలెనను భావము వీనిలోనున్నచో, ఇప్పటికైనను వీనికి నద్బుద్ధి కలిగెనుగదాయని ఈశ్వరు డనుగ్రహించును. “దాతు సామ్యేన్ధితే స్మర్తా” అని విరాహచరమశ్లోకమున చెప్పబడినట్లుగా ఎవడు పరమాత్మను మదిలో తలంచుకొని ఒక్క సత్కార్యమునైన చేయినో, దానినే వ్యాజముగాగొని పరమాత్మయు “అహం స్మరామి” అని తానుగూడ వీనిని మరువకుండా అంతకాలమున పరగతిని ప్రసాదించగలడు. అట్లు ఈశ్వరుడు చల్లగా అనుగ్రహించి దుర్గతి నుండి తప్పించుటకు అవకాశము లేకుండా వీడు అదృష్టహీనుడైనాడని భావము దేహపోషణకు చెందిన దారిద్ర్యము అనిత్యము గనుక ఆ దేహముతోనే పోవును. నిత్యమగు ఆత్మకు చెందిన ఈ అదృష్ట దారిద్ర్యము ఆత్మవలె నిత్యమే. అనాదిగా పూర్వజన్మలలో ఈ అదృష్టమును మేము సంపాదించుకొనకున్నమా ఇప్పుడైననూ అదేదో తెలిసికొని చేసేదమందులేమో! ఆయవకాశమునుగూడ జారవిడుచుకొంటిరి ఎట్లనగా “పురఃకుర్వత్ ఓష్టమాదం పురఃకుంబోదు” - ఈ బాహ్య శరీరము తణికమైనది. ఏ క్షణమున అంతరించిపోవునో. ఇది పడిపోవుటకు సిద్ధముగానున్న శిథిల గృహము వంటిది. ఎప్పుడు నేలగుఱునో మీకే తెలియదు. ఇది దృఢముగానున్నపుడు భోగ లాలసలైన మీకు ఈ బుద్ధి పుట్టలేదు ఇప్పుడు మీరు వివేకముతో తెలిసికొని ఆచరించెదమని ప్రయత్నించు లోపలనే ఈశరీరము నేలపై పడిపోకుండునా! మీ ప్రయత్నము నెరవేరునా! మృత్యువు మీ చేరువలోనుండగా నింకేమి చేయుదురు?

“అరంకువరాగినన్న అరంగనార్కు....” ధర్మము సాధ్యమని సిద్ధమని రెండు విధములు. క్రియారూపములై అనుష్ఠింపవలసిన యజ్ఞ-దాన-హోమాదులు సాధ్యధర్మములనబడును. పరమాత్మ సిద్ధధర్మమనబడును లోకసంరక్షణమునందు పూర్వమే సిద్ధమై యున్న వ్యక్తియగుటచేత “రామోవిగ్రహవాక్సాధర్మః” కృష్ణం ధర్మం సనాతనం” ఇత్యాది ప్రమాణములనుబట్టి ఈయనను సిద్ధధర్మమని శాస్త్రకర్తలు వ్యవహరింతురు. ఈ రంగనాథుడు ఆ సిద్ధధర్మమే. సాధ్యధర్మములైన యజ్ఞాదులు మోక్షఫలసిద్ధికి ఉపాయములే అయినను అవి నేరుగా ఫలమునీయజాలవు వాటిచే ప్రసన్నుడైన పరమాత్మయే ఫలప్రసాదకావలెను ఇక సిద్ధధర్మమైన ఆయననే మనము ఆశ్రయించి నపుడు మరొకరి ముఖమును చూడనవసరములేదు గదా! ఫలమునిచ్చు ఉపాయము-సాక్షాత్పూజనమే ఆయనయే ఆయన సాన్నిధ్యమున కైంకర్యమేగదా ప్రాప్తమైన ఆ ఫలము. “ఉపాయోపేయత్వే రదిహ తవ తత్త్వం, నతు గుణౌ” అను భట్టరువారి శ్రీ రంగరాజస్తవసూక్తి ఈ సంగతిని నిరూపించుచున్నది.

ఈ పాశురమున “కువర్” అను పదమును శరీరమునకు (అరంకువర్) పరమాత్మకును ప్రయోగించుటలో- ఒక చమత్కార విశేషమున్నది. శరీరము- పురంకువర్ అనగా- ఆత్మ స్వరూపావరణమై అజ్ఞాన పాపకర్మాదులకు హేతువై అడ్డుగోడవలె ఆత్మను సద్గతికి పోనీయకుండా వినాశహేతువైనది. అరంకువర్- పరమాత్మ. ధర్మ స్వరూపుడై కోట గోడవలె రక్షించువాడాయన. “ప్రాకారః సర్వవృష్టిసాం” అన్నట్లు ఒక్క యావపులకేకాక సర్వ ప్రాణులకును ఆయన రక్షకమగు ప్రాకారమేగదా! ఓ మానవులారా! “పురంకువర్” అనబడు క్షణికమగు ఆ దేహమును నమ్ముకొని ఏల దుఃఖముల పాలయ్యెదరు? “అరంకువర్” అన్నట్లు ధర్మప్రాకారభూతుడైన స్వామి నాశ్రయించి ఉజ్జీవింపుడు అని తార్కిరము

“అగినన్న అరంగనార్”- ఏ భక్తులైనను వచ్చి “స్వామి! రక్షింపుము” అని ఆశ్రయింపరా! అను ఆశతో శ్రీరంగమునకు వచ్చి భక్తులకొరకే విరంతరము ప్రతిక్షింపవాడాయన.

తమ వెంట వచ్చిన సుమంత్రులతో శ్రీరామచంద్రుడు “ఇక తిరిగి అయోధ్యకు వెళ్లిపోము” అని ఆదేశించి తాను సీతాలక్ష్మణులతో కలసి గంగనుదాటి వెడలి పోయెను. కాని స్వామితోనే ఉండిపోవుదునని ఆశించిన సుమంత్రుడు వారు వెళ్ళి పోయిన పిదపగూడ రెండు మూడు రోజులు అచటయుండి “శ్రీరాముడు మరలవచ్చి వెంట రమ్మని తనను పిలువకపోవునా” అని ఎంతో ఆశతో వారు పోయిన దిక్కుకే

ఎదురుచూచుచుండెనట “అయో యదివా రామః పునశ్చబ్ధాపయేదితి”- అని వాల్మీకి చెప్పెను అట్లే శ్రీ వైకుంఠము నుండి వచ్చి మన కొరకే శ్రీరంగమునందు నిత్య వాసమొనర్చి స్వామి ప్రతిఃపంచున్నాడని ఈ ఆశ్వాసల యభిప్రాయము.

“అరంగనార్కు ఆశ్శెయ్యాదే”- ఇట్లు మన దగ్గరకే వచ్చిన స్వామిని సేవింపు భాగ్యము కలిగెనని సంతోషింపరేల? ఇందులకై మనము యజ్ఞ దాన తపో వృత్తులను అనుష్ఠింపకున్నను స్వామియే మనకు పరమకృపతో సేవాఫలము నందించుచున్నాడుగదా! నిత్యము క్తులవలె విదంతర భగవత్సేవను పొందవలసిన మనము ఇంతకాలముగా ఈ మహాఫలితమును కోల్పోవుట మన ప్రబల పాపప్రభావము చేతనే గదా! జీవుడు స్వతంత్రుడెప్పుడునుకాదు. సర్వదా ఇతడు పరతంత్రుడే. ప్రకృతి మండలములో నుండి స్వతంత్రుడనని భ్రమించుచున్నాడుగాని కర్మ పరతంత్రుడై జన్మ మరణములను పొందుట ఇతనికి తప్పినదా! స్వాతంత్ర్యభ్రమతో చేసిన పాప కర్మ వాసన చేతనే ప్రకృతి పరాధీనుడై నానావిధ దుఃఖములకు లోనైనాడు. అట్లు వీడు ప్రకృతివశుడై ఆలమటించుచున్నాడు గాని “సహజశేషియగు భగవంతునికి నేను దాసుడనుగదా” యను వాస్తవమొరిగి భగవత్పారతంత్ర్యమును స్వీకరింపలేదు. ఇది పాపఫలమేగదా! అయ్యో! స్వామియే మనదగ్గరకు వచ్చినను సహజము మహా ఫలమునగు కైంకర్యమును ఆచరింపరేల?

“పురంకువర్ కోలంశెయ్దు” అత్మోజ్జీవనమగు ఈ స్వామి కైంకర్యమును విడచి జుడ్ర దేహపోషణకే పాటుపడెదరేల? మీకీ ప్రకృతి సంబంధము కర్మచే వచ్చినదిగాని సహజముకాదు. అజ్ఞానమునకు దుఃఖపరంపరకు హేతువగు దీనిని నమ్ముకొని “అసన్నేవ స భవతి” అన్నట్లు అనత్ప్రాయులగుదురా? అత్మకు సహజా లంకారమగు శేషవృత్తిని స్వీకరించి యుజ్జీవింతురా? ఒక మూర్ఖుడు కొత్తగా నొక ఇంటిలో సుఖముగా నుండునని చేరినాడట. ఎలుకలు పందికొక్కులును ఆ ఇంటిని లోపల త్రవ్వచున్నవి. తోరణములతోను పందిళ్ళతోను ఆ ఇంటికి బాహ్యలంకార ములు చేయుచున్న మూర్ఖునివలెనే మీరను మలినము జ్ఞానమునైన ఈ శరీరమునే పోషించుకొనుటకు యాతనలు వడుచుంటిరే, కునక శృగాలాది జంతువులు గృహాది పక్షిలు తినవలసిన మాంసభూయిష్టమైన ఈ శరీరమునకు పాయసాన్నిధి భోగ్య హారమును సమకూర్చి సువర్ణరత్నాభరణాదులతో అలంకరింతురా? ఎంత అజ్ఞానము! ఇచట మహాభారతములోని గృధ్రగోమాయు సంవాదకథను అనుసంధించుకొనవలెను.

“పుణ్యకవ్య కిదక్కిస్తీరే”- జీవించి యున్నపుడే వ్యాఘ్రాదిక్షుద్ర జంతువులు

గాని మరణించిన పిదప గృహాధి పక్షి నముదాయముగాని పీక్కిని తినుటకే ఈ శరీరము ఉపయోగపడ గలదు. మీరు శ్రద్ధగా పోషించి అలంకరించుకొనిన శరీరము ఆ విధముగా నశించక తప్పదు ఇది వాస్తవము ఇచట మరొక రహస్యము గుర్తింపదగును. గ్రద్దలు రాబందులు గూడ కృతఘ్నుడైన మానవుని శరీరమాంసమును తినవట. వాలివదానంతరము సుగ్రీవుడు కిష్కింధకు రాజై తారతో సుఖలోలుడై శ్రీరాముని వార్తనే మరచియుండగా తనతో ఉపకారము నొంది గూడ మాటతప్పిన కృతఘ్నుడైన ఆ సుగ్రీవుని గట్టిగా మంపింపుచుని లక్ష్మణుని పంపుచూ స్వామి ఇట్లనెను “...తాస్మత్తానపి క్రవ్యాదాః కృతఘ్నాః నోపభంజితే” ఇత్యాది. ఇతరుల వలన తాను ఉపకారమును పొంది తిరిగి చాను అతనికి ప్రత్యుపకారమును చేయక పోగా అతనిని ద్వేషించు కృతఘ్నుల మాంసమును పక్ష్యాదులగూడ తినవని నీచులు కృతఘ్నుడవు కాకుమని స్వామి సుగ్రీవుని హెచ్చరించుట జరిగినది. ఓ మానవులారా! భగవంతుడిచ్చిన శరీరేంద్రియాదులను గొని వాటితో ఆయనకు సేవను చేయకపోగా ఆయననే మరచి స్వార్థబుద్ధితో దేహ పోషణలో పడిన మీరును కృతఘ్నులే. మీరు ఇట్లు నీచముగా జీవించుచూ కృతఘ్నులై ఆ పక్షులు గూడ నిడిచిపోవునట్టి ఊద్ర శరీర పోషణకై అలవడి వినాశము నొందెదరేల? శ్రీరంగనాథుని ఆశ్రయింపుడు.

ఈ అశ్వారులు ఆ లోకులు జీవించియుండగనే “పుక్షకవ్వ కిడక్కిన్నీరే” అని చెప్పుట సంభవమా? “పక్షులు పొడుచుకొని తినునట్లు నేలపై పడియుంటిరే” యని ఎదురుగానే నిలచియున్న వారిని గూర్చి యనుట పొసగునా? అని కొందరు సందేహింపవచ్చును. భవిష్యత్తులో ఇట్టి దుర్దశ సంభవమని వారు ఊహించి చెప్పుచున్నట్లు గమనింపవలెను రావణుడు సింహాసనముపై నుండగానే హనుమంతుడు అతనిని గూర్చి “నేయమస్తి పులింకా” ఇత్యాదిగా “ఈ లంకగా... నీవుగాని ఇక లేదు” అని ఖండితముగా చెప్పినట్లునూ దుర్యోధనాదులు యుద్ధభూమిలో నేలపై పడియుండగా శ్రీ వేదవ్యాసుడు నేను చెప్పినట్లు చేయక వినాశమును కోరితెచ్చికుంటివిగాయని ఈసడించినట్లునూ, ఈ విప్రవారాణ ముసింద్రులు గూడ లోకులకు ధావి దుర్దశను తెలియజెప్పి భగవంతుని ఆశ్రయింపుమనుచున్నారు.

(7) అవ : “నీచులారా! పొట్టపోసుకొనుటకే జీవించుచుంటిరా!” అనియు “గృధ్రగోమాయు ప్రభృతులు మీ దేహమును పీకుచూ తిను”ననియు మమ్ము నిందించెదరేల? రజస్తమో గుణ ప్రభావముచేత సంసారమండలమున జీవులకు ఇట్టి అజ్ఞానము సహజము. అనాది సిద్ధమైన అజ్ఞానావరణచేత తత్త్వజ్ఞానము మాకు దుర్లభము. వైగా - మీరు “తండుళాకు మార్తె మార్పకా” అని తులసీమాలా విభూషిత వక్షస్థలు

దగు స్వామిని ఆశ్రయింపుమంటిరి. అఁదూరమున శ్రీ వైకుంఠములో ఎక్కడనో ఉండు ఆ స్వామి మాకు అందుబాటులో లేడు మరియు ఆశ్రయించవలసిన మాకు ప్రతిబంధకములుగా ఎన్నో కర్మబంధములున్నవి. వాటిని పోగొట్టుకొనుట మాకు అసాధ్యము.. కావున మాకు సన్నిహితుడై సులభుడై మా కర్మలన్నియు తొలగించి తన సన్నిధికి చేర్చుకొనగల దైవమును మాకు ఉపదేశింపుడు”- అని లోకులు తమ దుస్థితిని విన్నవించగా వివి ఆశ్వాసులు ఈ ఏడవ పాఠకమున “శ్రీరామచంద్రుని ఆశ్రయింపుడు, ఆయన మనరక్షణకై అవతరించి దుష్టశిక్షణమును చేసిన మహా త్ముడు” అని ఉపదేశించుచున్నారు.

పా॥ పులైయరమాగినిన్ఱపుత్తైడు శమణమెల్లాం
కలై యరిక్కత్త మాందర్ కాణ్ణిలో కేళ పరోదాణ్
తలై యరుప్పుండుం శావేళ శత్తియం కాణ్ణినయ్యా
శిలై యినాలింగై శెత్త తేవనే తేవనావాణ్ ॥

ప్రతి : కలై - సాంగముగా వేదమును, ఆరిక్కత్త - బాగుగా అభ్యసించిన, మాందర్ - విజ్ఞానవంతులైన మానవులు. పులై అరమాగి - సిద్ధధర్మ ప్రబోధకములై యుండి, నిన్ఱ - లోకవ్యాప్తములై యున్న. పుత్తైడు - బౌద్ధమతముతోపాటు, శమణంజైనమతము, ఎల్లాం - మొదలగు అవైదిక మతములన్నింటిని. కాణ్ణిరో - మనస్సున పట్టించుకుందురా; కేళపరోదాణ్ - (లేక) విందురా. తలై అరుప్పుండుం - నా తలను నరికినను సరే, శావేళ - నేను మరణింపను, అయ్యా శత్తియం కాణ్ణిణ్ - అయ్యా; అతివాస్తవమగు ఈ ఆశ్చర్య విషయమును గమనింపుడు, శిలై నాల్ - ధనుస్సుచేత, ఇలంగై శెత్త - లంకా నగరమును ద్వంసము చేసిన, తేవనే - దేవుడే (శ్రీరాముడే) తేవణ్ అవాణ్ - పరదైవమై యున్నాడు.

వివరణము : మానవులారా! మిమ్ములను కొన్ని అవైదికములైన దుర్మతములు అజ్ఞానములో పడద్రోసినవి. అందుచే మీరు పరమాత్మ జ్ఞానమును కోల్పోయితిరి. సంపూర్ణముగా వేదమును దాని అర్థమును తెలిసికొన్న విజ్ఞానవంతులెవరునూ ఆ మతములను వినరు. మనస్సున పట్టించుకొనరు. నేను అతి వాస్తవమును ప్రతిజ్ఞ చేసి చెప్పెదను, వినుడు. రాక్షస వినాశకుడై ధర్మరక్షకుడైన శ్రీరాముడుతప్ప మరొక దైవము లేడు ఈ నా మాట అబద్ధమైనచో నా తలను నరుకుడు. నరికినను

నేను చావను. ఇది నా ప్రతిజ్ఞా వాక్యముకోని సత్య ప్రభావము. పరీక్షింపుడు. ఇది ఈ ఆత్మారులకు యదార్థ విషయమునగల దృఢ విశ్వాసము. సత్యమగు ఆగ్రహము.

“పులైయరం... పుత్తొడు శమణం”- పుత్తర్-బొద్దులు, శమణర్-జై నులు, వీరు అవైదికములైన మతములను లోకమున ప్రచారము చేసినవారు. అందు బొద్దులు నాలుగు రకములుగ నున్నారు. వైభాషికులు-సౌక్రాంతికులు. యోగాచారులు- మార్ఘ మికులు అని వారి పేర్లు. పృథివ్యవ తేజో వాయువులు నాగ్గే పదార్థములు. ఇవి జడములు. జ్ఞానమే ఆత్మ ఇవన్నియు క్షణికములే. ప్రత్యక్షమైన మాన ప్రమాణ ములచే వీటిని గ్రహింపదగును. ఇది వైభాషిక మతము. బాహ్య పదార్థములు గూడ అనుమాన ప్రమాణగ్రాహ్యములేనని రెండవవారి మతము. బాహ్య వస్తువులుగూడ లేవు. జ్ఞానమొక్కటియే కలదని మూడవవారి మతము. ఏదియులేదు, సర్వము శూన్యమేనని నాల్గవవారి మతము. ఇక జై నులు- సర్వము శూన్యమే నన్నచో లోక వ్యవహారమెట్లు కుదురును? ఆ శూన్య వాదము తప్పు. కార్య కారణ రూపమున రెండు విధములైన సర్వ పదార్థములును కారణ రూపమున నిత్యములు. కార్యరూప ములు అనిత్యములు. కార్యరూపమున భిన్నములు. కారణరూపమున అభిన్నములు. కార్యములు అసత్యములు. కారణములు సత్యములు. ఇట్లు ప్రతి పదార్థము ఉభయ రూపమైనందున అనైకాంతికము. ఏకాంతము అనగా నిశ్చయము. ఇది ఇట్టిదేనని నిశ్చయము లేదు గనుక అనైకాంతికము అందుకు పరలోకమును పరమాత్మను వైదిక ధర్మములను అంగీకరింపని ఈ మతమున్నియు నీచములు. (ఎల్లాం) వేద మును ప్రమాణమనియెంచి గూడ దానికి విపరీతార్థములను చెప్పు మతములు కొన్ని. అవి సాంఖ్య-తార్కిక-పాశుపతాదులు.

“కలైయరకత్త .... కాణ్బరోకేళ్వరో” వేదములు స్మృతులు ఇతిహాసములు పురాణములు వీటిని బాగుగా చదివి అవగాహన చేసుకున్న పెద్దలు- శ్రీ కూరత్తాళ్వార వంటి మహానుభావులు. ఈ ప్రమాణములను పూర్తిగా సమన్వయము చేసుకొని తత్త్వ నిర్ధారణముచేసిన సమర్థులు మహావిజ్ఞానులు పైశ్చద్ర మతములను ఆదరింపరు-వినరు గూడ సర్వకారణభూతుడైన శ్రీమన్నారాయణనే లేడని వాదించు ఆ మతములను గూర్చి చర్చించుటగూడ మహాపాపమేనని వారి అభిప్రాయము. ఇచట నొక చిన్న సంఘటనను ద్రవిడ వ్యాఖ్యానకర్తలు ఇట్లు ఉదాహరించిరి.

ఒకరోజున శ్రీ కూరత్తాళ్వానులు భగవద్రామానుజుల వారి వద్దకు వచ్చు చుండగా త్రోవలో కొందరు ఇష్టసిద్ధియను సాంఖ్యమత గ్రంథమును చదువుచుండుటను చూచిఅవట కొంత సేపుఆగి ఆ సాంఖ్య మతవిషయములు విని అలస్యముగా ఆచార్యుల వారి వద్దకు వచ్చిరి. శ్రీరామానుజులు అలస్యమునకు కారణమడుగగా వీరు జరిగిన సంగతిని చెప్పిరి. అప్పుడు ఆచార్యులు ఆ దుర్మత శ్రవణ జన్య పాప పరిహారార్థమై ప్రాయశ్చిత్తముగా కూరత్తాళ్వానులను సచేలముగా స్నానము చేసిరమ్మని ఆదేశించి, అట్లు వచ్చిన విదప తమ శ్రీపాద స్పర్శమును వారిశిరముపై కలిగించి పాద తీర్థమునుగూడ ప్రసాదించి సంస్కరించిరి. ఇక ముందు ఇట్టి పనులు చేయకుడని ఆజ్ఞాపించిరి. వ్యామోహకములైన ఆ దుర్మతముల శ్రవణము వైదికమత విశ్వాసమును శిథిలముగావించి అత్యవినాశహేతువు అగునని ఆచార్యులవారి అభిప్రాయము. బాహ్యకుదృష్టి మతముల వాసనయు సోకరాదనియు భగవన్మతముపై దృఢ విశ్వాసముతోపాటు సదాచార్యానువర్తనమే అత్యుచిత ధారకము అనియు శ్రీవైష్ణవాచార్యుల దృఢ దీక్ష.

“తలై యరుప్పండుం శావే”- లోకులారా! మీరు వేదమును ప్రమాణముగా విశ్వసించగల విజ్ఞాన పరిపాకము కలవారు కాకపోవచ్చును. నేను ప్రత్యక్ష ప్రమాణము చేతనే “సత్విముగా భగవంతుడున్నాడు. ఆయనయే మనకు ఆశ్రయజీయుడు” అని ప్రతిజ్ఞ చేసి చూపెదను. నాతలను సరికినను నేను చావను ఇది నా సత్య ప్రతిజ్ఞ. నేను ఈ శిరఃఖండనముచేత మరణించితినేని నా ప్రతిజ్ఞ అసత్యమగును. పరీక్షింపుడు ఇది ఆళ్వారుల సాహసోపేతమైన దృఢ ప్రతిజ్ఞ.

పూర్వకాలమున గొడ్డలిని విప్పలో కాల్చి సత్యప్రతిజ్ఞను చేసినవాడు చేతితో పట్టుకొనును. అతడు ప్రతిజ్ఞ చేసిన విషయము సత్యమనుటకు అతని చేతులు కాలచక్రంబులయే నిదర్శనము ఈ పద్ధతి ఉపనిషత్తులలోను చెప్పబడి యున్నది. అట్లే శ్రీరాముడే పరదైవమును విషయమున వీరు ప్రతిజ్ఞ చేసి పరీక్షించుకొనుడని లోకులపై సవాలు విసురుచున్నారు. పర బలముచే అపద్యుడైన ఇంద్రజిత్తును వధించుటకై లక్ష్మణుడు-

“ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ-రామో దాశరథిర్యది ।

పౌరుషే చాప్రతిద్వంద్వః-శరై నం జహి రావణిమ్” ॥

అని ప్రతిజ్ఞ చేసి వధించెను గదా ! అట్టిదే ఈ ఆళ్వారుల ప్రతిజ్ఞ.

తల నరికి వేసిన పిదప మరణించకుండుట యెట్లు? అని లోకులు ప్రశ్నింప వచ్చును. “సత్తియం కాణ్టికా అయ్యా”- అని సమాధానమునిచ్చుచున్నారు. నా ప్రతిజ్ఞ సత్యమో కాదో పరీక్షించండయ్యా. ఇదే సత్యమగు ప్రత్యేక ప్రమాణము ఇంకనూ సందేహమెందులకు?

వారు చేసిన ఘోరప్రతిజ్ఞను విన్న లోకులు- “స్వామీ! తమ ప్రతిజ్ఞను విశ్వ సింధెదము. దయచేసి పరదైవము ఎవరో తెలుపుడు” అని ప్రార్థింపగా పరతత్త్వమును ఉపదేశించుచూ “శిలైయినాల్ ఇలంగై శెత్త దేవనే దేవనావాన్” అని పాకురమును ముగించుచున్నారు. బ్రహ్మాది దేవతలు రావణునికి ఎన్నో పరములను ఇచ్చియున్నారు. ఆ పరివ్రాభావముచే గర్వించిన రావణుని వలన చివరకు ఎన్నో బాధలకు లోనైనారు. అప్పుడు శ్రీమన్నారాయణుని ఆశ్రయింపగా ఆయన శ్రీరాచుపండ్రుడై అపతరించి కోదండధారియై ఆ రావణుని అతని రాజధాని లంకను విధ్వంస మొనరించెను. కోదండధారియగు ఆ స్వామియే పరతత్త్వము. మనకు ఆశ్రయణీయుడు. ఆయనను మించిన పరదైవము లేదు.

(8) అవ : శ్రీరాముని ఆశ్రయింపుడను ఉపదేశము లోకుల చెవిన పడలేదు. అందులకు వారికి గల కారణమేమనగా- ఆ శ్రీరాముడు మహాగుణశాలి, దార్మికుడు ఆ మహోన్నత పురుషుడు మనవంటి అల్పులకు అందడు అని వారి యభిప్రాయము. కనుక వారి మనస్సు మారలేదు. బాహ్యదుర్మతములపై వారికి గల వ్యామోహమే భగవద్విషయపై ముఖ్యమునకు కారణమని ఈ ఆశ్వాసు మనస్సులో క్రోధమేర్పడినది. దుర్మతములను విని భగవదై ద్వేభవ్యపులైన వీరిని, వీరికి ఇట్టి దుర్బోధములను చేయు అనాస్తిక మత ప్రవర్తకులను, తల నరికి వధించినను దోషము లేదని ఆవేశముతో శ్రీ రంగనాథునికి విన్నవించుచున్నారు.

పా॥ పెరుప్పొడు శమణర్ ముండర్ విదియిల్ శాక్కియర్ గళ్ నిన్నార్ పొరుప్పరియనగళ్ పేళిల్ పోవదే నోయదాగి ।

కురిప్పినక్కడై యుమాగిర్ కూడుమేర్ తలై యైయాంగే

అరుప్పదే కరుమం కండాయ్ అరింగమానగరుళానే !!!

ప్రతి : అరింగమానగరుళానే! శ్రీరంగనాథా! పెరుప్పొడు- ఆసూయా భావముతో, శమణర్- జై నులు, ముండర్- శైవులు, విదియిల్ శాక్కియర్ గళ్-

అదృష్టహీనులైన బొద్దులు, నిస్సార్- నిన్ను గూర్చి పొరుప్పు ఆరియనగళ్-
 సహింపరాని నిండావాక్యములను, పేశిల్- చెప్పినయెడల, అదుపి- అభగవన్నిందయే
 నోయ్-కగి-వ్యాధివలె బాధాకరమై, పోవదు- (అది విన్న సాత్వికుడు) మరణింపగలడు
 ఇనక్కు- నాకు, కురిప్పు అడై యుమాగిల్- దృష్టిలో పడిన యెడల, కూడుమేల్-
 శక్కిమైన యెడల, ఆంగే- అక్కడనే, తలయై అరుప్పుదే- వానితలను నరుకుటయే
 కరుమం కండాత్- కర్తవ్యము సుమా:-

వివరణము : “చెరుప్పొడు శమణర్ ముండర్”- జైనులకు శైవులకును
 భగవద్వైభవముపై ఎందుకో అంత ద్వేషము! లోకమున అర్థ కామాదులపైగల
 అపేక్షచేత ఇతరులను ద్వేషించుటను అసూయపడుటను చూచుచున్నాము కాని ఏ
 కారణము లేకనే పరమాత్మ వైభవమును విన్నంత మాత్రమున ఈ జైన-శైవులు-
 ఎందుకు ద్వేషింతురో తెలియదు. వేద ప్రసూతముచే సర్వోత్తముడుగా శ్రీ మహా
 విష్ణువు ప్రతిపాదించబడి యుండుటను, ఆయనను ఆరాధించు జ్యోతిష్టోమాది వైదిక
 కర్మల ప్రభావమును విన్ననూ చూచిననూ వారు సహింపలేరు. ఆ స్వామికి బ్రహ్మో
 త్సవములు ప్రారంభము కానున్నవి- అని తెలిసినంతనే కొందరికి ఉరిపోసుకున్నంత
 దుఃఖము కలుగును. మరికొందరు తమ ఇంటి తలుపులు మూసుకొందురు. ఉత్సవ
 సమయమున వినపడు కాహళాది వాద్యములు వినలేక కొందరు చెవులు మూసుకొందురు.

“ముండర్ సీర్” అని తిరుప్పంద విరుత్తాది గ్రంథములలో ప్రతిపాదించబడి
 నట్లు శివుడు ముండిత శిరస్సుడై యుండుట వలన భస్మధారియగుట వలనను ఆయన
 నారాధించు శివభాగవతులును అట్టి వేషమునే దాల్చి యుందురు. కనుకనే శైవులను
 ముండర్ అని ద్రవిడ భాషలో వ్యవహరింతురు. లేక “శమణర్ ముండర్” అను
 రెండు పదములును జైనులకే వర్తించవచ్చును. వారును శిరోముండనము కలిగి
 యుందురు.

“విదియిల్ శాక్కియర్ గళ్”- భగవంతుని వైభవ మెరిగి ఆశ్రయింపలేని
 అభాగ్యులైనవారు బొద్దులు.

“నిస్సార్ పొరుప్పరియనగళ్ పేశిల్”- వారందరును భగవంతుని గూర్చి
 సహింపరాని దుష్ప్రసంగములను చేయుచుందురు. అసలు ఈశ్వరుడే లేడనియు,
 జీవ వర్గములో చేరిన బ్రహ్మరుద్రాదులలో ఏ ఒకరినో పరదేవతయనియు వారుచేయు
 దుర్వాదములను వైదికులు భరింపలేరుగదా! “పేశిల్” అనుటచేత ఎక్కడనో మారు

మూలలలో నుండి చెప్పబడక, దగ్గరనేయుండి కర్ణకరోరముగా దూషించుచున్నప్పుడు భగవద్భక్తులు సహింపజాలరని భావము

ఒకప్పుడు బలిచక్రవర్తి తన తాతయగు ప్రహ్లాదుని వద్దకు పోయి “రాజ్యము క్రమముగా క్షీణించుచున్నది ఇందులకు కారణమేమి?” అని యడిగెనట. ప్రహ్లాదు డిట్లు బదులు చెప్పెను. “నీవు నిష్పక్షపాతముగా వర్తింపక నజాతీయులగు రాక్షసుల కొరకై దేవతలను పీడించుచున్నావు. వారు క్షీరాబ్ధికి పోయి శ్రీమన్నారాయణుని ప్రార్థింపగా ఆయన వారికి విజయమును చేకూర్చుటకై అదితి గర్భమున ఉపేంద్రుడుగా జన్మించిపోవుచున్నాడు. ఇక నీ ఐశ్వర్యము అంతరించిపోవుట తథ్యము.” ఈ మాటలు విని బలిచక్రవర్తి భగవంతుని దూషింప నారంభించెను. వెంటనే ప్రహ్లాదుడు ఆ భగవన్నిందను భరింపలేక చెవులుమూసుకొని- “ఓరి భ్రష్టుడా! నా ఎదుటనే భగవన్నిందను చేయుదువా? ఇది నేను భరింపజాలను. ఇంతకంటె నా తలను నరికి నను నాకు మహోపకారము చేసినట్లు భావింతును. నీవు చేసిన ఈ దుష్ప్రసంగమునకు ఫలితముగా రాజ్యభ్రష్టుడవయ్యెదవుగాక” అని శపించెను.

శ్రీ పరాశరభట్టరువారు ఒకనాడు ఈ విషయమునే చెప్పుచుండగా వారి శిష్యులగు నంజీయరువారు విని ఇట్లు ప్రశ్నించిరట- “అయ్యా! ప్రహ్లాదుడు పరమ విరక్తుడు గదా! అతని దృష్టిలో రాజ్యము గూడ ఊద్రమైనదే గనుక “రాజ్య భ్రష్టుడవు కమ్ము” అని శపించుటలో విశేషమేమి?” దీనికి ఆచార్యులవారిచ్చిన సమాధానము- “ఔను. కుక్కను దండించుట యనగా దానికి కావలసిన ఆహారమగు అకుర్దమును దూరము చేయుటయే గదా! అట్లే బలిచక్రవర్తికి ఇష్టమగు రాజ్యము నశించుగక యని శపించుటలో తప్పులేదు.” ఈ సమాధానముతోపాటు మరొక దృష్టాంతమును గూడ గ్రహింపవచ్చును. రాజకుమారుని దండించుట యననేమి? అతనికి అభీష్టమగు చందన కుసుమ తాంబూలాది భోగములను అందింపకపోవుటయేగదా! అట్టిదే ఈ ప్రహ్లాదుడిచ్చిన శాపము.

“పోవదే నోయదాగి”- పిల్లై తిరునరై యారరయర్ అను ఆచార్యుల వారి వంటి పరమ సాత్త్వికుడెవడైనను ఆ దుర్మతస్థులు చేయు నిందను విన్నచో భరింప లేక ప్రాణత్యాగము చేయుట తథ్యము. దుర్బరమగు వ్యాధివలె మానసిక క్షోభను కలిగించి ఈ నింద సాత్త్వికులకు వినాశహేతువగునని భావము. లేక- దానిని విని భరింపలేని మనో దౌర్బల్యము కలవాడై నచో ఆ నిందించువారికి కంటబడకుండా అతి దూరముగా తొలగిపోవలెనని యర్థము.

శ్లో॥ గురోర్భూత్ర పరీవాదః - నిందా చాపి ప్రచర్తతే ।

కర్ణో తత్ర పిధాతవృ - గంతవ్యం చ తోస్యతః ॥

అను నీతి శ్లోకము ఈ విషయమునే నిరూపించుచున్నది. తన ఆచార్యుని గురించి అపవాదలు చెప్పుటగాని నిందా వాక్యములు వదులుటగాని ఎప్పుట జరుగునో - అవట చెందినా చెప్పులు మూసుకొనుటయో అచటి నుండి వేరొక చోటికి వెడలి పోవుటయో శిష్యుని కర్తవ్యము - అని శ్లోకార్థము.

“కురిప్పు ఇనక్కు అడైయుమాగిర్” ఆ భగవద్దాషకులు నాదృష్టి గోచరమైన యెడల, “కూడుమేర్” వారిని జయించగల శక్తి నాకు దృఢముగానున్న యెడల, “తలైయై అంగే అరుప్పదే కరుమం” - అప్పుడే అక్కడనే వారిశిరస్సును ఛేదించుట నా కర్తవ్యము. లేక ఆ భగవన్నిందాపరులు నా శిరస్సును ఛేదించుటయే కర్తవ్యమనిగూడ ఆర్థమును చెప్పవచ్చును అట్లయినచో ఇక నాకు ఆ నిందా వాక్యములు వినే అవకాశము తప్పిపోవును అని భావము. వారి తలనే నరికినచో ఇక పైనవారికి భగవన్నిందా పాపమును చేయు నవకాశము అగిపోవునని రెండవ భావము. అగ్ని పోషియమున పకుహింస వలన యజ్ఞకర్తకు స్వర్గఫలము లభించునట్లు హింసించ బడిన పకువునకు గూడ ఆ ఫలమే లభించునని “న వా ఉ ఏత్స్మియనే .. దేవాని దేషి ..” ఇత్యాది వైదిక మంత్రము చెప్పుచున్నదిగదా! అట్లే నిందించిన వ్యక్తికి శిరచ్ఛేదముచే ఇక పైన ఆ నిందాపరారము పెరగదు. వినునట్టి భక్తునికిగూడ వివ వలసిన దుర్యోగము తప్పిపోవును. గనుక ఇద్దరికిని మంచిదేనని యభిప్రాయము.

“కండాత్ అరంగమానగరుకానే” రంగనాథా! దండకారణ్యమున వసించు మహర్షులను బాధించుచున్న రావణాదిరాక్షసవర్గమును నశింపజేసిన నీకును ఇది అభి మతమేగదా! రామకృష్ణాద్యవతార కాలమున దర్శింపలేకపోయిన మావంటివారిపై ఆనుగ్రహ బుద్ధితోనే అర్పారూపమున శ్రీరంగమున నీవు వేంచేసియుంటివిగదా! ఇట్లు పరమదయాళుడవగు నిన్నుగూడ ద్వేషముతో నిందించువారిని వధింపక తప్పదు.

కాంత స్వభావులు క్రోధము నెరుగనివారునగు ఈ ఆశ్వాదులు “తల నరికె దను” అనుట సమంజసమా? “న హింస్యాత్ సర్వాభూతాని” అని శాస్త్రము హింసను నిషేధించుచున్నది గదా అని కొందరికి రెండు సందేహములు కలుగవచ్చును. ఇందు అనౌచిత్యము ఏమియులేదు. భగవద్దాషకులకును భగవద్భక్తులకును విరోధము

అనాది సిద్ధమే. వారు వీరిని హింసించుట, వీరు వారి వివాళము కోరుటయు ఇతిహాస పురాణాది ప్రసిద్ధము. భక్తులు “తమకు భగవద్ జ్ఞానము లేకున్నను వత్సాంగత్యము లేకున్ననూ సరేగాని, భగవద్విరోధులతో మాత్రము తమకు ఎట్టి సంబంధమును ఉండరాద”ని అది తమకు దుఃఖహేతువని భావించురట. శ్రీ పరకాల మునీంద్రులు “...అవనై యుళ్ళుత్తు-ఎజ్జావమానిదత్తై ఎజ్జాదపోదెల్లాం ఇనియవారే” (పెరియతిరు-11-6-7) అని తమ ప్రబంధమున తెలిపిన విషయమిది. కనుక పరమాత్మ విరోధులను దండించుట శాస్త్రసప్తతమే. మరియు “న హింస్యాత్ సర్వాభూతాని” అను వాక్యమునకు “పశునా యజ్ఞేత” అని అగ్నిషోమియ యాగమున పశు హింసను విధించు వాక్యమునకు విరోధమేమియు లేదు. ఉత్పర్గావవా న్యాయమునుబట్టి విశేష విధి సామాన్య శాస్త్రమునకు బాధకము గనుక విశేష వ్యతిరేక స్థలములలోనే సామాన్య విధి వర్తించునని శాస్త్రకారులందురు. ఆ రీతిలో యజ్ఞ పశు హింసా విశేష విధికి ‘న హింస్యాత్’ అను సామాన్య శాస్త్రము వర్తించనట్లే భగవద్విరోధిజన హింసా విధికిగూడ అది వర్తించదు ఇదొక సమాధానము.

శ్రీభాష్యమున భగవద్రామానుజులు లేవ అధ్యాయమున ప్రథమ పాదాంతమున “అకుర్దమితి చేన్నశబ్దాత్” అను సూత్రమును వ్యాఖ్యానించుచూ ఇట్లు భాషించిరి. “శబ్దాత్ అగ్నిషోమియాదేః సంజ్ఞవనస్య స్వర్గలోకప్రాప్తి హేతుతయా హింసాత్వా భావశబ్దాత్. వశోర్హి సంజ్ఞవన నిమిత్తాం స్వర్గలోక ప్రాప్తిం వదంతం శబ్దమా మనన్తి “హిరణ్య శరీర ఊర్ధ్వః స్వర్గం లోకమేతి” ఇత్యాదికమ్. అతిశయితాభ్యుదయ సాధన భూతో వ్యాపారోఽల్ప దుఃఖదోషే న హింసా. ప్రత్యుత రక్షణమేవ. తథాచ మంత్రవర్ణః ‘న వా ఉ ఏతస్మిన్మయసే న రిష్యసి దేవా విదేషి పథిభి స్సుగేభిః. యత్ర యంతి సుకృతో నాపి దుష్కృతః తత్ర త్వా దేవః సవితా దధాతు” ఇతి. చికిత్సకం చ తాదాత్మికాల్పదుఃఖకారిణమపి రక్షమేవ వదంతి. పూజయంతిచ తద్భక్షాః” ఇత్యాది.

ఈ భాష్యసూక్తి ప్రకారము యజ్ఞమున చేయబడు పశువధము హింసకాదని తెలుసు. దీని అర్థమేమనగా:- “అగ్నిషోమియాది యాగములయందు చేయబడు ఆ పశువధము యజ్ఞపశువునకు గూడ స్వర్గలోక ప్రాప్తికి హేతువని వైదిక మంత్రము చేతనే చెప్పబడియున్నది కావున అది హింస కాజాలదు. దానికిగూడ యజమానితో పాటు స్వర్గము లభించునని తెలుపు ఆ మంత్రము “హిరణ్య శరీర ఊర్ధ్వః”.... ఇత్యాదికము. హిరణ్యము (దంగారము, వలె) దేవీప్రమాన శరీరము గలిగి ఊర్ధ్వ

లోకాభిముఖమై స్వర్గమునకు (ఈవళువు) పోవుగాక అని దాని అర్థము. అత్యధికమైన అభ్యుదయమును సాధించిపెట్టు వ్యాపారము కించిద్దుఃఖప్రసవమే యైనను హింస యనబడదు. పైగా ఆ పని దానికి క్షేమప్రసవమైనందున రక్షణమనియే చెప్పబడును. స్పష్టముగా మరొక మంత్రము ఈ విషయమును నిరూపించుచున్నది. ఆ మంత్రము "న వా కి వీతస్మియసే" ఇత్యాదికము. ఆ వళువును ఖండించునపుడు దానిని గూర్చి సంబోధించుచూ ఈ మంత్రమును యజమానడు చదువవలెను. దీని అర్థమేమనగా- "ఓ యజ్ఞపతుర్వాగమా! నేనుచేయు ఈ శత్రుచ్చేదముచేత నీకు వినాశమేమియు కలుగదు. సుఖముగా ఊర్ధ్వమార్గమున పయనించి దేవతల సన్నిధికి చేరగలవు ఆలోకమునకు పుణ్యవంతుడై తిప్ప పాపిష్ఠులు చెళ్ళాలరు. అచట నిన్ను సూర్యభగవానుడు రక్షించుగాక", ఇట్లు ఆ వళువునకు అధిక ఫలమునిచ్చు ఆ వళుచ్చేదనము హింసయే కాదు కావున "న హింస్యాత్" అను వాక్యముతో విరోధములేదు వైద్యుడుచేయు శత్రు చికిత్సలు హింసగాకాక రక్షణముగానే లోకమున భావించబడుచున్నవిగదా ఆ వైద్యుని లోకులు పూజించుచున్నారుగూడ. అట్లే సర్వ-లోకక్షేమార్థమై భగవద్దూషకులను వధించుట హింసకాకాలదని తాత్పర్యము ఇది రెండవ పరిహారము భగవద్గీతలో ద్వితీయాధ్యాయమున 31 శ్లోకమును వివరించు పుట్టమున గూడ భగవద్రామానుజులు ఈ పరిహారమును తెలిపియున్నారు. తాత్పర్యచంద్రికలో శ్రీ వేదాన్ని దేశికులవారు "...యజ్ఞోఽన్య భూత్వై సర్వస్య తస్మాద్భజ్ఞే వధోఽవధః" అను మనుస్మృతి శ్లోకమును ప్రమాణీకరించి ఈ విషయమును సమర్థించిరి లోకక్షేమార్థమైచేయు యజ్ఞములో పశువధము దోషముకాకాలదని ఆ శ్లోకమున కర్థము లోకక్షోభమును కలిగించి ధర్మవినాశకులైనవారిని దండించుటయు దోషముకాదు.

శ్రీ పరాశరభట్టరువారు శ్రీరంగరాజస్తవమున బౌద్ధమతమును ఖండించుచూ "పరదః సుగతపాశః చోరలాపం విలావ్యః" అని తమ ఆగ్రహమును వ్యక్తీకరించిరి పాశశబ్దమునకు దుష్టుడని యర్థము. వైదికధర్మ ధ్వంసకుడైన ఆ బౌద్ధమతస్థుని దొంగను నరికినట్లు నరికివేయవలెనని ఆ శ్లోకమున కర్థము.

భగవద్దూషకులపై ఈ ఆశ్వాసులకు గల క్రోధావేశము ఎంతటిదో ఇచట సూచితమగుచున్నది.

(9) అవతారిక: వెనుక ఏడవ గాథలో శ్రీరామచంద్రుడే పరదైవమని, ఆయనను ఆశ్రయింపుడని, ప్రబోధించిరి. కావి సంసారులకు ఆ యువదేశము చెవికెక్కునా?

వారు ఈ మాటపై అసక్తిని చూపకపోగా నిత్యములైన తమ లౌకిక విలాస వ్యవహారముల పైననే తత్పరులై యుండిరి. వారిలో మార్పు ఏమాత్రమునూ కలుగలేదు. ఈ అనాచరమునకు పీరి మనస్సు క్షోభించినది నాస్తిక మతముల ప్రభావము లోకులపై ప్రబలముగా పడుటచేతనేగదా వారు హితోపదేశమును వినుకున్నారని, అని పీరిలో క్రోధావేశము పెరిగినది. అట్టి పాపిష్ఠుల తలను నరికివేసినను పాపము లేదని తీవ్ర పదికాలముతో వారిని ఎనిపిదవ గాథలో మందలించిరి.

అంతట కొందరమాయకులు ఇట్లనిరి. “అయ్యో! మేము నాస్తికులమై మీరు చెప్పిన హితమును వినకపోవుట కాదు. అస్తికులమే. కాని మీరు శ్రీరామచంద్రుని ఆశ్రయించమని అంటిరి. ఆయన పరమ ధార్మికుడు. అధర్మమును అణుమాత్రమైననూ సహించడు. కావున మావంటి పాపిష్ఠులకు ఆయనయొక్క గుమ్మము వద్దకు పోవుటకే అర్హత లేదు. ఒకవేళ ఆ స్వామి దర్శనమైననూ, ప్రక్కనుండు వసిష్ఠాది మహర్షులు” వీరు యోగ్యులై అయోగ్యులై”యని పరీక్షింపజాతురు. కావున మేము శ్రీరామచంద్రుని ఆశ్రయించుట, ఆయన మమ్మునుగ్రహించుటయు అసంభవమే. కనుక మా అయోగ్యత్వము లెక్కింపక ఉదారబుద్ధితో అనుగ్రహింపగలవాడును ఆశ్రయింపనివారిని గూడ నిర్దేశముతో దయతో తానై రక్షింప నుద్యమించు సాధు స్వభావుడును అగు దైవమును మాకు తెలియజేయుడు. ఆ మహానుభావుని ఆశ్రయించెదము.” ఆ మాటను విని అట్టి మహోదారుడైన పరమ పురుషుడు శ్రీ కృష్ణుడేననియూ ఆయనను పేరింపుదనియు ఈ తొమ్మిదవ గాథలో ఉపదేశించుచున్నారు.

పా॥ మత్తు మోర్ తెయవముండే? మదియిలా మానిడంగాళ్ !

ఉత్త పోదన్తి నీంగళ్ ఒరువనెన్ఱుణర మాట్టేర్ !

అత్త మేలొన్ఱరియిల్, అవనల్లాకా తెయవమిల్లై !

కత్తి నంమెయ్త వెన్దై కళ్ళలిణై ప్పణిమినిరే ॥

ప్రతి : మదియిలా మానిడంగాళ్— బుద్ధిహీనులైన ఓ మానవులారా! మత్తుం ఓర్ తెయవం ఉండే— (కృష్ణునికంటె) వేరొక దైవము కలదా? ఉత్త పోదు అన్తి— అందరును ఆశ్రయించినపుడు గాని. ఒరువకా ఎన్ఱు— (ఇతడు) సాటిలేని దైవము అని నీంగళ్ ఉణరమాట్టేర్— మీరు గుర్తింపజాలరు, అత్త మేల్ ఒన్ఱు— ప్రమాణ నిభితార్థమును ఏమియును, అరియార్— మీరెరుగరు, అవకా అల్లాల్ తెయవం ఇల్లై— ఆ కృష్ణుడు

తప్ప చేరొక దైవములేదు, కత్తు ఇసంమెట్టు ఎందై - ఆపు దూడలనుమెట్టు మా కృష్ణస్వామియొక్క, కళ్ళల్ ఇట్టై - శ్రీపాదముల జంబను, నీరే వచ్చింక - మీరే ఆశ్రయింపుడు.

వివరణము : “మత్తుం ఓర్ తెటువం ఉండే?” - నేను చెప్పబోవు కృష్ణ పరమాత్మ తిప్ప మనమాశ్రయింపదగిన సాటిలేని దైవము వేరొకటి కలదా? “ఈశ్వ రోహం అహంభోగీ” అని భగవద్గీతలో చెప్పినట్లు మేమే ఈశ్వరులమని అహంకి రించు దేవతలు ఎందరో కలరు. అంతటి అహంకారముతో నిండినవారు మన మాశ్రయింపదగిన స్థాయిలో నుండరు. మన ముఖమే చూడరు. కృష్ణస్వామి అట్టి వాడుకాదు. సర్వసులభుడు పైగా మనకు “త్వమేవ మాతావ పితా త్వమేవ” అన్నట్లు సన్నిహితుడైన ఆప్తబంధువు. దయాళువగు కన్నతండ్రుని కాదని ఏ సంబంధములేని దురహంకారుడగు పొరుగింటివానినెవడైన ఆశ్రయించునా? “అహం వో జాంధవో జాతః” అన్నట్లు మనలను అత్యీయలనుగా అభిమానించు ఆ కృష్ణుడే భగవద్గీతలో “యేష్యస్య దేవతాభక్తాః” అనుచున్నాడు. ఆ దేవతలను అన్యుల క్రిందనే త్రోసి వేసినాడు. మానవులలో గూడ కొందరు జాత్యాదులనుబట్టి నిహినులైనను ఐశ్వర్య మునుబట్టి, ఆశ్రయింపబడుదురు. వీరవ విమర్శింపగా వారిలోని దుర్గుణములు బైట పడి విడువబడుదురు ఇక కృష్ణుడన్ననో, అట్టి దోషములేమియులేని పరదైవము.

ఇక “మరొక దైవము కలదా?” అను వాక్యమునకు ఉన్నచో చెప్పుడు’ అని ప్రశ్నించుటలో తాత్పర్యము కాదు. అన్యదేవతలు అట్టివారుకారు సుమా: యని ఆక్షే పమును తెలుపుటయే దాని భావము. శ్రీ శరకోపులు “ఏకలగుం ఈ పావం తెటుదు అరుణాల్ అశిస్సారో?” అని తిరువాట్మమొళిలో ప్రసాదించిరి. “మన పాపములను పోగొట్ట దయతో రక్షించు దైవము ఏడు లోకములలోను గోపాలకృష్ణుడు తిప్ప మరొకడు కలదా?” అని వారి నూక్తికి అర్థము ఆయనవల్లనే బ్రహ్మహత్యాది పాప విమోచనమును పొంది రక్షింపబడిన రుద్ర బ్రహ్మాండ్రాది దేవతలుగూడ “ఔను ఆయనయే పరదైవము” అని యొప్పుకొందురుగాని, ప్రసిద్ధమైన సర్వాంగీకృతమైన ఈ వాస్తవమును కాదనగలవారు ఎవరును ఉండరు గదా! అట్లే ఇవటగూడ “ఇత రులు అట్టివారు కాజాలరు” అని త్రోసివేయుటలోనే ఈ వాక్యమునకు పర్యవసానము.

“మతిలేని మానవులారా” అని సంబోధించుటకు తాత్పర్యమేమనగా: వేద ములలో కర్మకాండములో చెప్పబడినట్లు ముప్పదిమూడు కోట్ల దేవతలు కలరని.

వారందరును ఆరాధింపదగిన వారేనని, ఇంతమాత్రమే మీరెరుంగుదురు. పరతత్త్వ రహస్యమును ప్రకటింపఁ జూపనిషత్తులలోని తదుపబ్బంహములైన స్మృతిహాసాదు లలోగాని చెప్పియున్న పరమార్థమును ఎరుంగలేని అభాగ్యులు మీరు. “చతుర్వారో యత్ర సంపదం గచ్ఛంతి దేవైః” అను వేదవాక్యమునకు అర్థమును మీరెరుంగరు. పరమాత్మ అన్తర్యామిగా చేరియుండి ఆయా దేవతలకు యజ్ఞములతో సంబంధము కల్పించినాడని దాని యర్థము. “అహం హి సర్వయాజ్ఞానాం భోక్తాఽప్రభురేవచ” అను గీతా వాక్యము “యే యజన్తి పితౄణాదేవాః.... విష్ణుమేవ యజన్తితే” అను పురాణవాక్యముగూడ దేవతలందరు అంగభూతులేనని వారిద్వారా అన్తర్యామియై హవిస్సును స్వీకరించు పరమాత్మయే ముఖ్యుడని తెలియజేయుచున్నది. ఈ విజ్ఞాన మును పొందుటకు యోగ్యమైన మానవజన్మమునెత్తి గూడ మీరు దానిని లభించుకొనక పోవుట మీ దౌర్భాగ్యమే గదా! భగవంతుని అస్తిత్వమును గుర్తించి, భక్తితో ఆయనకు దాస్యముచేసి ఉజ్జీవించుటకు ఉపయోగించునదే విజ్ఞానము. ఆయనను ఆయన నామములను మరచినవారు మానవులేకారు. వారు ఆనత్ప్రాయులే. “అసన్నేవ స భవతి. అసత్ బ్రహ్మేతి వేదచేత్” అను ఉపనిషద్వాక్యమున కర్థమిదే. బ్రహ్మ జ్ఞానభిన్నములైన విద్యలేవియు విద్యలేకావు. “విద్యాన్యా శిల్పనైపుణమ్” అన్నట్లు అవియన్నియు పరమార్థమునకు ఉపయోగించని వినోదకర నైపుణ్యములు మాత్రమే. ఒకడు చెప్పలను అందముగా నగిషిలువేసి చూడముచ్చటగా కుట్టును. అది పురుషార్థ మునిచ్చు మహావిద్యయగునా!

అయ్యా! అట్టి బ్రహ్మ విజ్ఞానమును పొందగల శక్తిమాకు లేదు. మీరు దయతో ఉపదేశించినచో గ్రహించెదము. అని లోకులు చెప్పమాటలకు సమాధాన ముగా వీరు ఇట్లుచున్నారు. (ఉత్తపోదుఅష్టి - ఇత్యాది) నేను చెప్పినను మీరు గ్రహింపరు. గ్రహించినను నమ్మరు. మీరు ఆశ్రయించు ఆ ఇతర దేవతలను మీరును కట్టగట్టకొని మహావ్రశయములో ఆయనలోనే లయము నొందుదురు. ఆయనయే పరదేవతయని అప్పుడే మీ మనస్సుకు తట్టును. లేక - ఆ దేవతలను రావణాదులు మువ్వతిప్పలు పెట్టుచుండగా స్వామి! రక్షింపుమని వారు ఆయననే ఆశ్రయింతురు. అప్పుడుగాని మీకు ఆయన పరదేవతయని అర్థము కాదని భావము. పునరావృత్తిరహితమైన మోక్షమును పరిసాదించు ఆయనను జీద్రఫలములనిచ్చు ఆ దేవతలలో చేర్చి ‘వారిలో ఇతనొకడు’ - అని భావించుటయే మీ అజ్ఞానము. నిష్కర్షించి తెలసికొనగల వివేకము మీకెక్కడిది?

“సత్యం సత్యం పునస్సత్యం.... న దైవం కేశవాత్పరం” అని మహాభారతమున వేదవ్యాసుడు భుజమునెత్తి ఘంటావధముగా చాటినట్లు మరల చెప్పెదను వినుడు- ఆయనతప్ప ముమ్మాటికిని మరొకడైవము లేడు- లేదు- లేదు.

(కత్తి నం మెత్తుత్త వెండై - ఇత్యాది) ఆయన పేరేమందురా: గోపాలుడు” గోవిందుడు. గోవుల గుంపులను దూడల మందలను గోవణాలురతో కలసి కాచుచూ తిరుగువాడు. మనందరి దైవము ఆ కృష్ణుడేనని యభిప్రాయము. “కృష్ణుడు” అని నేరుగా పేరును చెప్పక “గోవుల గుంపులను మేపువాడు” అని చెప్పుటలోగల విశేషము నిచట గుర్తింపదగును. ఇతర దేవతలందరిలో అహంకారము మెండు. తమం తటివారిని గూడ చూచినచో ఓర్వలేనితనము వారిలో జాన్తి. అట్టివారు మానవులపై పేర్చును చూపుదురా?

కృష్ణుడట్టివాడుకాదు. దేవాదిదేవుడై కూడ తన పరత్వమును భావించక సౌలభ్య సౌశీల్యాది గుణములతో వారు వీరను తారతమ్యమును చూపక ఆశ్రీతులందరితోను కలసి మెలసి తిరుగునంతటి మహాదారహృదయుడు. ఈయనకు ఆ దేవతలుసాటియా:

(కల్లలిజై... ఇత్యాది) ఆయనయొక్క శ్రీపాద పద్మముల జంటను ఆశ్రయింపుడు. “అహమస్య అవరోభాతా- గుణైర్దాన్య ముపాగతః” అని హనుమంతునితో లక్ష్మణస్వామి తెలిపెను. నేను శ్రీరామునికి చిన్నతమ్ముడను. కాని ఆయన లోని మహాగుణములనుబట్టి నేను దాసుడనుగానే సేవను చేయుచుండును- అనెను. అట్లే మనమును సౌలభ్య- సౌశీల్యాది మహాగుణశాలియగు శ్రీకృష్ణుని ఆశ్రయింతము రండు.

ఇతర దేవతలు ఈ సద్గుణములు కలవారు కాకపోగా దురహంకారవంతులు అసూయాన్యు-గూడ అనుటకు ఒక ఉదాహరణము చెప్పెదను. వినుడు. షబ్దచక్ర పర్తులలో నొకడు మహాదామృతుడనైన యయాతి తన జీవితాంతమున స్వర్గమునకు వెళ్లెను. ఆయనయొక్క ప్రభావమును బట్టి ఇంద్రుడు ఆయనను తన అర్ధాననములో కూర్చుండబెట్టకొనక తప్పలేదు. యోగక్షేమములను విచారించిన పిదప వ్రసంగ వశమున ఇంద్రుడు “కర్మ భూమియగు మీ భూలోకమున గొప్ప పుణ్యకర్త ఎవడు” అని స్రశ్నించెను. యయాతి కొద్దిసేపు విచారించి ‘అనత్యమును చెప్పరాదు’ అను తలంపుతో “నేను పాలించు రోజులలో ప్రజలు నన్ను గొప్ప పుణ్యశాలిగా చెప్పకొను చుండిరి.” అని బదులు చెప్పెను. ‘ఒకమానవుడు నాతో ఏకానన్యుడై కూర్చొనుటయా’

అని అసూయావిప్రుడై యున్న ఇంద్రుడు వెంటనే 'నీవు అర్హునిని చేసుకొనుచున్నా' వను వంకనుచూపి అది నీదోషమని తెలిపి తలక్రిందులుగా పడుకట్లు భూలోకమునకు త్రోసివేసినాడట ఇట్లు ఇతరుల పొరుగును గూడ నహింసలేని దేవతలు మనకు ఆశ్రయదేయులు కాదు.

శ్రీపరాశరభట్టరువాడు ఈ కథను వివరించు చుండగా విన్న నంజీయరువారు ఇట్లు ప్రశ్నించిరట. "అయ్యా! మహాభారతమును వేదార్థోపబృంహణమందుటగదా! అందులో గల ఈ కథ వలన ఏవేదార్థము సూచింపబడినది. వెలచిందు" - అప్పుడు ఆచార్యులవారు "సాహిత్యములైన వారిని ఆశ్రయింపకుదు. మీహితమును కోరి మీవెంటనుండు పరదైవమునే ఆశ్రయింపుడు" అను ధర్మసూక్ష్మము ఈ కథ వలన తెలియుచున్నది. అని ప్రత్యుత్తర విచ్చిరి.

(10) అవతారిక : వెనుక రామావతారమును ఆశ్రయింపుమనిరి అది మాకు సాధ్యము కాదన్నప్పుడు సర్వసులభుడైన శ్రీకృష్ణుని ఆశ్రయింపు మనిరి. అయ్యా! ఆ రెండవతారములును మాకు అందనివే. ఎన్నోవేల సంకీర్తనముల తిరువాత జన్మించిన మాకు ఇప్పుడు ఆ గడచిపోయిన అవతారమూర్తుల నాశ్రయించట నిట్లు సంభవము? అన్న మానవుల ఆక్రందనమును గమనించి పీట ఈ పదవ గాధలో ఇట్లు సమాధానము నిచ్చుచున్నాడు. భక్తులారా! ఆ యవతారముల కాలమును మేము జన్మించకపోయితిమే అను మన కొరతను తీర్చుటకే పరమవైదుష్యము నుండి వచ్చి భగవంతుడు శ్రీరంగము నందు స్థావర ప్రతిష్ఠగా కేసునిపై శయనించి నిత్యవాసము చేయుచున్నాడు. ఇచటకు వచ్చి మీరును ఆశ్రయింపుడు మోక్షార్థులైన మీరు ఈ శ్రీరంగనాధుని కాదని దేవతాంతరము నాశ్రయింపజోవుట - గర్భవీర్యుడు జ్యేష్ఠాదేవి వద్దకు పోయి ఐశ్వర్యమునిమ్ముని కోరుట వంటిదే సుమా! అని హెచ్చరించు చున్నారు.

పా॥ నాటిన్గా తెయ్పమెంగుం నల్లతోర్ అరుళ్ తన్నారే ।

కాట్టినగా తిరువరంగం ఉయ్పవర్కు ఉయ్యం వణ్ణం ।

కేట్టరే సంబిమీర్ గాళ్ తెరుడ వాహనసుం నిర్క ।

చ్చేటైతకామడియగత్తు చెల్వం పార్తిరుక్కిన్నరే ॥

ప్రతి : తెయ్పం - అయా సామాన్య దేవతలను, ఎంగుం - లోకమందు అంతటను, నాట్టినగా - సృష్టించినాడు. ఉయ్పవర్కు - ఉజ్జీవింపవలెనని (ముక్తి

నొందవలెనని) కోరువారికి, ఉయ్యంపల్లం - ఉజ్జీవింతుటకు తగిన విధముగా నల్లదు ఉత్తమముగు, ఓర్ అరణ్ తన్నాలే- సాటిలేని దయాగుణముతో, తిరువరంగం కాట్టినా - శ్రీరంగ క్షేత్రమును చూపినాడు. నంబిమిర్గాళ్ - జ్ఞాన్మైత్త్యులతో పూర్ణులైన ఓలోకులారా : కేట్టిరే - వినందయ్యా, కెరుడవాహనమనిర్క - గురద వాహనరూఢుడగు శ్రియఃపతియుండగా, శేట్టై - మదియగత్తు - జ్యేష్ఠాదేవి (పెద్దమ్మ వారు) వద్దకు చేరి, శెల్వం పార్తిరుక్మిన్మిరే - ధనమును సంపాదించ గోరెదరే ?

వివరణము : సత్త్వరజస్తమోగుణముల ప్రాచుర్యమును బట్టి మానవులలో మూడు రకములవాడుండురు. ఆ గుణములను బట్టియే వారి వారికి కలుగు కోర్కెలలో గూడ మార్పులుండును. అందు రజోగుణముచేతను తమోగుణము చేతను లౌకిక జ్ఞాత్ర ఫలములను మాత్రము అపేక్షించు వారికై ఆ ఫలములను ప్రసాదించు సామాన్య దేవతలను పరమాత్మ సృష్టించినాడు మొదట రజస్తమోగుణ ప్రభావముచే లోకులు వారి నాశ్రయించినను, ఆ దేవతలను గూడ సృష్టించి వారికంటటి శక్తినిచ్చినవాడు పరమాత్మగదా యని వివేకము కలిగినపుడు ఈ మానవులే సత్త్వగుణావిష్టులై తన నాశ్రయించకపోదురాయని భగవంతుని అభిప్రాయము. వాస్తవమునకు ఆ దేవతలకు శక్తి విచ్చి అంతర్యామిగా పరమాత్మ ఆధార భూతుడై యుండనిచో ఆధారదండము (గుంజ)లేనందున పందిరికెక్కలేని తీగవంటిదే ఆ దేవతల అస్తిత్వముగూడ అగును. “అంగన్యన్య దేవతాః” (ఇతర దేవతలందరు భగవంతునికి అపయవస్థానములే) “విష్ణురాత్మా భగవతః భవస్యామితతేజసః” (త్రిపురాసురపదమునందు విష్ణువంత ర్యామిగా నుండి శక్తి నిచ్చుట చేతనే పరమశివుడు వాని జయించగలిగెను.) ఇత్యాది పృథాణములన్నియు ఈ వాస్తవమును చాటుచున్నవి. ఆధారమైన పందిరి గుంజను మరచి తీగను దాని పులను పండ్లను చూచి ముగిసిపోవు మానవుల వలెనే లోకులు కొందరు గూడ ఆ దేవతలనే ఆశ్రయించి మూలకారణమైన పరమాత్మను మరచి పోవుచున్నారు.

ఇట్లుండగా తత్త్వము నెరిగి సత్త్వగుణ సంపన్నులై మోక్షము నపేక్షించు వారికొరకు దయాపరవశుడై తానే శ్రీవైకుంఠము నుండి మహావిష్ణువు శ్రీరంగక్షేత్ర మునకు వేంచేసి అందరికిని దర్శనీయుడై నాడు ఇచట స్వామియొక్క దయాగుణమును “నల్లదు ఓర్ అరణ్” (ఉత్తమమైన మహాగుణము) అని ఈ ఆళ్వారులు కీర్తించుటలో ఎంతో విశేషమున్నది. అదేమనగా— మొదట సూర్యచంద్ర - అగ్నిది దేవతలను సృష్టించుట లోకక్షేమమునకై చేసిన దయాకార్యమే. తన దర్శనమును కోరు ఏ

ఒకరిద్దరు ద్రువాదులవంటి భక్తుల కొరకోగాక, కోరకున్నను తానే ఉండబట్టలేక అవతారాదుల నెత్తివచ్చి సర్వ జనుల జీవమును కలిగించుచూ నిత్య సన్నిహితుడగుట దయా విశేష కార్యమే గదా; కనుకనే పొదుగులో పాలు నిండిపోయి నలుపుచుండగా ఉండలేక తనంతట తానే నేలపై పాలను కార్చు గోవువంటి స్వభావము భగవంతునిది అని పెద్దలందురు. అతటి దయ మరే దేవతలలోను కానరాదని దీని భావము.

(కేట్లీరే నంబిమిర్గాళ్!) "ఎనండి మానవులారా!" అని వీవు వైతట్టి ప్రబోధించుచున్నారు. జూదము మొదలైన దుర్వ్యసనములలో మైమరచి మునిగియున్నవారిని హెచ్చరించినట్లు లౌకికములైన జ్ఞద్వైశ్వర్యసుఖములలోనే మునిగియుండు లోకులకు తెలిసివచ్చునట్లు ఈ కిక్కిరించి హెచ్చరికను చేయుచున్నారు

గరుడవాహనారూఢుడైన వచ్చి పరమాత్మ తానే యన రక్షణకై ఎదురుచూచుచూ నిల్చియున్నాడు. ఆయనను కాదని అజ్ఞానముతో మీరు అచ్చులగు దేవతలను ఆశ్రయించుట పరిహాస్యము. ఇనుపగడ్డెల తల్లియగు జ్యేష్ఠాదేవి (పెద్దమ్మవారు) వద్దకు పోయి ఎవడైనా "నాకు ఐశ్వర్యమునిమ్ము" అని పార్శ్వించువాడుండునా? ఆ పెద్దమ్మ ఐశ్వర్యము నివ్వలేనట్లే వీరును పరమపురుషార్థమగు మోక్షము నివ్వజాలరు. కనుక తత్త్వమెరిగి శ్రీమహావిష్ణువు నాశ్రయించిన వారెవ్వరును ఇతర దేవతలు తమ ఎదుట వచ్చి నిలిచిననూ వారివంకగూడ చూడరట. ఒకప్పుడు పార్వతీ పరమేశ్వరులు ఆకాశమార్గమున పోవుచూ వైరాగ్య సంపన్నుడైన భృగుమహర్షి పుత్రుడగు విష్ణుభక్తునిచూచి అతని ఆశ్రమమునకు వచ్చిరట. ఆయన వారిని ఆదరింపకపోగా కన్నెత్తి యైన చూడలేదు. వారే ఆయనను పలకరించి "మేము పార్వతీ పరమేశ్వరులము, ఏరము నిశ్చయము, కోరుకొమ్ము" అన్నారట. ఆయన "నాకు మోక్షమునిమ్ము" న్నాడట. అది మాకు సాధ్యముకాదు. మరొకటి కోరుకొమ్మున్నారట. అపుడాభక్తుడు "ఐతే నేను బొంతను కుట్టుకొనుటకు ఈ సూదిలో దారము ఎక్కువట్లు వరమునిండు" అని ఈనడించినాడట. భగవద్భక్తి వి సారముగా కలిగిన ఆ మహాభక్తుడే భక్తిసారమునీండ్రుడు. తిరుమళితై ఆళ్వార్ - అని పెద్దలందురు.

ముముక్షువులకు ఇతర దేవతలతో పనిలేదని భావము.

(11) అవతారిక: అందరికిని సన్నిహితుడైన అందుబాటులో నుండుటఅను సౌలభ్యగుణమునకు పరాకాష్ఠయైన అర్చానతారరూపమగు శ్రీరంగనాధునిగూర్చి తెలిపినను ప్రజలలో అభిముఖ్యము కనబడలేదు. నేనాశ్రయింపుడని చెప్పిన శ్రీరామచంద్రుడే

ఆ యవతారమును చాలించినను భవిష్యత్కాలమునగూడ లోకులాశ్రయించుటకై దయతో శ్రీరంగనాథరాజమున వచ్చి ఇచ్చట శేషునిపై శయనించియున్నాడు. ఆయన యొక్క దివ్య నామానుసంధానమును చేయచూ మీ జన్మమును సార్థకము చేసి కొనవలసియుండగా అట్లు చేయక వ్యర్థముగా కాలమును గడుపుచుంటిరే లోకులారా ఎంతి దురదృష్టవంతులు మీరు! అని ఈ గాథలో అవహేళన చేయుచున్నారు.

పా॥ ఒరువిల్లాలోంగుమున్నీర్ అదై త్తులగంగళయ్య
శేరువిలే యరక్కర్కోనై శెత్త నంశేవగనార్ ।
మరువియ పెరియకోయిల్ మదిళ్ తిరువరంగమెన్నా
కరువిలే తిరువిలాదీర్ కాలత్తై కళిక్కిన్నీరే ॥

వృత్తి : ఒరువిల్లాల్ - సాటిలేనిదగు ధనుస్సుతో, ఓంగు - తరంగములతో ఊబితమగుచున్న, మున్నీర్ - సముద్రమున, అదైత్తు - సేతుబంధనమొనర్చి ఉల గంగళ్ ఉయ్య - లోకముల క్షేమముకొరకై, శేరువిలే - యుద్ధమునందు, అరక్కర్ కోనై - రాక్షసాదిపతియైన రావణుని, శెత్త - వధించిన, నంశేవగనార్ - మన శ్రీరామచంద్రస్వామి, మరువియ - ప్రేమతో వచ్చి నివసించిన, పెరియకోయిల్ - మహాదేవాలయము, మదిళ్ తిరువరంగం - సప్తప్రాకారములతోకూడిన శ్రీరంగక్షేత్రము ఎన్నా - అని నోరార కీర్తింపక, కరువిలే తిరువిలాదీర్ - మాతృగర్భమునందే దుర దృష్టవంతులైన లోకులారా! కాలత్తై - జీవిత సమయమునంతయు కళిక్కిన్ణీరే, వ్యర్థముగా గడుపుచుంటిరే.

వివరణము : “ఒరువిల్లాల్” ఇత్యాది. సాటిలేని ధనుస్సుతో సముద్రమును ఊబించునట్లుచేసి సేతువును కట్టినవాడు. ‘ఒరు’ అను పదమునకు ఒకటి. అనగా సాటిలేనిది అని యర్థము. లేక, కళ్ళన అన్నట్లుగా, చేతికందినది ఏదో ఒకటియని అనిశ్చితార్థకము. శ్రీరామునికి శత్రువధమునకై ఫలానా ధనుస్సేకావలెననే నియమ మేదియులేదు ఆయన ఏది చేత పట్టిననూ అదే మహాయుధమగునని భావము. “అస్త్రామాస తృణం వ్రియాద్రుహి - తృణామాస స్మరారేర్ధనుః” సీతమ్మకు ద్రోహ మొనర్చిన కాకాసురునిపై గడ్డిపరకయే మహాత్ముగా ప్రయోగింపబడినది శివుని మహాత్ముగగు ధనుస్సుగూడ గడ్డిపరకవలె ఆయన చేతిలో నిస్సారమైనది.

స్వామి సముద్రునిపై ధనుస్సును ఎక్కుపెట్టుటకు కారణమేమి అనగా - సము ద్రుని ప్రార్థించి లంకకు పోవుటకు మార్గమునిమ్మని స్వామి మూడు రాత్రులు శరణా

గతిచేసి ప్రాయోపవేశమై పరుండెను కాని సముద్రుడు ఈయనయొక్క సౌమ్యతకు మెచ్చి దర్శనమీయవలసియుండగా, అట్లు చేయలేదు. ఎంటనే “దావమానయ సౌమిత్రే” అని స్వామి లక్ష్మణునితో ధనుస్సును వట్టుకు రమ్మనెను. విషమును గ్రక్కు త్రాచు పామువంటి తీక్షణజాములను సముద్రునిపై వదిలెదననెను.

(ఓంగుమున్నీర్) దానితో సముద్రుడు భయముచే కుతకుతలాడి పోయెను. అతనిలో కలిగిన ఈ సంక్రమ సంక్షోభము సహజముకాదు. కోదండమును చేతబట్టి ఎదుట నిలచిన శ్రీరాముని వీరమూర్తిని చూచినప్పుడు కలిగిన తత్తరపాటే అది. ఉపాధ్యాయుని చేతిలో బెత్తమును చూచి బెదరిపోయిన విద్యార్థులవలెనే సముద్రుడును వచ్చి శ్రీరాముని పాదములపై బడెను. మున్నీర్ అను పదము తమిళముననూ తెనుగుననూ సముద్రవాచకముగా నున్నది. “మును + నీర్” మొదట బ్రహ్మచేత సృష్టించబడిన జలము అని వ్యుత్పత్తిని చెప్పుదురు. “అప ఏవ ససర్వాదౌ” అని మనుస్మృతియు “యా సృష్టిః స్రష్టరాద్యా” అని కాళిదాసును ఈ విషయమును తెలిపిరి “మూన్టు + నీర్” మూడు విధములగు నీరు కలది. “మున్నీరు” అనిగూడ మరొక వ్యుత్పత్తి కలదు. నదీజలము- ఊటజలము- వర్షజలము- అను మూడు రకములైన నీరు కలియుటచేత సముద్రము మున్నీరైనదని అభిప్రాయము.

(అడైత్తు) శ్రీరాముడు విల్లును చేతబట్టి ఆ సముద్రునిపై సేతువును కట్టెను. వింటితో సేతువును కట్టుట యెట్లు? రాళ్లతోగదా కట్ట వేయవలసినది! అని సందేహము రావచ్చును. నిజమే! ఈ విల్లు వనిచేయదిదో ఎన్ని వర్షతములను తెచ్చి వేసినను అవి అడుగుపట్టిపోవునుగాని సేతువు నిలబడునా? ఈ ధనుస్సునకు బెదరిన సముద్రుడు తన వీపును చూపి దానిపై సేతువును బంధింపుమని కోరెను. కనుక సేతుబంధమునకు మూలకారణము కోదండమే

(ఉలగంగళ్ ఉయ్య) స్వర్గాది సర్వలోకోజ్జీవనమునకే ఈ సేతు బంధనము రావణపథము. బ్రహ్మదత్తములైన వివిధ వరముల బలముచేత వాడు సర్వలోకములను ఖోభింపజేసెను. “స యష్టవ్యం న దాతవ్యం” అని చెప్పినట్లు యజ్ఞదానాది కర్మములను నిషేధించెను.

“పురీమవస్కంద ఇహిమీ సందనం- ముషాజ రత్నాని హరామరాంగనాః
విగృహ్య చక్రే నముచిద్విషా బలీ- యశ్చతమస్వాస్య మహర్దివం దివః”

అని మాఘ కవి చెప్పినట్లు మాటిమాటికిని స్వర్గరాజుదానియగు అమరావతిని ముట్టడించెను. నందన వనమును ధ్వంసము చేసెను. చింతామణ్యాది రత్న రాసులను దోచుకొని పోయెను. అప్పుర శ్రీలను చెర వట్టెను. ఒక ఇంద్రుడే అననేల : సర్వ లోకాదివతులతోను విరోధించి వారి లోకములకు రాత్రింబవళ్లు కుసుకుపాటు గూడ లేకుండునట్లు సంక్షోభమును కలిగించెను. అట్టి రావణుని మన స్వామి వధించిన పదవనే గదా : సర్వలోకములకు క్షేమమేర్పడినది. లేక- సర్వమానవులు ఈ సేతువును దర్శించి తమ పాపములను పోగొట్టుకొనుటకై సేతువును నిర్మించెననియు భావమును చెప్పవచ్చును. “సేతుం దృష్ట్వా వముద్రస్య” ఇత్యాది వృజాణములు సేతుదర్శనము పాపహరమని చెప్పుచున్నవి.

(తెరువిలే అరక్కర్ కోనై చెత్త) రావణునివలె మన స్వామి పిరికివాడో మోసగాడో కాదు. వాడు మాయలేదని చూపి రామలక్ష్మణులను ఆశ్రమమునకు దూరముచేసి ద్వారములు తెరచియున్న ఇంటిలో కుక్క దూరినట్లు ఏకాకిగనున్న సీతను అపహరించుట వాని మోసము పిరికితనము గూడగదా! స్వామి యట్లుగాక నేరుగా యుద్ధమున నెదిరించి వానిని వధించెను (తెత్త) అనగా హింసించిన అని యర్థము. స్వామి రావణుని ఒకేమాటగా వధింపలేదు. వానిని చిత్రహింసలకు గురిచేసెను. వాని కంటి ఎదుటనే చతుర్విధ పైన్య పరికరములను తుత్తునియలు చేసెను. పుత్ర పౌత్రాది బంధు వర్గమును వధించెను. తన తలలు నేలపైబడి పొర్లుచుండగా తన కన్నులతో తానే చూచి అవేదన చెందునట్లు ఒక్కొక్క తలను నరికెను. ఇన్నివిధములుగా హింసించనేల? ఒకేసారి వాని ప్రాణములు తీసిన చాలదా : అని కొందరు భావింపవచ్చును. స్వామి ఆశయమదికాదు. ఒకరోజు కాకున్న మరొకరోజైనను వాడు నా పరాక్రమమునుచూచి బెంబేలెత్తి తన వధ తధ్యమని యెంచి ప్రాణములపై తీపితో శరణాగతుడు కాకపోవునా! అని ప్రతీక్షించుటయే స్వామి యభిప్రాయము కనుకనే రథము విరిగి అశ్వములు సారధియు చచ్చి చేతిలోని ధనస్సు విరిగి కింకర్తవ్యతా మూఢుడై యున్న రావణుని చూచి స్వామి జాలి చూపి ఇట్లన్నారట.

“గచ్ఛానుజానామి, రణార్దితస్త్యం । ప్రవశ్య రాత్రించరరాజ! లంకాం
అశ్వాస్య నిర్యాహి, రథీచ ధన్వీ-బలం తదా ద్రక్ష్యసి మే రథస్థః”॥

ఇది వాల్మీకి రామాయణ శ్లోకము. “రావణా! ఇవాళటికి యుద్ధంచాలు. చాలా అలసిపోయినావు. లంకకు పోయి విశ్రాంతి తీసుకొని రేపు రథము, ధనుస్సు

వగైరా పరికరములు పట్టుకొని వచ్చి నా పరాక్రమమును మరల చూడవచ్చును. పొమ్ము” — ఇది శ్రీరామచంద్రస్వామివారి సత్యపరాక్రమము. చేతికి చిక్కిన శత్రువును వధింపక వదిలి పెట్టుటలో ఆయన అభిప్రాయమేమి? వాని మనస్సు మారి శరణు అన్నచో రక్షించవలెననియేగదా! కాని ఆ మొండివాడు ససేమిరా తలవంచక పోవుటచే, చివరకు వాని వధ తప్పలేదు.

(నంశేవకనార్) “శేవకఁ” అను పదమునకు స్వామి-వీరుడు- సేవకుడు అని మూఢర్థములున్నవి. మూడున్నూ ఇవట కుదురును. కాని వ్యాఖ్యానకర్తలు మూడవ అర్థమునే గ్రహించిరి. సేవకుడు యజమానికి పరతంత్రుడు. ఇచట స్వామి భక్తపరాధీనుడై భక్తులు చేతులు జోడించినంత మాత్రమున నిత్యసేవకునివలె అనుక్షణము కంటికి రెప్పవలె కనిపెట్టుకొనియుండి కాపాడువాడు అని భావము.

ఒకనాడు నంజీయరువారు ఈ పాశురమును అనుసంధించుకొనుచూ “భగవంతుడు మనకు ఆత్యంత విధేయుడై మన రక్షణమున అతి జాగరూకుడై యుండును” అని అర్థమును భావించుచూ వీధిలో వెళ్లుచుండిరి. అప్పుడు ఒకచోట భర్త తన భార్యను హింసించి వెళ్ళగొట్టుచుండగా ఆమె యతనితో ఇట్లనెను. “నేను అబలనని నన్ను హింసించుచున్నావు కాని ‘దుర్బలస్య బలం రాజా’ అన్నట్లు మావంటివారిని కాపాడుటకే మన మహారాజు చేతిలో అయుధమును వట్టియున్నాడు. ఆయనవద్దకే పోయి ‘రక్షింపు’మని వేడుకొందును.” ఈ మాటను విన్న నంజీయరువారికి మిక్కిలి ఆశ్చర్యము కలిగెను. “సామాన్యుడైన రాజుపైననే అజ్ఞానియగు ఆమెకు ఇంత విశ్వాసముండగా, పరమ దయాళువగు భగవంతునిపై శాస్త్రజ్ఞానముగల మనకు, ‘నంశేవకనార్’ అని కీర్తించు మనకు ఎంతటి విశ్వాసముండవలెను? భగవంతునిపై ఈ విశ్వాసములేనిచో మన విజ్ఞానమంతయు నిష్ప్రయోజనమే గదా?” అని వారు వాపోయిరి.

మరొకప్పుడు చోళదేశపు నాయకుడైన వీర శిఖామణి వల్లవరాయఁ అను రాజు తమ ఆచార్యుడైన శ్రీ పరాశరభట్టరువారివద్దకు పోయి హితమునుపదేశింపుమని కోరెను వారును రామలక్ష్మణగుప్తా సా” అను శ్రీ రామాయణ శ్లోకమును వివరించుచూ, వానర సేనయంతయు రామలక్ష్మణుల రక్షణకై తెల్లవారువరకును కాపలా కాయదలచి కొంత సేవటికి ప్రకృతి ప్రభావముచే నిద్రపోగా, రామలక్ష్మణులే ధనుర్ధారులై ఆ రాత్రి యంతయు ఆ సేనను కాపాడిరను విషయమును తెలిపి, అట్టి శ్రీరామునినే రక్షకుడుగా దృఢముగా విశ్వసింపుమని ఉపదేశించిరి. ఈ విషయమును

సమగ్రముగా మా సత్సంప్రదాయ సుదా గ్రంథములో 7 వ వార్తగా 16-17 పేజీలలో పాఠకులు గమనింపవచ్చును ఆ సమయమున ప్రక్కనే ఉండిన శ్రీ నంజీయరు మొదలగువారును ఆచార్యులవారి ఉపదేశ పాఠమును విని, “ఇల్లై తువై మత్తై నెంజే”- ఇత్తాది తిరుమొలై అత్తాదుల పాకురమును వారి ఉపదేశమునకు సంవాద ప్రమాణముగా అనుసంధించుకొన్నారట నాన్మగళ తిరువందాదిలోని 8 వ పాకుర మిది.

పా॥ ఇల్లై తువై మత్తై నెంజే! ఈశనై వెన్ట- శిల్లై కొండ కెంగణ్ మార్ శేరా- కుల్లై కొండ, ఈరైందలై యాళ ఇలంగై యై యీడ శిత్త- కూరంబనల్లాల్ కురై ॥

ప్రాసంగికమైన ఈ పాకురమునకున్నా సంగ్రహముగా అర్థమును తెలుసుకుందాము.

(ఈశనై వెన్టశిల్లై కొండ) శివుని జయించిన ధనుస్సును ధరించినవాడగు (కెంగణ్ మార్ శేరా) పద్మ వత్సారుణాక్షుడైన శ్రీరామచంద్రస్వామిని ఆశ్రయింపక (కుల్లై కొండ ఈరైందలై యాళ) మరణమునొందిన పది తలలవాడగు రావణుని యొక్క (ఇలంగై యై ఈడ శిత్త కూరంబనల్లాళ) లంకానగరమును ధ్వంసము చేసిన తీక్షణులగు బాణములుగల శ్రీరాముడు తప్ప (ఎన్నెంజే) ఓనా మనసా! (కురై తువై మత్తై ఇల్లై) మన దైన్యమును తీర్చగల సహాయభూతుడు మరొకడులేడు. శ్రీరాముడు తప్ప మనకు అపదలలో సహాయపడువాడు మరొకడు లేడని భావము. ఇక్కడ శివుని జయించిన ధనుస్సును ధరించినట్లుగా శ్రీరాముడు వర్ణింపబడెను. ధనుస్సుతో శివుని జయించుట ఎప్పుడు జరిగినది? అను శంక కలుగును. శ్రీరామాయణమున బాలకాండము చివర వరకురాముడు చెప్పిన కథ ఇచట ప్రమాణముగా గ్రహింపదగును. హరి-హరులిద్దరిలో ఎవరు గొప్పయని నిర్ణయించుటకై విశ్వకర్మ నిర్మించిన రెండు ధనుస్సులను ఇద్దరికి ఇచ్చి దేవతలు వారికి కలహమును కల్పించిరి. అప్పుడు విష్ణువు తన ధనుస్సుతో హంకరించి శివునిపై విజృంభింపగా ఆయన పరాజితుడై పాదాక్రొంతుడయ్యెను (అధికం మేనిరే విష్ణుం) అప్పుడు దేవతలు విష్ణువే అధికుడని నిర్ణయించిరి.

ఇట్లు శ్రీ నంజీయరు మొదలగువారు శ్రీ పరాశరభట్టరు వారి ఉపదేశమునకు సంవాదముగా అనుసంధించిన ఈ ప్రాసంగికమగు పాకురముగూడ ప్రకృతమైన ఈ తిరుమాలై పాకురమునకును సంవాదమే గదా.

(మరువియ పెరియకోయిల్) అర్తజన బాంధవుడైన ఆ శ్రీరాముడు ప్రేమాభిమానములతో ఇప్పటికినీ అస్మదాదుల సంరక్షణకై నిత్యవాసము నేర్పరచుకొనియున్న శ్రీరంగక్షేత్రమిది (మదిళ్) సుదృఢముగా తిరుమంగై ఆశ్వాదులచే కట్టబడిన మహోన్నత ప్రాకారములచే శోభితమైన క్షేత్రము. (ఎన్నాకరువిలే తిరువిలాదీర్) ఈ క్షేత్రముయొక్క నామములను ఉచ్చరించుటయే శ్రేయోదాయకము. శరీరము అలసిపోకుండా నోటిమాటగా ఉచ్చరించినను చాలును. అట్లుగూడ ఉచ్చరింపని దురదృష్టవంతులు ఈ లోకులు. “జాయమానం హి పురుషం.. యం పశ్యేన్నృదుసూదనః” అను సూక్తి ప్రకారం జన్మసమయంలో ఏ మానవునిపై భగవంతుని కటాక్షము పడునో, అతడు సాత్త్వికుడై భగవత్తత్త్వము నెరిగి ముముక్షువౌతాడట. దీనినిబట్టి జన్మసమయంలోనో లేక గర్భములోనే ఉండగానేనో ప్రహ్లాద-శతకోపమునిండ్రులవలె కొందరు ఆ భగవత్కటాక్షపాతానికి నోచుకుంటారు. అట్టి అదృష్టంలేనివారు ఆగర్భ దురదృష్టవంతులు వారిని గూర్చియే “కరువిలే తిరువిలాదీర్!” అని సంబోధనము చేయబడినది.

(కాలతైకళిక్కిప్పిరే) ఓ అభాగ్యులారా? సుకరమైన భగవన్నామోచ్చారణమునైన చేయక వ్యర్థముగా కాలము గడిపెదరేల? “విచిత్రా దేహానంపత్తిః- ఈశ్వరాయ నివేదితుం” అని చెప్పబడినట్లుగా కరచరణాది దేహము మనకు లభించినది ఈశ్వరారాధనమునకేగదా! దానిని భగవంతునికి వినియోగించి ఉజ్జీవించవలసియుండగా జీవిత కాలమును వ్యర్థముగా గడిపెదరేల? మనకై స్వామి పరమపదమును గూడ విడచి శ్రీరంగమునకు వచ్చి సన్నిహితుడై యుండగా ఈ మంచి అవకాశమును జారవిడుచు కొందురేల? సంసారి చేతనుల దౌర్భాగ్యమును చూచి ఈ ఆశ్వాదులు పొందిన విరేద్దర మెంతటిదో దీనిని బట్టి సువ్యక్తమగుచున్నది,

(12) అవతారిక : అయ్యా: “నోరార భగవన్నామమునైన ఉచ్చరింపరాదా” అనుచుంటిరి. మా పాప విశేషమును బట్టి ఈ వాగింద్రియము పూర్వవాసనచే ఊద్ర విషయములపైననే దూషణ-భాషణాది దుష్ప్రసంగములకే పాల్పడుచున్నది గాని నామోచ్చారణమునకు ఉద్యమించుటలేదు. అని వైముఖ్యమును చూపుచున్న లోకులకు ఆశ్వాదులు ఈ గాఢలో మరొక విధముగా ఉపదేశమును చేయుచున్నారు. ఓ మూఢజనులారా : మీరు ఉచ్చరింపలేకున్ననూ, ఇతరులుచ్చరించినపుడు విన్ననూ శ్రవణమాత్రముచేతనే ఉజ్జీవనమును కలిగించు నట్టిది భగవన్నామము. అని ముద్గలోపాఖ్యా

నమచేత తెలియుచున్నదిగదా : అట్లు చెప్పలారా నామమును వినుటకై ననూ నోచు
కొనని అభాగ్యుల మీరు ? అని ఈనడించు చున్నారు.

పా॥ నమనుం ముర్కులనుంపేళ నరగిల్నిన్నార్గళ్ కేళ్ళ-
నరకమే శువర్కమాగుం నామంగళుడై య నంబి ।
అవనతూరంగ మెన్నాదు అయర్తు వీక్తుండళియుమాందర్
కవలై యుళ్ పడుగిన్నారెన్టు అదనుక్కే కవర్గిన్నేనే ॥

ప్రతి : నమనుం-యముడును, ముర్కులనుం- ముద్గలుడును, పేళ-మాట్లాడు
చుండగా, నరకిల్నిన్నార్గళ్-నరకములో నుండినవారు కేళ్ళ-ఆనందమును పెనగా
నరకమే దుఃఖావహమైన ఆ నరకలోకమే, శువర్కమాగుం- సుఖప్రదమగు స్వర్గ
ముగా మారునట్లు చేసిన, నామంగళుడై య-పవిత్ర నామధేయములు కలిగినవాడు,
నంబి- సద్గుణపరిపూర్ణుడు భగవంతుడు. అళియ మాందర్- శోచనీయులైన మానవులు,
అవనతు ఊర్-అవరమాతృ స్థిరవాసమును చేసిన దివ్యదేశము, అరంగం ఎన్నాతు-
శ్రీరంగ క్షేత్రము గదాయని కీర్తింపక, అయర్తు- భగవన్నామ వైభవమును మరచి
వీక్తుండు- సంసార కూషములో పడి, కవలై యుళ్ పడుగిన్నార్ ఎన్టు- కష్టములలో పడి
పోయిరే! అని, అదనుక్కే అందులకే, కవర్గిన్నేనే- నేను మిక్కిలి వ్యాకుల పడు
చున్నాను.

వివరణము : విష్ణుధర్మము-అనే గ్రంథమున 90వ అధ్యాయమున గల ముద్గ
లోపాఖ్యానమునే ఇతిహాసాన్ని నిరూపించుచూ ఈ పాశురం సాగినది. ఆ కథ
యేమనగా- పాపాచరణ ప్రవణుడైన ముద్గలుడు ఒకప్పుడు దానము చేయుచూ
“కృష్ణార్పణమస్తు” అని ఉచ్చరించెను. అవసాన కాలమున అతనిని యమ భటులు
వచ్చి నరకమునకు లాగుకొనిపోయి హింసించుచూ యముని వద్దకు తీసుకొనిపోయిరి.
కాని యముడితనిని సాదరముగా ఎదుర్కొని పూజించెను. అపుడాశ్చర్యముతో
ముద్గలుడు “యమదేవా! నీభటులు నన్ను దండించుచుండగా నీవు గౌరవించు
చుంటివేమి”? అని ప్రశ్నించెను, అంతట యముడు- “నాభటులుగాని, నీవుగాని,
ఎరుంగని ఒక సత్కర్మను నీవు చేసితివి. ఒకనాడు దానముచేయు సందర్భమున
కృష్ణనామమును ఉచ్చరించితివి. ఆ ప్రభావముచే నీవు నాకును సత్కారయోగుడవు
అని బదులుచెప్పెను. ఈ యమముద్గల సంవాదము ఆనోట ఈనోట వ్యాపించి నరక
మున గల అందరి చెవులలో పడెను. ఈ సంవాదము ద్వారా కృష్ణనామ ప్రభావమును

విన్నపుడు నరకములోని వారందరికి ఆ బాధలు పోయి స్వర్గములో కలుగు సంతటి మహానందానుభవము కలిగెనట. ఇట్లు విన్నంత మాత్రమున ఏ పవిత్రనామము నరకమునే స్వర్గముగా మార్చగలిగినదో, అట్టి నామమును మీరు ఉచ్చరింప లేకున్ననూ చెవులారా వినియైన తరింపుడని ఈ పాకురమున ఉపదేశింప బడుచున్నది.

పేజీ - అనగా సంభాషించుచుండగా అని యర్థము. ఇచట యముడు ముగ్ధులనికో నరకవాసులకో భగవన్నామ ప్రభావమునుపదేశింపబూని కృష్ణనామము సుచ్చరింపలేదు. ఎప్పుడో జరిగిన సంగతిని గుర్తుచేయుచూ “నీవు కృష్ణనామమును కీర్తించితివి గదా!” యనెను. భగవన్నామమును కీర్తించినవానిని తన భటులు నరకమునకు లాగుకోని వచ్చుటచేత తన పదవికి ఏమి భంగము వాటిల్లనోయని భయపడెను. “భయోదస్య.... మృత్యుర్ధావతి పంచమః” అని యముడే కరోపనిషత్తులో నచికేతునికి ఉపదేశించుచూ “నర్వదేవతఃనూ నేనునూ ఆ పరమాత్మ యాజ్ఞోల్లంఘనము చేసినచో ఏ అపాయమువచ్చునో యని భయపడుచుండుము” అని కీర్తించి యున్నాడు. కావున భయముతో పగిలంగవశమున యముడు ముగ్ధులనికి బదులుచెప్పిన మాటలలో కృష్ణనామోచ్చారణము జరిగినది. అంతే.

(నరగిల్ ... కేక్క) ఇక విన్నవారు కూడ తాము చేసిన పాపాలకు పశ్చాత్తాపమునొంది ఆ పాపశాంతితై “భగవన్నామమును విందుముగాక” యని సిద్ధపడిన వారుకాదు. “సమిత్వాణి” అని క్రుతి చెప్పినట్లు సమిధలు చేతబూని బద్ధాంజలి పుటయుక్తులై శిష్య లక్షణములతో అనార్యునివద్దకు పోయి ఉపదేశరూపముగా విన్నవారునుకారు. యాదృచ్ఛికముగా ఆ సంవాదము ఈ నరకవాసుల చెవిన పడినది అంతే.

అయితే - యాదృచ్ఛికముగానైన ఇంతకుముందెప్పుడునూ వీరి చెవిన భగవన్నామము వినబడలేదు; అందులేమో! లేదు. పూర్వమంతయు వీరి మనస్సులు సాంసారిక విషయ సుఖానుభవపరవశములై యున్నందున చెవిద్వారా అవగాహన కలుగునట్లు మనస్సుకు వట్టలేదు ఇప్పుడు నరకములోపడి పాపఫలముగా దుర్బర దుఃఖములను అనుభవించుచుండుటచేత “ఓహో! ఎవరో నరక బాధలు తొలగించుటను గూర్చి మంచిమాటలు చెప్పుచున్నారే” అని ఉత్కంఠతో భగవన్నామము వినే అపకాశము వారికిపుడే కలిగినది. ఇట్లు విన్నంతమాత్రమున బాధామయమైనట్టి నరకమంతయు వారికి మహానందపరిధమైన స్వర్గముగా మారినదట.

(నామంగళదైయనంది) ఇది నామ ప్రభావమే ఆ నామములచేత భగవంతుడు “నంది” అనబడుచున్నాడు. నంది అనగా- పరిపూర్ణుడు సంకీర్తన నారాయణ శబ్దమాత్రం. విముక్తదుఃఖాః సుఖినో భవంతి” అని చెప్పబడినట్లు శబ్దమాత్రమే దుఃఖవిముక్తిని కలిగించగలడు. (అవనతూర్ అరంగం ఎన్నాడు) అట్టి పవిత్రనామ సహస్రముగల స్వామియొక్క నిత్యావాసమైన ఈ శ్రీరంగక్షేత్రమునైన నోటితో కీర్తింపలేదా; ఎంత పాపిష్ఠులు ఈ లోకులు. దేవుని నామము నుచ్చరించువారు మా వద్ద నుండరాదని ఈనడించు నాస్తికులు కొందరు అట్టివారిని దేశమునుండియే తరిమికొట్టువారు కొందరు, నామము నుచ్చరించినంతమాత్రమున కొట్టి చంపజూచు వారు కొందరు, ఇట్లు ప్రపంచమంతయు పాపభూయిష్ఠమైనదేయని ఈ ఆళ్వారుల ఆవేదన.

అసహ్యములైన నానావిధ పాపములతో జీవితకాలమంతయు గడిపిన ఒకడు జీవితము చాలించు సమయమున, “అయ్యో! వీడు నరకమునకు పోవునే” యను జాతితో అతని పన్నిహిత బంధువులు “ఇప్పుడైనను వీనితో భగవన్నామమును ఉచ్చరింపచేయుదము” అని భావించిరట “నారాయణ” అనుము- అని నిర్బంధించి రట. వారు ఎన్నిసార్లుగా ప్రయత్నించినను, వాడు “అవసరము అవకాశము వచ్చినపుడు అట్లే ఉచ్చరించెదను” అని ప్రతిసారియు తప్పించుకున్నాడట. కాని “నారాయణ” అనలేదట. చివరకు వాడు మృతి నొందెను. దీనినిబట్టి వాదాకసారియైనను చిన్న భగవన్నామమును ఉచ్చరించుటకుగూడ అవకాశము కల్పింపని అతని పాప ప్రాబల్యమెంతటిదో తెలిసికొనవచ్చును.

(అయర్లు వీక్షిస్తు అళియమాన్దర్) ఈ పురాకృత పాపభూయిష్ఠత వల్లనే భగవంతుని మరచి జీవితవిషయానుభవ వ్యసనములలోపడి దుఃఖాతురులై లోకులు దయపీయమగు దుస్థితిని పొందియున్నారు జ్ఞానశూన్యములైన ఇతర ప్రాణుల గూర్చి విచారింప వలెదేడు. యోగ్యత కలిగిన మానవజన్మమెత్తికూడ వీరు దుస్థితిని పొందియుండుటయే మిక్కిలి శోచనీయము.

శ్లో॥ నారాయణేతి నామాస్తి - వాగస్తి వశవర్తిసి ।

తథాపి నరకే ఘోరే - పతంతీతి కి మద్భుతమ్ ॥

అనే ఆర్షవచనమునకును ఇదే తాత్పర్యము. పవిత్రమై చాలా చిన్నదియగు నారాయణ మంత్రము ఉన్నది. దానిని ఉచ్చరించగల నాడుక తన వశముతోనే ఉన్నది. అయి

నమా ఈ మానవుడు దానిని ఉచ్చరించి తరింపక నరకముననే పడిపోవుచున్నాడే
ఏమాళ్ళర్థము?

ఇట్లే తత్త్వవేత్తలైన లక్ష్మీన ఆశ్వారులును “తాముశరే- నావాయిలుండే”
ఇత్యాది పాశురములలో తమ ఆవేదనను ప్రకటించుకొనిరి.

(13) అవతారిక : గడచిన 4వ గాధ నుండి ఇంతవరకును వరోప
దేశరూపముగా పాశురములు సాగినవి. వీరు భావించినట్లే లోకులెవ్వరునూ దానిని
వినగల స్థితిలో లేరు. పైగా మాకు ఇవేమియు పట్టవన్నట్లు విముఖులై వెళ్ళిపోయిరి.
ఇప్పుడు ఈ ఆశ్వారులొక్కరే స్వగతముగా ఇట్లనుకొనుచున్నారు. “ప్రపంచమునం
దున్న విజ్ఞానులందరును శ్రీవైకుంఠనాథుని స్తుతించు చుండగా అజ్ఞానులైన ఈ
లోకులు గూడ ఒక్కసారిగా అందరును కలసి శ్రీరంగనాథాయని నోరార కీర్తించి
రేసి. అందరును ముక్తి నొందుటచేత నరకలోక మంతయు వ్యర్థమై గడ్డి మొలచి
పాడు పడి పోవునుగదా!”. ఈ భావమే క్రింది పాశురములో నిరూపితమగుచున్నది.

పా॥ ఎఱియునీర్ వెఱికోళ్వేలై మానిలత్తుయిర్గళెల్లాం ।
వెఱికోళ్ పూంతుళబమాలై విణ్ణవర్కోనై యేత్త ।
అఱి విలా మనిశరెల్లాం అరంగ మెన్నుకై ప్పరాగిల్ ।
పొఱియిల్ వాళ్ నరకమెల్లాం పులైత్తుందొళియుమన్టే ॥

ప్రతి : ఎఱియునీర్ - ఎగయుచున్న తరంగములతో కూడిన, వెఱికోళ్ -
దుర్గంధ పూరితమైన, వేలై - సముద్ర తీరముచే పరివేష్టితమైన, మానిలత్తు - భూమండల
మందు నివసించు, ఉయిర్గళే ఎల్లాం - జీవులందరును, వెఱికోళ్ పూం - సుగంధమును
వెదజల్లునట్లు పుష్పించిన, తుళబమాలై - తులసీ మాలికను ధరించిన వాడగు, విణ్ణవర్
కోనై - నిత్యసూరులకు నాథుడైన నారాయణుని ఏత్త - ప్రస్తుతించు చుండగా, అఱి
విలా మనిశరెల్లాం - అజ్ఞానులైన ఈ మానవులందరు గూడ, అరంగమెన్టే - శ్రీరంగ
అను నామమును, అక్కై ప్పరాగిల్ - నోటితో ఉచ్చరించిన యెడల, పొఱియిల్ వాళ్ -
ఇంద్రియవశులైనవారు నివసించు, నరకమెల్లాం - నరకలోకమంతయు, పులైత్తుండు
గడ్డి మొలచి, ఒళియుం అన్టే - పాడుపడిపోవును గదా :

వివరణము : భగవంతునికి మానవులకునుగల తారతమ్యమును తెలుపుటకు ఇందులో
రెండు ప్రత్యేక విశేషణములు చెప్పబడ్డవి. ఆయన “విణ్ణవర్కోనై” పరమపదవాసు

లకు నాడుడు ఆ పరమ పదము అసంకుచితమై అనంత వైశాల్యము కలిగినది. నిర్దుష్టమై జ్ఞానానందమయమై సౌగంధ్య సౌకుమార్యాది శోభితమైనది. ఇక మానవులు “వేలై మానిరిత్తు” అనగా. సాగర వేలాపరివేష్టితమై త్రింశతోక్కటి యోజన విస్తీర్ణమగు భూమిలో స్థిరనివాసులు. ఆ భూమండలము పరిమితమేగాక కరినము దుర్గంధ భూయిష్టము. సముద్ర పరివేష్టితమైన భూమండలము అన్నచో చాలనుగదా ! (ఎరియుసీర్) ఎగిరిపడుచున్న తరంగములు గలదియను విశేషణము ఎందులకు? అది వ్యర్థముగదా : యని సందేహింపరాదు “చెళ్ళుతిదై పుట్టి నరియినంబోల్” అని తిరుచుంగై ఆళ్వారులు తెలిపినట్లు కూలంకషమై ప్రవహించు నదీజలముతో చిక్కి కొట్టుకుని పోవుచున్న నల్లల గుంపులవలెనే ఈ జీవులును తరంగ సంక్షుభిత సముద్రావృత భూమధ్య భాగములో చిక్కి యున్నారని తెలుపుటయే ఆ విశేషణమునకు భావము. ఇట్లే ‘వెరికొళ్’ దుర్గంధ భూయిష్టమైన. అను విశేషణముగూడ సార్థకమే. స్వామి సన్నిధిలోఉండి ఆయనయొక్క వక్షస్థల తులసి సౌగంధ్యమును అనుభవించ వలసిన వీరు దుర్గంధ దూషితమగు ప్రాంతములో అల్లాడుచున్నారుగదా : యని దాని భావము.

(విజ్ఞవర్కోనై ఏత్త) ఏత్త అనగా. స్తుతించుచుండగానని యర్థము. స్తుతించుట విజ్ఞానముతో చేయు పనిగదా!

“విచిత్రా దేహసంపత్తిః- ఈశ్వరాయ నివేదితుం ।

పూర్వమేవ కృతా బ్రహ్మణా! హస్తపాదాదిసంయుతా” ॥

అని చెప్పబడినట్లు హస్తపాదాది కర్మేంద్రియములతోను చక్షురాది జ్ఞానేంద్రియములతోను కూడిన ఈవిచిత్రదేహము భగవత్సేవకే సృష్టించబడినదని భావించు విజ్ఞానులు తమ వాగ్మింద్రియమును భగవంతుని స్తుతికై ఉపయోగింతురు. శ్రీరామతత్త్వము వెలిగిన మహిళామణి సుమిత్రయు “సృష్టస్త్వం వనవాసాయ” నిన్ను రాముని సేవకారకే నేను కన్నాను” అని చెప్పి లక్ష్మణుని ప్రేరేపించినది గదా!

(అరివిలా మనిశర్) ఇత్యాది- విజ్ఞానవంతులు ఆ రీతిగా భగవత్సేవకై ఉపయోగపడినట్లే, అంతటి జ్ఞానశక్తి లేకున్ననూ ఈ అల్పజ్ఞులైన మానవులుగూడ ఒక్కసారి శ్రీరంగాయని పనిత్రవమోచ్చరణ మాత్రమైన చేసినచో ఎంత బాగుండును. అందరును తరించి పోవుదురుగదా! ఇక నరకమునకు పోవువారే లేనందున ఆ నరకమంతయు గడ్డి మొలచిపోయి పాడుబడిపోగలదు. ఇది ఈ ఆళ్వారుల ఉదాత్త

భావన. మనసార కాకున్నను భక్తి లేకున్నను యాదృచ్ఛికముగానే చేసిన నామోచ్చారణ పర్యభావము ఆమోఘమని దీని యభిప్రాయము

ఇక "సౌరియల్ వాక్ నరకం ...". ఇత్యాది చతుర్థ పాదమునకు మరొక్క విధముగా గూడ ఆర్థము చెప్పవచ్చును. ఇంద్రియలోబరగు పాపులకు శిక్షాస్థలము నరకలోకము. అనగా యమలోకము. వివేకవంతులైన తత్త్వవేత్తలకు పంచభూత పరిణామమైన ప్రపంచమంతయు దుఃఖప్రదమే గనుక ఆదృష్టితో ఈ ప్రపంచము గూడ నరకప్రాయమే గదా. ఇచటివారు తరుచుగా ఇంద్రియవశ్యులైనవారే. అందును ఒక్కసారిగా శ్రీరంగనామమును ఉచ్చరించినచో దాని ప్రభావముచే అందరును ముక్తి నొందగా ఇక ప్రకృతి మండలమంతయు గడ్డి మొలచిన బీడువలె పాడుపడి యుండునని భావము.

(14) అవతారిక: వీరు పరోపదేశరూపముగను స్వగతముగను ఇంతవరకు కొన్ని పాకురములను ప్రసాదించిరి వారెవరునూ వీరి మార్గమునకు రాలేదు. ఛీ! ఇట్టి వారితో సంబంధమును పెట్టుకొని వర్జ్యముగా కాలము గడపక నేరుగా కమనీయమగు శ్రీరంగ క్షేత్రవైభవమును నేనే నోరార కీర్తించి ఆనందింతునుగాకయని ఉపక్రమించిరి. మహోపకారకుడైన ఈ శ్రీరంగనాథుని విషయమై కృతజ్ఞతనుగూడ చూపలేని కృతఘ్ను మానవులను గూర్చి వారికంటే కనకములే మేలని ఈనడించిరి. స్వానుభవ రూపముగా శ్రీరంగ వర్ణనముతో సాగిన ఈ పాకురము కృతఘ్నుమానవులనిందతో ముగిసినది.

పా॥ పండినమురలుం శోలై మయలిన మాలుంశోలై
కొండల్ మీదణవుం శోలై కుయిలినం కూవుం శోలై
అండర్కోన్ అమరుంశోలై అణితిరువరంగమెన్నా
మిండర్ పాయిన్దుణ్ణుం శోలై విలక్కి నాయ్క్కిడుమినీరే ॥

ప్రతి: పండుఇనం- తుమ్మెదల గుంపులు, మురలుం- ధ్వనించుచుండు, శోలై- తోటలు కలిగినది, మయిర్ ఇనం- నెమిళ్ల గుంపులు, ఆలుం శోలై- ఆరు చుండు తోటలు కలది, కొండల్-మేఘములు, మీదు అణవుం శోలై- శిఖరముల మీద వచ్చివ్రాలు తోటలు కలది, కుయిర్ ఇనం-కోకిలగుంపులు, కూవుం శోలై- పాడు చుండు తోటలు కలది, అండర్కోన్-బ్రహ్మాండ వర్తి దేవతలకును స్వామియగు

భగవంతుడు, అమరులొకరి - వేంచేసి యుండు తోటలు కలది. అజీ తిరువరంగం-
భూమండలమునకు ఆభరణమైనది ఈ శ్రీరంగక్షేత్రము, ఎన్నా మిందర్ - ఇట్లు కీర్తిం
పని మూర్ఖజనులు, పాటేందు ఉజ్జుం - నంతోషముతో రిను చుండిన, శోకై - అన్న
మును, విలక్కి - లాగుకొని, నీరేనాటక్కిడుమిక - ఓ లోకులారా! మీరు కుక్కకు
పెట్టడు.

వివరణము : ఉభయ కావేరి ప్రవాహ మధ్యమున నున్న శ్రీరంగ నగరము
నందలి ఉద్యానవనముల రామజీయకమును ఇందు వర్ణించుచున్నారు (వండినం
మురలుం) పూవులనుండి ప్రవహించు మకరంద ధారలను ఆస్వాదించుటకు తుమ్మెదలు
గుంపులుగా జేరినవి. గొంతు వరకును ఆ మధువును త్రావి పట్టలేని అనందముతో
అవి అక్షేత్రమునకు మంగళమును పాడుచున్నట్లున్నవి. శ్రీవైకుంఠమున ముక్త పురు
షులుగూడ సానందముగా భగవంతుని అద్భుత సౌందర్యాది గుణములను సేవించుచూ
“హావా - హావా - హావా - రి -” అని ఆశ్చర్యముతో సామగానము చేయుచుందురట.
ఇవట తిర్యగ్గుంతువులైన తుమ్మెదలు. నెమిళ్ళు, కోకిలు మొదలగునవి గూడ అట్లే
అనందాతి రేకమును కలిగి యున్నవని భావము

“మయిల్ ఇనం ఆలుం” - ఎత్తుగా ఆకాశమునకు పెరిగి వచ్చుగా కనబడు
పుష్పఫల వృక్షములను చూచి నెమిళ్ళు మేఘభ్రమచే నాట్యమాడుచున్నవి. నెనుకటి
తుమ్మెదల గానము శ్రవణానందమై యుండగా ఈ నెమిళ్ళ గుంపులు చేయు నృత్యము
నేత్రానందకరమైనది (కొండర్మితు...) ఎత్తైన వృక్షశిఖరములపైన మేఘములు
వచ్చి వాలినవి. భూసారముచేత తోటలోని వృక్షములు ఆకాశము నంటునట్లు పెరిగి
నవి. కనుకనే పర్వతాగ్రముపైవలె వృక్షశిఖరములపై గూడ మేఘములు వాలినవి
(కుయిలినం కూవుం) భూతాంకురాస్వాద కషాయ కంఠములైన కోకిలును గుంపు
లుగాచేరి పంచమ స్వరముతో పాడుచున్నవి.

“అండర్ కోణ అమరుం....” అనంతకోటి బ్రహ్మాండములకు నాయకుడైన
పరమాత్మ గూడ ఈ ప్రకృతి సౌందర్యమునకు ముగ్ధుడై పరమ పదమును వ్యూహ
స్థలమగు క్షీరాబ్ధిని విభవావతార స్థలమగు అయోధ్యా మధురాదులను విడచి వచ్చి
ఇవటనే ఆదిశేషునితో పాటు గరుడ విష్వక్సేనాది పరివారముతోపాటు శ్రీభూనీలాది
దివ్యమహిషీ సహితుడై నిత్యవాసము చేసినాడు. పవిత్రమగు ముక్తిక్షేత్రమగుట
చేత అన్మదాదులకు సేవనీయమైనట్లు ఆయనకును ఈ దివ్య దేశము ఆదర పాత్రమై
ప్రాప్యమైనది.

(అణితిరువరంగం) అణి- అనగా ఆభరణము. ఇట్టి ఉద్యానములతోను ప్రభావవిశేషముతోను ఒప్పుచుండు ఈ శ్రేత్రము భూమండలమున కంతటికినీ భూషణ పొయియేగదా !!

(ఎన్నామిందర్) ఈ శ్రేత్రవైభవమును నోరార కీర్తించుచూ జీవించలేని మూర్ఖులు. ఉదరపోషణమునకై పాపములు చేయుచునే జీవితమంతయు గడుపు అజ్ఞానులు. తత్ఫలితముగా "పునరపి జననం, పునరపి మరణం" అన్నట్లు సంసార చక్రముతోపడి పరిభ్రమించుచూ భగవంతుని పూర్తిగా మరచిన ఈ మానవులు. (పాఠేందుఉజ్జుంశోత్తై) పొట్టపోసుకొనుటయే జీవితపరమార్థమని యెంచు ఈ లోకులు తమకు శరీరేంద్రియాదులనిచ్చు మహోపకారకుడైన స్వామి ఇవటికే వచ్చియున్నను ఆయనను మరచిన కృతఘ్నులు. స్వామిపై విశ్వాసముతో కృతజ్ఞతను చూపవలసియుండగా దానికి మారుగా విముఖులై ఆయన పేరునుగూడ తలంపని ఈ కృతఘ్నుల అపహరము తమింపరానిది. వీరు అర్చితో సంపాదించుకొని తినుతిండిని వీరి వద్ద నుండి లాగుకొని కుక్కకు పెట్టిననూ దోషముకాదు. అది తనను పోషించు యజమానిపై పూర్ణవిశ్వాసముతో సేవచేయునట్టి కృతజ్ఞతాబుద్ధిగల జంతువు.

నోటిముందరి అన్నమును లాగివేయుట పాపముకదా యందురేమో కాదు. ధర్మశాస్త్ర సమ్మతమే. ఆ శాస్త్ర ప్రమాణమేదియనగా-

“యోఽసాధుభోగ్యైర్ధమాదాయ - సాధుభ్యః సంప్రయచ్ఛతి ।

స కృత్వా స్లవమాత్మానం - సంతారయతి తావుభౌ” ॥

ఎవడు దుర్మార్గుల వద్ద నుండు ధనమునుగాని పదార్థమునుగాని లాగుకొని దాన్ని మంచివారికి ఉపయోగపడుటకై ఇచ్చునో, అతడు ఆ ఉభయులను తరింప జేసినవాడగును. అని పై శ్లోకమునకర్థము. ఈ వనిచేసిన వ్యక్తిని అటువారి చిటు ఇటువారిచిటు దాటించి ఉపకరించు నావతో పోల్చవచ్చును. ఇచ్చట పాపిష్ఠుని ధనము పాపకార్యమునకుగాక పుణ్యమునకే ఉపయోగపడినందున ఆ మొదటివానికి గూడ కొంత పుణ్యఫలము కలుగును. దారిద్ర్యముతో బాధపడు రెండవ సాధు పురుషునికి ఆ బాధ తొలగిపోయి ధర్మమునకు ఉపయోగమగును. ఇట్లు మధ్యస్థుడు ఆ ఇద్దరికిని శ్రేయస్సును కలిగించినవాడగుచున్నాడు. కనుక కృతఘ్నుల నోటిముందటి అన్నమును తొలగించుట దోషము కాజాలదు. భగవన్నామమును ఉచ్చరింపని లోకులు

కునకమునకంటె నిహీనులని ఈ అశ్వారుల అభిప్రాయము. ఇంత తీవ్రముగా లోకులను ఈరడించు వీరి అగ్రహము వరమశ్లాఘనీయము.

(15) అవతారిక : ఈ ప్రబంధమున మొదటి మూడు పాశురములచేత తమకు కలిగిన భగవన్నామానునన్ధానజనితమహానంద ఫలమును విరూపించిరి. వీరవ లోకులకును దీని వైభవమువదేశించి వారిని గూడ నామసంక్రీర్తన పరులనుగా చేసెద నని భావించి 11 పాశురములలో మధురముగను తీవ్రముగను ప్రబోధమును చేసిరి. “ఉదయ మిహ శిలాయాం అంతురః కింకరోతి?” అని పెద్దలు ప్రసాదించినట్లు రాతిబండలవలె కఠిన తరములైన వారి హృదయములలో ఈ ఉపదేశబీజము లంకు రిండునా? ప్రబలి సావదూషిత మనస్కులైనవారిపై తమ ఉపదేశము ఫలించ కుండుటను గమనించి ఇంతటితో ఆపనిని మానుకొనిరి. ఇకపైన 10 పాశురము లతో తమ హృదయముతో శ్రీరంగనాథుడు నిర్దేశింతుకమగు కృపావిశేషముచే కలిగించిన భక్తి పరిపాక రూప మహోపకారమును కృతజ్ఞులతో అవిష్కరించు చున్నారు. అనాదిగా కాము గూడ ఆ లోకులవలెనే నిత్యసంసారులై భగవద్విముఖులై జీద్ర విషయ వ్యామోహముతో తిరుగుచుండగా ఇంతకాలమునకు ఈ జన్మమున తమలో భగవంతునిపై ద్వేషము వైముఖ్యము పోయి బాహ్య విషయ మైరాగ్యమేర్పడి భగవద్గుణాను నందానమున క్రమముగా రుచికలిగి అది పరభక్తి పరజ్ఞాన పరమభక్తి పర్యంతముగా నభివృద్ధి చెందుటకు నిర్దేశింతుక భగవత్కృపావిశేషము తప్ప మరే మియు కారణము కాదను విషయమును విరూపించు చున్నారు. “ఎన్నై తీమనం తెడుతాడు- ఉనక్కె శెమేగేన్” అని శ్రీశతకోప మునీంద్రులు “క్రూరమగు నా మనస్సును మార్చి సంస్కరించిన వీకు నేనేమి ప్రత్యుపకారమును చేయగలను స్వామి!” యని విన్నవించినట్లు వీరును తమ కృతజ్ఞతాభావమును స్వామికి వివేదించుకొనుచున్నారు. ఇప్పుడీ 15వ పాశురమున తనపై వైముఖ్యము పోయి ఆద్వేషాదులు ఏర్పడినంతమాత్రముననే పరమాత్మ అనుగ్రహించి జ్ఞానదీపమును వెలిగించి తన స్వరూపగుణ విభూత్యాది ప్రభావమును ప్రకాశింప చేయుననియు, ఈశ్వరాస్తిత్వమును గ్రహించినంత మాత్రముననే అజ్ఞానాన్యదా జ్ఞాన విపరీత జ్ఞాన ములను తొలగించుననియు, నాలో స్వామి కలిగించిన మార్పు ఇందులకు దృష్టాంత మనియు తెలుపుచున్నాము.

పా॥ మెయ్యర్కే మెయ్యనాగుం విదియిలావె న్నైప్పోల
 పొయ్యర్కే పొయ్యనాగుం పుక్కొడియుదైయ కోమాకా !
 ఉయ్యప్పో ముణర్విన్దార్ గళ్ళు ఒరువనెన్నుణర్న్ పిన్నై
 ఆయ్యప్పాడరుత్తు త్తోన్టుం అళగనూరరంగమన్టే ॥

వర్ణి : పుక్కొడి- గరుత్మంతుని తనకు ధ్వజముగా, ఉడయకోమాకా- కలిగిన శ్రీమన్నారాయణుడు, ఎన్నైప్పోల- నావలెనే, మెయ్యర్కే- ద్వేషభావము తొలగిపోయినవారికిగూడ, మెయ్యనాగుం- నిష్కవటముగా తన పూర్ణానుభవమును కలిగించును. పొయ్యర్కే- (నావలె) భగవద్విముఖులై యుండినవారికి, పొయ్యనాగుం- అసత్య స్వరూపుడై యుండును. ఉయ్యప్పో- ఉజ్జీవింపవలెననెడు, ఉణర్వి నార్గళ్ళు- జ్ఞానము కలిగినవారికి, ఒరువకావన్టు- ఒక ఈశ్వరుడు కలదు అనెడు, ఉణర్న్ పిన్నై- జ్ఞానము కలిగిన పిదప, ఆయ్యప్పాడు- సందేహమును, అరుత్తు త్తోన్టుం- తొలగించి సాక్షాత్కారమునిచ్చు, అళగనూర- నుండర విగ్రహమైన స్వామియుండు దివ్య దేశము, అరంగంఅన్టే- శ్రీరంగక్షేత్రమేగదా.

వివరణము : “మెయ్యర్కే మెయ్యనాగుం”- మెయ్ అనగా సత్యము పొయ్ అనగా అసత్యము. కవటబుద్ధి లేకుండుటయే సత్యము. నేనే స్వతంత్రుడను అనే ఉన్మస్త కమైన దురహంకారముతో అనాదిగా మానవుడు భగవంతుని ద్వేషించి విముఖుడై తిరుగుచున్నాడు. “దాసభూతాస్స్వ తస్సర్వే-హ్యత్యానః పరమాత్మనః” అను ప్రమాణముచే స్వామియగు పరమాత్మకు తాను సహజముగా దాసుడనను సంగతిని మరచినాడు. ఇది ఇతనికి ఆరోపితమైన దుస్థితి. ఇది తొలగిపోయి భగవంతునిపై ఆద్వేషము ఏర్పడినపుడు సత్యమైన విష్కవటమైన పరిస్థితి ఏర్పడును అట్టివారే “మెయ్యర్” అనబడుదురు.

“విదియిలా ఎన్నైప్పోల”.... పూర్వము నేను అనాదిగా భాగ్యహీనుడనై యుండి ఈనాటికి భగవంతుని ద్వేషించిన ఆ కవటబుద్ధిపోయి సహజ దాస్యమునకు అంగీకరించి మెయ్యర్కా అనబడుచున్నాను. ఇట్లు నావలె (మెయ్యర్కే) ద్వేషము వీడి అనుకూలరై న అందరికినీ స్వామి గూడ విష్కవటముగా సంపూర్ణానుగ్రహము వ్రసాదించును. సంకోచింపడు. నిత్యముక్తులపై ఎంతటి ప్రేమనుచూపి ఆనందింప జేయునో వీరిపైగూడ అంతటి ప్రేమను చూపును. ఇది భగవంతుని “మెయ్”- వాస్తవ స్వరూపము

‘మెయ్’ అను పదము ఇద్దరికి అన్వయించుచుండగా, జీవుని విషయమున ‘‘అద్వేషము కలిగియుండుట’’ అని యర్థమును ఈశ్వరుని విషయమున ‘‘సంకోచింపక పూర్ణానుగ్రహము నిచ్చును’’ అను అర్థమును మార్పిచెప్పట ఎందులకు? అని శంకింపవచ్చును. ఈ స్తోత్రమంతయు భగవద్గుణములను కీర్తించు సందర్భమైనందునను, సమస్త కల్యాణగుణకాలి అవాప్త సమస్తకాముడునగు స్వామి ‘‘వీడు నాకేమి సమర్పించెను- ఎంత సేవ చేసెను’’ అని పరిగణింపక వీనిలో పూర్వపు వైముఖ్యం పోయినంత మాత్రముననే అనుగ్రహించు మహోదారుడైనందునను, ఇట్లు అర్థమును చెప్పుటలో తప్పలేదు. జీవునిలో ఉండవలసిన యోగ్యత (మెయ్) అద్వేషము మాత్రమే. అజ్ఞానముచేతను అహంకారముచేతను ఆరోపించుకున్న ద్వేషము ఉన్నంత వరకును వాడు భగవదనుగ్రహపాత్రుడు కాజాలడు గదా: ‘‘సుదుష్టో వాప్యదుష్టోవా’’ అనియు ‘‘మిత్రభావేన సంప్రాప్తం న త్యజేయం’’ అనియు చెప్పుకొను పరమాత్మ గూడ అద్వేషమునే గమనించుచుగాని ఇతర సాధనానుష్ఠానమేమియు చూడదు.

‘‘పొయ్యిరేక్క పొయ్యనాగుం’’- ఇంతకు పూర్వము నేను భగవద్విముఖుడనై తిరిగినట్లు ఉండువారికి ఆయనగూడ విముఖుడై పోవును. తాను అనుగ్రహించుటకు హేతువనదగిన మంచి జీవునిలో లేకపోగా, మంచియని పేరుపెట్టదగిన (సమర్థింపదగిన) పాపకార్యముగూడ కనబడనందున వీనిని రక్షించు నవకాళము లేకపోయినదే యని నిరాశతో పరమాత్మ వెనుదీయునని భావము

‘‘విదియిలా ఎన్నైపోవుల’’- భాగ్యహీనుడనగు నావలె- అని తమను తామే దూషించుకొనుట- గడచిన కాలమంతయు భగవత్సంబంధము లేక వ్యర్థముగా పోయెనేయను నిర్వేదముతో చేయబడినది. అగ్నియలలో మొదటివారగు సరోయోగి యనబడు పొయ్యిగై అగ్నియలగూడ తమ ముదల్ తిరువన్నాది ప్రబంధమున ‘‘వత్తుదే పల పకలుం పోయినవెన్లు అంజి యత్తుదే’’ గడచిన అనంతకాలము భగవదను భవములేక వ్యర్థముగా గడచిపోయెనేయని దుఃఖించిరి. శ్రీరామచంద్రుని దర్శింపని వాడును ఆయనయొక్క చల్లని చూపునకు నోచుకొననివాడును ‘‘ఛీ’’ యని ఇతరులచే నిందింపబడుటయేగాక తమకు తామే నిందించుకొనెడివారని వాత్మీకిమహర్షి ‘‘యశ్చ రామం న పశ్యేత్తు.... స్వాత్మాప్యేనం విగర్హతే’’ అని చెప్పియున్నాడు. అట్లే వీరును తమ దౌర్భాగ్యమునకు తామే వాపోవుచున్నారు.

‘‘పుళ్ళొడియుడై యకోమా’’- ఎవరు నన్ను రక్షకుడుగా స్వీకరింతురాయని వెతకుచూ నిరీక్షించు ఆ స్వామి ఏకాకియా; అని భావింపరాదు. అనంతగరుడ విష్ణు

లేస్తేనాది నిత్యముక్తులు అసంఖ్యాకులు సేవింపగా శ్రీ వైకుంఠమున కొలుపుతీరి యుండువాడే ఆయన. సర్వరక్షకుడను నేనని చాటుటకై గురుత్వంతుని ధ్వజముగా చాల్చియున్నవాడు. ఐనచో ఇక సామాన్య మానవులకై ప్రతీక్షింపనేల? అన్నచో- లోకమున గొప్ప ఐశ్వర్యవంతులు గూడ తమ వద్ద ఎన్ని రత్నములున్నను ఒక రత్నము జూరిపోయినచో దానికై ఎంతో ఆరితో వెదుకుచుండుటను మనము చూచుచున్నాముగదా! వారు తప్పిపోయిన తమ వస్తువును విడిచిపెట్టలేక దాని అన్వేషణకై ఆరాటపడుచున్నట్లుగనే స్వామియు ప్రతీక్షించుచుండును

“ఉయ్యోప్యోం ఉణర్విన్దగ్గు” ఇత్యాది. ఇక- పూర్వపు అజ్ఞానావస్థ పోయి మనముజ్జీవింపు మార్గమేదాయను వివేకిజ్ఞానము కలిగినవారికి, మనకందరికిని స్వామి యగు మహాపురుషుడొకడు కలడనియు, ఆయనను ఉపాసించి ఎట్లు శ్రేయస్సును పొందుదుమాయనియు నందేహించువారికి, సర్వ సంశయములను తానే తీర్చి మార్గ దర్శియై సాక్షాత్కారమును కలిగించు మహోదారుడు ఆ పరమాత్మయే.

“అక్షగనూర్ అరంగమస్తే”— అర్జునునివంటి మహాజ్ఞానులకు తత్త్వోపదేశముచే “గత నందేహః” అనునట్లు సర్వసంశయములను చేదించినను, అంతటి జ్ఞాన పరిపాకము లేనివారికి తన అతిలోక సౌందర్యమును ప్రదర్శించి “ఈయనయే పురుషోత్తముడు” అను నిర్ణయమును కలిగించును. “కండవాత్తాల్ తనదే యులగన నిన్దా” అని ఆయనను సాక్షాత్కరించిన ఆళ్వారులు కీర్తించినట్లు దర్శించినఃతమాత్రముచేత ఈ సర్వ ప్రపంచమునకు ఈయనయే అధికారియని నిశ్చయించుకొనదగిన పరత్వ సూచక దివ్య సౌందర్యరాశి ఆ స్వామి. ఆయన దర్శనమునకై మనమెచ్చటికో పోనవసరము లేదు. మన భూలోకముననే శ్రీరంగక్షేత్రమున నిత్యవాసము చేయుచున్నాడు. ఇది ఆయనకు స్థిరావాసము. శ్రీవైకుంఠము కేవలము అప్పుడప్పుడు కొలుపు తీరియుండు సభామంటపము మాత్రమే. నిత్యసంసారిని ప్రకృతిలో పడి యుండిన నన్ను తన సౌందర్యముచే నాకర్షించి ఉద్ధరించినవాడు ఈ శ్రీరంగనాధుడే నని ఈ పాశురమున తమ కృతిజ్ఞతను వీరు ప్రకటించుకొనిరి.

(16) అవతారిక : నావలె అభాగ్యులైనవారిని గూడ పూర్ణానుగ్రహమునుచూపి ఉద్ధరించునని వెనుకటి పాశురమున తెలుపబడినది తమ పూర్వపరిస్థితి యెట్టిదో, అట్టి తమను ఆయన యెట్లు పశీకరించుకొని తనవై ఆదరమును పెంచెనో ఇప్పుడు వివరించుచున్నారు.

పా॥ శూదనాత్మ కళ్యణాగి తూర్త రోడి శైందకాలం
 మాదరార్ కయల్ గళెన్టుం వలై యుళ్ పట్టు అత్తుండువేనై ।
 పోదరేయెన్టు శొల్లి పుండియిల్ పుగుందు తన్నార్
 ఆదరం పెరుగవైత్త అక్షగనూర్ అరంగమన్టే ॥

వృత్తి : శూదనాత్మ- జూదగాడనై, కళ్యణాగి- దొంగనై, తూర్త రోడు-
 ధూర్తులతో, శైందకాలం- కలిసి తిరుగుచుండిన కాలమున, మాదరార్- యువకుల
 మొక్క కయల్ గళె ఎన్నుం- మత్స్యములవంటి నేత్రములనెడు, వలై యుళ్ పట్టు-
 వలలో చిక్కుకొని, అత్తుండువేనై- దుఃఖించుచున్న నన్ను, పోదరే ఎన్టుశొల్లి-
 రావోయీ అనిచెప్పి పుండియిల్ పుగుందు- నాహృదయమున వ్రేవేళించి, తన్నార్-
 తనపైన, ఆదరం పెరుగవైత్త- ప్రేమను పెరుగునట్లు చేసిన, అక్షగనూర్-
 సుందరుడైన స్వామి యొక్క నివాసస్థానము. అరంగమన్టే- శ్రీరంగక్షేత్రమేగదా.

వివరణము : "శూదనాత్మ కళ్యణాగి"- ఇత్యాది. జూదరినై తిని- దొంగ
 నై తిని- ధూర్తులతో కలిసి తిరిగితిని- యువకుల కటాక్షములనెడు వలలోపడి దుఃఖిం
 చుచుంటిని. ఇది నా పూర్వ వృత్తాంతము. డబ్బును, వెండి, బంగారములను స్థిరాస్తు
 లనుగూడ పందెముకాచి ఆడునది జూదము అందరూ చూచుచుండగనే ప్రత్యక్షముగా
 వరుల ఆద్రవ్యమును మోసముతో కాజేయుటచేత జూదరి యనగా "పశ్యతోహరుడు"
 అనవచ్చును. ఇతరుల వస్తువును తన వశము చేసుకొనుట చౌర్యము. ఈ చౌర్య
 ములో దోషాధిక్యము అల్పత్వము అను తారతమ్యము దొంగిలించబడిన వస్తువులను
 బట్టియు దాని అధికారినిబట్టియు నుండును. కఠైన మోపును దొంగిలించినవానికి రత్నా
 పహారికిని ద్రవ్య తారతమ్యమును దోష తారతమ్యము కలదుగదా! మరియు చండా
 లుని ద్రవ్యమును అపహరించినవానికిని వసిష్ఠ ద్రవ్యమునో, రాజద్రవ్యమునో అప
 హరించిన వానికిని ఈ తారతమ్యము స్పష్టమే. జీవుడీశ్వరునికి కౌస్తుభరత్నమువలె
 అమూల్యాభరణమైనవాడని శాస్త్రము చెప్పుచున్నది. కనుక ఈ జీవరత్నమునకు
 స్వామి ఈశ్వరుడు. అట్లు ఈశ్వర పరతంత్రమైన జీవాత్మ వస్తువును (తనను) నేనే
 స్వతంత్రుడనని భావించుట జీవుడు చేసిన ఆత్మాపహరణమగు మహాదోషము. "కింతేన
 నకృతం పాపం- చోరేణాత్మాపహారికా" అన్నట్లు ఇతనికంటె పెద్ద గణదొంగ
 మరొకడు ఉండడు. అనాదిగా "నేనే స్వతంత్రుడను" అని యహంకరించి తిరిగిన
 నేను అట్టి ఆత్మాపహరియగు గణదొంగనని "కళ్యణాగి" అను పదమునకు భావము.

ఇక జూదమునగా ఒక విధముగా పశ్యతోహరత్వమేనని చెప్పుకొంటిమి. మంచి నడవడి కలిగి, నేను ఈశ్వరునికి దాసుడనని సర్వస్వామి యీశ్వరుడు కలదని విశ్వసించి జీవించు ఒక సాత్త్వికుడైన వ్యక్తిని అదంతయు నబద్ధమని కూటయుక్తులతో దుర్బోధచేసి వంచింది తనవలె నాస్తికునిగా మార్చివేయుట గూడ జూదము వంటి ఖేదప్రాపకమే యగును. నేనట్లు నాస్తికుడనై దైవవిశ్వాసము గలవారి నెందరినో మోసగించితినని “కూదనామ్” అను పదమునకు తాత్పర్యము.

“తూర్త రోడి కైందకాలం” సర్వవిధ బంధువైన ఈశ్వరుని విడిచిన నాకు ఈ దుష్టప్రవృత్తిలో ఎందరో ధూర్తులు సహాయమైరి. విరతతరము వారితో కలసి తిరిగితిని ఇట్లు దుస్సహవాసముతో గడచిన కాలమునకు అంతేలేదు. విప్లవభక్తులతోడి సహవాసము జీవునికి సహజమై యుండగా తద్విన్నముగా అసర్థహేతువగు ఈ దుస్సహవాసమే నాకు అనాదిగా ఏర్పడినది భాగవతులతో కలుగు సహవాసము భగవత్సంబంధమును కలిగించునట్లు ధూర్తులతో సహవాసము ఖేదములగు మధుపాన-శ్రీ వ్యసనాది భోగములలోనికి దించునుగదా :

“మాతరార్ కయల్ గళెన్టుం వలెయున్ పట్టు” — నేను గూడ ఆధూర్త సహవాసముచేత దిగజారి యువతుల చూపులనువలలో పడిపోయితిని. అందుండి తప్పించుకొనలేక దుఃఖించు చుంటిని.

కామాంధుడైనవాడు అది యువతి యన్నంతమాత్రమున పోయి పైనబడును గాని దాని కులము చరిత్ర వంటి వాటిని గమనింపడుగదా! చేపల వంటి ఆ నేత్రములలో గల సోయగమునే గుర్తించును. వారిహృదయము ఆడకత్తెరవలె క్రూరమైనది యైనను చూపులతో మాత్రము నీవు లేనిచో జీవింప జాలనన్నట్లు ప్రేమను ఒకకబోయుదురు. ఆ చూపులనెదు వలను విసరి తాము దూరముగా నుండియే వారు వీని నాకర్షింతురు. అట్లాకర్షింప బడిన వీడు ఎంతో ఉత్సాహముతో సువర్ణరత్నాద్యా భరణములను పుష్ప సుగంధి వస్తువులను తెచ్చి సమర్పించుకొని స్వల్పభోగము నొంది చివరకు సర్వస్వమును కోల్పోయి కట్టుకున్న చిన్న పంచెతో బైటపడును. అవివేకి యైనందున మొదటనే వారి కుటిల హృదయమును గ్రహింపలేక వలలో పడిన పక్షివలె తల్లడిల్లును. తాననుభవించిన సుఖము పెద్దగా నేమియు లేనందున చివరకు వృధా ప్రయాస మాత్రమే ఇతనికి మిగులును.

“అభివృద్ధి పోదరే యెన్నుకొల్లి” ఇత్యాది. ఇట్లు దుఃఖ సముద్రములో తలమునకలైయున్న సన్ను చూచిన శ్రీరంగనాథుడు - “ఓయీ విప్రనారాయణా! ఏల దుఃఖించువు? నీకేమి కావలెను? అడుగుము” అని ప్రశ్నించెను. “స్వామి! నన్నింతగా నాకర్షించి నా సర్వస్వము దోచిన ఆ నేత్రసౌందర్యవతిని దయగల దార్మికుడెవడైన తెచ్చి నాతో చేర్చిన బాగుండును గదాయని ఆతో ప్రతిక్షించుచున్నాను.” అని నేను లజ్జను వీడి నా కోరికను తెలుపగా, ఆ స్వామియు “ఓహో! నేత్ర సౌందర్యమును చూడదలంచితివా! ఇదిగో చూడుము.” అని చెప్పి తెరను తొలగించి కమల పత్రాక్షమగు తన ముఖ మండలమును దర్శింపజేసినాడు. “ఓయి రెక్కెల్లాం కాయామీ అక్కిన్ఱ తణ్ తామరైక్కణ్” అని కీర్తింపబడినట్లు లోకమున కంతటికి చల్లని తల్లివలె ధారకములైన తామరల వంటి తన దివ్యనేత్రములను చూడమని ఆదేశించినాడు. ఏమి యా నేత్రసౌందర్యము? నేనింతకు ముందు చూచినవి తేనె పూసిన విషపు చూపులు! ఈ స్వామి నేత్రములు గంభీరాంభస్సుమద్యూత-సుమృష్ట నాక-రవికర వికసిత పుండరీక దళాలవలె అరుణములు ఆయతములు నై నాకు ప్రాణధారకములై వాత్సల్యమృతమును వర్షించు చున్నవి. అని తదేకదీక్షతో దర్శించు చుండిన వీరి మనస్సు ఒక్క క్షణముతో బాహ్య విషయాంతరముల నుండి మరలింప బడినది “రామః కమల పత్రాక్షః- సర్వసత్త్వ మనోహరః” అని హనుమంతుడు శ్రీరాముని దివ్య మంగళ విగ్రహమును పర్జింప నారంభించి మొదట నేత్ర సౌందర్యమునే ప్రస్తుతించుచూ ‘కమల పత్రముల వంటి ఆయన నేత్రములు చూచిన ప్రతి ప్రాణి యొక్క మనస్సును తక్షణమే ఆకట్టుకొనగలవు’ అని తెలిపెను. అట్లే ఈ ఆళ్వారుల మనస్సు గూడ శ్రీరంగనాథుని నేత్రసౌందర్యమునకు వశమై పోయినది. ఇక విషయాంతరముల పైకి పోలేదు అంతే.

“పున్దియర్ పుకుందు”- వెంటనే నామనస్సును చెదిరిపోకుండ స్వామి ఆక్రమించి బంధించినాడు. అంతేకాదు “తణ్ణాల్ ఆదరం పెరుగవైత్త”- ఇంతవరకును ఇతర విషయములపై కలిగిన ప్రేమను మార్చి తనపై మరలినట్లు చేసినాడు. చవిటినేలపై పగవహించుచుండిన నీటిని చేలపైకి మరలించినట్లు నా ప్రేమను తన పైకి తిప్పుకొని సార్థకమగునట్లు చేసినాడు “ఇంతింతై వటువీంతయై” అన్నట్లు తన వలె నా ప్రేమకును విశ్వరూపమునిచ్చినాడు. నాలో ఇట్టి హఠాత్పరిణామము కలుగుటకు అవసరమైన కర్మయోగ జ్ఞానయోగాది సామగ్రి ఏమియులేదు ఇదంతయు ఆ స్వామియొక్క కరుణావప్రసారమే. ఆ చల్లని నేత్రములు నా తాపమును తీర్చిన చలివేంద్రములు.

“అక్షరగణ” — నాలో ఈ విధముగా భక్తిని పెంచినది ఆస్వామియొక్క దివ్య మంగళ విగ్రహ సౌందర్యమే కర్మజ్ఞాన వైరాగ్యాదులు కావు. “పేరమర్కాదల్ కడల్ పురైయ విత్తై విత్తకారమర్మేని సంకణ్ణణ” అని శ్రీ శతకోవముసింద్రులు తమ హృదయమును విశాలముగు వ్యవసాయ క్షేత్రమున ఆశయను విత్తనమును నాటి భక్తియను పరి పంటను సమృద్ధిగా పెరుగునట్లు చేసినది ఆ స్వామియొక్క వద్దుక పీలమేళమువలె నిగనిగలాడు దివ్య శరీర సౌందర్యమేనని రూపకాలంకార ప్రక్రియలో మనోహరముగా ప్రసాదించి యున్నారగదా! వెనుకటి పాశురమున “అయ్య ప్పొదయత్త అక్షరగణ” అనియు, ఇందులో “ఆదరం పెరుగవైత్త అక్షరగణ” అనియు చెప్పుటచేత వీరికి ఆస్వామియొక్క దివ్య సౌందర్యమొక్కటియే పరతత్త్వము ఎవ డాయను సంశయమును చేదించినది. భక్తిని పుష్కలముగా పెంచినదిగూడ నని సూచితమైనది. ఒకే దివ్యాషధము రోగశాంతిని శరీరబలవృద్ధినిగూడ కలిగించినట్లు ఒక్కటియే ఉభయ ఫల సాధకమైనది.

“ఊరంగమణ్ణే” — మనస్సులో వైముఖ్యముపోయి రుచి కలిగినంత మాత్ర మున వెంటనే ఆలసించక తన దర్శనమిచ్చి నావంటివారిని పట్టుకొనుటకై మాటు వేసి ప్రతీక్ష చేయుచున్న దివ్య స్థలము ఈ శ్రీరంగక్షేత్రమే గదా!

(17) అవతారిక : నా హృదయములోచేరి ఆస్వామి భక్తి సమృద్ధిని కలిగించి తన దివ్యమంగళ విగ్రహమును నా ఎదుట నిలిపి నేత్రాది సర్వేంద్రియములకు తృప్తిగా ఆస్వాదించునట్లు అమృత భోజనమును పెట్టుచున్నాడని ఇందు వివరించు చున్నారు.

పా॥ విరుంబినిన్ఱు ఏత్తమాప్టేణ, విదియిలేన్ మదియొన్ఱిలై
ఇరుంబుపోల్ వలియనెంజం, ఇత్తై ఇత్తై యురుగుం వణ్ణం ।
శురుంబుమర్ శోలై శూళ్న్ద వరంగ మా కోయిల్ కొండ
కరుంబిన్ఱై క్కండుగొండు ఎన్ కణ్ణిణ్ణై కళిక్కుమాటే ॥

ప్రతి : విరుంబి నిన్ఱు - సాదరముగా స్థిరముగా నిలచి, ఏత్త మాప్టేణ - విన్ను స్తుతింపజాలను. విది ఇలేణ - అంజలి బంధాది వ్యాపారమును గూడ చేయలేను. మతి యొన్ఱిలై - తత్త్వజ్ఞానము అవలే లేదు. ఇరుంబుపోల్ - ఉక్కుపిండమువలె, వలియనెంజం - కఠినమైన నా మనస్సు. ఇత్తై ఇత్తై - ప్రతీక్షణమును, ఉరుగుంవణ్ణం -

కరిగి పోవు విధముగా. శురుంబు ఆమర్- తుమ్మెదలతో ముసురుకొని యుండు, శోలేళ్ళ భూక్త- ఉద్యానములతో పరివృతమైన, అరంగం- శ్రీరంగ క్షేత్రమును, మా కోయిల్ కొండ- రాజభవనముగా చేసికొన్న కరుంబిన్నె - చెరుకు గడవలె భోగ్యమగు ఆ స్వామిని, కండు గొండు- సాక్షాత్కరించి, ఎఱ కణ్ణిజై - నా కిన్నుల జంట, కళిక్కుం ఆటే- సంతృప్తి నొందుట యెట్టిదో.

వివరణము : విరుంబినిష్ఠు ఇత్యాది. స్తుతింపు విషయము చాలా గొప్పది యైనపుడు సావధానముగా సగౌరవముగా స్తోత్రము చేయవలసియుండును. సర్వోత్తముడవగు నిన్ను నేను అట్లు స్తుతించలేక పోయితిని ఇతర జ్ఞద్రవ్యక్తులను కొనియాడుటకు ఎంతో ఉత్సాహముతో ప్రవర్తించు నా వాగింద్రియమునకు నిన్ను స్తుతించుచున్నపుడు మాత్రము శక్తి చాలలేదు. నోరు పనిచేయకున్ననూ శరీర వ్యాపార రూప మగు కైంకర్య మేదై నా చేయలేదా అందువేమో- “విడియిలేకా” నిన్ను గూర్చి వినయముగా కనీసము అంజలివైన జోడింపలేక పోయితిని. “సా జిహ్వా యా హరిం ప్రొతి” అన్నట్లు నిన్ను కీర్తించు నవకాళముగాని “యో తత్పుజా కరో కరో” అన్నట్లు చేతులార నిన్ను పూజించు నవకాళముగాని నాకు లేక పోయినది. పోనీ మనస్సులో నైన నిన్ను ధ్యానించుకొను వీయకలుగలేదా అందువేమో, “మడియిలేకా-” లేదు. సమగ్రముగ నీ స్వరూప స్వభావములను గుర్తించలేకపోయినను ఈశ్వరుడవగు నీవు ఒకడవున్నావని గూడ నేను గుర్తించలేక పోయితిని. ఇతర విషయములగూర్చి “విద్యాన్యా శిర్షనై పుణం” అన్నట్లు పనికిరాని విజ్ఞానము నెంతో సంపాదించితిని గాని, ఉజ్జీవన హేతువగు నిన్ను గురించిన పరిజ్ఞానమును మాత్రము కొంచెమైనను సంపాదించక “అసన్నేవ న భవతి” అన్నట్లు అసత్ప్రాయుడనైతిని. పోనిండు. మోక్ష కారణ సామగ్రిలో మనస్సే ప్రధానము గనుక ఆమనస్సునే నేను మార్చివేసెద నందువేమో, “ఇరుంబు పోల్ వలియనెంజం” నా మనస్సు ఇనుమువలె అతి కఠినమైనది. పైగా “అతితప్తమయోపి మార్దవంభజితే-” అని కాశిదాసన్నట్లు అగ్నిలో కాల్చి ఇనుము నైననూ సాగదీయ వచ్చునేమో గాని నా మనస్సు మాత్రము ఎవరికినీ మార్చరావంతటి కఠినమైనది.

“ఇతై ఇతై ఉరుగుంవజ్ఞం”- కఠినమైన నేలపై మేఘము వర్షింపగా కఠినము పోయి మార్దవమేర్పడినట్లు విషయాంతర సంపర్కమున కఠినమైన మనస్సు భగవత్ప్రభావముచే ప్రతి క్షణము శిథిలమై పోవుచున్నది. ఇట్లు మనస్సు ద్రవీభూత మగుటకు కారణము ఉద్యానముల సౌందర్యము శ్రీరంగనగర సౌందర్యము అందు

వేంచేసియున్న స్వామియొక్క దివ్య మంగళ విగ్రహ సౌందర్యము- అని ఉత్తరార్థ మున చెప్పబడుచున్నది

“కురుంబమర్ శోరైళూళ్ళు”- ఆ పూదోటలలోని పుష్ప మకరందమునకు పరిమళమునకును ఆకర్షితములైన తుమ్మెదలు అక్కడనే పుట్టి పెరిగినవి కాబోలు నన్నట్లు ముసురుకొని యున్నవి ఆ వనములలో వసంతశోభ నిత్యోజ్జ్వలమై యున్నది. వసశోభను మించి శ్రీరంగనగర శోభ ఆకర్షకమైనది. “అరంగమా నగర్ కోయల్కొండ” అనుందర నగరమును పరమపదమువలె తన నిత్య నివాస స్థానముగా చేసుకున్న స్వామి. ఎవరాయన? ఆయన పేరేమి? ఇచట ఆ పేరును చెప్పకుండ “కురుంబివై” అను పదముతో విగ్రహ గత దివ్య సౌందర్యమును సూచించుచున్నారు. చెరుకుగడవలె భోగ్యమైనవాడు. పోలికాదిగుణము లాయనతో ఎన్నియున్ననూ ఈ భోగ్యతయే ప్రాధాన్యము నొందినది. (కన్నల్) అనగా చెరుకు రసముతో తయారైన కలకంఠముక్కు. అటువంటివాడు అని చెప్పక (కురుంబు) చెరుకుతోనే పోల్చిచెప్పటలో విశేషమేమనగా- అది పాకముతో తయారైన మాధు ర్యము కలది. అట్లుగాక సహజ భోగ్యతకలివాడు స్వామి, అనుటకై నేరుగా చెరుకు గడతోనే పోల్చబడెను. “రసోవై నః” అను శ్రుతియు సాక్షాదానందస్వరూపుడాయన అని నిరూపించుచున్నది గదా.

“కండుగొండు ఎకకణ్ణిజై కళిక్కుమాణే”- మహానిధిని చూచి ఉప్పొంగి పోయినట్లు ఆ స్వామిని చూచి నా నేత్రములు ఆ సౌందర్యరసమును జుర్రుకొను చున్నవి. ఇది నేత్ర పుటములతో జుర్రుకొనవలసిన చెరుకు రసము “లోచనాభ్యాం పిబిన్నివ” అన్నట్లు “సదాపశ్యంతి సూరయః” అని శ్రుతి చెప్పినట్లు రెప్పపాటు లేకుండా సదా ఆ స్వామిని దర్శించు నిత్యముక్తులకుగూడ ఈ మాదిరి తృప్తి కలుగ దేమో! “దివ్యం దదామి తే చక్షః” అన్నట్లు వారివి దివ్యచక్షువులు. నావి భౌతిక నేత్రములే. ఇచట నేత్రములు వాస్తవమునకు కరణములే అనగా- సాధనములు మాత్రమే. వాటితో స్వామిని దర్శించి తృప్తి నొందవలసిన ఫలభోక్త ఈ అశ్విరులే. ఇంద్రియాదిష్టాంత స్వతంత్రకర్తయును జీవుడే ఆయినను ఉత్సాహముతో నేత్రములే స్వాతంత్ర్యము వహించి తామే స్వామి నాస్వాదించి తృప్తి నొందినట్లున్నవి. రాముడు వనమునకు పోయిన పిమ్మట శోకాంధుడైన దశరథుడు “రామం మేఽను గతాదృష్టిః” అనుచూ రామునితోనే తన చూపుగూడ వెంటబడిపోయెనని ఆక్రోశించె నట. ఇంద్రియప్రేరకుడైన అత్య కర్తతో అవసరములేకుండా కరణము (సాధనము)

లేన ఇంద్రియములకే భగవత్సౌందర్య ప్రభావముచే తృప్తిసౌందర్య కర్తృత్వము ఆయన పెండుపడిపోగల కర్తృత్వము ఏర్పడినట్లున్నది

(18) అవతారిక : భగవత్సౌందర్యమును దర్శించినపుడు కలిగిన సంతోషాతి రేకముచే ఆనందాశ్రయము ఉప్పొంగుచు తమ చూపులకు అడ్డుగోడలవలె ప్రతి బంధకములేనట్లు ఇందు వాపోవుచున్నాడు.

సా॥ ఇనితిరై త్తివలై మోద వెరియుంకణ్ పరవై మీదే
తనికిడందరకుళైయ్యుం తామరై క్కణ్ణనెమ్మా॥
కనియరుందనై య శెవ్వాయ్ కణ్ణనై క్కండ కణ్ణ్
పనియరుంబు దిరుమాలో ఎళైయ్ గేళై ఉలగత్తిరే!

ప్రతి : ఇనితిరై - సౌంధ్య తరంగములు, తివలై మోద - సన్నని తుంపు రులను విసురుచుండగా, ఎరియుం - ఎగయుచున్న, తణ్ పరవై మీదే - చిల్లని కావేరీ ప్రవాహ మధ్యమున, తనికిడందు - ఏకాంతముగా శయనించి, అరకుళైయ్యుం - లోక రక్షణము చేయుచున్న, తామరై క్కణ్ణ - పద్మపత్రాక్షుడును, ఎమ్మా - మాకు స్వామియును, కనియరుంబు - దొండపండువంటి, శెవ్వాయ్ - ఎరగింపెదవి కలవాడును అగు, కణ్ణనై - కృష్ణరూపమున అవతరించిన శ్రీరంగనాథుని, కండ కణ్ణ్ - సేవించిన నా నేత్రములు, పనియరుంబు - చల్లని ఆనంద బాష్పములను, ఉదిరుం - కార్చుచున్నవి, ఆలో - అయ్యో! ఉలగత్తిరే! లోకులారా! ఎళైయ్ గేళై - ఏమి చేయుదును.

వివరణము : ఈ శ్రీరంగక్షేత్రము పరమాత్మకు ఒక చిన్న ఏకాంతమగు విశ్రాంతి ధామమైనది. ఈ దివ్యస్థలము స్వామికి (ఎయిర్ కూలర్ వలె) పూర్ణసుఖ ప్రసాదమైనది. “ఇని తిరై త్తివలై మోద” ఉభయ కావేరీ మధ్యమున శయనించిన ఆయనకు కావేరీ తరంగములు రెండు ప్రక్కల నుండి చల్లని తుంపురులను విసరు చున్నవి. అలల పరంపరలచే చిమ్మబడిన ఆ తుంపురులు చల్లగా స్వామి శరీరమును తాకుచు సుఖముగా నిదురించుటకై జోకొట్టుచున్నట్లున్నవి. మెల్లగా మృదువుగనే ఆ తుంపురులు వచ్చి తాకుచున్ననూ కుసుమ సుకుమారమైన ఆ శరీరమునకు ఎంతగట్టి దెబ్బతగిలియుండునో యని భావింపచు “మోద” అని ప్రయోగించిరి రాళ్ళతోనో గుదియలతోనో మోదినట్లు ఆ చిన్న తుంపురుల తాకిడికి గూడ తట్టుకొనలేనంత

సుకుమారమైనది దీవ్య మంగళ విగ్రహమని భావము. వెనుక “అరక్కర్ కోనై చెత్త నం శేవకనార్” అనుచోట రాక్షస నాయకుడైన రావణుని వధించిన వీరశ్రీ కలవాడు అని కీర్తించిరి. అది పరోక్షము ఇప్పుడు ప్రత్యక్షముగా సేవించి సౌకుమార్య మును కీర్తించు చున్నారు.

“ఎరియుంతణ్ పరవై మీదే”- “క్షీరసాగర తరంగ శీకరాసార తారకిత చారుమూర్తియే” అన్నట్లు క్షీరసాగర మధ్యమున శయనించినపుడు పొందిన యనుభవమే ఇచట కావేరీ మధ్యమున గూడ స్వామికి కలిగినది. పరవై-అనుపదమునకు సముద్రము అనియే అర్థమైననూ ఇచట జలసమృద్ధిగల కావేరీ మధ్యమున యని సాదృశ్యమును బట్టి (గౌణవృత్తి చేత) అర్థమును గ్రహింపదగును.

“తని కిడందు అరళు శెయ్యుం” తన మనోభావమునెరిగి సేవచేయు నిత్యము క్త వర్గముతో విండిన ఆ పరమపదమును వీడి ఆయన ఈ ఏకాంత స్థలమునకు వచ్చినది లోకుల యోగక్షేమములను అరయుటకే గదా! అయినను ఈ జనులు జ్ఞాత్ర విషయానకులై స్వామి సేవను విడచి తప్పించుకొని తిరుగుచున్నారే! “అరళు శెయ్యుం” అనగా- వశీకరించుకొనుట. ‘ఆహం’ అను భావము పోయి ‘నమః’ అనునట్లు విధేయలనుగా చేసుకొనుట. “తామరై క్కణ్ణకా”- జనులను వశీకరించుకొనుటకు ఆయన వద్దగల గొప్ప సాధనము నేత్ర సౌందర్యమే. అది బ్రహ్మాత్మము వంటిది. ఆ నేత్ర సౌందర్యమును చూచిన వారెవ్వరును ‘దాసోహం’ అనవలసినదే తప్ప వెనుకడుగు వేసిపోలేరు. ‘జితంతే పుండరీకాక్షః!’, ‘రామః కమలపత్రాక్షః సర్వనత్త్వమనోహరః’ ఇత్యాది వాక్యము లిందుకు ప్రమాణములు. సంసారులలో అధమస్థాయికి చెందిన నన్ను గూడ వశపరచుకొన్నది ఈ సౌందర్యమే.

“కనియిరుందనైయ శెవ్వాయ్”- ఆ చూపులతో వశపరచుకున్నవారిని పలుకరించుటకోయన్నట్లు చిరునవ్వుతో కూడిన ఎర్రని దొండపండు వంటి అధరము కలవాడు

“కణ్ణనై క్కండ కణ్ గళ్”- ఈ శ్రీరంగనాథుడు ఆ కృష్ణుడే గదా! కృష్ణావతారమున ద్వాపరయుగమున ఆయన దివ్యమూర్తిని దర్శింపలేక పోయిన తరువాత కాలము వారికి గూడ తన దర్శన భాగ్యము కలిగించుటకే శ్రీరంగనాథుడై ఇచట నిత్యవాస మొనర్చుచున్నాడు. శ్రీవరాళరభట్టరు వారిట్లు ప్రసాదించిరి- “యశోదా దేవి బాలకృష్ణుని శునసును చిన్నబుచ్చకుండుటకై అల్లరితోనే ఆ పిల్లవానిని

పెంచెనుగదా : భక్తుల హృదయములను దోచుకొనెడు శేషశాయయగు శ్రీరంగ నాథుని (మూలమూర్తిని) సేవించినపుడు తొలైలో నిడుగించు ఆ బాలకృష్ణుని దివ్య సౌందర్యమే స్మరణకు వచ్చునట, ఇక అర్చక పరాధీనమై స్నాన-అలంకార-నైవేద్య వీధ్యుత్సవాదులను స్వీకరించుచూ ఆయా మండపములకు త్రిప్పబడుచుండు సంబెరు మాళ్ళను (ఉత్సవమూర్తిని) సేవించినపుడు వశిష్ఠాదీచూర్ణులచే ముగియబడి వినియముతో వారిని అనువర్తించు శ్రీరామచంద్రుని దివ్యసౌందర్యము స్మరణకు వచ్చునట. ఇది భట్టరువారి అనుభవము.

“పనియరుంబు ఉదిరుంతలో” ఇట్లు బాలకృష్ణుని శయన సన్నివేశమును స్మరింపజేయు శ్రీరంగనాథుని శేషశాయమూర్తిని కన్నులారా తృప్తిగా సేవించవలెనని ఆశపడు నాకు సంతోషాతిశయముచే చిల్లని ఆనందబాష్పము నేత్రములలో పొంగి వచ్చుచున్నది. “అహ్లాద శీత నేత్రాంబుః- పులకీకృత గాత్రవాక్” అని చెప్పబడినట్లు చిల్లవి ఆనందాశ్రువులు పులకాంకురములను ఆవిర్భవించుట పరమ సాత్త్వికులగు భక్తులకు సహజమే గదా :

“ఎకశైవగేఁ పావియేనే”- నదీప్రవాహములవలె అవిచ్ఛిన్నముగావచ్చు ఈ కన్నీరు ఆ దుర్లభమగు స్వామిని దర్శింప నీయకుండా అడ్డుపడు చున్నదే ! అయ్యో ! ఏమిచేయుదును ఇది నా పాపమేనా ! అని వాపోవుచున్నారు. స్వామి యొక్క సౌందర్యము అమృతము వలె అతి భోగ్యమై ఆపారమైనది. ఇక నా ఆర్తి “ఇంత కాలమునకు స్వామి లభించెనుగదా” యని హృదయము నుండి కట్టలు తెంచుకొని పొంగి వచ్చుచున్నది, ఇంతకు ముందు అనాది కాలము గడిచినను దర్శింపలేక పోవుటకు నా పూర్వ పాపము హేతువైనది. ఇప్పుడుగూడ ఆ పాపమే కన్నీటి రూపమున అడ్డువచ్చు చున్నట్లున్నది. అని “పావియేనే” అను పదమునకు తాత్పర్యము. ఇంతకు ముందు అనాదిగా అనావృష్టి, ఇప్పుడు ఆతివృష్టి. రెండు దశలలోను వంటలు లేక చెడిపోయినట్లున్నది నా దౌర్భాగ్యము- అని ఈ అవ్వారుల మధురవేదన.

(19) ఆవతారిక . శ్రీరంగనాథుని సేవచే ఒక్క చక్షురింద్రియమేకాదు. అన్ని ఆవయవములతోపాటు నా శరీరమంతయు శిథిలమై పోవుచున్నది- అని ఈ పాశురమున స్వామి యొక్క శయన సన్నివేశమును వర్ణించి తమ పారవశ్యమును తెలుపుచున్నారు.

పా॥ కుడతికై ముడియైవైత్తు కుణతికై పాదం నీట్టి
 వడతికై పిన్నకాట్టి తెఱతికై ఇలంగెనోక్కి
 కడల్నిరక్కడవుకెన్దై అరవణైత్తు యిలుమాకండు
 ఉడలెనక్కరుమాలో! ఎఱకెయ్గే నులగత్తీరే ॥

వర్ణితి : కడల్నిరం - సముద్రమువలె నీలమగు దేహముగల, కడవుకొనెన్దై - సర్వేశ్వరుడగు నాతండ్రి రంగనాథుడు, కుడతికై - పశ్చిమదిక్కునకు, ముడియైవైత్తు (శిరస్సును) కిరీటమునుచాపి, కుణతికై - తూర్పుదిక్కునకు, పాదంనీట్టి - శ్రీపాదములనుచాపి, వడతికై - ఉత్తర దిక్కునకు, పిన్నకాట్టి - పీఠును చూపించి, తెఱతికై - దక్షిణదిక్కున, ఇలంగెనోక్కి - విభీషణుని లంకానగరమును కటాక్షించుచూ అరవు అడై - ఆదిశేషుడను పాన్నుపై, తుయిలుమాకండు - శయనించుచున్న పన్ని వేళమును సేవించి, ఎనక్క - నాయొక్క, ఉడల్ ఉరుగుం - శరీరము శిథిలమైపోవుచున్నది ఆలో - అయ్యో! ఉలగత్తీరే - లోకులారా! ఎఱకెయ్గేఱ - ఏమిచేయుదును.

వివరణము : “కుడతికై” ఇత్యాది తన దివ్యావయవ సౌందర్యమును సేవించి నాలుగు దిక్కులలోనివారు నుజ్జీవించునట్లు శ్రీరంగనాథుడు శయనించు యున్నాడు. భూలోకమును సృష్టించినది పుణ్యపావ మిశ్రముగను పావప్రచురముగను జీవించు మనుష్య తిర్యక్ స్థావరములగు ప్రాణులనివాసము కొరకనియు, ఆకాశ ప్రదేశమును సృష్టించినది పుణ్యశాలులైన దేవతల నివాసముకొరకనియు కొందరు భావించురు. ఇట్లు ఊర్వ - ఆధో దిశలు పోగా మధ్యగానున్న మిగిలిన దిక్కులకు వేరే ప్రయోజనమేదీయు లేదు. వాటిని సృష్టించుట వ్యర్థమేనని ఆకొందరి భావన. ఇపుడట్లుకాదు శ్రీరంగనాథుడు ఇవటికి వేంచేసిన పిదప భూమ్యాకాశములకు మధ్యనున్న ఈ నాలుగు దిక్కులుగూడ భగవత్సేవచే సార్థకమైనవి. ఎట్లనగా, జీవులను దేవ మనుష్యాది రూపమున సృష్టించుట వారికి మోక్షేచ్ఛ కలుగునట్లు చేయుటకొరకును, లోకసృష్టి, వారు నివసించుకొరకును అయినట్లే ఈ నాలుగు దిక్కులను సృష్టించుట గూడ శేషశాయియగు తన నాలుగు ప్రక్కలగల దివ్య శరీర సౌందర్య దర్శనమును వారికి కలిగించి వారిలో లనపై రుచియు, భక్తియు వృద్ధియగునట్లు చేయుటకేనని ఇప్పుడు స్పష్టమైనది. “కుడతికై ముడియైవైత్తు” - పశ్చిమదిక్కునకు తన సర్వలోకాధి పత్యసూచకమగు కిరీటమును ధరించిన శిరస్సును చాచినాడు. ఆ దిక్కుననుండువారికి కిరీట సేవచే పరత్వజ్ఞానము కలుగునని భావించబడెను.

“కుజదీతై పాదంబీట్టి” — సకల లోకముల నుజ్జీవించుటకు ఆశ్రయింపవలగిన శ్రీపాదములను తూర్పు దిక్కున నుండువారికొచ్చె చావినాడు. శ్రీరంగమునకు తూర్పుగానే ఈ విప్రనారాయణు లవతరించిన “మందంగుడి” అనబడు గ్రామము ఉన్నందున తూర్పునకు పాదములను వాచినది తమ కారకేనని వీరి భావన శిరస్సును వాచిన ప్రదేశమగు దుర్యోధన స్థానమున నున్నవారే ఉజ్జీవింపగా పాదములను వాచిన అర్జునస్థానమగు దిక్కులోనున్న నాకు ఉజ్జీవని విషయమున సందేహమేలేదని అభిప్రాయము

“భగవద్రామానుజులకు పరమాచార్యులగు శ్రీ యామునాచార్యులు రంగనాథుని సేవించుటకు వచ్చినపుడు దుర్యోధన స్థానమిదియని చెప్పి స్వామి యొక్క శిరస్సు ప్రక్కకు వచ్చి ఎన్నడును నిలుచువాడుకాదట. పాదముల పక్కనే నిలిచి శ్రీముఖ మందలముచుగూడ సేవించి పోవువారట. మరియు శ్రీరంగ క్షేత్రమునకు తూర్పున వారు వేంచేయని ప్రదేశమే లేదట. కాని పశ్చిమమున (దుర్యోధన స్థానమునకు) గల ప్రదేశములకు వారెప్పుడును వెళ్ళలేదు” అని శ్రీపరాశరభట్టరువారు చెప్పుచుండిరి

“వడదీతై పిన్నకాట్టి” — ఉత్తరదిక్కు ఆర్యభూమి గనుక అచట సంస్కృత భాష మాత్రము వ్యవహారములోనుండి ఆశ్వాసుల దివ్య ద్రవిడ సూక్తులకు ప్రహరము లేనందున ఆ ప్రాంతమువారికి తనవై భక్తిని కలిగించుటకు వృష్ట (వీపు) భాగ శోభను దర్శింపజేయు విధముగా స్వామి శయనించెను. ముందుభాగమునకుంచి వెనుక భాగమున నుండు శరీరశోభయే అతి రమణీయమై యుండునని “పూర్వాంగదధికా పరాంగ కలహం” అను సూక్తి బిట్టి తెలియుచున్నది గదా:

“తెఱదీతై ఇలంగై నోక్కి” — దక్షిణాభిముఖముగా లంకానగరమును కటాక్షించుచున్నట్లుగా శయనించుట లంకాధిపతియగు విభీషణునిపైగల ప్రేమాతిశయ ముచేతనని గ్రహింపదగును. ఇంతకుముందు మూడు దిక్కులలోను ఉన్నవారి అపేక్షను తీర్చుటకై ఆయాదివ్యావయవములను వారికి దర్శింపజేసెను. ఇప్పుడు తన భక్తుడగు విభీషణుని సదా కటాక్షింపవలెనను తన అపేక్షను నెరవేర్చుకొనుటకై దక్షిణాభిముఖ ముగ శయనించుట. “అన్నొడు తెఱదీతై నోక్కిప్పళికొళ్ళుం” అను సూక్తిని బట్టి విభీషణునిపైగల వాత్సల్యముతో దక్షిణ దిక్కును (లంకను) కటాక్షించుచున్నట్లు స్పష్టమేగదా! విభీషణుని దుఃఖమునుబాసి అతనికి రాజ్యమునిచ్చి అతని ఐశ్వర్యాభివృద్ధిని నిత్యము ప్రేమతో చూచుచుండవలెనని స్వామి కోరిక. తల్లి తన పాపకు

పాలిచ్చి ఆ శిశువుయొక్క ముఖ శోభను చూచుచూ సంతోషముగా ఆ వ్యక్తకే వరుండునట్లు.

విభీషణుడు శరణాగతి చేయుటకు వచ్చినపుడు అతనిని స్వీకరింపరాదని వాదించిన సుగ్రీవుడు శ్రీరామునితో “విభీషణుని స్వీకరించినచో నేను నా పరివారము మీకు దూరమై పోవలసివచ్చును” అని తెలిపెను. అప్పుడుపుట్టిన దూడపై గల వాత్సల్యముతో మునుపటి తన దూడలను గూడ కొమ్ములతో పొడిచి తరిమికొట్టు ఆపువలె శ్రీరాముడును “నిన్ను సరివారముగా విడిచిపెట్టవలసివచ్చిననూ సరేగాని విభీషణుని మాత్రము విడువను” అని జవాబు చెప్పెనట. ఆసుగ్రీవుడే రావణుని ఎదిరింపజోయి చివరకు ప్రమాదము నుండి తప్పించుకొని వచ్చినపుడు శ్రీరాముడు “ఎంత వని చేసితివి? నీకు కొద్ది అపాయము జరిగినను నేను భరింపగలనా? అప్పుడు సీతమాత్రము నాకెందులకు?” (త్వయికించిత్ప్రమాపన్నే- కింకార్యం సీతయా మమ) అని తన ఆవేదనను వ్యక్తంచుకొనెను. స్వామికి ఆశ్రితులపైగల వాత్సల్యమపారముగదా!

“కడలోనిర క్కడవుకో ఎందై”- దర్శించువారికి సముద్రమువలె అహోదకరమైన దివ్య శరీరముగల సర్వేశ్వరుడు. సర్వజ్ఞులగు నిత్య సూరులు ఎందరు అనుభవించినను తరగని శరీర సౌందర్యము కలవాడు సంసారినిగు నన్ను వశీకరించుటకై తన సౌందర్యమును సాక్షాత్కరింప జేయుచున్నాడు.

“అరవజై తుయిలుమాకండు”- అదిశేషునిపై ఆయన శయనించి యున్న సన్నివేశమిది. స్వర్ణాభరణములో మరకత మాణిక్యమును పొదిగినట్లున్నది. “ఉడలె నక్కు ఉరుగుం ఆలో”- జడమైన నాశరీరము ఆ శేషశాయి విగ్రహమును చూచిన పిదప శిథిలమై పరవశించు చున్నది. “భగవత్స్వరూపతిరోధాన కరీ” అని శ్రీరామానుజులు గద్యమున తెలిపినట్లు బ్రహ్మజ్ఞానము కలుగకుండ కప్పివుచ్చు నట్టి తమోగుణమయమగు ఈ ప్రాకృత శరీరమే భగవద్దర్శనముచే కలిగిన ప్రహర్షాతిరేకము చేత పరవశమగుచున్నదే. ఇదిమి ఆశ్చర్యము! “ఎన్ శెయ్గేన్ ఉలగత్తీరే” లోకులారా! నన్నేమి చేయమందురు? మీలో నావలె ఈ శరీర తైలియము కలుగ నందున మీరెంతో అదృష్టవంతులు. నాకును మీవలె స్థిరత్వము కలుగుటకు ఉపాయము తెలుపు మన్నట్లు లోకులను అడుగుచున్నాడు. తోటి ఆళ్వారులను ఈ పారవశ్యమును తప్పించు కొనుటకు మార్గమేమని అడిగినను అది చిల్లులువడిన నావతో పగిలిన నావ చేరినట్లే యుండును రోలుపోయి మద్దలతో మొరపెట్టుకున్నట్లుండును.

వారు గూడ నిశ్చే భక్తి భావముచే శిథిల గాత్రులే కదా : ఇక “నీ దర్శనముచే నాకు ఇట్టి స్థితి కలిగినది- స్వామీ ! నివారింపు”మని భగవంతుని ప్రార్థించినచో ఆయన “ఇది నా వృథావమేగదా” యని మరింత దర్పమును కనబరుచును గాని నాకీ అపస్తంభు తొలగించునా ? అని భావించి, ఈ అవ్వాటలు భగవద్దర్శనము చేసినను మార్పు నొందని దృఢవైఖరి గల లోకులనే నాకును అట్టి ఉపాయమేదో తెలుపుమను చున్నారు.

ఈపాకురమునకు మా సంస్కృతానువాద శ్లోకములు -

యుగ్మం : ప్రాచ్యం ప్రసారితపదం, దిశిచ ప్రతీచ్యం
విన్యస్తమౌళి, ధృత పృష్ఠమధోత్తరస్యామ్ ।
లంకాభిముఖ్య మన్మథం ప్రణయాదవాచ్ఛాం
జ్యోతిః ఫణీన్ద్ర శయనే శ్రితయోగ నిద్రమ్ ॥ (1)

ఇన్దాన మర్జవ సవర్ణరుచా నివిష్టం
శ్రీరంగధామని నిలోకితుముత్సుకస్య ।
వై వశ్యమేతి మమ గాత్రమిదం ప్రసహ్య
లోకాః ! కిమస్మి కరవాణి విమూఢ చిత్తః ? (2)

(20) అవతారిక . వీరు అడిగిన ప్రశ్నకు లోకులిచ్చిన సమాధానమేమనగా-
“మావలెనే మీరును భగవంతునిపై వ్యామోహమును వదులుకొని శరీరేంద్రియ పోషణ పరులై లోకిక విషయములపై మనస్సును లగ్నము చేయుడు. అప్పుడు మీకు ఈ అపస్తంభ యుండదు.” ఈ మాటకు సమాధానముగా ఈ పాకురమున వీరు “తత్త్వ జ్ఞానము నొంది అహంకార మమకారములు వదులుకున్న మావంటి వారికి భగవంతుని విడచి దూరముగా పోవుట సాధ్యముకాదు. అని నొక్కి చెప్పుచున్నారు.

పా॥ పాయుసీర్ అరంగం తన్నుక్ పాంబజై పృశ్లి కొండ
మాయనార్ తిరు నన్మారున్ మరకత వురువుం తోకుమ్ ॥
తూయ తామరై క్కణ్ణుళుం తువరితక్ పవళ వాయుం
ఆయశీర్ ముడియుం తేళుం అడియరోర్కగల లామే ॥

ప్రతి . పాయుసీర్ - పర్యవహించు కావేరీ జలముగల, అరంగంతన్నుక్ - శ్రీరంగమునందు, పాంబు అజై - ఆదిశేషుడను పాన్నుపై, పళ్ళికొండ - శయనించి యున్న, మాయనార్ - ఆశ్చర్యకర్త మంతుడగు స్వామియొక్క, తిరునన్మార్వం - లక్ష్మీ శోభి వక్షస్థలము, మరకత పురువు - మరకతమణి వంటి శరీరము, తోకుం - భుజములును, తూయ రామరైక్కణ్ణకుం - శుద్ధమగు తామర రేకులవంటి నేత్రములును, తువర్ ఇతక్ - ఎర్రని అధరమును, పవళవాయం - పగడము వంటి ఎర్రని నోరును, ఆయ శీర్ముడియుం - అనాది సిద్ధమగు శోభగల కిరీటమును, తేకుం - లావణ్యమనబడు తేజస్సును, అడియరోర్కు - స్వరూపము నెరిగిన మావంటి వారికి, అగలలామే ! విడిచిపెట్టుట సాధ్యమా :

వివరణము : “పాయుసీర్ అరంగంతన్నుక్” - నీరు వల్లమెరుగును అన్నట్లు సహజముగనే కావేరీనదికి పల్లవు పొంగితము ఈ శ్రీరంగ క్షేత్రము. నీటికి అడ్డుకట్టనువేసి పై మెట్టభూములకు ఎక్కించనవసరము లేదని భావము. మరియు నిర్మలమైనది ఈ ప్రవాహము “రమణీయం ప్రసన్నాంబు- సస్యనుష్యమనో యథా” అని స్వప్నమగు పంపాజలమునకు ఉత్తమ పురుషుల నిర్మల మనస్సు ఉపమానముగా చెప్పబడినది. కాని ఈ కావేరీజలము “ఉపమానస్యాపి ప్రత్యుపమానం” అన్నట్లు ఆ సత్పురుషుల మనస్సులకు గూడ ఉపమాన మనదగినంత స్వచ్ఛమైనది. అట్టి కావేరీజలముతో ఉభయ పార్శ్వములలో పరివేష్టితమైనది శ్రీరంగక్షేత్రము.

“పాంబుఅజై పళ్ళికొండమాయనార్” - ఆనదీజలముయొక్క తాకిడి రేకుండుటతై పరుచుకొన్న పరువువలె ఆదిశేషుని కోమల శరీరము అమరియున్నది. వెళ్ళై వెళ్ళైకా మేల్ ఒరుపాంబై మెత్తైయాగ విరిత్తు ఏత్తి” అని శ్రీవిష్ణుచిత్తమునీంద్రులు గూడ ఇట్లే ఈ సన్నివేశమును తమ ప్రబంధమున ప్రసాదించియున్నారు గదా! దానిపై యోగవిద్రలో సుఖశయనము కలిగియున్న అముఖ సౌందర్యము అచ్చర్యా వహమైనది. ఇవట మాయాశబ్దము ఆశ్చర్యార్థకము “స మయాబోధితః సమ్యక్ సుఖసుప్తః పరంతపః” అని శ్రీరామాయణమున తన తొడపై తలనుంచుకొని సుఖ శయనములోనున్న శ్రీరాముని పరసన్న ముఖ శోభను సీతిమ్యువారు “శ్రీమాణ్” అను పదముతో వివరించియున్నదిగదా! సుఖనిద్రితుడైన బాలరాముని ముఖసౌందర్యమును కన్నులార ఆస్వాదించిన విశ్వామిత్రుడు “ఈ అందగానినికన్న కౌసల్య ఎంత తపముచేసినో” యన్నట్లు ‘కౌసల్యా సుప్రజాః రామ’ అని నోరార కీర్తిం చెనుట ప్రసిద్ధమేగదా! “ఏరార్ కోలంతిగళ్ళ క్కిడందామ్” అనియు “అనైయిల్

కిడస్త కిడక్కై క్కండు ఇడప్పైత్తి లేక" అనియు చిక్కన ఆశ్వాసమును మదగజము వలె రివిగా సుఖనిద్ర నొందియన్న భగవంతుని దివ్య సౌందర్యమును ఉగ్గడించి యున్నారు

“తిరునన్మార్క్కం” విత్యవాసము చేయుచున్న లక్ష్మీదేవియొక్క శ్రీపాద లాజెరసముచే శోభితమగు వక్షస్థలము మరియునది ఆమెకు విహారదోలికయగు (దోలా తే వసమాలయా హరిభుజే) వైజయంతీమాలచే విభూషిత మైనది ఆ లక్ష్మీదేవియు ‘క్షణమైనను దీనిని విడిచియుండలేను’ అని భావించునంతటి సౌకుమార్య వైశాల్య సౌగంధ్యాదులతో నొప్పునది స్వామి వక్షస్థలము. “అకలకిల్లేక ఇరైయుం ఎన్ఱు అలర్ మేల్ మంగైయురై మార్పాః” అని శ్రీ శరకోప మనీష్ఠుల సూక్తి యివట అనుసంధేయము.

“మరకత వురువుంతోకుం” చూపరుల నేత్రములకు చల్లదనముచ్చు మరకత మణి వంటి దేహకాంతియు గుండ్రని పొడవైన భుజముదాను. “తూయ తామరై క్కణ్ణకుం”- పరికుద్దమగు తామర రేకులవంటి నేత్రములును. అనుకూలరు ప్రతికూలరు అను తారలమ్యము లేక నందరిని సౌహృద్ధ్యముతో కటాక్షించునవి. “దేవానాం దానవా నాంచ సామాన్య ముదైవతమ్” అని జితన్తాస్తోత్రమున కీర్తింపబడినట్లు దేవతలకు రాక్షసులకును పరమాత్మ సమానముగనే అనుగ్రహకుడైనను రాక్షసులపై ఆయనుగ్రహము పని చేయక పోవుట ఆయన దోషము కాదు. వారిలోగల స్వభావదోషమే వెన్నెల అందరికిని చల్లనిదే అయినను పద్మమున ముకుళించుకు పోవుట వాటి లోపమేగదా. ఎరువు-చల్లదనము- సౌగంధ్యము ఈ గుణములను బట్టి నేత్రములకు పద్మము లావహాసము లైనను భక్తులపై వర్షించు దయారసము అపద్మ పత్రములలో లేదు “కువరితల్ వవళవాయం” ఎర్రని ఆధరము మరియు చిరునవ్వును వెలార్పు. దంతములతో కూడిన ముఖము ఆశ్రితులను దుఃఖములను తీర్చి ఓదార్చునట్లున్నవి. “అవాకీ అనాదరః” అని శ్రుతి చెప్పినట్లు పరమపదమున గంభీరముద్రను దాల్చి యుండు స్వామి ఇవట భక్తులకు దివ్యమంగళ విగ్రహ సాక్షాత్కారమునిచ్చి వారి పూర్వాపరాధ భయమును తీర్చి విధముగా చిరునవ్వుతో క్షమా గుణమును ఆవిష్కరించు చున్నట్లున్నది “ఆయశీర్ ముడియుం” అనాది సిద్ధమగు సర్వలోకాధిపత్యమును సూచించు సువర్ణ కిరీటము. ఇట్లు ఇంతవరకు చెప్పబడిన ఒక్కొక్క అవయవ శోభయే దృష్టిచిత్తావహరియై యున్నది “తేకుం” ఇది లావణ్య మనబడు సమగ్ర సముదాయశోభ.

“అదియోయ్య అగలలామే”- “అయన నా స్వామి- నేను దానుడను” అను వరమార్థజ్ఞానము కలిగిన నావంటి వారికి అంగ ప్రత్యంగ సంపూర్ణానుభవము కలిగిన పిదప ఆ భోగ్యతను విడుచుటకు సాధ్యమగునా? నేను నాది- అను అహంకార చురుకారములు సాంసారిక విషయములపై నాటుకొనియున్న మీ వంటి వారికి దీనిని విడిచి పోవుట సాధ్యముకాని నాకు సర్వస్వమైన ఈ రంగనాధుని దర్శనమును విడచి నేను జీవించ జాలనని సారాంశము.

(21) అవతారిక . శేషశాయిమూర్తి విదర్శించినపుడు నా దేహము పట్టుతప్పి వరవళమగుచున్నదనియు, అందులకై దర్శించుటనే పూర్తిగా మానుకొందమన్నచో అది నాకు అసలే సాధ్యముకాదనియు, ఈ ఆశ్వాసులు విచారించుచుండగా- వీరి మనస్సులో “పరిమితముగా కొన్ని వేళలలోనే దర్శించుచుండినచో సరిపోవునుగదా” యని ఒక ఊహతట్టినది. కాని ఈ ఊహయు సరికాదని మరల తామే తమ మనస్సును గూర్చి సమాధానవరచుకొనుచున్నారు. అవిచ్ఛిన్నముగా రెప్పపాటు లేకుండా సేవించి ఉజ్జీవించవలసిన విషయమును పరిమితకాలములో దర్శించుట యనగా- అనాది కాలముగా ఈ దర్శనమునకు నోచుకోలేని దౌర్భాగ్యముతో సమానముగదా- అని వీరు తమ మనస్సులో ఈ పాశురమున చెప్పుకున్న సమాధానము.

పా॥ పణివినాల్ మనమదొడ్డి ప్పవళవాయ రంగనార్కు
 తుణివినాల్ వాళ్ళమాట్టాతొల్లె నెంజే ! నీశొల్లామ్ .
 అణియినార్ శెంబొనాయ వరువరై యనయకోయిల్
 మణియనార్ కిడందవాత్తై మనత్తినాల్ నినై క్కలామే !

ప్రతి : పవళవామ్- పగడమువలె ఎర్రని అధరముగల, అరంగనార్కు- శ్రీరంగనాధునికి, మనమదు- చిత్తవృత్తిని పణివినాల్ ఒడ్డి- కైంకర్యమునందు లగించజేసి, తుణివినాల్- విశ్వాసముతో, వాళ్ళమాట్టా- (ఇంతకాలముగా) ఉజ్జీవించ లేకపోయిన తొల్లె నెంజే ! చిరకాలముగా నన్ను అనువర్తించియున్న ఓ మనసా! నీ శొల్లామ్- నీవే ఈ సంగతిని (సాధ్యమేనా) చెప్పుము. అణియినార్- పొందర్యముతో అలరారుచున్న, శెంబొనాయ ఎర్రని సువర్ణ మయమైన, వరువరై యనయ- మేరు వర్ణతమ వంటి. కోయిల్- శ్రీరంగమునందు, మణియనార్- ఇంద్రసీలమణి వలెనున్న స్వామి, కిడంద వాత్తై- శయనించియున్న సన్నివేశమును, మనత్తినాల్- మనస్సుతో, నినై క్కలామే ! పరిచ్ఛేదించి అనుభవించదగునా (తగదుఅనియర్థము)

వివరణము : “పటి వినార్ మనసు దొడ్డి” - ఇతర విషయములపై వ్యామోహముతో చిక్కుకొనియున్న మనోవాపారమును అట్టి నుండి మరిల్పి భగవత్కైంకర్యముపై ఇష్టపడునట్లు గట్టి ప్రయత్నము చేయుటయే ఈ జీవుని ప్రధానకర్తవ్యము. దేవతాంతరములకు గాని రాజుల వంటి అధికారులకుగాని సేవలు చేసినను వారు పూర్ణముగా దయనుచూపి అభిముఖులగుట సంభవోన్నదమే. వారొకవేళ దయాజీలురే యైనను కోరిన ఫలితము నిచ్చుట పూర్తిగా అసంభవము. ఇక భగవంతుని సంగతి యన్ననో అట్లు కాదు. “ననమేయం” అన్న రావణునివలె వ్యతిరేకించకుండినంత మాత్రముననే ఆయన అనుగ్రహింపగలడు. జీవవర్గమునంతయు తన కభిముఖముగ తిప్పుకొనుటకై సృష్ట్యాది వ్యాపారములను అవతారములను చేయుచున్న ఆ స్వామికి వీడు అనుకూలతను ప్రదర్శించినంత మాత్రము చాలు. దయతో ఫలమునిచ్చువాడు ఆయనయే గాని. వీనిలోగల జ్ఞాన వైరాగ్యాదులో వీడుచేయు ప్రణామ-అంజలి బంధాదులోకావు. ఇతనిలో నుండవలసిన ఈ గుణములు విసేత వ్యవహారములను తనపై ఆయనకు దయయేర్పడుటకు మాత్రమే కారణములు. “ఫలమత ఉపపత్తేః” అను బ్రహ్మసూత్రము- ‘సాక్షాత్ ఫలప్రదాత ఈశ్వరుడే. యజ్ఞాది కర్మలు ఏవియు కావు. అవి ఈశ్వరుని మనస్సు ప్రసన్నమగుటకు మాత్రమే కారణము’ అని స్పష్టముగా తెలుపుచున్నది. అది యెట్లనగా- తనవద్దకు వచ్చు యాచకుడు చేయి జాచగా దానము చేయలేని వ్యక్తికి అది కోవహేతువగును. అచట చేసిన యాచన ఫలితము నివ్వలేదు. పైగా ఒకటికి రెండు సార్లు దీనముగా యాచించుటతో ‘ఈ యాచకుడు నన్నవమానించుచున్నా’డని ఆ యజ్ఞునికి ఆగ్రహము హెచ్చును. ఇక భగవంతునికి అంజలినిచేసినపుడు ‘అంజలిః పరమాముద్రా-క్షిప్రం దేవ ప్రసాదినీ’ అను ప్రమాణమును బట్టి అది ఆయన హృదయములో ప్రసాద గుణమును కలిగించునని తెలియుచునేయున్నది. ‘ధాతుః ప్రసాదాత్’ ఇత్యాది శ్రుతిగూడ భగవంతుని ప్రసాదగుణమే ఫలప్రదమనుచున్నది.

శ్రీ యామునాచార్యులవారును తమ స్తోత్రరత్నమున-

శ్లో॥ త్వదంఘ్రిముద్దిశ్య తదాపి కేన చిత్
యథా తథావాపి సకృత్ కృతోంజలిః ।
తదైవ ముష్ణాత్కరుణాన్యశేషతః
కరుణి పుష్టాతి నజాతు హీయతే ॥

అను శ్లోకములో అంజలి వై భవము నుగ్గడించిరి. భగవత్పదారవిందము నుద్దేశించి ఎప్పుడైనను ఎవడైనను ఏవిధముగనైనను ఒక్కసారి అంజలిని జోడించినచో, అది వెంటనే సర్వానర్థములను నివారించి అనేక కుభములను పరిపోషించును. ఉత్తరొత్తరకుభవృద్ధి హేతువేగాని ఎన్నటికిని తరిగిపోదునుమా ! అని శ్లోకార్థము.

ద్రవిడ వ్యాఖ్యానము నందు శ్రీ పెరియవాచ్చాప్పిళ్లై అను ఆచార్యులవారు శ్రీవైష్ణవ సంప్రదాయ సారార్థ సర్వస్వముగా ఈ సందర్భమున తేల్చిన సిద్ధాంత మేమనగా- జీవునిలో పూర్వపు నాస్తిక్యబుద్ధియు భగవదవ్యతిరేక భావము గూడ పోయి అనుకూల్య సంకల్పము ఉండిన చాలును. నిరపేక్ష రక్షకుడగు భగవంతుని కృప తప్ప మరేదియు ఫలము వివ్వజాలదు. ఈ పాశురమున గల 'ఓష్టి' అను పదము ఈ ప్రధాన విషయమును బోధించు చున్నది సమ్మతించుట అని ఆ పదమున కర్థము. భగవంతుని స్వామిత్వమును తన దాస్యమును సూచించునట్లుగా అంజలిని చేసినను ఆయన వకుడగునని భావము

“పవళవామే అరంగనార్కు”- ఆయంజలి మాత్రముచేతనే మనస్సు కరిగి పూర్వావచారములన్నిటిని క్షమించితిన్నట్లు చిరునవ్వుతో స్వామి ఓదార్పును ప్రకటించుచున్నాడని ప్రవాళమువంటి అధరము సూచించుచున్నది

“తుణివిసార్ వాళమాట్టా”- తుణిపు అనగా విశ్వాసము శ్రీరంగనాధుని తేజోమయ మధుర సౌందర్యమే “ఈయన సర్వస్వామి”యను విశ్వాసమును ప్రేక్షకులకు కలిగించుచున్నది. ఆపైన “ఈ స్వామికే నేను సేవను చేయుదును” అను దాస్య భావమునుగూడ పుట్టించుచున్నది. భగవదనుభవమును పొందుటకు స్థిరవిశ్వాసరూప మగు ఆయానుకూల్య సంకల్పమే అత్యావశ్యకము నుమా! ఈ విషయమున తన ఆచార్యుడగు వేదవ్యాసునికంటెగూడ సంపూర్ణావగాహన కలిగిన జనకుడు భగవత్ప్రార్థి ప్తికి అమోఘ సాధనము అనుకూల్య సూచకమగు మహావిశ్వాస రూపస్థిరసంకల్పమే నని ఉపదేశించుచూ ఇట్లు వివరించెను. “వ్యవసాయాదృతే బ్రహ్మ- నాసాదయతి తత్సరమ్”- వ్యవసాయమనగా- ఆ స్థిరసంకల్పమే.

“కొల్లె నెంజే! నీకొల్లామ్”- గడచిపోయిన అనాదికాలములో అట్టి భగవదనుకూల్య సంకల్పములేక ఉజ్జీవించలేని ఓ మనసా! ఇప్పుడైనను లభించిన ఈ నదవకాళమును పూర్తిగా వినియోగించుకొని సౌందర్యరాయిగు ఈ రంగనాథమూర్తిని నిరంతరముభవము చేయవద్దా! నీవే చెప్పుము. “అణియనార్ కెంబొనాయ....”

ఇత్యాది. నిరతిశయ సౌందర్యము కలిగి బంగారపు కొండయగు మహామేరువువలె శోభించునది శ్రీరంగనగరము. మేరువువలె సర్వాదారమై సుస్థిరమై స్వర్ణతేజోవిరాజమానమైనది గనుక దానితో శ్రీరంగమునకు సామ్యము తెలుపబడినది. ఇందులో అది శేషునిపై శయించియున్న మరకతచుజీనీల విగ్రహమైన స్వామి పెద్ద బంగారపుటాభరణములో పొదగబడి అందముగా అమరియున్న నీలరత్నమువలె శోభించుచున్నాడు. యోగవిద్రాచిత సువ్రసన్న ముఖారవిందముతో దర్శనమిచ్చుచున్న ఈ మూర్తిని ఒక్కసారి దర్శించినచో ఇక చాలుననిపించునా? విడిచిపోవలెనని బుద్ధి పుట్టినా? “నదావశ్యంతి” అన్నట్లు నిరంతరానుభవముచేయు నిత్యసూరులకే తనివి తీరని “ఆరావముడు” అన్నట్లు ఆపర్యాప్తామృతమగు దీనిని ఎప్పుడో ఒకసారి పరిమితముగా అనుభవించిన చాలుననుట ఎట్లు సంభవము? భగవంతుని జ్ఞానసందాత్య స్వరూపమునో దివ్యకిల్యాణగుణములనో కొంత కొంత పరిమితముగా అనుభవించవచ్చునేమోగాని ఈ దివ్యసౌందర్యమును మాత్రము రుచి యెరిగినవాడెవ్వడును పరిచ్ఛేదించి యనుభవింపజాలడు. ఓ మనసా! అంతఃకరణమైన నీవేగదా అనుభవమునకు ముఖ్య సాధనము. నీవుగాక మరొక సాధనమేదై ననుండినచో అది పరిమితానుభవమునకు ఉపయోగపడునేమో! కాని అట్టిది గగనారవిందమేగదాయని భావము.

(22) అవతారిక . తిరిగి ఆ మనస్సును గూర్చియే ఈ పాశురముగూడ వ్రాయబడినది. “పరిమితముగా మనస్సుతో ననుభవించుటకు సాధ్యముకాని పక్షమున ఆపనిని వదలిపెట్టి. కేవలము వాగింద్రియముతోనే (మనస్సహాయము అవసరము లేకుండా) పంకీర్తనము చేయుడు- చాలును.” అని తమ మనస్సే సలహానివ్వగా, “ఓ మనసా అది నీ ఆజ్ఞానమే సుమా” యని ఆక్షేపించుచున్నారు. ఎందుకనగా- “మనః పూర్వో వాగుత్తరః” అనియు “యద్ది మనసా ద్యాయతి తద్వాచా వదతి” యనియు శ్రుతులలో చెప్పబడినట్లు ముందు మనస్సు తలంచిన దానినేగదా పదప వాగింద్రియము కీర్తించునది. మనస్సులేనిచో వాగింద్రియ ప్రేరణము జరుగునా? ఇది నీకు తెలియని విషయమా? అని ప్రశ్నించుచున్నారు. మరియు లౌకిక విషయములనెన్నింటినో మనము నోటితో చెప్పుకొనుచున్నాముగదా! అట్లే భగవంతుని గూర్చియు చెప్పుకొనవచ్చునే అన్నచో, ఔను అవి పరిమిత వదార్థములు. వాటి స్వరూపమో గుణములో పరిమితములు. భగవత్తత్వము అట్లుగాక అపరిమితము, అనన్తము. కనుక అది వాగింద్రియముచే ఇట్టిదని కీర్తింపబడదు. అయితే- “సాక్షిహ్య. యా హరిం స్త్రీతి” అన్న సూక్తి వ్యర్థమేనా? భగవంతుని కీర్తించిన నాలుకయే నాలుక- అని చెప్పుట ఎందు

లకు? అనంతమైన బ్రహ్మమును కీర్తించుటయే సాధ్యముకాదు గనుక మానుకొనవలెనా? అనిగూడ శంకింపవచ్చును. ఆ శంకినుగూడ ఇందులో తీర్చుచున్నారు.

పా॥ పేశితే పేశలల్లాల్ పెరుమై యొస్తుణరలాగాదు
అశత్తార్ తంగళ్ళల్లాల్ అరియలావానుమల్ల
మాశత్తార్ మనత్తుళానై వణంగి నామిరుప్పదల్లాల్
పేశత్తానావదుండో పేదై నెంజే! నీ శొల్లాయ్ ॥

ప్రతి : పేతై నెంజే-అజ్ఞానము గల ఓ మనసా, పేశితే - వేదములు వైదిక పురుషులు చెప్పినదానినే, పేశలల్లాల్ - చెప్పుట తప్ప, పెరుమై - భగవద్వైభవము, బండ్లు - కొద్దిభాగము గూడ, ఉణరలాగాదు - తెలిసికొనుటకు సాధ్యముగాదు, అశత్తార్ తంగళ్ళకు అల్లాల్ - అహంకారాది దోష విహీనులైన వారికి తప్ప, అరియలా వానుం అల్లాల్ - (ఇతరులకు) తెలుసుకొనుటకు సాధ్యపడువాడుకాదు. మాకు అత్తార్ మనత్తుళానై - విష్కపట స్వభావముగల వారి మనస్సులలో నివసించు ఆ స్వామిని వణంగి - నేవించి, నాం ఇరుప్ప దాగిల్ - మనము జీవయాత్రను గడుపుటయే దప్ప పేశత్తా నావదుండో - ఏదో చెప్పి యేమి ప్రయోజనము? నీ శొల్లాయ్ - నీవే చెప్పము.

వివరణము పూర్వము వేదమో వేదార్థమునెరిగిన మహానుభావులో చెప్పినదానినే మనము గూడ పిష్టపేషణముగా చెప్పినట్లగునుగాని నిజముగా ఆ బ్రహ్మ తత్త్వమునకు తిగిన విధముగా శబ్దప్రయోగమునుచేసి కొత్త అంశమును చెప్పగలమా? ఆ వేదాదులలో చెప్పబడిన రీతిగనే ఎవరైనను చెప్పుచుండుదు 'నీలతోయద మధ్యస్థా విద్యుల్లేఖేవ భాస్వరా' అని క్రుతి చెప్పినది. 'నీలముండ మిన్నన్న మేని' ఇది ఆళ్వారులసూక్తి. విద్యుల్లేఖా పరివృత నీలమేఘ శ్యామల దివ్యదేహుడని రెంటికివి ఒకే అర్థము. 'హిరణ్మయః పురుషః - 'రుక్మాభం' అని శ్రుతి. "కుట్టురైత్త న్నా పొన్ను ఉన్ తిరుమేని యొగి యొవ్వాదూ' అని ఆళ్వారుల సూక్తి. అగ్ని సంతప్తమైన బంగారము వంటి మేను కలవాడనియే ఆ రెండు ప్రమాణముల కర్థము. వాస్తవమునకు ఆ నీలమేఘమో కాచిన యీ బంగారమో భగవన్మూర్తికి సరియగు సువమానముకావు. అయినప్పుడు ఈ ప్రాకృత వదార్థములను అప్రాకృత భగవద్విగ్రహమునకు ఉపమానముగా చెప్పుట యెందులకు? అని సందేహింప వచ్చును అతీంద్రియమగు దానిని తెలిసికొనుటకు ఒక ఉపమాన వదార్థమును విదర్శనముగా చూపియే వివరింపవలసి యున్నందున "ఆ మేఘాదులవంటి వాడు" అని చెప్పబడెను గాని అంతమాత్రముచే ఆయన స్వరూ

పము పూర్తిగా వివరింపబడదు. లేక- 'యతో' వాచోనివర్తంతే అప్రాప్యమనసా సహ' అని వేదము పరబ్రహ్మమును వాక్కులకు మనస్సునకు అందని వాడని చెప్పినట్లే మనమును వాఙ్మనస్సుల కతీతుడని చెప్పబడిన తప్ప మరేము చెప్పగలము? అని గూడ అర్థము చెప్పవచ్చును. అట్లే చెప్పవలెనన్నచో- 'పెరుమై ఒండు ఉణలా గాదు' ఫలానా వస్తువువంటిది అని నిష్కర్షించి చెప్పబడిన (పరిచ్ఛేదించుటకు) ఈ బ్రహ్మముతో సదృశమైన దృష్టాంత వస్తువేదీయు లేడు. కనుక మన మనోవాక్కుల కందనిది యని మాత్రమే చెప్పవలసియుండునని భావము. కేవలము లౌకిక పదార్థములనే వర్ణించినపుడు ప్రసిద్ధమైన చంద్రపద్మాద్భుతపూనములు అధిక గుణములై ఉపమేయము అంతకంటె కొంచెము తక్కువయై ఉండును. 'అధికగుణ ముపమానం న్యూన గుణ ముపమేయం' అని సామాన్యముగా అలంకార శాస్త్రకారులు చెప్పచుండురు. కాని పరమాత్మ విషయమున ఉపమేయమగు ఆయనయే అత్యధిక గుణశాలియై ఉపమాన మనవగిన వస్తువులు అత్యల్ప గుణవంతములై యుండును కాబట్టి వాటితో పరమాత్మకు ఏకదేశ సామ్యమే గాని పూర్తిసామ్యము లేనందున 'ఆయన అట్టివాడని, 'ఇట్టివాడని' పరిచ్ఛేదంపరాదని, అప్రమేయములగు స్వరూప-రూప-గుణ-విభూతులు కలవాడని ఇంత మాత్రము చెప్పదగును.

అయితే ఎవరికినీ తెలియరానిదేనా బ్రహ్మము అన్నచో- అట్లుకాదు. "అకు ఆత్మార్ తజ్గర్హ అల్లాల్ అరియలావాసుమల్లా"- అకు అన్నను, మాకు అన్నను, దోషము అని యర్థము. మనస్సునందు కల్మషములేనివారికి తప్ప ఇతరులకు తెలిసికొనసాధ్యముకానిది బ్రహ్మతత్త్వమని యర్థము. ఆ దోషమేదియనగా- "నేను కర్మజ్ఞాన భక్త్యాదులతో సాధించి తెలుసుకోగలనని" అహంకారముతో ఉపాయాంతరములను సాధనముగాగొనుట. భగవంతునికి పూర్తిగా పరతంత్రుడైన తాను అట్లహంకారముతో స్వతంత్రించుట తన స్వరూపమునకు విరుద్ధమే గదా! "యమే వై షవృణుతే- తేన లభ్యః" అని కృతి ఖండితముగా చెప్పినట్లు ఎవనికి ఆయన తన సాక్షాత్కారమిచ్చి అనుగ్రహింపదలంచునో అతనికి మాత్రమే సంపూర్ణముగా బ్రహ్మతత్త్వము నెరుంగుటకు సాధ్యమగునని భావించవలెను. కనుక ఆయనను తెలిసికొని మనముజ్ఞీంచుటకు "స్వామీ! నీవే తప్ప నాకు ఉపాయాంతరములేదు" అని ఆయనపై భారముంచి "సర్వధర్మాః సరిత్యజ్యః" అన్నట్లు ఉపాయాంతరములను త్యాగము చేసి నిర్భర విశ్వాసము కలవారే "అకుఆత్మార్"- అనగా వ్రసన్నులు. "త్యమేవో పాయ భూతోమే- భవ ఇతి ప్రార్థనామతిః శరణాగతిః" అనిగదా శాస్త్రము శరణాగతి లక్షణమును నిష్కర్షించినది. ఇతరోపాయములనదగు ఆ కర్మ జ్ఞానాదులుగూడ

నేరుగా ఫలప్రదములు కావు. స్వామి వ్యసన్నుడుకానిచో అవి ఫలితము నివ్వజాలవు. దయాశాలియగు ఆయనయే ఫలప్రదాత. అని స్పష్టముగా వెనుకనే నిరూపించితిమిగదా:

“మాకు అత్తార్ మనత్తుకానై” — ఇక్కడ మాకు అన్నను దోషమే ఉత్తమ భక్తులలో ఉండకూడని మరొక దోషమిది. కొందరు భగవంతుని సేవించిగూడ లౌకిక క్షుద్రఫలములనే ఐశ్వర్యాదులనే అపేక్షింతురు. వారి చృష్టి పూర్తిగా కోరిన ఫలితముపైననే. అది లభింపగనే ఆయనను విడిచిపోవుదురు. “ఆయనయే నాకు ప్రాప్త్యము, సర్వస్వము, ఆయన సేవ తప్ప మరేదియు నాకు వద్దు” అని భావింపదు. ఇట్టి ఫలాంతరాధిలాషలేనివారే ఉత్తమ భక్తులు. “ఉనక్కే నాం ఆళ్ళెమ్మోం- మత్తై నం కామంగళ్ మాత్తు” అని శ్రీగోదాదేవి వ్రతము నాచరించి “నీ సేవ లభించుటయే మాకు ప్రధానఫలము మా మనస్సులలో ఇతర ఫలాపేక్ష అసలే కలుగకుండ చేయుము” అని ప్రార్థించెనుగదా. అట్టి వారి మనస్సులలోనే ఆ స్వామి నిత్య వాసము చేసియుండునట ఇట్టి భక్తుల హృదయములే ఆయనకు అంతరంగ భవనములు. అనందప్రదములు. ఇతరస్థలములన్నియు ఆయనకు వనవాసము అగ్నిమధ్య వాసమువంటివేనట. జలచరమైన మత్స్యము జలమును విడచి జీవించలేనట్లు ఆయనయు భక్తుల హృదయమును విడచినచో భరింపలేదట. “శ్రీరంగం కరిశైలం అం జనగిరిం ఇత్యాది దివ్య క్షేత్రములలో ఆయన లేదా; అందులేమో, ఉన్నాడు” “పరి శుద్ధమనస్కులైన భక్తులైనవైననూ నన్ను సేవించి తమ హృదయములలో నాకు చోటు ఇవ్వకపోదురా” యని ప్రతీక్ష సేయుచూ అచటనుండునట. అంతే ఈ సంగతినే స్పష్టముగా శ్రీభక్తిసారమునీంద్రులు తమ తిరుచ్చంద విరుత్తమను ప్రబంధమున ౧4 పాశురమున “నిన్దదెన్దై యూరగత్తు ఇరున్దదెన్దై పాడగత్తు- అన్దు వెఁకత్తై క్కిడందడు, ఎన్నిలాదమున్నెలాం” అని నిరూపించియున్నారు. “స్వామి నా హృదయములో చేరియుండుటకు పూర్వము ఆ ఉరగ క్షేత్రమునను పాండవ క్షేత్రమునను తిరువెంకా అనబడు వేగవతీ క్షేత్రమునను ఉండెను. ఇప్పుడు ఇక నా హృదయములో పీఠ ప్రతిష్ఠను పొందియున్నాడు” అని ఆ పాశురమునకు భావము. “వజంగి నాం ఇరుప్పదల్లార్”.... ఇత్యాది. అశ్రితులపై విడువలేనంతటి వాత్సల్యముగల ఆ స్వామిని మనము సమస్కారపూర్వకముగా సేవించుచుండుట తప్ప మరేమి చేయగలము? ఇతరాల్ని విషయములగూర్చి చెప్పినట్లే ఈ భగవద్విషయమును గూడ చెప్పవచ్చుననుచుంటేమో, కాని అజ్ఞానియగు నీకు ఈహించుటకే సాధ్యము కానపుడు నోటితో కీర్తించుటకెట్లుసాధ్యమో నీవే చెప్పుము. అని తమ మనస్సు గూర్చి ప్రబోధించిరి.

(23) అవతారిక : మనస్సుతో అనుభవించుటకుగాని వాక్కుతో కీర్తింపు టకుగాని నాకు సాధ్యము కాకున్న దనుచుంటిరే ! అయినచో అట్టి భగవంతుని మీరు పూర్తిగా మరచిపొందు. ఇక మీకు ఏబాధయు నుండదు. అవి కొందరు మూచింపగా సర్వలోక విలక్షణమగు శ్రీరంగనాథుని ఆశయన సౌందర్యమును ఒకసారి దర్శించిన పిదప ఇక మరచుట సంభవమా ? అవి ఈ పాశురమున ఎదురు ప్రశ్నను వేయు చున్నారు.

పా॥ కంగైయిల్ పునిదమాయ కావిరి నడువు పాట్లు
 పొంగునీర్ పరందు పాయుం పూంపొళిలరంగంతన్నుళ్ !
 ఎంగణ్ మాలిరై వనీశన్ కిండందదోర్ కిడక్కైక్కండుం
 ఎంగనం మరందువాళ్గేన్ ఏళై యేనేళై యేనే ॥

ప్రతి : కంగైయిల్ - గంగానది కన్నను, పునిదమాయ - అతివచిత్రమగు, కావిరి నడువు పాట్లు - ఉభయ కావేరులకు మధ్యమున, పొంగునీర్ - పొంగుచూ పచ్చు నీరు, పరందు పాయుం - విస్తారముగా ప్రవహించు నటువంటి, పూంపొళిల్ - పుష్పోద్భాసములతో కూడిన, అరంగం తన్నుళ్ - శ్రీరంగ నగరమందు, ఎంగణ్మూల్ - మూపై వ్యామోహము కలవాడును, ఇరైవన్ - సర్వజగత్ప్రభువును, ఈశన్ - నియామకుడును అగుస్వామి కిడందదు - నిదురించియుండు, ఓర్ కిడక్కైక్కండు - శయన సన్నివేశమును సేవించి, ఏళైయేన్ ఏళైయేన్ - విక్రీలి పిచ్చివాడనగు నేను, ఎంగనం మరందు వాళ్గేన్ - ఎట్లు మరచిపోయి జీవించగలను.

వివరణము : “కంగైయిల్ పునిదమాయ కావిరి” - చూడముచ్చటగా నున్న పరివాహ రామణీయకతను బట్టి జలమాధుర్యమును బట్టి మాత్రమే గాక పవిత్రతలో గూడ గంగానదిని మించినది ఈ కావేరీనది.

“గంగా సామ్యం పురా ప్రాప్తా - దేవ దేవ ప్రసాదతః ।
 రంగావతరణాదూర్ధ్వం - అధిక్యం చాప్యవాప సా” ॥

అను ప్రమాణమునుబట్టి ఈ విషయము స్పష్టము. గంగకు భగవత్పాదసంబంధము చేతనే పవిత్రత కలదు. తనలోని అపవిత్రతను పోగొట్టుకొనుటకై రుద్రుడు దానిని శిరసావహించెనని “పావనార్థం జటామధ్యే - దధార శిరసా హరః” అను పౌరాణిక

వాక్యమునుబట్టి తెలియుచున్నది మధుసూదన సరస్వతియను అద్వైత మహాపండితుడు తన అనందమందాకినీ స్తోత్రమున “యత్పాదాంబు నిధాయ మూర్ధని చితావాసః శివత్వం హతాత్ - ప్రాప్తః ...” అని వర్ణించెను. శ్మశానవాసముచే తనకు ఏర్పడిన ఆపవిత్రతను తొలగించుకొనుటకై విష్ణుపాదోద్భవయగు గంగను శిరస్సుపై ధరించెనట. కాని ఆ రుద్ర స్వర్ణము కలిగిన గంగకు రౌద్రీయను పేరు వచ్చెననెడు లోప మొకటి కలదు రుద్ర శరీర స్వర్ణమునొందిన పదార్థములు నిర్మల్యాదులు అస్పృశ్యములని ఆయన భక్తులుగూడ వాటిని ధరింపక పరిహరించుట ప్రసిద్ధమేగదా! గంగకు కలిగిన అలోపమువంటివేమియు కావేరికి లేదనుట ఒక విశేషము. శ్రీరంగనాథుడుభయ కావేరి మధ్యమున వచ్చి శయనించుట మరొక విశేషము స్వపాద స్వర్ణచే ఇతర వస్తువులకును పవిత్రతనాపాదించు స్వామియే వచ్చి స్వయముగా శయనించినపుడు ఇక దీని వైభవమెట్టిదో వేరే చెప్పవలెనా? యశోద యొకిలో శయించినట్లు స్వామి ఈ నదీ మధ్యమున సుఖముగా శయనించెను.

శ్రీ పరాశరభట్టరువారు శ్రీరంగరాజస్తవములో ౯ శ్లోకములతో కావేరి వైభవమును వర్ణించెనుచూ “...పేనైర్వ సంతీవ తద్గంగాం విష్ణువరీత్యమాత్రముఖ రాం ...” అని బహుధా శ్లాఘించియుండుట ఇచట స్మరణీయము.

“పొంగునీర్ వరందు పాయం హూంపొత్తిల్”- అట్టి కావేరి జలసమృద్ధిచేతను స్వామి సన్నిధికి వచ్చితినిగదాయను హర్షాతిశయముచేతను పొంగిపొరలుచూ ఇచటి ఉద్యానవనములను పుష్ప ఫలవంతములనుగా చేయుచున్నది భగవద్వివృదహసౌకు మార్యమునకు తగినట్లు తోమాలలకు కావలసిన వివిధ పుష్పములను అర్పించుచూ ఉద్యానవనములు నిత్యము వసంతశోభను కలిగియున్నవి దీనినిబట్టి శ్రీరంగక్షేత్రము యొక్క పవిత్రతయు రామజీయకతయు నిరూపితమైనది “ఎంగళేమల్ ఇరైవళాళాళా”- నావలె ఎందరో వరమ ప్రవన్నులైన ఆశ్రీతులపైగల వ్యామోహముతో సర్వవియామకుడైన ఆ స్వామి యిచట వేంచెసియున్నాడు. ఈ కావేరి సౌందర్య సౌగంధ్య శీతలత్వ పావనత్వములకు పరపళుడైన ఇది శ్రీమహారమైన బ్రదేశమని యెంచి మక్కువతో స్వామి ఇచటికి రాలేడు మరేమనగా- ఇచటనున్న నావంటి వరమ ప్రవన్న జనులపైగల వ్యామోహముతోనే ఇచటికి వచ్చెను. వ్యామోహముతో పాటు ‘వీరు నావారు’ అను ఆత్మీయత వర్ణలోక రక్షణ సామర్థ్యము ఆయనలో నిండి యున్నది.

“కిడందోర్ కిడక్కై కండుం” వెనుక చెప్పిన ఆశ్రిత వ్యామోహ సర్వ వియామకత్వాది గుణము లటుండనిండు. ఆయన పీటుగా శయనించియున్న ఆ విగ్రహ సౌందర్యమే ప్రేక్షకులను మైమరపించును. స్వామి యొకప్పుడు నిలుచుండి మరొకప్పుడు కూర్చుండియు సన్నివేశము మారుచుండినచో ఈ శయన సౌందర్యమునకు భంగమే కలిగెడిది. పూర్తిగా ఒక ప్రక్కకు గాక వెల్లితెలియు గాక రెంటికిని మధ్య స్థాయిగా ఉన్న శయన సన్నివేశమే ‘ఓర్ కిడక్కై’ అని ఇచట చెప్పబడినది. “ఎంగ నం మరందువాగే” ఇత్యాది- ప్రాకృతమైన ఒక అద్భుత సన్నివేశమును ఒక్కసారి చూచినచో జీవితాంతము మరువలేము గదా. శేషశయ్యపై శ్రీరంగనాథుని ఈ దివ్యశయన సౌందర్యమును చూచిన పదవ మరచుటకు శక్యమగునా: “ఏత్తై యేన్ ఏత్తై యే” అను ద్వీరుక్తిచేత స్వామియొక్క సౌందర్య సాక్షాత్కారముచేత మకు కలిగిన వ్యామోహాతిశయమును పారవశ్యమును తెలిపినట్లయినది. వీరు పూర్వము లౌకిక విషయ సౌందర్యమునకు పరవశులై, అది లేనిచో జీవించలేనంతటి శైథిల్యమునొందిరి ఇప్పుడు పరమ భక్తిచేత భగవద్దర్శన వ్యామోహము పెరిగి ‘ఇది లేనిచో నెట్లు జీవించి యుండగలను.’ అనివాపోవుచున్నారు. పూర్వదశ కర్మ వశముచేత నేర్పడినది. ఇప్పటి స్థితి అప్రాకృత సౌందర్య సాక్షాత్కారముచేత కలిగినది.

(24) అవతారిక : తత్త్వజ్ఞున మేర్పడి భక్తి పరిపాకము నొందిన వారికి ఒక్కొక్కప్పుడు వాఙ్మనస్సులకు ఆతీతమగు భగవత్ప్రభావమును తమ అత్యర్చ స్థాయిని గూడ తిలంచుకున్నచో ‘చీ చీ నేను ఆ స్వామిని తిలంచుకొనుటకు గూడ అనర్హుడను’ అని వెనుకాడుట జరుగును. శ్రీ యాముకాచార్యుల వారు ప్రోత్రరత్నమున భగవద్వైభవమును మహోన్నతిముగా వర్ణించి అట్టి నా స్వామికి వివిధ సేవలు చేయుదునని ఆశించి చివరకు ఒక్కసారిగా తమస్థితిని తలచుకొని నైవ్యానుసంధానముతో దిగజారిపోయి ఇట్లు నిలిచి.

శ్లో॥ దిగళుచిం అవినీతం నిర్దయం మామలజ్జం
పరమపురుష! యోహం యోగివర్యాగ్రగణ్యైః ।
విధిశననకాద్యైః ధ్యాతుమత్యంతదూరం
తవ పరిజన భావం కామయే కామవృత్తః ॥

ఓ పురుషోత్తమా! నేనెంతటి అవివేకిని సిగ్గులేనివాడను. నాలో పవిత్రత గాని దయాగుణముగాని అజ్ఞానాశ్రయమైనను లేవే. చీ చీ! ఇంతటి అయోగ్యతయు ధూర్జతయు కలిగిన నేను విన్ను నమిపించి సేవజేయనపేక్షించుటయా! ఎంతమాట! యోగీశ్వరులలో మొదటివారనదగిన బ్రహ్మ రుద్ర సనకాదులచేతిగూడ తలంచుకొనుటకు సాధ్యముకాని మహోన్నతమగు నీ సేవాఫలమును పరమనీచుడనగు నేనపేక్షించుటయా! అని పై శ్లోకమునకు భావము. ఇట్లే శ్రీ శరకోపమునీంద్రులును తమ తిరువాఱ్ఱమొక ప్రబంధమున మొదట భగవంతుని అప్రమేయ వైభవమును నోరార కీర్తించి సౌలభ్య సౌశీల్యాది గుణములను కొనియాడి తత్వేవకై ఆరాటపడి, ఏదప ఒక్కసారిగా తమ స్థితిని తలంచుకొని “ఇంతటి అజ్ఞానిని దుర్బుత్తుడను అగు నేను స్వామిసేవను కోరుటకు అర్హుడనా? చీ చీ! ఇంతకంటే అవివేకము మరేమైనా ఉండునా?” అని నైచ్చ్యానుసంధానముతో వెనుకడుగు వేయుచూ “వశవేక్ ఉలగిన్ ముదలాయ ఇత్యాదిదశకమును ప్రసాదించిరి ‘అడియే శిరియ జ్ఞానత్తన్.... ఇతినిర్ మిక్కు ఓరయర్వందే” అను పాశురమున ఈ విషయము సుస్పష్టము. ఇది మహాభక్తులలో కాదాచిత్కముగా కలుగు స్వభావోన్మేషము.

ఇట్లే ఈ శ్రీ విప్రనారాయణ మునీంద్రులను “మనత్తినార్ నైక్కలామే” “పేళ్తానావదుండో” ఇత్యాది వాక్యములలో వెనక “వాఙ్మనసాతీతమగు ఆదివ్య సౌందర్యమును ధ్యానించుటకుగాని కీర్తించుటకుగాని నేనెంతటివాడను” అని తమ ఆశక్తతను పురస్కరించుకొని “అగాధమగు ఈ భగద్విషయమును మరచి మనము దూరముగా నుండుటయే ఉచితము” అన్నట్లు వెనకకుమరలిరి కాని ఇంతటి అర్థ భావముగల మహాభక్తులను ఆస్వామి వదులునా? వారి మనస్సును సమాధానపరచి తిరిగి తన ప్రక్కకు త్రిప్పకొనును. ఇట్టివారిని వశపరచుకొని స్వీకరించుటయే ఆయనకు ఆలభ్యలాభము. అపారకృపాసముద్రుడగు శ్రీ రంగనాథుడు వీరిపై తనకుగల వాత్సల్యరూపమగు ఉత్తటప్రేమను అవిష్కరించి “నా సౌందర్యామృతమును కన్నులార ఆస్వాదింపుడు” అని తన సాక్షాత్కారమును విశదముగా కలిగించి వీరి మనస్సును ఆకర్షించెను. మరలకుండునట్లు దృఢముగా వశపరచుకొనెను.

ఆయనకు తమపై గల అవ్యాజప్రేమను చూచి మురిసిపోయిన వీరును తమ మనస్సునకు గట్టిశిక్షణను ఈ పాశురములో నేర్చుచున్నారు. ‘ఓ మనసా! నీనెంతటి కఠినురాలవు. ఇతర లౌకిక వ్యక్తులపై వ్యామోహముతో ఇంతవరకును నీవు చూపి

యుండిన కవట ప్రేమమును ఈ స్వామిపై గూడ చూపకుము. నీ విష్కవట భక్తిని వ్యక్తించు కొనుము కాలమును వ్యర్థము చేయకుము' అని మందలించుచున్నారు.

పా॥ వెళ్ళనీర్ పరందు పాయం విరిపొళిలరంగం తన్నుళ్
కళ్ళనార్ కిడందవారుం కమలసన్మకముం కండుమ్ ।
ఉళ్ళమే వలియైపోలుం ఒరువనెన్మణరమాట్టాయ్
కళ్ళమే కాతల్ శెయ్దు ఉకళ్ళత్తే కళ్ళిక్కిన్టాయ్ ॥

వృత్తి : వెళ్ళనీర్ - కావేరీజల ప్రవాహము. పరందుపాయం - విస్తరించి పారుటచేత, విరిపొళిల్ - విశాలమగు తోటలతో నొప్పుచున్న, అరంగంతన్నుళ్ - శ్రీరంగక్షేత్రమందు, కళ్ళనార్ - అశ్రితదోషములను హరించు స్వామి యొక్క, కిడందవారుం - శయనించియున్న సన్నివేశమును, కమలసన్మకముం - కమలము వంటి సుందరముఖమును, కండుం - సేవించునవకాశమునొందిగూడ, ఉళ్ళమే - ఓ మనసా! వలియైపోలుం - నీవు కఠినురాలవైనట్లున్నావు, ఒరువనెన్మణ - ఆస్వామి సాటిలేనివాడని, ఉణరమాట్టాయ్ - ఎరుగలేకున్నావు, కళ్ళమే కాతల్ శెయ్దు - కృత్రిమ మగు భక్తిచిహ్ని, ఉకళ్ళత్తే - నీ కవట వ్యాపారముతోనే, కళ్ళిక్కిన్టాయ్ - కాలముగడుపుచుంటివే.

వివరణము : సహ్యామను వర్షతము నుండి పుట్టి బయలుదేరిన కావేరీ అతి దూర ప్రయాణము సాగించి శ్రీరంగక్షేత్రము వరకును వచ్చినపుడు ఇచట స్వామిని సేవించితినిను సంతోషముపొంగగా నానగు ప్రక్కల వ్యాపించినది. అప్రాంతము లనన్నిటిని ఫల పుష్పభరితోద్యాన శోభితముగా చేసినది. ఇచటికి స్వామి వేంచేసి జల సమృద్ధికి పుష్ప ఫల సమృద్ధికి మెచ్చి స్థిరవాసము నొందెనని కొందరు భావించురు కాని అది పైకి కనబడు కారణము మాత్రమే. అదొక వ్యాజమును పెట్టుకొని ఆయన చేతన సంగ్రహార్థమై ఇచటనున్నాడు. పాశురములోని “కళ్ళనార్” అను పదము ఈ విషయమును సూచించుచున్నది కళ్ళనార్ అనగా - దొంగస్వామి అని యర్థము.

శ్రీ వైకుంఠములోని విత్యముక్త పురుషులు నిష్కవట భక్తితో ఆర్ణవభరితులై స్వామిని సేవించగా వారికి తను అట్లే దివ్యానుభవమును ప్రసాదించుచున్నాడు కాని ప్రకృతిమండలములోని సాంసారిక జీవులట్లుకాదు. వీరందరును దొంగలు ఆత్మావ

హారులు. వీరివి వశీకరించుటకు ఆయనగూడ దొంగవేషమునే వేయుచున్నాడు కాబోలు
 “....దృష్టి చిత్తాపహారిణం” అనునట్లు చూపరుల చూపులను మనస్సులను హరించు
 టయే ఆయనవేయ దొంగతనము. సామాన్యజనమేగాక భక్తులువచ్చి సేవించినపుడు
 గూడ మొదట వారికి ఆయన ముఖమున ఈ చౌర్య లక్షణములే గోచరించును. ఫలా
 పేక్షతో తనవద్దకు వచ్చినవారికి ఆఫలమిచ్చి వారికి తెలియకుండనే ఆయన ఈ దృష్టి
 చిత్తాపహారమును లేక ఆత్మాపహారమును (అస్మిలను వశీకరించుకొనుటను) చేసి తన
 కవచము లోపల జేబులో దాచుకొనును. వారినిగూడ క్రమముగా తన అంతరంగ
 భక్తులను చేసుకొనునని భావము

సర్వస్వాధ్యయగు భగవంతునికి స్వతఃదాసులైన జీవులు అనాదిగా మేమే
 స్వతంత్రులమని అహంకరించి భగవత్పద్మాదుగు ఆత్మలను (తమను) అవహరించి
 ఆత్మాపహారవిషయమున రాటుతేలినవారైరి కనుకనే తన వస్తువులగు ఈ ఆత్మలను
 తిరిగి రాను స్వాధీనము చేసుకొనుటకు ఆయనగూడ ఈ చౌర్యవృత్తినే అవలంబించ
 వలసివచ్చెనని “కళ్వనార్” అను పదమునకు రసోక్తిగా వ్యాఖ్యాతలు ప్రసాదించిన
 స్వారస్యము భగవంతునికి కొంచెరు ఆత్మసమర్పణము చేసితిమని ఘనముగా చెప్పు
 కొందురు అది తప్పే. భగవంతుని వస్తువును దొంగిలించి తిరిగి ఆయనకు నేను
 సమర్పించితిమనకొనుట దోషమేగదా! ఇలి చక్రవర్తి చేసినది నిజముగా దానము
 కాదు. సర్వేశ్వరుని వస్తువగు భూమిని తిరిగి ఆయనకు సమర్పించుట దానమా?
 “త్విదీయం విస్తు గోవింద! తుభ్యమేవ సమర్పితే” అని వినయముతో నివేదించ
 వలసియుండగా “నేను దానము చేసితి”నని అతిడు అహంకరించుట ఆత్మాపహార
 దోష వరాకాష్టయే అగును.

“కిదందవారుం కమలనఘ్నముంకండుం” — ఇట్టి సాహంకార జీవులను
 వశీకరించుకొనుటకై స్వామి రెండు విధములైన వలను వివరెను. అందొకటి శయన
 సన్నివేశ సౌందర్యము రెండవది కమలమువంటి ముఖ సౌందర్యము. “స మయా
 బోధితః శ్రీమాన్-ముఖసువ్నః . అన్నట్లు శయనకాలికమగు రీవియు ప్రసన్న ముఖ
 ముద్రయు ప్రేక్షకులను ఆకర్షించునని ఎకానమ- కాంతి- పరిమళము- చల్లదనము
 ఈ గుణములను బట్టి తామరపుష్పము స్వామియొక్క ముఖ సౌందర్యమునకు కొద్ది
 మాత్రము ఉపమానము కావచ్చునేమోగాని, సంపూర్ణ సామ్యము సంభవము కాదు.
 అప్రాకృత తేజోమయ ముఖమునకు నిజముగా కమలము సమానము కాగలుగునా?

అశ్రితుల విషయమున అలస్యమును భరింపలేక ప్రతి క్షణము దయారసము నొలికించు చల్లని ఈ ముఖ సౌందర్యము సర్వదా ఆనందకమే.

“ఉళ్ళమే! వలియైపోయిం” ఓ మనసా! ఈ అందమును చూచిన నీవు ఇంకను స్వామికి “జితంతే” “దాసోహం” ఆనకుండ ఇనుమువలె దృఢముగా నుంటివేమి? సేవించినతోడనే కేయనయే “ఏకమేవా ద్వితీయం” అనబడిన పరమాత్మయని నీవు గుర్తించవలెను. ఆతత్త్వమునెరిగిన వెంటనే నీలో ఆర్తి కలుగవలెను. ఈ మార్పులను పొందని నీవు కఠినురాలవే నుమా! “కళ్ళమే కాదర్శకయేదు” ఇత్యాది, సౌందర్య మాస్వాదించిన నా నేత్రములు తృప్తి నొందినవాయు ఆనందబాష్ప ప్రవాహమును పొందితిననియు మీలో కలిగిన మార్పును రెండు పాశురములలో “కళ్ళిక్కు మారే” “పనియరుంబు ఉడిరుంఅలో” అనియు తెలిపియుంటిరిగదా! అన్నచో అది నీ కపటనాటకమే ఎందుకనగా, చెనుక నీవే “మాదలార్ కయర్ గళెన్టుం వరై యుళ్ళెపట్టు ఆకుండువేనై” అని చెప్పినట్లు సామాన్య యువతుల సౌందర్యమునుచూచి గూడ ఇట్లే ఆనందబాష్పాది వికారములను పొందలేదా? ఇప్పుడును అట్లే నటించుచుంటివి. ఇది నిష్కల్మష భక్తికాదేమో! కనుక క్షణిక సుఖమునకై వారిపై చూపిన కపట ప్రేమను వీడి, శ్రీ రంగనాథుడే నా సర్వస్వమును పూర్ణ విశ్వాసము నుంచి నిష్కపట భక్తితో స్వామిని సేవింపుము.

(25) అవతారిక : వెనుకటి పాశురమున- తమ మనస్సులో ఇంతవరకు కలిగినది కృత్రిమభక్తియేగాని నిష్కపట స్థిరభక్తి కాదని తామే శంకించి, అట్టి కపట పరివృత్తినిమాని స్థిర విశ్వాసముతో స్వామిని సేవింపుమని మనస్సునకు శిక్షణనిచ్చి మందలించిరి. వీరు ఇకపైన ఆత్మ విమర్శలో పడిరి. నానా దుఃఖహేతువగు ఈ ప్రకృతి సంబంధము సమూలముగా పోవలెను గదా! అది తొలగిపోయినపుడే శ్రీ వైకుంఠధామము చేరుట- అవట శాశ్వతానంద రూప మోక్ష ఫలప్రాప్తియు సంభవము. “సమాహితై స్సాధు సనందనాదిభిః సుదుర్లభం” అన్నట్లు దుష్కర యోగ సమాధినిష్ఠులైన సనకసనందనాదులకే లభింపని ఆ మహాఫలమును ఆశించుటకు నాలో అణుమాత్రమైన యోగ్యతయులేదే! నిత్య సంసారినిై సంసారకూపమున పడియుండ వలసినదే తప్ప నేనాముక్తిని పొందుటకు నోచుకొనలేదుగదా! అవి వీరిలో వైరాళ్యముతోపాటు దుఃఖము కలిగినది. వీరి శోకమును తీర్చుచూ శ్రీరంగనాథుడు “నేమ మీవంటివారికొరకే శాస్త్రదీపమును ఇచ్చితినిగదా! అందులో చెప్పబడిన సాధనముల

నేవై నఅనుష్ఠించినదో మీరు తప్పక నా నన్నిదికి చేరగలరు. శోకమెందులకు? అట్లు శాస్త్రసిద్ధమగు మార్గమునవలంబించి సాధన చేయుడు”- అని సముదాయించెను.

దానికి సమాధానముగా ఇచ్చిననుండి పై 10 పాకురములలో ఆ యోగ్యతను పొందగల అవకాశము తమలో అనలేలేదని విన్నవించుకొనుచున్నారు. ఇచట నొక చిన్న ఆశంక- “అయ్యప్పాడు అరుత్తుత్తొస్తుం అశగ్గ” “అదరం పెరుగవైత్త అశగ్గ” అని వెనుక వీరే తమకు స్వామి నర్వసంశయచ్చేదన పూర్వకముగా జ్ఞానమును భక్తిని కలిగించినట్లు చెప్పిరిగదా; ఆ జ్ఞాన భక్తులే సాధనములు గావున- ఇప్పుడెట్టి యోగ్యతయులేదని చెప్పట పరస్పర విరుద్ధమేగదా! దీనిపై సమాధాన మేమనగా: భగవదనుగ్రహముచే తమకు కలిగినట్లు వెనుక చెప్పిన ఆ జ్ఞానభక్తులు ప్రేమరూపములై ఇచట భగవద్గుణానుభవ రుచిని కలిగించి పెంచుటకు ఉపయోగించునవి మాత్రమే. శాశ్వతానందానుభవ రూప మోక్ష ఫల ప్రాప్తికి సాధనములగు జ్ఞానయోగ భక్తియోగములు అష్టాంగయోగరూప ధ్యానరూపములు. ఇవి నాలో లేవని ఇప్పుడు చెప్పుచున్నారు. కావున విరోధములేదు.

ఇప్పుడీ 25 పాకురమున కర్మ- జ్ఞాన- భక్తియోగములు మూడింటియందును నాకు సంబంధములేదని తెలుపుచున్నారు.

పా॥ కుళిత్తుమూన్వనలై యొంబుం కురికొళందణమై తన్నై
యొళిత్తిట్టే, ఎన్గణ్ణిలై, నిన్గణుం పత్తనల్లై.
కళిప్పదె కొండు నంబీ! కడల్వణ్ణా! కడరుగిన్ణే.
అళిత్తెనక్కరుళ్ళెయ్ కండాయ్ అరంగమానగరుళానే ॥

ప్రతి : కుళిత్తు- స్నానముచేసి, మూన్వ అనలే - త్రివిధాగ్నులను, ఓంబుం- హోమముతో అర్పించుచూ, కురిగొళ్ - సక్రమముగా కాపాడుకొనవలసిన, అన్దణమై తన్నై బ్రాహ్మణత్వమును, ఒళిత్తిట్టే- పోగొట్టుకొంటిని, ఎణగణ్ణిలై - నన్ను గురించిన ఆత్మజ్ఞానములేదు ఎణగణుం- నీ విషయమై, పత్తణ్ అల్లై- సాధన భక్తి లేనివాడనైతిని ఎణకొండు కళిప్పదు- ఏ కారణమునుబట్టి తృప్తి నొందుదును? నంబీ! సద్గుణ పరిపూర్ణుడా! కడల్వణ్ణా! నముద్రమువంటి నీలవర్ణము కలవాడా! అరంగ మానగరుళానే! శ్రీరంగనాథుడా! కడరుగిన్ణే- ఆక్రోశించుచున్నాను ఎనళ్ళు అళిత్తు- నా విషయమై అనుగ్రహమును చూపి, అరుళ్ళెయ్ కండాయ్. కటాక్షింపుమా.

వివరణము : బ్రాహ్మణ్యసిద్ధికి స్నాన- సంధ్యావందన- అగ్నిహోత్ర హోమాదులు అవసరము. అందు స్నానము నిత్యకృత్యమే గాక, నైమిత్తికము ప్రాయశ్చిత్తార్థముగూడ కలదు. గ్రహణ సంక్రమణాదులలో నైమిత్తిక స్నానము. అశుచిత్వ హేతువగు క్రియాలోపాదులు కలిగినపుడు ప్రాయశ్చిత్త స్నానము దేనికది ప్రత్యేకమేగాని, ఒక్కడానితోనే అన్నియు సమకూరవు. ఇక స్నానానంతరము సంధ్యావందన పూర్వకముగా త్రివిధాగ్నులలో హోమ వ్యాపారము. దాక్షిణాత్య ఆహవనీయ- గార్హి పత్యములని అగ్నులు త్రివిధములు. మూడింటిలోను ఆయా దేవతల నుద్దేశించి సస్వర మంత్రోచ్ఛారణపూర్వకముగా చేయవలసిన హోమములును పేరుపేరే. పాశురమున “అనలై” అనుపదము ప్రయోగించుటలో ఒక విశేషమున్నది. (అలం-న-అనలః) ఎంత హోమ ద్రవ్యములను వేసినను “చాలు అనదు” కావున అగ్నికి ఆ పేరు వచ్చెనట. అగ్నిదేవత తృప్తిలేనివాడని యర్థము. (నాగ్నిస్త్రైవ్యతి కాస్తానాం) అను శ్లోక ఖండము ప్రసిద్ధమేగదా! అట్టి అగ్నులు ఒకటికాదు. మూడు. మస్తలోపమో క్రియాలోపమో ద్రవ్యలోపమో ఏది జరిగినను మహాదోషమే. ఆ దోషములను పరిహరించుకొనుటకు కఠోర ప్రాయశ్చిత్తములను ఆచరించుటకు చచ్చినంత ప్రయాసపడవలెను ఒక్కొక్కప్పుడు ఈ లోపములచే బ్రహ్మరాక్షసత్వమే ఏర్పడును. ఇట్లు నిత్యము యజ్ఞాది కర్మలచే దేవతల నారాధించినగాని బ్రాహ్మణ్యము సిద్ధింపదు. తాను ఎన్ని అపచారములను చేసినను చివరకు పశ్చాత్తాపపడి “స్వామీ! క్షమించుము” అన్నదో క్షమించగల దయార్థ హృదయులు కాదుగదా ఇతర దేవతలు. అట్లు ఎంతో శ్రమపడి నిలుపుకొనవలసిన బ్రాహ్మణ్యమును పోగొట్టుకొని నేను జాతిభ్రష్టుడ నైతిని. నాదుశ్చర్యలచే జాతికే కళంకమును తెచ్చితిని.

“ఎఱగణ్ణిరై” — ఇక జ్ఞానయోగ సాధ్యమగు ఆత్మజ్ఞానముగూడ నాకులేదు. శమదమాది గుణ సంపత్తి కలిగి సాధించవలసిన జ్ఞానయోగము సిద్ధించుటకు వెనుక చెప్పిన కర్మయోగము అంగము. “యజ్ఞశిష్టాశిః సంతః ముచ్యంతే సర్వకిల్బిషైః” అని గీతలో చెప్పినట్లు యజ్ఞశిష్టాహారముతోనే పాపక్షయమై మనోనైర్మల్యము ఏర్పడగా ఈ జ్ఞానయోగసిద్ధి గదా! ఆ కర్మయోగమే లేనపుడు జ్ఞానయోగము లేదని మరల వేరే చెప్పవలెనా! అని శంకించెదరేమో! కొందరికి ఈ జన్మలో కర్మాచరణము లేకున్ననూ పూర్వ జన్మకృత బహు యజ్ఞాది కర్మలచేత ఈ జన్మలో జ్ఞానయోగసిద్ధి కావచ్చును. నాకు అదియులేదని ఇచట తాత్పర్యము.

“విన్నయవత్తనల్లే” — దయానముద్రుడవగు నీపై నగూడ నాకు భక్తి లేదు. “ఉభయవరికర్మిత స్వాంతన్య” అని శ్రీ యామున మునీంద్రులు వ్రసాదించినట్లు కర్మ-జ్ఞాన-యోగములు రెంటిచేతను లభించవలసినది ఈ అష్టాంగ భక్తి యోగము ....తపోజ్ఞాన సమాధిభిః- సరాశాం షీజపాపానాం కృష్ణే భక్తిః ప్రజాయతే” అన్నట్లు ఈ జన్మలో అరెండు లేకున్నను పూర్వజన్మకృతములైన వాటినిబట్టి కొందరిలో భక్తి ఉదయించవచ్చును. నాలో అవేమియు జొత్తిగా లేవు. లేక- మరొక విధముగా నమన్వయమేమనగా: కర్మ-జ్ఞానములు భక్తికి అంగములు అనురీతిగాక, ఈమూడు యోగములు ప్రత్యేకించి మోక్షమునకు సాక్షాత్తుగా (నేరుగా) ఉపాయములే అను వద్దతియు కలదు. “కర్మజ్ఞైవ హి సంసిద్ధిం- అస్థితాజనకౌదయః” అనియు, “సర్వం కర్మాఖిలంపార్థః జ్ఞానే పరిసమాప్యతే” అనియు, “భక్త్యాత్వనన్యయా శక్యః- అహమేవం విధోద్ధన” అనియు గీతలోనే చెప్పబడెనుగదా! ఆ మూటిలో నేదియు నాలో లేదని తాత్పర్యము నోత్ర నోన్పిలేక, నుజ్జరివిలేక” అని శ్రీ శరకోప మునీంద్రులును. “కరవైగళిపిశ్యేష్టు కానంశేర్ధ్వు ఉజ్జోం” అని శ్రీ గోదాదేవియు. “స ధర్మవిష్టోస్మి నవాత్మవేదీ- న భక్తి మాకా త్వచ్చరజారవిందే” అని శ్రీ యామునా చార్యులవారును ఇట్లే తమ అయోగ్యతను పురస్కరించుకొని శరణాగతిని చేసిరి

“కళిప్పదు ఎకాకొందు”- “అనుతాపేనకుద్వ్యతి” అని శాస్త్రములో చెప్పినట్లు తీవ్రమగు వశ్చాత్రావము ఉండినచో భగవదనుగ్రహ పాత్రుడు కావచ్చును. కాని నాలో అదిగూడ లేదే. ఇకనేమని నేను మనస్సమాధానము చేసికొందును? ఏదో ఒక అర్హతయైన నాలో కలదని తప్పిపడుటకు నాకు అస్కారమే లేదు. నేను పూర్తిగా ‘అకించనుడను’ అని భావము.

అట్లయినచో ఇక మీకు మోక్షార్హతలేదు పొమ్మని స్వామి యనవచ్చును. వెంటనే “నంభీ!”యని వీరు సంబోధించుచూ “నేను అయోగ్యుడనై నను నీవు నిర పేక్షరక్షకుడవు గదా! దయాదీ నద్గుణపూర్ణుడవు గదా! రక్షింపలేవా,” అను భావమును ప్రకటించుచున్నారు. నేను దోషపూర్ణుడను. నీవు సౌఖ్యిల్లాది గుణపూర్ణుడవు. నంభీ-యనగా పూర్ణుడని యర్థము. ఇట్లే శ్రీ గోదాదేవియు తిరుప్పావై ప్రబంధమున “అరి వొన్ఱుమిల్లాద....” అని చెప్పి వెంటనే “కురై వొన్ఱుమిల్లాద” అని సంబోధించెను. “కడల్ వణ్ణా” సముద్రమువలె నీలమగు నీ దేహసౌందర్యమే మాకు ఆహ్లాదమునిచ్చి ఆకర్షించుచున్నది. ఈ సౌందర్యమే నీ పరత్వమును మాకు తెలిపి మాలో భక్తిని గూడ పెంచినది. “కడరుగిణ్ణేకా”- ఏమేమో కర్ణకతోరముగా చలుకుచున్నాను. అన్ని

సాధనములను అచరించి ఫలముకై ఎదురుచూచుచూ ఎప్పుడెప్పుడని ఆక్రోశించు భక్తు వివరె ఏ సాధనానుష్ఠానమును చేయని నేనునూ “స్వామీ రక్షింపు”మని ఆక్రోశించుట చోద్యమే నా ఆక్రోశమును అరాటమును విన్న లోకులు “స్వామికి చయలేదా. సావ వితనిని రక్షింపదేమి?” అని నిన్ను నిందించునట్లు నేను నీకు అవద్యమునే కలిగించుచుంటిని. “అయితే ఏమిచేయమందువయ్యా?” అందువేమో! “అశిత్తు ఎనక్కు అరుణామ్” అనుగ్రహ పూర్వకమగు నీ శీతల కటాక్షమును నాపై ప్రవరింపజేయుము. “అన్నియు నేనే నీకు చేసిపెట్టవలెనా కొద్ది మాత్రమైనను యోగ్యతను నీవు సాధించుకొనిరమ్మ”- అందువేమో! “అరంగమానగరుణానే!” నీవు పరమపదమునుండి ఇవటికి పనిగట్టుకొని వచ్చియున్న దెందులకు? మావంటి అకించన వ్యక్తులకు నీ సౌందర్యమును చూపి ఆకర్షించి భక్తిని కలిగించి రక్షించుటకేగదా! లేనిచో నీవు అక్కడనే యుండవచ్చును గదా! నీవే మావంటివారికి శరణ్యుడవని సారాంశము.

(26) అవతారిక : కర్మజ్ఞాన భక్తి యోగములు లేకున్ననూ అందరికినీ అవ కాశముగల అర్చనము- స్తుతించుట- మొదలగువాటి నవస్థించి ఉజ్జీవింపవచ్చును గదా! అందువేమో! స్వామీ! అవియు నాలో లేవు అని ఇందు విన్నవించుచున్నాడు.

పా॥ పోదెల్లాం పోదుకొండు ఉకాపొన్నడి పునై యమాట్టే॥
తీదిలా మొళిగళెకొండు ఉకాతిరుక్కుణంశెప్పమాట్టే॥
కాతలార్ నెంజుమన్ను కలన్దిలేకా అతుతన్నారే॥
ఏదిలేనరంగక్కెల్లే యెకా శెయ్వాన్ తోన్వినేనే॥

ప్రతి : పోదెల్లాం- సర్వకాలములయందును, పోదుకొండు- పుష్పములను తెచ్చి, ఉకాపొన్నడి- నీ సుందర శ్రీపాదములను, పునై యమాట్టే- పూజించ లేకుంటిని. తీదిలా- దోషములులేని, మొళిగళెకొండు- శబ్దములను కూర్చుకొని. ఉకాతిరుక్కుణం- నీయొక్క సద్గుణములను, శెప్పమాట్టే- చెప్పలేకపోయితిని, కాతలార్- అభినివేశముతో, నెంజుం- మనస్సులో, అన్నుకలన్దిలేకా- నీపై ప్రేమను పొందలేకపోయితిని. అదుతన్నారే- అకారణముచేత, అరంగనార్కు- శ్రీరంగ నాథునికి, ఏదిలేకా- ఏమియు చేయలేకపోయితిని, ఎల్లే- అయ్యో! ఎకాశెయ్వాన్ తోన్వినేనే- ఏమి సాధించవలెనని పుట్టితిని?

వివరణము : అందమైన పుష్పములనుతెచ్చి నీ శ్రీపాదపద్మములను వాటితో సర్వకాలమును అర్పించవలసియుండగా నాకు అందులో శ్రద్ధగాని శక్తిగాని లేవు.

ఇతర విషయములలో మాత్రము శ్రద్ధాశక్తులు పూర్తిగానున్నవి. “యో తత్పుణా కరోకరో” అన్నట్లు నీ పాదసేవచేయవలసిన చేతులతో ఆనర్థావహములగు పాపకార్యములనెన్నింటినో చేయచుంటిని. “పోతుఎల్లాం” అనుటచేత సర్వకాలములయందును నీ అర్చన చేయజాలకుంటినని తాత్పర్యము. మునుపు అనియో ఇపుడనియో భవిష్యత్తులోననియో చెప్పక, “సర్వకాలములయందును” అని ఎందుకు తెలిపిననగా- ఎప్పుడైనను ఒకసారి స్వామి నర్పించినను అంతమాత్రముచే స్వామి రక్షించగలడు. నేనొకసారియైననూ చేయలేని స్థితిలోనుంటినని సూచన చేయుటకై అట్లనిరి. “సకృదుచ్చరితం యేన- హరిరిత్యక్షరద్యయమ్” అనియు “సకృత్స్మృతోపి గోవిందః” అనియు “సకృదేవ వ్రవన్నాయ” అనియు ఈ వ్రమాణములు ఒకసారి అర్చనచేసినను ముక్తికి అవకాశమును తెలుపుచున్నవి గదా.

సరే! అర్చన వృజామాది శరీర వ్యాపారములు చేయలేకున్ననూ ఒకచోటనే కూర్చొని వాక్కుతో నన్ను స్తుతింపవచ్చును గదా! మీరు రసవంతముగా నిర్దుష్టముగా కవిత్వనల్లుచుగదా! అట్లు స్తుతింపుడు. అని స్వామి కోరగా— “తీదిలామొళిగళో” ఇత్యాది సమాధానము. నా కవిత్వ నిర్దుష్టమేయైనను నీ కల్పాజ గుణములను వర్ణించుచున్నచో అందులకు నా నాలుక సిద్ధపడదు. దుర్గుణభూయిష్టమైన జీవితములను ఎంతైనను వర్ణించునుగాని “సా జిహ్వ- యా హరిః స్రాతి” అన్నట్లు నీ సద్గుణములను వర్ణింప నొల్లదు. ఇది నా పాపము.

శరీరమో వాగిందియమో ఇష్టపడకున్నను మీ మనస్సును నాపై ప్రేమభరిత మగునట్లు చేయరాదా! అందువేమో! అదియు నా మాట వినదు అని “కాదలాల్ నెంజం అన్సుకలన్దిలేక” అని బదులు చెప్పుచున్నారు. అభినివేశ పూర్వకముగా నిష్కృపటప్రేమను చూపుటయన్ననేమో నా మనస్సునకిప్పటివి తెలియదు. “సంగత్సంజాయతే కామః” అన్నట్లు ప్రేమయన్నది నాకొకరిపై నిజముగానున్నచో దానిని నీపై మరల్చియుండును. పూర్వము యువతులనో ఇతరులనో ప్రేమించినట్లు నటించి తినిగాని అది నిస్వార్థముగా కాదు. వారి ధన మానముల నపహరించుటకే ప్రియుని వలె నటించితిని. వారిపై నాకు నిజమైన ప్రేమలేదు నీవైగూడనంతే

“పరమ సుహృది బాంధవే కళతేగ్-

సుతతనయా పితృ మాతృ భృత్యవర్గే

శరమతి రుపయాతి యోర్ధత్తిష్ఠాం

తమధమచేష్ట మవైహి నాన్య భక్తమ్” ॥ అని

విష్ణు పురాణమున తెలిపినట్లు నేను అధముడనేగాని నీపై భక్తి కలవాడనుకాను. నమ్మిన మిక్కిలి బంధువును భార్యను పుత్ర పుత్రీవర్గమును మాతా పితరులను భృత్యులనుగూడ ధనాశతో నెవడు బాధపెట్టినో. అట్టివాడు అధముడేగాని విష్ణుభక్తుడుకాడని గుర్తింపుమని యముడు తన భృత్యులకు చెవిలో చెప్పెనట.

“కాయేన వాచా చునసా” అన్నట్లు కరణత్రయమును వీపై లగ్నము చేయ వలసియుండగా, అందులో నొక్కటియును నీకు ఉపయోగముగా అనుకూలించ కున్నదియని “అదుతన్నాలే అరంగర్కు ఏదుమిలేకా” అను వాక్యములో వివరించిరి. “ఎల్లే” - అయ్యో! నా స్థితి ఎంత నీచమైనది.

“సుహృదం సర్వభూతానాం” అన్నట్లు అందరిపైనను సమానముగా సౌహార్దము కలిగి, “ఋణః” అన్నట్లు మనోవాక్కర్మలలో కపటములేని సమత్వము (ఆర్థ వము) కలిగి, ఆ మహాగుణములను నామమాత్రమేనన్నట్లుగాక ఆచరణలోగూడ చూపించుటకై నీవు శ్రీరంగక్షేత్రమునకు వచ్చి మాకు సన్నిహితుడవైయున్నను నా మనోవాక్కాయములలో ఏ ఒక్కదానినైననూ నీకుపయోగించలేకపోయితివే! స్వామీ! నీవు అతిదూరస్థుడవగుటచేతనో, సన్నిహితుడవైనను నా తప్పులెంచువాడ వగుటచేతనో, నాకు అవ్తబంధువువు కాకపోవుటచేతనో, నేను నీకు దూరమైనచో సరే లేమ్మని మనస్సుచూధానము చెప్పుకొనవచ్చును. కాని అన్నియు ఉండి నీ సేవకు దూరమగుటకు నా వ్యభిచారపాపమే కారణము. కౌస్తుభరత్నమువలె నీకు స్పృహజీయ మైన నాపరిశుద్ధాత్మ బురదలోపడి నిరుపయోగమై పోవుచున్నది. హితబుద్ధితో ఒకడు ఆరోగ్యవృద్ధుడుగు మందును ఇచ్చి త్రాగమన్నచో, అది ఆరోగ్యహేతువేయైననూ చేదుమందైనచో విడుచుటలో అర్థమున్నదిగాని, పాలను త్రాగమన్నచో ఎవడైన వద్దనునా? నేను అందులకుగూడ నోచుకొనని భృష్టుడను అని “ఎల్లే” అను ఆశ్చర్యార్థపదసూచితమగు భావము

“ఎకైవేమవాకతోన్ఠినేకా” - “ఏచిత్రా దేహసంపత్తిః - ఈశ్వరాయ వివే దితుం” శరీరేంద్రియ ప్రాప్తిరూపజన్మము ఈశ్వరసేవకై ఉపయోగపడి ఈ ఆత్మలు ఉజ్జీవించవలెనని శాస్త్రములు హెచ్చించుచుండగా - ఎందుకును కొరగాని ఈ జన్మము కలిగి యేమి ప్రయోజనము? “ఏరన్దేకా” పుట్టితిని - అని ప్రయోగించక “తోన్ఠినేకా” అని చెప్పుటకేమికారణమనగా - “తోన్ఠినేకా” అను పదమునకు - అభానముగా తోచి అంతర్ధానమగుటయని అర్థము. ఆకాశమున తోకచుక్కలు మొదలైనవి ఆభాసింది

(ఆవిర్భవింఁ) అంతర్ధానమగుచు లోక వివాళహేతువులే అవిగాని, వేరే ప్రయోజనము లేదు. నేనుగూడనట్లు ఇతరులకును అనర్థమును కలిగించుటకే పుట్టిరినిగాని ప్రయోజనమేమియు లేదని భావము. “నిర్వేదమాయాత్” అను శ్రుతిలో చెప్పినట్లు ముముక్షువునకుండవలసిన సంపూర్ణనిర్వేదము వీరిలోకలదని ఈపాశురము సూచించుచున్నది.

(27) ఆవతారిక : మనుష్యులకొరకై శాస్త్రోక్తములైన విశేషధర్మములో సామాన్య ధర్మములో మీకు లేకున్నను అదిశేషుడు గరుడుడు హనుమంతుడు వానరములు మొదలైనవారు చేసిన సేవలవలె మీరును ఏదో చేయలేరా. నేను వానరులతో పాటు వివిధ తిర్యగ్గుంతువులనుగూడ అనుగ్రహించుటలంపుతో రాముడనై అవతరించినపుడు నిర్మలమైన ప్రేమతో ఉడతలగూడ సేతుబద్ధమునందు శక్తికొలది కించిత్సేవను చేసినట్లుగా మీరును చేయవచ్చునుగదా! అని శ్రీరంగనాథుడు పలికినపుడు, ఆ జంతువులవలెగూడ నేను కించితార్థమును చేయలేకుంటినని ఈ పాశురమున వీరు నివేదించుచున్నారు.

పా॥ కురంగుగళ్ మలైయై నూక్క క్కుళిత్తు తాంపురండిల్లోడి
తరంగనీరడై క్కలుత్త శలమిలావణిలుం పోలేళ్ .
మరంగళ్ పోల్ పలియనెంజం వంజనేన్ నెంజుతన్నాల్
అరంగనార్కాళ్ శెయ్యాదే యళియత్తై నయర్కిన్టేనే ॥

ప్రతి : కురంగుగళ్ - వానరములు, మలైయై - పర్వతములను, నూక్క - మోసుకొనితేగా, తాంకుళిత్తు - తాముగూడ నీటిలోమునిగి, పురండిట్టు - బైట ఇసుకలో పొర్లి, ఓడి - పరుగెత్తివచ్చి, తరంగనీర్ - తరంగములుగల నముద్రమున, అడై క్కలుత్త - సేతుబంధమునకు ఉద్యమించిన, శలమిలా - కపటములేని, అణిలుం - ఉడతలనుగూడ, పోలేన్ - పోలియుండ నైతిని, మరంగళ్ పోల్ - చెట్లవలె, పలియనెంజం - కరినమగు మనస్సుగల, వంజనేన్ - వంచకుడనైన, అళియత్తేన్ - దయనీయుడనైన నేను, అరంగనార్కు - శ్రీరంగనాథునికి, నెంజుతన్నాల్ - హృదయపూర్వకముగా, ఆశ్శెయ్యాదే - సేవనుచేయక, అయర్కిన్టేనే - కష్టపడుచుంటినే.

వివరణము : వానర వీరులు సేతువును బద్ధించు సమయమున ఉడతలగూడ తమవంతుగా చేతనైనంత సహాయపడి శ్రీరామ కైంకర్యముచే ధన్యతనొందవలెనని

అరాటపడినవట. అవి మొదట నీటిలో మునిగి పిదప బైటపడ్డన నున్న ఇసుకలో పొర్లి తమ శరీరమునకంటిన ఆ ఇసుక రేణువులను పర్వతములతో కట్టిబడుచున్న సేతువుపై విదలించుచున్నవట. వాటికిగూడ స్వామిపై నిజముగా ఎంత నిష్కల్మష భక్తియో! ఈ కథ వాల్మీకి రామాయణమున లేదుగాని, ఇతర రామాయణములలో నున్నది. లోకములో విపుల ప్రచారమునొందినది. వాటివలెనైన నను స్వామిని పేవించ గల భావకుద్ధి వాలో కించితైన లేదేయని ఈ ఆశ్వాసుల నిర్వేదము

“కురంగుగళ్ మలై యై నూక్క”- అగాధమైన సముద్రమున అట్టడుగు నుండి నీటిపైవరకును, ఈ ఒడ్డు నుండి లంకానగరము వరకును, సేతువును బంధించుట మానవశక్తికి మించిన విషయము. కాని శ్రీరాముని ప్రభావము వానరవీరుల ఆసాధారణ శక్తియు ఆ మన కార్యసాధనకు దోడ్పడినవి. పర్వతములతో సముద్రమును పూడ్చునపుడు ప్రపంచములోని పర్వతముల సంఖ్య పరిమితము, వానరుల సంఖ్య అనంతమునై యున్నందున ఒక్కొక్క పర్వతమును అనేకులు వానరులు మోసుకొని వచ్చుచుండిరి. అట్లు పలువురు కలసిమోయుట ఒక్కొక్కడే అంత పర్వతమును మోయలేక కాదు. వారిలో అవలీలగా ఒక్కొక్కనికే అనవసరముగా అంత పర్వతమును మోయగల శక్తియున్నను శ్రీరామ కైంకర్యమును అందరమును కలసి పంచుకొనవలెనను భక్తియే వారు అట్లు కలసి ప్రవర్తించుటకు కారణమైనది. వర మానందయ్యగారు సూదిని తెమ్మని అజ్ఞాపింపగా శిష్యులందరు కలసి గురుభక్తితో ఆ చిన్న కార్యమున నన్వయించినట్లుగా వానరులును తామందరును ఈ కైంకర్యమున అన్వయించవలెనను ఆదరముతో పనిచేసిరి. కొందరిచేతనే ఈ కార్యము ముగియు నపుడు తక్కిన వారందరికిని ఈ సేవాభాగ్యము లభించకపోవునుగదా! ఆ వానరులకుగాని ఉడతలకుగాని స్వామిపై అంతటి గౌరవభావము సేవాప్రవృత్తియు కలుగుటకు ముఖ్యకారణము ధనుస్సుపై భుజమునాంచి ప్రత్యాల్భిధపాడుడై తీవిగా విలిచి యున్న శ్రీరాముని దివ్య మంగళ విగ్రహ సౌందర్య సందర్శనమేగదా! ఈ పరమ పురుషునికి సేవను చేయనిచో మన జన్మ యెందులకు? అనే అభినివేశము వారిలో ఉత్సాహరూపమున ఉరకలు వేసినది.

“మలయై నూక్క”- సముద్రమున విసిగివేసి అని చెప్పక (నూక్క) మోసుకొనితెచ్చి యనుటలో ఒక విశేషము కలదు. వానరులు జారులుగా నిలబడి ఒకరికి మరొకరు గుంపులు గుంపులుగా చేతులతో నందించుచుండగా క్రమముగా మోయుచూ పర్వతములను సముద్రములో వేసిరని భావము.

“అవగాహ్యోర్ధ్వం స్వప్యే” అని శ్రీరాముడు సీతా విరహ సంతాపమును భరింపజాలక తాపశాంతికై సముద్రములో మునిగి శయనింతునని అవేశపడుచున్నాడు. ఆ ఉద్వేగమును చూచి ఊరుకొనలేక వానరులందరూ త్వరపడుచూ సేతుబంధన కార్యమున వ్యగ్రతనొందిరిగాని, కొందరు వ్యవర్తించిరిగదా ఇక మనయవసరము లేదు అని ఉదాసీనతను ఎవరును చూపలేదు.

“కుశిత్తుత్రాంపురందిట్టోడి ...” ఇత్యాది. ఇక ఉడతలచేసిన వ్యాపారమేమనగా- సముద్రములో వేయబడు పర్వతములకు రాళ్ళకునడుమ మట్టిని ఇసుకను వేసి పూడ్చవలెను గదా: ఆ పనిని వానరులు చేయుటలేదని తలచి అవి నీటిలో మొదట మురిగి ఆ తడితో ఇసుక తమ దేహమున అడ్డుకొననట్లు బైట ఇసుకలో పొర్లి పడవ వచ్చి ఈ పర్వత శిలలపై తమ దేహమును దులుపుకొనుచున్నవి. అట్లు వేగముగా మట్టిని పూడ్చుట తమ పనియని భావించినట్లు (తాం) అనుపదము సూచించుచున్నది. వాటిలోగల ఆ తొందరను చూచి ఎవరైనను “ఎందులకు మీకివేగ”మని యడిగినచో “మా శ్రీరామచంద్రస్వామికి నేడు మధ్యాహ్న భోజనము లంకానగరపు ఉత్తర ద్వారమువద్దనే జరుగవలెను. అప్పటివరకీ సేతు కార్యము పూర్తికావలెను” అని సమాధానమిచ్చుచున్నవి అయితే నిజముగా ఈ ఉడతలు దులుపు మట్టితోనే ఈ పని పూర్తియగునాయని చూచినవారు పరిహాసంతురేమో! కాని ఏ ప్రాణికైనను మనస్సులో ఒకరిపై ఏర్పడిన ఆదరాభిమానములు ఆ ప్రాణిని ఉదాసీనముగా ఉండనియ్యవుగదా! యథాశక్తి తామును పనిని పాధించవలెనను ఉత్సాహమును పుట్టింది ప్రవర్తింప జేయును.

“శల మిలావణిలుంపోరేణా” ఫలముపై ఆపేక్ష కలిగి భగవత్సేవను చేయు భక్తులలో ఆ భక్తి నిష్కలముకాదు. అది ఫలప్రాప్తికై వచ్చిన తాత్కాలికభక్తియే. కాని ఈ ఉడతలలో అట్టి ఫలాపేక్ష లేక ఆచరించు కైంకర్యమైనందున ఇది పరిశుద్ధమైన భక్తి. భగవంతుడును తనను ఆశ్రయించువారిలో ఇట్టి భావభుద్ధినే పరీక్షించి సంపూర్ణానుగ్రహమును ప్రసాదించును. ఇదిలేని భక్తులకు చేసిన పనికి కూలి ఇచ్చి నట్లుగా కోరిన ఫలమును నిచ్చి వారిని వదిలించుకొనుచుగాని అత్యంతమను చూపడు. లోకములో కొందరు ఆత్మజ్ఞానము సేవింపగల శక్తియు తమలో ఉన్నను సోమరి తనముతో “పరమాత్మకేమిలోటు? మనమర్పించు ఫలపుష్పాదులో సేవలో ఆయనకు ఒక లెక్కయూ” అను వ్యాజముతో సేవా విముఖులగుదురు. అట్టివారు వాస్తవముగా భాగ్యహీనులే. మరికొందరు “నా స్వామి ఏ లోటును లేని సంపత్పరిపూర్ణుడు గనుకనే

నేనేమి సమర్పించినను ఇచ్చినది స్వీకరించి నా ఆకించన్యమును గమనించి ప్రేమతో అనుగ్రహించు"ననియు "యథాశక్తి నేను సేవించి ధన్యుడనగుటయే ముఖ్యము" అనియు భావించి నిరంతర సేవాతత్పరులగుదురు. అట్టివాడు విజయముగా భాగ్యవంతులు ఈ భావశుద్ధియే చాలామందిలో కొరవడును ఉడతలలో గల ఈ పరిశుద్ధ భక్తి నాలో లేదేయని "అజియంపోలే" అను వాక్యమున తెలుపుకొనుచున్నారు.

"మరంగ్ పోల్ వలియనెంజం పంజనే" చెట్లవలె నా మనస్సు ఆతి కరినమైనది. ఇంతకుముందు ఒక పాశురములో "ఇరుంబి పోల్ వలియనెంజం" అని ఇనుముతో తమ మనస్సును పోల్చుకొనిరి. ఇప్పుడా ఇనుముకంటెను కఠినమైన ఇందు తెలుపుచున్నారు. ఇనుము నిప్పులో వేసినచో కాగి మార్దవ మేర్పడి అవసరమైన విధముగా వ చుటకు పీలగును. కర్ర అట్లుగాక నిప్పులో బొగ్గు మళియై పోవును గాని పంగళాలదు సీచమగు నా మనస్సు ఇట్టి ఇక నేను పచ్చిమోస గాడను. సీవును లోకులును నన్ను చూచి "అబ్బో! ఇతడు విజయముగా ఎంత భక్తుడో యని భ్రమపడునట్లు కపట నటనను చేయుచున్నాను. అంతేగాని ఉడతలవల్ల భావ శుద్ధి నాలో లేదు. "అళియత్తే-అయర్కిణ్ణే" నా స్వరూపమును నీ స్వరూపమును గూడ ఇంతక లముగా మరచినందుననే ఇట్లు అనేకానర్థములను పొందుచూ దీనస్థితిని పొందితిని. "అహం సర్వం కరిష్యామి" అన్న లక్ష్యవిస్మయమివలె అంతరంగ సేవకుడుగా వర్తించవలసిన నా ఆత్మ ఇట్లు ఏ విధమగు అర్హతయు లేనందున భ్రష్టమైనది

(28) అవతారిక : తిర్యగ్జంతువులైన ఉడతలకుగల భావశుద్ధి మీలో లేకున్ననూ, పూర్వము సరస్సులో మొసలివాతపడిన గజేంద్రునికి "ఇక నన్ను సర్వేశ్వరుడేవచ్చి రక్షించగలడు" అను మహా విశ్వాసముతో కూడిన తలంపు కలిగి ఆక్రోశించినట్లు మీకును నారక్షకత్వమునందు విశ్వాసమున్న చాలును అది మీలో ఉన్నదా తెలుపుడు అని స్వామి ప్రశ్నింపగా, అదియు నాలో లేదని ఇందు తెలుపుచున్నారు.

పా॥ ఉంబరాలరియలాగా వొళియుళారా నైక్కొకి
కెంబులాలుండు వాళ్లు ముతలై మేల్ శీరివందాయ్
నంబరమాయతుండే నాయ్కళోం, శిరుమైయోరా
వెంబిరార్కు ఆళికెయ్యాదే ఎళికెయ్వాళ తోన్ఱినేనే?

ప్రతి : ఉంబరాల్ - దేవతల చేతగూడ. అరియలాగా - తెలిసికొనుటకు సాధ్యముకాని, ఒళియళార్ - తేజోమయ శ్రీ వైకుంఠలోకమున వసించు సర్వేశ్వరుడు అనైక్కాగి - గజేంద్రుని కొరకు, శెంపులాల్ ఉండువాళం - ఎర్రని మాంసముతిని జీవించునట్టి, ముదలై పేర్ - మొనలిపైన, శీరివన్దార్ - కోపావేశమున (రక్షించుటకై) వచ్చెను. నంవరమాయదుండే - (ఇక) మనకు భారమేమున్నది; నామగళోం - కుక్కలవలె నీచులమగు మనయొక్క, శిమైటొ - అల్పత్వమును లెక్కచేయని, ఎంబిరుక్క - మన హితపరుడైన స్వామికి, అళశెయ్యాదే - సేవనుచేయక, ఎళ శేమవాళ తోన్బినేనే - ఏమి చేయుటకు జన్మించితిని?

వివరణము : “ఉంబరాల్” ఇత్యాది. బ్రహ్మాది దేవతలకును తెలియరాని తేజోమయ దివ్యలోకము శ్రీ వైకుంఠము. “అథయదతః పరోదివోజ్యోతిర్దీప్యతే” ఇత్యాది శ్రుతి వాక్యమును “అత్యర్కానలదీప్తంతత్ - స్థానం విష్ణోః మహాత్మనః” అను సృష్టి వాక్యమును ప్రకృతి మండలమునకావల ఒక తేజోమయ లోకము పరమాత్మావాసస్థానము కలదని తెలుపుచున్నది గదా! ప్రకృతి మండలమున స్వర్గాది లోకములలో నుండు ఆ బ్రహ్మాది దేవతలు “నేను అధిపతిని” (ఈశ్వరోహం) అను అహంకారము కలవారై నందున, అట్టివారికి ప్రకృతి మండలమునుదాటి ఆ లోకమునకు చేరుటకు సాధ్యముకాదు. చేరుటకే కాదు - “అది ఇట్లుండు”నని ఊహించుటగూడ వారికి సాధ్యముకాదట”

“యన్నదేవా న మునయో - న చాహం న చ శంకరః ।

జానంతి పరమేశస్య - తద్విష్ణోః పరమం పదమ్ ॥

అను పౌరాణిక శ్లోకమున “దేవతలుగాని, మునులుగాని నేనుగాని శంకరుడుగాని పరమాత్మయగు విష్ణువుయొక్క దివ్యలోకమును ఎట్లుండునో ఎరుగము” అని చతుర్ముఖుడు చెప్పినట్లు నిరూపితమైనది. ఈ విషయమునే శ్రీ వత్సచిహ్నమిశ్రులు

శ్లో॥ సమాహితై స్సాధు సనందనాదిభిః -

సుదుర్లభం, భక్తజనై రదుర్లభమ్ ।

అచింత్యమత్యద్భుత మప్రతర్కణం

వరప్రద! త్వత్పదమాప్నూయాం కథమ్?

అను వరదరాజన్ వ క్లోకమున ప్రసాదించిరి. అట్టి శుద్ధ సత్త్వమయ మహాలోకమున నిత్య సూరిజన సంసేవితుడై యుండు స్వామి ప్రకృతి మండఁములో ఒక లోకములో ఎక్కడనో ఒక మూలనుండు ఆర్త గజేంద్రుని రక్షించుటకై క్షణములో వచ్చినాడట

“అనైక్యాగి”— ఏనుగుకొరకు. ప్రియురాలైన అమ్మవారి కొరకో ప్రియ భక్తులైన అదిశేషుడు హనుమంతుడు మొదలగువారి కొరకోకాదు ఒక తిర్యగ్భంతువు కొరకు. ఆ స్వామియొక్క పరత్వమునకు ఈ గజము యొక్క అల్పత్వమునకు ఎంతో అంతరమున్నది. ఐనను ఆ తారతమ్యమును గమనించక మొసలి వలన కలిగిన దాని ప్రాణాపాయ స్థితిని ‘అది నాకై ఆక్రోశించెనుగదా’ యను సంగతిని మాత్రమే భావించి ఆరాటముతో అతివేగముగా ఆ పరమాత్మ వచ్చెను.

“శెంబులాయందువాగుం....” ఇత్యాది. రక్తముతో నెర్రని పచ్చిమాంసమును తిని జీవించు మొరలిపై కోపముతో దానిని వధింపవచ్చెను. బ్రహ్మాది దేవతలు హిరణ్యాక్షుడి రాక్షసుల వలన ఖేదనొందినపుడే వచ్చెదనని తలంపక, ఒక చిన్న నీటి పురుగు (మొసలి) తన భక్తుడగు గజేంద్రుని బాధించుచుండగా భరింపలేక కోర్కెరావిట్టడై వచ్చెను. “ప్రకృతాత్మా” అన్నట్లు ఎన్నడును కోపమెరుగనివాడు “క్రోధమాహారయత్తివర్జం” అని వాల్మీకి తెలిపినట్లు తనలోలేని కోపమును తెచ్చి పెట్టుకొన్నాడు ఉన్నచోటనేయుండి సంకల్పమాత్రముచేత మొసలిని వధింపలేదా అన్నచో— అట్లే వధింపవచ్చునుగాని, తన రాకకై ఎదురుచూచు ఆ గజేంద్రుని కోరిక తీరదుగదా! “నాహం కళేబరస్యాస్య- త్రాతార్థం మధుసూదన! కరస్థకమలాన్మేవ హిదయోరర్పితం తవ” అన్నట్లు సరస్సులోనున్న కమలములను తన చేతితో (తొండముతో) స్వామి పాదారవిందములపై స్పృంశవలెనని తలంచెడు దాని కోరిక స్వామి వచ్చి సాక్షాత్కరించనిచో ఎట్లు తీరును? ఆ మొసలి వలన బాధ తమకే వచ్చినట్లునూ ఆ స్వామియు తమ రక్షణకే వచ్చినట్లును ఈ అశ్వారుల భావన. ఈ భావన కలిగి యుండుటయే విష్ణుభక్తుని లక్షణము. ఇదిలేనిచో అనైష్ఠ్యపుడే

“సంబరమాయదుండే”— మనను రక్షించు భారము స్వామియగు ఆయన పైననే కలదుగాని, మనపైనలేదు. తన వస్తువును రక్షించుకొను భారము యజమానిదేగదా!

“నాథ్విగళేం శిరుమైయోరా వెంబిరార్కు....” మనలో నుండు నై చ్యమును గూడ గమనించక మనకు ఎన్నో ఉపకారములు చేయు ఉదారుడాయన. నై చ్యము

నందు మనము కుక్కలకు ఎంతమాత్రమును తీసిపోము. ద్వారములు తెరచియున్న ప్రతి ఇంటిలోను జొరబడి ఇంటివారిచే 'చీ' యని తరుమబడు ఆ హీన జంతువు మాకు ఉపమానము. భోగ్యములగు ఇతరుల వస్తువులపై కన్నుపడినప్పుడు వెంటనే వాటిని దొంగిలించవలెనను దుర్బుద్ధి మాలో పూర్తిగా కలదుగదా! అన్నమును పెట్టి పోషించు యజమాని గూడ ఆ కుక్కలను స్పృశింపడు తాకినచో అతడును స్నానము చేయవలసినంతటి నిహీనమైన జంతువది. నన్ను కవిపెంచిన మాతాపిత్రాది బంధువులకు గూడ నా దుర్బుద్ధి మునుబట్టి నేనట్లు దూరమైతిని. ఇట్టి నావంటివారిని గూడ దోషముల నెంచక వాత్సల్యముతో దగ్గరకు తీసుకొనుచూ కాపాడుచుండు హిత వరుడైనవాడు శ్రీరంగనాథుడు. "అవిజ్ఞాతా సహస్రాంశుః" అని సహస్రనామములలో చెప్పబడినట్లు ఆ స్వామి పూర్తిగా అజ్ఞానముతో నిండియున్నవాడు. మరియు సర్వ వ్యాపి తేజశ్శక్తిగల సూర్యునివలె సర్వ విషయ పరిజ్ఞానము కలిగిన సర్వజ్ఞుడు. ఇదేమి? పరస్పర విరుద్ధముగా నున్నదే అని ఆశ్చర్యపడనవసరము లేదు. భక్తులలో నుండు దోషముల విషయమున ఆయనయొక్క బుద్ధి ప్రసరింపదు గనుక అవిజ్ఞాత. వారిలో ఏ ఒక్క చిన్న గుణమున్నను దానిని గమనించగల శక్తి కలవాడు గనుక సహస్రాంశుః. కనుకనే స్వామి తన భక్తులకు కలుగు అపదలను చూచిన క్షణముననే గుణదోష పరిక్షను చేయక రక్షణకై పరుగెత్తివచ్చును. అట్టి స్వామికి సేవ చేయుట మనకు ఉచితమైయుండగా ఇంతవరకును నేనా సేవకు నోచుకొనని అభాగ్యుడను. మన రక్షణ భారము ఆయనపై వేసికొని యుండగా మన స్వరూపమును సేవా వృత్తిలో నశ్వయించి కాపాడుకొనవద్దా! "ఎకాక్షైవాకా తోష్టినేనే" అది చేయవి నేను ఎందుకు జన్మించినట్లు? నాపుట్టుకయే వ్యర్థమైనది. "నృష్టస్త్యం వనవాసాయ" అని చెప్పి రామ సేవకై కన్నకొడుకును లక్ష్మణుని వనవాసమునకంపిన సుమిత్ర కడుపు పండినది. ఆ భగత్సేవకు దూరమైన మావంటివారి జన్మము తిల్లి కడుపుచేటు మాత్రమే సుమా!

(29) అవతారిక : వెనుకటి పాశురములో చెప్పినట్లు "అపదలోనైననూ స్వామియే రక్షకుడు" అనెడు గణేంద్రుని భావన మీలో లేకున్నమా "అయోధ్యా మధురా మాయా" ఇత్యాది దీవ్య దేశములలో జన్మించియున్నను చాలాను. ఆ కారణముగా నేను రక్షించుట తప్పనిసరి. అట్టి పుణ్యక్షేత్ర జన్మావకాశమైనను మీలో లేదా! లేక నా భక్తులకు అభిమానపాత్రుడగు నన్నిహితబంధువులైనచో వారిని బట్టి రక్షింపగలను. ఆ అవకాశమైన లేదా? అని స్వామి ప్రశ్నింపవచ్చును. అందులకు సమాధానముగా

పా॥ అమరవోరంగమాయం వేదమోర్ నాన్మమోది ।
 తమర్గళిల్ ిరై వరాయ శాయంబిబర్గళేనుం ।
 నుమర్గళై ప్పళిప్పరాగిల్ నొడిప్పదోరళవెలాంగే ।
 అవర్గళేతాం పురైయర్ పోయం అరంగమానగరుళానే॥

ప్రతి : అరంగమానగరుళానే- శ్రీరంగనాథాః ఓర్ అంగం ఆరుం- సాటి
 లేని శిష్య వ్యాకరణాది షడంగముంను, ఓర్ నాన్మ వేదం- సాటిలేని చతుర్వేదములను
 అమరఓది- సక్రమముగానే నేర్చుకొని, తమర్గళిల్ తరై వరాయ- జ్ఞానవంతులైన
 భక్తులలో శ్రేష్ఠులై, శాతిఅందబర్గళేనుం- జాతినబట్టి బ్రాహ్మణులై అయినను,
 నుమర్గళై- నీ భక్తులగు వారిని పక్షిప్పరాగిల్- దూషించిలేని నొడిప్పదోరళవిల్-
 ఒక్క చిటికె కాంములోనే, అంగే- అక్కడనే, అవర్గళేతాం- ఆ బ్రాహ్మణ జన్మ
 ముననే, పురైయర్ పోయం- చందాలురైపోదురు నుమా:

వివరణము : ఓ రంగనాథాః నీ భక్తులైనవారు ఒకవేళ జాత్యాదులనుబట్టి
 నిహీనులేమైనను వారిని దూషించుట మహాపచారమే యగును. ఈ భాగవతాపచారము
 మహాఘోరమైనది. దీనికి విష్ణుత్తిలేదు. వీరిని దూషించువారు షడంగములతోపాటు
 వేదాధ్యయనం పూర్తిగా చేసినవారైనా సరే, బ్రహ్మవేత్తలుగా పేరుప్రతిష్ఠలు పొందిన
 వారైనా సరే ఈ అపచారఫలితముగా అప్పటికప్పుడే అక్కడే ఉన్నబ్రాహ్మణత్వము
 పోయి చందాలురై పోవుదురు. ఇది పరమ సత్యము. గురువుత్రుల శాపంచేత
 త్రిశంకు మహారాజు క్షణములో చందాల రూపమును పొందినట్లు వీరున్నా కర్మ
 చందాలురుగా మారిపోవుదురు. ఈ అపచారమునుండి వీరి శాస్త్రజ్ఞానంగాని బ్రహ్మ
 జ్ఞానముగాని వీరిని కాపాడలేవు. చందాల వంశమున జన్మించినవానికి ఎప్పటికైనా
 ఉజ్జీవించుట కవకాళము కలదుగాని, ఈ భాగవతాపచారముచేసి కర్మ చందాలుడైన
 వానికి ఆ యోగ్యతగూడ లేదు గనుక ఇతడు జాతి చందాలునికంటెను అధముడు
 అనాదికాల సంచితములైన పాపరాకులనుగూడ దహింపచేయగలదని ప్రశంసించబడిన
 బ్రహ్మవిద్యగూడ ఈ భాగవతాపచారముతో నిష్ఫలమైపోవునని బ్రహ్మసూత్రకర్త
 వ్యాసుడు ముక్తిఫలానియమమను అధికరణములో సూచించియున్నాడు అక్కడ
 శ్రీవేదాంతదేశికులవారు అధికరణసారావళిలో "మైవం, తస్మాద్వర్షియాః యదిభవతి
 పరబ్రహ్మభక్తాపరాధః తచ్చాన్తో తత్ప్రసూతిః ..." అనే శ్లోక ఖండమున ఈవిషయ
 మును వివరించిరి.

శ్రీ వచన భూషణమున శ్రీ లోకాచార్యులవారు భాగవతావచారము ఎంత క్రూరమైనదో వివరించుచూ ఈ పాశురమునే ఉదాహరించి పిళ్ళై పిళ్ళై యాళ్వాన్ అను ఆచార్యులవారి జీవితముతో జరిగిన ఒక మధుర సన్నివేశమును దృష్టాంతముగా ఉద్ఘాటించిరి. సంక్రమముగా ఆ చరిత్ర యేమనగా-

శ్రీరంగమున పిళ్ళై పిళ్ళై యాళ్వాన్ అను ఒక శ్రీవైష్ణవులండిరి వారు శ్రీకారత్తాళ్వాన్ స్వామివారికి శిష్యులు. సుప్రసిద్ధమగు ఆచార్య పురుష వంశమున జన్మించుటచేతను శాస్త్ర పాండిత్యాదులచేతను తాము గొప్పవారమని అభిమానము కలిగిన వీరు ఇతర శ్రీవైష్ణవులను దూషించుచుండిరి. వీరి ఆచార్యులైన శ్రీ కురత్తాళ్వానులు “వీరిలో ఎంత జ్ఞానానుష్ఠానములున్ననూ ఈ భాగవతావచార దోషము ఆ యోగ్యతలన్నింటినీ అధఃకరించి ప్రబలిమై ఆత్మవివాళ హేతువు కాగలదు. కనుక వీరిలో ఈ దోషమును పూర్తిగా అణచివేయవలెను” అని నిశ్చయించుకొని సమయమునకై వేచియుండిరి. ఇంతలో ఉత్తరాయణ పుణ్యకాలము మకర సంక్రమణము వచ్చెను. ఆ సందర్భమున అందరును కావేరిలో స్నానముచేసి యధోచితముగా దానధర్మములు చేయుచుండిరి. అపుడు ఆచార్యులవారు శిష్యులగు పిళ్ళై పిళ్ళై ఆళ్వాను వద్దకుపోయి మీరు నాకు ఈ పుణ్య సమయమున ఒక దానము చేయవలెనని కోరిరి. అపుడాయన- “అయ్యా! నేను- నాది- అనదగు సమస్తము దేవరవారి శేషభూతులమే గదా! ఇక నేను దానము చేయుటయేమి?” అని విన్నవింపగా, ఆచార్యులవారు మరల ఇట్లనిరి. “అది నిజమేగాని, ఇకపైన నేను మనోవాక్కాయములతో యెట్టి భాగవతావచారమును చేయను అని మీరు నా చేతిలో జలధారను విడిచి వాగ్దానము చేయవలెను”. ఈ మాటను విన్నంతనే వారును కావేరిలో స్నానమాడి ఆ ఉత్తరాయణ సంక్రమణ దినమున ఆచార్యాజ్ఞానుసారము ఇకముందు అట్లు ప్రవర్తించబోనని వాగ్దానముచేసి ఆచార్యులవారి చేతిలో జలధారను విడిచిరి. ఆచార్యులును సంతసించిరి.

అది మొదలుకొని భాగవతోత్తముల విషయమున వీరు అతి జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించుచున్ననూ ఒకనాడు పూర్వ వాసననుబట్టి హఠాత్తుగా ఒక శ్రీ వైష్ణవుని దూషించి వెంటనే ఆచార్యులవారికిచ్చిన వాగ్దానమును గుర్తుచేసుకొని భాగవత దూషణమే గాక ఆచార్యాజ్ఞోల్లంఘనమును మహాపచారమునుగూడ చేసితినే యని మిక్కిలి

మనస్సులో భయపడి ఇక నాకు అత్యవినాశమేగాని సద్గతి లేదని నిశ్చయించుకొని తమ ఇంటనే ఆ రోజంతయు ముసుగు పెట్టుకొని వచుండి వెక్కిరించి వచ్చుచుండిరి. ప్రతినిత్యము తమ ఇంటికి వచ్చి సేవించు ఈ శిష్యుడు అనాడు రాక పోవుటచే అచార్యులవారే స్వయముగా వీరింటికి వచ్చి చూచి విచారగ్రస్తులై యుండుటకు కారణమేమని ప్రశ్నించిరి. అపుడాయన జరిగిన అవచారమును గూర్చి తెలిపి “మనోవాక్కాయములతో ఎట్టి భాగవతావచారముగూడా జరుగకుండునట్లు మనులు కొనుట నా జీవితమున అసాధ్యమగుచున్నది దేవరవారికిచ్చిన వాగ్దానమును పాటించలేని అధాగ్యుడనైతిని. ఇకనేమి చేయుదును” అని అచార్యులవారి రెండు పాదములను గట్టిగా పట్టుకొని అతి దీనముగా దుఃఖించెను అచార్యులవారు అప్పుడు వారికిట్లు సముదాయించిరి- “చేసినదానికి మీరు ఇంతగా పశ్చాత్తాపపడుచున్నందులకు నేను చాలా సంతోషించుచున్నాను. భగవంతుడు మానసికముగా చేసిన, అవచారములను గట్టి పశ్చాత్తాపము కలిగినచో “పశ్చాత్తాపేన కుర్భతి” అన్నట్లుగా క్షమించగలడు. ఇక శారీరకముగా మీరు ఏ భాగవతులనుగూడ హింసింపరు. అట్లయినచో ప్రత్యక్షముగా రాజు దండించునను భయము మీలో సహజముగా నున్నది. కనుక కాయక మానసికావచారములు మీకు ఇకపైన సంభవించబోవు. అందుచేత ఒక వాక్కును మాత్రము జాగ్రత్తగా మీరు నిగ్రహించుకొనుడు. చాలును.” ఈ సందర్భమునుబట్టి అనాడు శిష్యులలో గల దోషములను తొలగించి సంస్కరించుటకు అచార్యులు ఎంతగా పాటుపడువారో, శిష్యులుగూడ అచార్యులపై ఎంత ప్రగాఢమగు గౌరవభావము కలిగి వారుచూపిన మార్గము నుండి రేఖామాత్రముగూడ తొలగకుండ జీవించుచూ బంధ విముక్తులై నారో, విశదమగుచున్నది. భాగవతావచారము అతి క్రూరమైనది అనియు అది ఎట్టివారికై నను వినాశహేతువనియు స్పష్టమైనది.

(44) అవతారిక : వెనక- ప్రపన్నులగు భాగవతుల వైభవము, భాగవతావచారమును “నక్షమామి వనుస్తరే” అన్నట్లు ఎన్నటికిని భగవంతుడు క్షమించదను విషయము, వివరింపబడినది. ఇదంతయు అతివాస్తవము. ఇందు అసంభవమేమియు లేదు. సమర్థులైన బ్రహ్మరుద్రాదులకును దుర్లభమైన భగవదనుగ్రహమును ఒక పామాస్యమైన తిర్యగ్గుంతువు (గజము) శరణాగతిచేసి లభించుకొనగా పేరుచెప్పవలసినదేమున్నది? అని గజేంద్ర వృత్తాంతమును దృష్టాంతముగా చూచి, తామును అట్టి వరమ దయాళువు భక్తసులభుడునగు శ్రీరంగనాథునే శరణముగా నమ్ముకొన్నట్లు ఇందు నిరూపించుచున్నారు.

పా॥ పెణ్ణులాం శడై యినానుం, పిరమనుం, ఉన్నైక్కొణ్ణాన్ ।
 ఎణ్ణిలావూళియూళితవం శెయ్దార్ వెగ్గినిర్ప ।
 విణ్ణుళార్ వియప్పవన్దు అనై క్కన్దు అరుళై యీన్ద
 కణ్ణురా! ఉన్నైయెన్నో కళై కణాక్కరుదుమాటే ॥

ప్రతి : పెణ్ణులాం- గంగాదేవితో ఆలంకృతమైన, శెడై యినానుం- జడలు
 ధరించిన శివుడును, పిరమనుం- బ్రహ్మయును. ఉన్నైక్కొణ్ణాన్- నిన్ను సాక్షి
 త్కరించుట కొరకై, ఎణ్ణిలా ఊళియూళి- లెక్కలేనన్ని యుగములలో, తవం
 శెయ్దార్- తవన్న నాచరించినవారై, వెగ్గినిర్ప- సిగ్గుపడుచుండగా, విణ్ణుళార్
 వియప్ప- నిత్యమారులుగూడ ఆశ్చర్యపడునట్లు, వన్దు- వచ్చి, అన్దు- మొనరిచే
 బాధపడిన ఆనాడు, అనై క్కు- గజేంద్రునికి అరుళై ఈన్ద- నీ అనుగ్రహమును
 ప్రసాదించిన, కణ్ణురా! ఓ విద్వయుడవగు రంగనాథా ఉన్నై- నిన్ను. కళై కణా-
 రక్షకుడవగునట్లు, కరుతుమాటు- భావించవలసిన పద్ధతి, ఎన్నో- ఏదో! (ఎరుగ
 కున్నాను)

వివరణము : రుద్ర బ్రహ్మాండ్రాదులుగూడ ఎన్నో యుగములు తపస్సుచేసి
 నిన్ను దర్శింపలేకపోయినందులకు సిగ్గుపడుచున్నారు. మేమింత శక్తి కలవారము
 కదా యి అహంకరించినవారికి నీవు దుర్లభుడవని భావము. అట్టి నీవు గ్రాహగ్రస్త
 మైన గజేంద్రుడు ఒక్కసారి శరణాగతుడై నంత మాత్రముననే చెప్పలేనంత
 ఆ వేగముతోవచ్చి దర్శనమిచ్చి రక్షించితివి. ఈ అకించనునిపై చూపిన దయ ఎంతో
 శ్రమించిన ఆ దేవతలపై కఠగలేదే? ఎంత నిర్దయుడవయ్యా రంగనాథా! అని
 భగవంతుని దయాగుణమును విపరీతి లక్షణతో నిరూపించుచున్నారు. ఇది వ్యాజస్తుతి.

“పెణ్ణులాం శడై యినానుం”- పెణ్ణు- అనగా స్త్రీ- ఇచట గంగాదేవియని
 అర్థము. ఆమెను తలపై నెక్కించుకొనియుండు రుద్రుడు. భార్యను తలపై నెక్కిం
 చుకొని తిరుగు కాముకునికి భగవంతుని సాక్షాత్కారము సాధ్యమా? అని భావము.
 లేక- మహావేగముతో ఆకాశమునుండి వచ్చివడిన బ్రహ్మాండమైన గంగా ప్రవాహమును
 జడలో బద్ధించగలిగిన శక్తి కలవాడను నేనే అని అహంకరించువానికి భగవంతుడు
 దర్శనమిచ్చునా? అని భావము. లేక- భగవత్పాదోదకమైన గంగను నదా శిరమున

పేజెరువదోషములను) ఉప్పించి మీరు విస్వంగ బుద్ధిలోనే వాటి నాచరించినట్లు భావించి అనుగ్రహింతును, అవి భగవంతుని ప్రశస్తి. అట్టిదేమియు నేను చేయలేదు వియు. “సీవిచ్చిన దేహేంద్రియాదులను ఆ స్వర్గాది ఫలసాధక వైదికకర్మల నాచరించుటకై వివియోగింపక తుద్రములైన ఇహలోక దోగములకే ఉపయోగించుచూ దేహ బంధువులకు గూడ దూరమై నశించితిని” అనియు ఇచట విన్నవించు చున్నారు.

పా॥ తవత్తుళార్ తమ్మిలల్లై తనంపడై త్తారిలల్లై ।
ఉవర్తనీర్ పోల వెన్దనుత్తవర్క్కొన్ఱు మల్లై ।
తువర్తకెవ్వాయినార్కే తువక్కర త్తురిశనానే ।
అవత్తమే పిరవి తన్నాయ్ అరంగమానగరుళానే ॥

ప్రతి : తవత్తుళార్ తమ్మిల్ అల్లై- స్వర్గాద్యర్థమై తపస్సు నాచరించినవారి కోటిలో నేను చేరలేదు. తనంపడై త్తారిల్ అల్లై- ధనమును సంపాదించినవారి కోటిలోను చేరలేదు. ఉవర్తనీర్ పోల- సముద్రములో ఉప్పనీటివలె, ఎన్దై ఉత్తవర్క్కొన్ఱు- నా బంధువులకుగూడ, ఒన్ఱుమల్లై- ఏ విధముగను ఉపకరింపకపోతిని, తువర్త కెవ్వాయినార్కే- నన్ను వశీకరించుకున్న ఎర్రని అధర సౌందర్యముగల యువతులకొరకే, తువక్కర- చిన్ఱ ప్రేమనుగూడ పోగొట్టుకొని, తురిశనానే- చోరుడనై ప్రవర్తించితిని, అరంగమానగరుళానే- శ్రీరంగనాథా! అవత్తమే- వ్యర్థముగా, పిరవితన్నాయ్- నాకో జన్మము నిచ్చితిని.

వివరణము : ‘యజ్ఞేన దానేన తపస్యానాశతేన బ్రాహ్మణా వివిదిషన్తి’ అను ఉపనిషద్వాక్యము యజ్ఞదాన తపస్సులను మోక్షార్థమై భక్తి యోగాంగముగా ఆచరింపుడని విధించు చున్నది. నేను అట్లు మోక్షార్థమై తపస్సు నాచరించువారి వర్గము లోను చేరలేదు. అట్లే కొందరు స్వర్గాది ఫలనీధికై తపస్సుచేసిన వారును, ఆ తపస్సునారంభించి మధ్యలోనే ఆయుష్యముతీరి మరణించినవారు కొందరును ఉండురు. నేను అట్టివారెవ్వరిలోను చేరలేదని ‘తవత్తుళార్ తమ్మిలల్లై’ అను వాక్యమునకు భావము.

‘తనం పడై త్తారిలల్లై’ మరికొందరు ఏదోవిధముగా ధనమార్జించి కీర్తిప్రతిష్ఠల నొందుటకై ఆలయ గోపుర ప్రాకారాదులను నిర్మించుటయో అన్నదాన సత్కారములను ఏర్పరచుటయో చేయుచుండురు. నేనట్లుగూడ ధనమార్జించి దానమును చేయలేదు.

పురుషార్థములు నాల్గింటిలో (అర్థము) ధనార్జనము గూడ చేయున్నది. ఆ ధనమును భగవద్భాగవతాచార్యాది సత్కైంకర్యములకై ఉపయోగించినచో అది 'తద్ధానం సాత్త్వికంస్మృతమ్' అని ప్రశంసించబడినట్లు ఉత్తమ కార్యముగా పరిగణింపబడును. ఇట్లు సత్కార్య నిర్వహణమే ప్రధానోద్దేశ్యముగా భావించి చేయు ద్రవ్యార్జనముగూడ భిక్షతోగాని చౌర్యముతోగాని వంచనతోగాని ఏ విధముగా జరిగినను తప్పుకాదన్నట్లు "తస్మాత్ యయా కయాచవిధయా బహ్వన్నం ప్రాప్నుయాత్" అని ఉపనిషత్తు వివరించినది. తిరుమంగై ఆళ్వార్ మొదలగువారు ఈ విధముగనే ధనమార్జించి ప్రాకార గోపుర మంటపాదులను భగవంతునికి నిర్మించిరి. వారి ఉద్దేశ్యము పవిత్ర మైనందున వారు ధనమార్జించిన పద్ధతిని తప్పుగా భావింపరాదు. ఈ సంగతిని వెనుక 14వ పాకురమునకు వ్యాఖ్యను వ్రాయుచూ చివర "యోఽసాధుభ్యోర్థమాదాయ సాదుభ్యః సంప్రయచ్ఛతి" అను శ్లోకము నుదాహరించి వివరించయున్నాము నేను ఆట్లు ధనమార్జించి సత్కర్మలకై వినియోగించిన సాత్త్విక దాతల వర్గములోగూడ చేరనైతిని- అని భావము. లేక "యత్తు ప్రత్యుపకారార్థం- ఫలముద్దిశ్య వా పునః" అని తెలుపబడినట్లు ఇతరునివలన ఒక కార్యసిద్ధి నపేక్షించిగాని స్వర్గిని ఫలము నపేక్షించిగాని చేయు రాజున దానమునుగూడ నేను చేయలేదు. మరియు "అనత్కృత మవజ్ఞాతం" అన్నట్లు చీదరించుకొనుచునైన తామన దానమును చేసియుండలేదు.

"ఉవర్తనీర్ ఖోల...." ఇత్యాది- ఇతరులకు దానధర్మములు చేయకున్నచో నీ దగ్గరి బంధువులకైననూ ధనమిచ్చి ఉపకరించితివా అందువేమో : స్వామీ ! అదియు నేను చేయలేదు. నముద్రముగోని నీరు వంటికి తాకినచో బాధాకరమైనట్లు నేను నా హితమును ప్రీతిని కోరు బంధువులను గూడ బాధించి వారికి దూరమైతిని బంధువులకు దూరమైనను కొందరు కామ వ్యసనశీలరై సౌందర్యవతులగు ప్రియ యువతుల నాశ్రయించి వారికి తమ సంపదలిచ్చి సుఖింతురు నేనట్లు వ్యామోహముతో వారిపద్ద చేరి చివరకు వారినిగూడ మోసగించి దూరమైతిని "తువర్త కేవ్వాయి నార్కే...." ఇత్యాది తృతీయ పాదమునకు అర్థము ఆ యువతులు హృదయములో నిజముగా అనురాగము లేకున్ననూ చిరునవ్వులు చిందించుచూ ఎర్రని తమ అధర సౌందర్యమును ప్రకటింతురు. ఆ బాహ్య సౌందర్యమునకే కాముకుడు పరవశుడగును. పన్నిహిత బంధువులనుగూడ వదిలి వారిశాశ్రయించును. వారి ప్రీతికొరకై చౌర్యాద్య కృత్యముల నెన్నియైనచేసి ధనమార్జించును పిదప అతడే మరొకయువతిచే ఆకర్షితుడై ఆ మొదటి యువతిని వంచించి దాని ధనమునుగూడ అపహరించి రెండవదానికొప్పును, చివరకు వారందరికిని క్రమముగా దూరమగును. నేనట్లే నిహీన స్థితిని పొందితిని.

“అవత్తమే పిరవి తందామ్ అరంగమానగరుళానే!” ఇట్లు ఎందుకును కొరగాని జీవితమునుగడుపుచున్న నాకు నీవు వ్యర్థమగు జన్మమునేల ఇచ్చితివి? ఈ మానవ జన్మచే నాకు కలిగిన దుఃఖ పరంపరకంతటిని నీవే కారణమని భగవంతునిపై మృదువుగా ఆక్షేపమును చేయుట వీరి అభిప్రాయము. కారకుడవైన నీవే ఈ బంధము నుండి విముక్తి విగూడ నాకు కలిగించగల సమర్థుడవు తప్ప ఇతరులకు ఇది సాధ్యము కాదని భావము.

చిన్న నందేహము తాము పూర్వజన్మలలో చేసియున్న వివిధ పాపకర్మలకు ఫలితముగా లభించిన ఈ అనర్థమునంతయు భగవంతునిపై నెట్టిపేసి నీవే కారకుడవనుట సమంజసమా? ఇచట ద్రవిడ వ్యాఖ్యానకర్తలగు శ్రీ పెరియవాచ్చాంబి స్వామివారు మధురమగు సమాధానమునిచ్చి ఇది సమంజసమేనని సమర్థించిరి. ఆ సమాధానమేమనగా— ఈ ఆళ్వారులు పుణ్య పాప రూప కర్మ స్వరూపమెట్టిదో, తమ స్వరూపము ఈశ్వర స్వరూపముగూడనెట్టిదో నిష్కృష్టముగా ఎరిగినవారుగనుక ఇట్లు ఈశ్వరునిపై ఆక్షేపము చేయుటలో తప్పులేదు. కర్మ- అనగానేమి? ఈశ్వరుని హృదయములో నిగ్రహానుగ్రహములను కలిగించి ఫలితమునిచ్చునది. ఈశ్వరుడెవ్వడు? సర్వప్రాణులకు హృదయములలో అంతర్యామియై యుండి వారి ప్రవృత్తి నివృత్తి - రూప వ్యవహారములకు మూలకారణమైనవాడు. సర్వేశ్వరుడగు ఆయన “క్షమించితిని” అన్నచో ఈ కర్మలన్నియు క్షణములో నశించిపోవును. ఆయనయే గీతలో చెప్పినట్లు “దదామి బుద్ధియోగంతం” అను రీతిలో మానవునికి సద్బుద్ధిని తానే కలిగించి మంచి మార్గమున నడిపించదలచినచో కాదని అడ్డగించువారెవరు? ఈ పరమార్థమును వీరెరిగిన తత్త్వవేత్తలు గనుక “స్వామీ! సర్వసమర్థుడవై యుండిగూడ, నా అశక్తతను తెలిసియుండిగూడ, నాకీ దుఃఖభూయిష్టమైన జన్మము నిచ్చి నన్నేల ఏడిపించెదవు? నీ లీలారసమునకుగాక దయారసమునకు నన్ను పాత్రునిగా చేసికొనుము- అని వేడుకొనుటలో ఈ ఆక్షేపమునకు తాత్పర్యము. బావిలో అజ్ఞానముచే పడిన తన పిల్లవానినిచూచి తల్లి పట్టించుకొనక ఉదాసీనతను చూపినచో అమెయే బాలుని అనర్థమునకు హేతువనుట లోక ప్రసిద్ధమే కదా! ఈ విషయముపై విస్తృతమగు చర్చను మా తత్త్వోపహారగ్రంథమున శ్రీ పచన భూషణముపై వ్రాసిన మూడవ వ్యాసములో 61వ పేజీలో చేసియున్నాము. పాఠకులు అందు గమనింప పూర్వన.

“అరంగమానగరుళానే” — ఇది సార్థకమైన సంబోధనము. ప్రజలమైన అజ్ఞానముచే కర్మ పరతంత్రులమై జీద్ర విషయములలోపడి దుఃఖించు మమ్ములను శాస్త్రాదులచే సంస్కరించుటకు అవకాశములేనందున, నీ సౌందర్యమును సౌలభ్య పాశీల్య వాత్సల్యాది మహాగుణములను ప్రకటించి వశీకరించుకొనుటకేగదా నీవు శ్రీరంగమున స్థిరవాసమును గైకొంటివి — అని దీని భావము.

(32) అవతారిక : బంధువులకు స్నేహితులకు ప్రియులగు యువతులకు గూడ దూరమైతినిని వెనుక చెప్పబడినది. అయితే మరి నా వద్దకు ఇప్పుడెట్లు వచ్చి సన్నిహితులై తిరిగి అన్న రంగనాధుని ప్రశ్నకు సమాధానముగా “మూర్ఖుడనై వచ్చితి” నని తెలుపుచున్నారు. మంచి-చెడు- అను వివేకములేక ఎప్పుడేది తోచినచో అప్పుడు దానిని చేయువాడు మూర్ఖుడు. తనకు తోచినదే తప్ప ఇతరులు చెప్పిననూ వినడు. నేనట్టి మూరుడనేనని స్థిరపరచుచున్నారు.

పా॥ ఆర్తు వండలంబుంశోలై అణి తిరువరంగంతన్నుక్
కార్తిరళనైయ మేని కణ్ణనే! ఉన్నైక్కాణుం
మార్కమొన్నారియమాట్టామనిశరిల్ తురిశనాయ
మూర్కనేఁ వస్తునిన్ఱేఁ మూర్కనేఁ మూర్కనేనే ॥

పత్రి : వండు - తుమ్మెదలు. ఆర్తు - ధ్వనించుచూ, అలంబం - సంచరించెడు శోలై - ఉద్యానములు కలిగిన, అణి - భూలోకాభరణమగు, తిరువరంగం తన్నుక్ - శ్రీరంగక్షేత్రమునందు. (వేంచేసియున్న) కార్తిరళన్ అనైయమేని - మేఘనముదాయమును పోలిన దేహము కలవాడా! కణ్ణనే! - శ్రీకృష్ణ, ఉన్నైక్కాణుం - నిన్ను దర్శింపగలిగిన, మార్కమొన్ఱు - ఉపాయమేమియును, అరియమాట్టా - ఎరుగలేనివాడనై, మనిశరిల్ - మనుష్యులలో, తురిశనాయ - వంచకుడనై, మూర్కనేఁ - మొండివాడనై వస్తునిన్ఱేఁ - నీ ఎదుట వచ్చి నిలిచితిని, మూర్కనేఁ మూర్కనేనే - నిజముగానే నేను అతిమూర్ఖుడనే.

వివరణము : ఉద్యానములలో మకరందపానము చేయవచ్చిన తుమ్మెదలు పూలగుత్తులపై వ్రాలి తృప్తిగా గొంతువరకును మధుపానముచేయును. ఆ సంతోషాశ్రియముతో యుంకారధ్వనిని చేయుచుండును. శ్రీవైకుంఠమున భగవంతుని దివ్య మంగళ విగ్రహమును కన్నులార సేవించుచూ అనందాతిశయముచే “హరిహరి హరిహరి

హారేవూరి" అని సామగానముచేయు ముక్తపురుషులవలెనే ఈ మధుసూదనునిరసము
లైన తుమ్మెదల స్థితియు నుండుటకు కారణము ఉద్యానవనశోభయే గదా : సీతమ్మ
వారి జాతను కనుగొని వచ్చితిమను హర్షాతిరేకముతో వానరయూధము సుగ్రీవుని మధు
వనమున ప్రవేశించి తృప్తిగా మధుసూదనును పక్ష్యఫల భక్షణముచేసి "గాయన్తి
కేచిత్ ప్రణమన్తి కేచిత్ నృత్యంతి కేచిత్" అనునట్లు ఆడుచూపాడుచూ విహరించిన
దట ఈ తుమ్మెదలనట్లే పాడుచూ ఎగురుచున్నది

"అలంబం"- అనగా తేలియాడుట. తుమ్మెదలు మకరందరస ప్రవాహము
ంపై తేలియాడుచున్నది ప్రళయకాలమున ప్రపంచమంతయు ఏకార్థమై యుండగా
మార్కండేయుడొకడు మాత్రమే భగవదనుగ్రహముచే నీటిపై తేలియాడుచూ వట
పత్రశాయిమూర్తిని సేవించి ఆనందించెనట. మకరంద ప్రవాహములో ఈ తుమ్మెదల
స్థితియనంతే అట్టి ఉద్యానములతో శోభించునది శ్రీరంగము. ఇది భూలోకమంత
టికి ఆభరణమనదగిన క్షేత్రము. సముద్రముపై జలాహరణమునకై వ్రాలిన మేఘ
సమూహమువలె శ్రీరంగనాథుడవట శేషునిపై శయనించియున్నాడు. నల్లని దేహ
కాంతినిబట్టియు అయాచితముగా స్వార్థనిరపేక్షముగా పరోపకారమునుచేయు స్వభావ
మును బట్టియు చల్లదనమును బట్టియు మేఘములతో భగవన్నూర్తికి సామ్యమును
చెప్పవచ్చును కాని "కణ్ణనే" అను సంబోధనము ఆ మేఘమునకంటె ఒక ప్రత్యేక
తను స్వామిలో సూచించుచున్నది. మేఘము ఆకాశములో దూరముగా నుండియే
లోకులకుపకరించును. భగవానుడు అట్లుగాక అవతారముల ద్వారా నన్నిహితుడై
అందరితో కలసి మెలసి తిరుగుచూ అనుగ్రహించును. శ్రీరంగనాథుడు ఆ కృష్ణుడే
గదాయని భావము. శేషశాయియగు మూలమూర్తియైన శ్రీరంగనాథుని సేవించినప్పుడు
తొలైలో శయనించిన చిలిపి చిన్ని కృష్ణునిమూర్తి స్ఫురణకు వచ్చునని శ్రీ పరాశర
భట్టువారు భావించుచుండినట్లు వెనుక 18 పాతురములో వ్యాఖ్యానమున వ్రాసిన
సంగతిని ఇచట స్మరింపదగును. వెన్నును దొంగిలించి ఏమియు నెరుగనివానివలె
దొంగ నిద్రను నటించు బాలకృష్ణునికిని. భక్తుల దృష్టి చిత్తావహారియగు సౌంద
ర్యము కలిగి శేషశాయిగనుండు మూలమూర్తికిని ఇచట సామ్యము ఉపాసీయము

"ఉన్నైంక్కాణుం మార్గమొన్నరియమాట్టా"- నీ నన్నిదికి చేరి సేవించు
టకు అనేక మార్గములను నీవే గీతాదులలో తెలిపియున్నావు. కర్మ- జ్ఞాన- భక్తి
యోగములు- అవతార రహస్య జ్ఞానము- పురుషోత్తమ విద్య, నామ సంకీర్తన-
క్షేత్రవాసాదులు. ఇట్లెన్నో మార్గములు నీచే పరిపాదించబడినవి. ఆయా జీవులలో

గల శక్తి తారతమ్యమునుబట్టి ఈ భేదము ఏర్పడినది. కాని నేను వీటిలో నొక్కదానినైననూ అనుష్ఠింపలేకపోవుటయే కాదు. చివరకు తెలసికొనుటకైననూ అశక్తుడనైతిని. వీటిని ఎరిగి అనుష్ఠింపలేని పశువశ్యుడి జాతిలోగక జ్ఞాన-శక్తులు లిగిన మానవులలో జన్మించినాను కాని ఈ జన్మలోగూడ పరమ ప్రయోజనము సాధింపలేక వ్యర్థుడనై నాను “అయితే మరి నావద్దకు ఎట్లు రాగలిగితి”వని ప్రశ్నింతువేమో స్వామీ: నేను పరమమూర్ఖుడనుగదా: యధార్థము నెంతమాత్రము నెరుగక తనకు తోచినది చేయుచుండువాడు మూర్ఖుడు. నేను జ్ఞుడనని చూచుభావుడవగు నీ సన్నిధికి చేరుటకు అన్యుడనని నాకు వాస్తవముగా తెలిసియున్నచో నేను ఇచటికి వత్తునా? మంచి నీటిలో విషమును కలిపిన విధముగా తత్త్వజ్ఞులైన భక్తులు సేవింపవలసిన నీ గోష్ఠిని నారాకచే మలినము చేసితిని. మరల రెండు సార్లు మూర్ఖుడనను ప్రయోగించుటచే నన్ను మించిన మూర్ఖుడలేడని సూచితమైనది కృష్ణుడనగా- సర్వసులభుడగుదాయని తలంచి వచ్చితిని.

(33) అవతారిక . మంచిగుణములేమియు లేకపోగా అన్నియు దోషములే నాలో నిండియున్నవనియు, కనుక ఏ విధముగా చూచిననూ నేను నీకు చెందని వ్యక్తినై పోయితినినియు ఇంతవరకును తెలిపిరి. ఇటుపైన స్వామి ప్రశ్నించెను— “మూర్ఖుడనంటిరిగదా: ఆ మాటను హృదయపూర్వకముగా చెప్పితిరా? అందులోగూడ మోసమున్నదా?” ఈ ప్రశ్నకు ఇచట “పొయ్యినేన పొయ్యినేన” అని సమాధానమిచ్చి తమ అసత్యరాపయజ్ఞత్వమును ప్రకటించిరి అన్ని దోషములేయైనను ఏ అర్హతలు లేకున్ననూ, కవీనము చెప్పిన మాటయైన నిజమైనచో “నిజమునే చెప్పినాడు గదా”యని ఆ ఒక్క యోగ్యతనే ప్రాథమికముగా గ్రహించి అనుగ్రహింపవచ్చును. అదిగూడ అబద్ధమేయైనచో ఇక రక్షించుట ఎట్లన్నచో- వినుము మూర్ఖుడనై నీ సన్నిధికి చేరితిని గనుక నీవు పరమ దయాళుడవు గనుక నీ దయనే ఇక చివరకు నాకు గతియని వచ్చితినిని వేడుకొనుచున్నాను.

పా॥ మెయ్యెల్లాం పోగవిట్టు విరికుళలారిల్ పట్టు
పొయ్యెల్లాం పొదిందుకొండు పోక్కనే వన్దు నిన్జే .
అయ్యనే! అరంగనే! ఉన్నరుళెన్ను మాకై తన్నాల్
పొయ్యనే వన్దు నిన్జే పొయ్యనే పొయ్యనేనే ॥

ప్రతి . మెట్టుఎల్లాం- వాఙ్మనఃకాయములందు పూర్తిగా సత్యమును, పోగవిట్టు- విడిచి పెట్టి, విరికుళలారిల్ పట్టు- విపుల కేశసౌందర్యముగల స్త్రీలనెడు వలలోవడి,

పొయ్యెల్లాం- అసత్యమునంతయును. పొదిందుకొందు- నాలోనింపుకొని, పోక్కనేక- మర్యాదలేనివాడనై, వండునిష్టేక- నీ ఎదుటవచ్చి నిలిచితిని. అయ్యనే: అరంగనే: స్వామియగు రంగనాథా! ఊకారుకే- నీ దయయేగతి, ఎన్నుం ఆత్మై తన్నార్, అను ఆశతోనే వస్తునిష్టేక- వచ్చినిలిచితిని, పొయ్యనేక- పొయ్యనేనే- ముమ్మాటికిని నేను అసత్యపరుడనే.

వివరణము: మెట్లు అనగా సత్యము. దానిని నేను పూర్తిగా విడిచితిని. “సత్యం భూతహితం వాక్యం” అని శాస్త్ర కారనిర్ణయము. ప్రాణులకు మేలును కలిగించుచూ యథార్థమైనదానిని మాత్రమే సత్యమందురు. నిజమైనను ఇతరులకు ఆపాయకరమైనచో వాస్తవము కాజాలదు అట్టిసత్యము “సత్యమూలమిదం సర్వం” అన్నట్లు సర్వలోకములకు ఆధారము. మరియు మానవుని నడతకు అది మొదటిమెట్టు.

హీనజాతిలో జన్మించినవాడై న కై శికుడు తనను భక్షింపవచ్చిన బ్రహ్మరాక్షసునితో ప్రతిజ్ఞ చేయచూ “భగవదృక్తుడైనవాడు ఎన్నడునూ అసత్యమును చెప్పడు” అని పలికినట్లు కై శిక పురాణము చెప్పుచున్నది. జాతిహీనుడై నను భక్తిమంతుడు గనుక అతనిలో అంతటి సత్యనిష్ఠ యున్నది. నేను ఆ సత్యమును పూర్తిగా విడిచితిని. మనస్సులో తలంచినది నోటితో చెప్పినది చేసినదిగూడ సత్యమై యుండుట అను త్రికరణకర్ది “ఎల్లాం” అను శబ్దముచే గ్రాహ్యము. తన బంధువులకు నిజమును చెప్పియింటివారికి అసత్యమును చెప్పవారు కొందరుండురు నేనట్లుగాక అందరికిని బాధాకరమై నిజముకాని మాటనే (త్రికరణకర్దిలేని మాటనే) చెప్పుదును. లోకులు అజ్ఞానులు గనుక వారివద్ద అసత్యమును చెప్పినను చెల్లబాటగును. కాని సర్వజ్ఞుడవగు నీ ఎదుటనే అసత్యమును పలుకుచుంటిని.

“విరికుళారిల్ పట్టు”- మీకీ అబద్ధాలకోరుతనము ఎప్పటినుండి ఎక్కడ అబ్బినది? అందువేమో. యువతులతో సహవాసము కలిగినప్పటినుండి ఏర్పడినది. భగవదృక్తుల గోష్ఠిలో అసత్యమునకు చోటులేనట్లే శ్రీ గోష్ఠిలో సత్యమునకు చోటు లేదు. నిజమును చెప్పువాడు శ్రీం గోష్ఠిలో ఒక్క క్షణకాలమైనను గడపలేడు గదా! “విరికుళార్”- అనగా విరబోసిన కురుల సౌందర్యము కలవారు యువతులు. వారి కురులు ముడివేయబడి పుష్పాలంకృతములైనప్పడు “ఒహో ఏమి అందము” అని ఈ కాముకుడు ముగ్ధుడగును. ముడి విడిపోయి విరబోసియున్నప్పుడు గూడ “అహో ఎంత అందము” అని పరవశుడగును.

కణ్వాశ్రమమున శకుంతల ఆశ్రమ వృక్షములకు కుండతో నీరు పోయుచున్నది మధ్యలో కొప్పు ముడి విడిపోగా ఒక చేతిలో నీటి కుండ యుండుటచేత ఒక్కచేతితోనే తొందరగా గణిబిజిగా ముడి వేసికొన్నది. ఆ కొప్పును చూచియే దువ్వంతుడు “ఓహో ఎంత అందము” అని ఆ సహజ కేశపాశ సౌందర్యమునకు ముగ్ధుడై ఇట్లు “బన్దే స్రంసిని చైక హస్తయమితాః పర్యాకులా మూర్ధజ్ఞాః” అని వర్ణించెనట. దశరథుడు గుర్రముపై వేటాడబోయి వివిధ జంతువులను అతి దూరమునుండియే కనిపెట్టి గురిచూచి శరవ్రయోగము చేయుచుండెను. ఇంతలో నొక నెమలి తన పింఛమును విప్పుకొని ఆడుచూ ఇతని గుర్రమునకు దగ్గరనుండియే నడచిపోవుచుండెను. వెంటనే దానిని బాణముతో గురిచూచి కొట్టబోయిన దశరథుడు పలు రంగులతో అందమైన కన్నులుగల దాని విప్పారిన పింఛ సౌందర్యమును చూచి పూర్వపు మధుర సన్నివేశ మొకటి గుర్తుకురాగా దానిని తలంచుకొనుచూ స్తబ్ధుడై నిలిచిపోయెను అంతగా అతనికి గుర్తువచ్చిన ఆ మధుర సన్నివేశ మేమనగా - వివిధ పుష్పమాలాలంకృతమైన కైకేయి కేశపాశము సంభోగ సమ్మర్దమున విడిపోయెను. పిదప పాస్సుపైనుండి లేచిన ఆమెయొక్క విప్పారిన కేశములు విచ్చిన్న పుష్పమాలాలంకృతములై యుండగా ఆ దృశ్యమును చూచిన యతని హృదయము పరవశమయ్యెను. పింఛమును విప్పుకొని నాట్యమాడుచూ దగ్గరనుండి పోయిన ఈ నెమలిని చూచినపుడు ఆ మధుర దృశ్యమే కనులకు గట్టినట్లు స్మృతికిరాగా స్తబ్ధుడై నెమలిపై బాణమును విడువలేక నిలిచిపోయెనట

శ్లో॥ అపితురగ సమీపాదుత్పతంతం మయూరం
న స రుచిరతలాపం బాణలక్ష్మీ చకార ।
సపది గతమనస్కుః చిన్న మాల్యానుక్తిరే
రతి విగళితబన్దే కేశపాశే ప్రియాయాః ॥

ఇది రఘువంశ కావ్యమున కాళిదాస వర్ణనము. నేనుగూడ నిట్లే విప్పారిన యువతీ కేశసౌందర్యమును వలలో చిక్కుకొనినట్లుగా పరవశుడనై తినని “విరికుళ లారిల్ వటు” అనుదాని భావము

“పొయ్యెల్లాం పొదిందుకొండు”- ఇట్లు యువతీ సంసర్గముచే నత్యగబాణమును దూరముగా వినరికొట్టినట్లు అనత్యమును మూటగట్టుకొంటిని. నా వాఙ్మనఃకాయములు మూడింటిలోను అనత్యమే అలవడినది భగవత్సన్నిధికి వచ్చిన అనత్యవాదులగూడ

సత్యవాదులుగా మారినట్లు శ్రీల సన్నిధికి చేరిన సత్యవాదులగూడ అసత్యవాదులుగా మారిపోవుదురు కాబోలు. “పోక్కునేకావద్దు నిశ్చేక”- ఇట్లే నేను మర్యాదలేని వాడనై సిగ్గునువిడిచి ఎవరేమనుకొందుచో అను సంకోచముగూడ లేక సర్వస్వమును పెను నీ ఎదుటవచ్చి నిలిచితిని. యోగ్యతగల శమచిహ్నాది సద్గుణవిష్టయ నిన్ను ఆశ్రయించినట్లు నేనుగూడ నిర్భయముడనై వచ్చితిని

“అయ్యునే! అరంగనే”- నావద్దకు రానేల? ఆయువతులవద్దకేపోరాదా! అని రంగనాథుడు ఈసడింపగా ఇట్లు సంబోధించుచున్నాడు. నీవు మా స్వామివి. మేము నీవారము. మన ఈ స్యస్వామి భావసంబంధము ఏనాటికినీ విడదీయరానిది. ఈ మన సంబంధమును ఇంతికాలముగా నేనెరుంగకనే దూరమై పోవుచుండగా నీవు మావంటి వారి సుద్ధరించుటకై దూరమును కష్టమును లెక్కింపక ఈ శ్రీరంగమున వచ్చి నిలిచితివి. కుమారుడు దుష్టుడై మొదట తిరిగినను, వివేకోదయమై తల్లిదండ్రులను గుర్తించిర విదవ సిగ్గుచే సర్వజన సమక్షమున రాలేకున్ననూ దొడ్డిదోవన వచ్చి వారి కాళ్ళపైబడినట్లు, నేనునూ ఇప్పటికి సంబంధ జ్ఞానోదయమై వచ్చి ఆశ్రయించితిని. “కాత్రముచేతనా! ఆచార్యోపదేశముచేతనా! నీకిప్పుడు ఈ మన సంబంధజ్ఞానము ఎట్లు కలిగెను?” అన్నచో- అదేమియు లేదు. యాదృచ్ఛికముగా నేను ఇచట శేషశాయయగు నీ మూర్తిని పొదాది కేశాంతము సేవింపగా కలిగినది.

“ఉన్నరుకెస్తుమాతై తన్నార్ వస్తునిష్టేక”- “సరే. వచ్చినను రక్షింతునను నమ్మకమెట్లు నీకు ఏర్పడినది? నేను తిరస్కరింపవచ్చునుగదా” అని స్వామి అనవచ్చును దానికిది సమాధానము నిర్దోతుకమగు వీరకృపావిశేషముపైగల నమ్మకముతో “తప్పక రక్షింతు”వను ఆశతో వచ్చితిని. తలను నరికివేయదగినంతటి మహాఘోరావచారమును చేసినవారినిగూడ రక్షించునట్టిది నీ కృప “పదార్థ మపి కాకుత్స్థః- కృపయా పర్యపాలయత్”- అగతికుడై వచ్చిన కాకాసురుని రక్షింపలేదా! కనుక రక్షింపుము స్వామి యిట్లనెను- “మీలో ఒక్క మంచి గుణమైనలేదని ఎరిగి, అన్నియు దోషములేకలవని యెరిగి, చివరకు మన సంబంధమునెరిగి వచ్చిన మీరు ఉన్న వాస్తవమును చెప్పకొనుటచేత తప్పక మీరు అధికారులేనని గ్రహించితిని రక్షింతును. మీ మనస్సులోను మాటలోను చేష్టలోను నాకు సత్యము గోచరించినది”. అను ఈ రంగనాథుని మాటలకు ముగ్ధులై- పొయ్యినేన్ వస్తునిష్టేక పొయ్యినేన్ పొయ్యినేనే” అని వీరు తమ వాస్తవస్వరూపమును దాచుకొనక చెప్పుచున్నారు. స్వామీ! నీవు సర్వజ్ఞుడవు. నేను పూర్తిగా అబద్ధాంకోరును. నీకు తెలియనిదేము

న్నది? ఇంతవరకు నేను చెప్పిన మాటలన్నియు హృదయపూర్వకముగా చెప్పినవి కావు సర్వజ్ఞుడవగు నీవుగూడ నమ్మునట్లు భ్రమ కలుగు విధముగా పైకి ఈ మాటలను చెప్పితిని గాని, నాలో సత్యమెక్కడిది? ముమ్మాటికినీ నేను అసత్యసంధుడనే వీరి ఆర్తికి పరాకాష్ఠ యిది.

(34) అవతారిక : నా హృదయములోనే నిత్యవాసముచేయు అంతర్యామియగు స్వామికి తెలియనిదేమున్నది? సర్వజ్ఞుడగు అయనను నేను మోసముతో భక్తునివలె నటించి నమ్మించితిని. ఇది తీరని అపకారము. అని తమలో తామే సిగ్గుతో నవ్వుకొనుచున్నారు

పా॥ ఉళ్ళత్తేయురై యుం మాల్లై యుళ్ళువానుణర్వొన్నిల్లా
కళ్ళత్తే నానుం తొండాయ్ తొండుక్కోలం పూండు ।
ఉళ్ళవారుళ్ళత్తేల్లాం ఉడనిరున్దు అరుతియెన్దు
వెళ్ళిపోయెన్దు నాన్ విలవఱచ్చిత్తిచ్చేనే ॥

ప్రతి : ఉళ్ళత్తే - మనస్సునందు, ఉరయుంమాల్లై - వేంచేసియుండు స్వామిని, ఉళ్ళువాన్ - యథాతథముగా, ఉణర్వొన్నిల్లా - తెలిసికొను జ్ఞానము లేనివాడనై, కళ్ళత్తే - మోసముతో, నానుం తొండాయ్ - నేనును దాసుడనై, తొండుక్కోలం పూండు - భక్తులకుండు వేషభాషలు ధరించి, ఉళ్ళవార్ ఉళ్ళత్తులెల్లాం - నిన్ను ద్యానించువారి మనస్సులోనిదంతయు, ఉడనిరున్దు - (హృదయములో) కూడా నేయుండి, అరుతి ఎన్దు - నీవు ఎరుగుదువు అని తెలిసి, వెళ్ళిపోయ్ - సిగ్గువిచిపోయి, ఎన్దుళ్ళే నాన్ - నా మనస్సులో నేనే విలవర - ప్రక్కలు విరగబడి, శిరిత్తిచ్చేనే - నవ్వుకొనుచున్నాను.

వివరణము . “ఉళ్ళత్తే ఉరై యుంమాల్లై” - ఇత్యాది. పరమాత్మ హృదయమున నుండువాడని యెరుగకుంటిని. నా హృదయముననే నిత్యము నుండి నా సంగతిని సర్వము నెరిగినవాడాయన. జీవుడు హృదయమందే యున్నందున బాహ్య విషయముల నెరుంగలేడు. అకాశము సర్వవ్యాపియైనను జ్ఞానములేని జడవదార్థము. పరమాత్మ సర్వజ్ఞుడు సర్వవ్యాపియును గనుక సర్వవియాచకుడైనై యున్నాడు. నేనీ విషయము నెరుంగక నేజేయు పాపకృత్యముల నెవరునూ చూడరని భావించుచుంటిని. “కళ్ళత్తే నానుం తొండాయ్” ఇత్యాది. నా అజ్ఞానమును లోకులెరుగకుండునట్లు కప్పి

వచ్చితిని. నాకు ఏవైనా తెలియని విషయములను గూర్చి మాట్లాడునపుడు “అవి నాకు తెలియవు” అని చెప్పక “నా అంతరాత్మకు అవేమియు తెలియవు” అనుచుంటిని దానితో లోకులు “అబ్బో! నీనికి ఆత్మజ్ఞానము పరమాత్మజ్ఞానముగూడా కలదునుమా?” యని వారు భావించునట్లు మోసగించితిని. నేను నీ దాను వలె నటించితిని. భావశుద్ధిగల నీ దాసులుచేయు సేవలో అన్వయించుటకు నేనర్హుడను కాకున్ననూ చందాలుడు వేదాధ్యయనముచు చేయుటకు కపటవేషముతో వచ్చినట్లు నేనునూ నీ సేవకు వచ్చితిని. ఇప్పుడు మీరు తమ మోసమును దాచుకొనుటకు మనసొప్పక “స్వాత్మాప్యేనం విగర్హితే” అన్నట్లు రామే ఇట్లు అత్మనిందను చేసుకొనుచున్నారు.

“తొండుక్కోలంపూండు”- సాత్వికులైన భాగవతులందరును నన్ను చూచి ఆదరించునట్లు వేషభాషలను ఆరోపించుకొంటిని. పెద్దగా నామాలు పెట్టుకొంటిని. చక్రాంకనాది ముద్రలు దాల్చితిని. భజనపరుడనైన నామనంకిరైన మారంభించితిని. నీ గుణ వైభవముచు ఎంతో తెలిసినవానివలె కొనియాడితిని యమభటుల తలపైనా కాలు పెట్టెదనని ప్రగల్భములు పలికితిని. సదాచార్యునివలెనే ఏవేవో పరోపదేశవాక్యములు పలికితిని. ఇదంతయు నా దొంగ నటనయే.

“ఉత్సాహం ఉత్సాహేన”- ఇత్యాది- ప్రతి జీవుని హృదయములోను నీవు అంతిస్పృశిస్తే యున్నావుగదా! నా దుస్సంకల్పములన్నింటికి కారణమైన మనస్సుతో నీవు వెంటనే కలిసి ఉన్నావని, “అయ్యో నా మోసము భగవంతునికి తెలిసినేమో” అని ఇప్పుడు సిగ్గుపడుచున్నాను. పూర్వము “ఏకోహమస్మీతిచ మన్యసే త్వం” ఓరి మూర్ఖుడా! చాటుగా నేనొక్కడనే ఈ పాపము చేయుచున్నాను. ఎవరికినీ నా సంగతి తెలియదు లేమ్మని భావించుచుంటివా! నీవు ఒంటరివి కాదు. నీ హృదయములో సాక్షిగా నుండి పరమాత్మ గమనించుచున్నాడు నుమా!- అని పెద్దలు మందలించినట్లు నేను ఇప్పుడే గుర్తరిగి సిగ్గుపడుచుంటిని. సర్వజ్ఞుడగు సర్వనియామకుడవైన నీవు హృదయ సన్నిహితుడవై యుండగనే నీముందే ఈ దిగంబర నాట్యమును ఆడినందులకు సిగ్గుపడుచున్నాను.

“వెళ్ళిపోయ్”- ఈ సిగ్గుతో నీ ఎదుటనే తలఎత్తుకొని నిలువలేక ప్రక్కకు తొలిగితిని. నీవక్కడ లేవేమోనని నా భ్రమ. ఇతరులను మోసగించినపుడు వారు చూడకుండుటకై చాటుకు తొలిగినట్లు సిగ్గుతో తొలిగితినిగాని, నీవు సర్వవ్యాపివని గుర్తరిగి నా మోసము తెలిసిపోయినదే యని బిక్కమొగము వేసుకొంటిని.

“ఎన్నుళ్ళే విలవరచ్చిరిత్తైనే”- చివరకు నాలో నేనే నవ్వుకొంటిని. నవ్వుకొనుట తై నను నాకు సహాయమేవ్వరును లేరు. లోకులకు నావంటి పరిస్థితి లేదు గనుక వారికి నా నవ్వు అర్థముకాదు కాబట్టి నా నవ్వులో పాలు పంచుకొనలేదు. నేను ముఖము వాటుచేసుకొన్నందున దగ్గరనే యున్ననూ భగవంతుడు గమనించి యుండడు. గమనించిననూ “అవాకీ అనాదరః” అన్నట్లు గంభీర స్వభావుడు గనుక ఈ సవ్యలో కలవబోడు. కనుక నాలో నేనే నవ్వుకొంటిని. విలవర- అనగా ప్రక్కలు విరగబడునట్లు నవ్వితిని. అట్టహాసము చేయుచూ వికట నాట్య మాడువారు తమలపాకులు తిని పూలమాలలు ధరించి గంతులు వేయుచూ ఆడినట్లు నేనునూ పొద్దులూ గెంతులూ నవ్వితిని.

పూర్వము అర్జునుడును తన కర్మజ్ఞాన యోగాదులు వేటిలోను తనకు అర్హత లేకపోయెనని గుర్తించి శోకముతో చతికిలపడెను. వీరు తమ అనర్హతకు తామే నవ్వుకొనుచూ వెనుదిరిగిరి.

(35) అవతారిక : వెనుక- వీరు తమ అనర్హతను తలంచుకొని సర్వజ్ఞుడైన భగవంతుని ముందు నిలుచుటకే తమకు అధికారములేదని సిగ్గుపడి తమలో తామే నవ్వుకొని భగవత్సన్నిధానము నుండి వెనుకకు మరలిపోయిరి ఇక వీరు ఈ నై చ్యానుసంధానముతో మరల సంసారులలో కలసిపోయి నాకు దూరమగుదురేమోనను భయము రంగనాధునిలో ఏర్పడినది “మీరు వెనుదిరిగిపోవుటకు కారణమే”మని ఆయన వీరిని ప్రశ్నించెను.

“స్వామీ! సర్వజ్ఞుడవగు నీముందే ఎంతో కవటనాటకమాడుచున్న నాకు నిన్ను ఆశ్రయింపగల యోగ్యతయే లేదుగదా! పాపిష్ఠుడనగు నా సంసర్గముచే నీ నన్నిధికి మాలిన్యమును కలిగించుటకంటె నీకు దూరమై సంసారులలో ఏకమై నా పాట్లు నేను పడుటయే మంచిదని తలంచితిని” అని వీరు సమాధానమిచ్చిరి.

ఆపైన సర్వేశ్వరుడు- “అయ్యా: మీరు సన్నాశ్రయించుటయే గొప్ప విశేషము. నేను ఆశ్రీతుల దోషముల నెంచువాడనుకాను. “అవిజ్ఞాతా సహస్రాంకుః” అని సహస్రనామావళిలో నా పేర్లను వినలేదా! ఇతర దేవతలు ఆశ్రీతుల దోషములలో సర్వజ్ఞులు నేను గుణ సర్వజ్ఞుడను కనుక నా ఆలయమున ప్రవేశించుటకు అందరికి ద్వారములు తెరచియే యుండును. రండు. నేనేదో మాటవరసకు ఇట్లనుటలేదు. పూర్వము వామనావతారమున వారు వీరు అను తారతమ్యమును చూపక వసిష్ఠ చండా

లాది సర్వజీవులను అనుగ్రహించునట్లు అందరి శిరస్సులపైననూ నా పాద స్పర్శ మును కలిగించలేదా: ఇట్టి పౌశీల్యమే నా సహజ స్వభావము. మీవంటి భక్తులను దూరము చేసికొన్నచో ఇక నా పౌశీల్య పౌరిభ్య దయా వాత్సల్యాది కల్యాణ గుణ ములెందులకు”- అని పలు విధములుగా వీరిని సమాధానపరచి మరల తన ప్రక్కకు తిరిప్పుకొనుచున్నాడు. వీరును ఆ వాచనావతార వ్యక్తిగమైన మహాగుణమును తలంచుకొని, “ఇట్లు పరమోదారుడవగు నిన్ను విడచి ఇక నేను ఇతరుల నాశ్రయింపబోను” అని ఈ పాశురమున వివరించుచున్నాడు.

పా॥ తావియన్టులకమెల్లాం తలైవిళాక్కొండ ఎందాయ్!
శేవియేనున్నై యల్లాల్ శిక్కెనచ్చంగణ్ మాలే!
ఆవియే! యముతే! ఎన్లనరుయి రనైయ పెన్నాయ్!
పావియే నున్నై యల్లాల్ పావియేన్ పావియేనే ॥

ప్రతి: అన్టు- అనాడు, ఉలకమెల్లాం- లోకములన్నింటిని, తావి- కొలిచి నట్లు చేసి, తలైవిళాక్కొండ- శిరస్సులపై పాద స్పర్శముకలిగించిన, ఎందాయ్ శృంగణ్మాలే! నా స్వామివగు ఓ పుండరీకాక్ష! ఉన్నైయల్లాల్- నిన్ను తప్ప ఇతరులను, శేవియేన్ శిక్కెన- సేవింపబోను, ఇది నా దృఢ నిశ్చయము. ఆవియే!- నాకు ప్రాణమైనవాడా! అముదే! అమృతమువలె భోగ్యమై, ఎన్నారయిరనైయ- నా అంత రాత్మగా నాలో వ్యాపించియున్న, ఎందాయ్! నా స్వామి, పావియేన్ పావియేనే- మహా పాపినైన నేను, ఉన్నైయల్లాల్ పావియేన్- నిన్నుతప్ప ఇతరుల నెవ్వరిని మనస్సులోగూడ తలంపను.

వివరణము: ఇక నిన్నెన్నటికిని విడిచిపోజాలను అని తమ మనో నిశ్చయ మును ఇందు తెల్పుచున్నారు. వాచనావతారమున సర్వ ప్రాణుల శిరస్సులపై శ్రీపాద స్పర్శమును కలిగించుచూ వీవు చూపిన మహాదార్యమే నాకు రక్షకము అనుచున్నారు.

“తావి, అన్టు ఉలకమెల్లాం”- ఇత్యాది. ఈశ్వరుడు “మీ అందరి తలలపై నా పాదములనుంచెద”నన్నచో ఈ మూర్ఖులొకము దురహంకారముచే వద్దు పొమ్మని తిరస్కరించుచు మహాభక్తులైనవారు నీ శ్రీపాదములను నా తలపైనుండి తీయవద్దని పట్టబట్టచూ “తిరువాణై- నిన్నాణై” అని ఒట్టుపెట్టుచూ స్వామిని ఎంత నిర్బంధిం

తురో, ఈ అజ్ఞానులైన లోకులను అహంకారముతో అంతగట్టిగా మా తలలపై నుంచరాదని ప్రతిఘటింతురు ఇది గమనించియే సహజవాత్సల్యశీలడైన స్వామియు (తావి) లోకములను కొలుచుట అను వ్యాజముతో ఎవరికినీ తెలియకుండా తన పాద స్పర్శమును అందరికినీ కలిగించినాడు బలిచక్రవర్తి అహంకారముచే నేనే ఈశ్వరుడనని సర్వలోకముల నాక్రమించినపుడు భగవంతుని సర్వేశ్వరత్వము మఱుగునపడినది, జీవులెవ్వరుగూడ మేము భగవద్దాసులము అనుకొను అవకాశము లేకుండ అడుగంటిపోయినది. అప్పుడు దేవతల ప్రార్థనచే ఉపేంద్రుడై అవతరించి బ్రహ్మచారి వేషముచే, తన సౌందర్యమునుచూపి బలిచక్రవర్తిని ఆకర్షించి మూడడుగుల వరమునుగొని బ్రహ్మలోక వర్యంతముగల సకలలోకములను తన శ్రీపాదములచే కొలిచి వనిష్ట చండాలాది విభాగము లేకుండా సర్వప్రాణుల తలలపై తన పాద స్పర్శమును కలిగించిన కథా వైభవము ప్రసిద్ధమేగదా: “అమరర్ శెన్నిపూవిన్దై” అన్నట్లు నిత్యముకుల శిరస్సులలో పుష్పములవలె అలంకరించుకొనబడు శ్రీపాదములను ఈ మూర్ఖ సంసారుల శిరస్సులపై నుంచనేల? అన్నచో- “ఎందాఁ”- ఆయన మన కంద-కి “పితాచ రక్షకశ్చేషీ” అన్నట్లు సర్వవిధబంధువు గనుక వాత్సల్యముతో మన హితమునుకోరి యట్లు చేసెనని సమాధానము. నిదురించు తన పిల్లలపై ప్రేమతో చేయివేసుకొని కౌగలించుకొని పరుండు తల్లివలె స్వామియు వాత్సల్యముతో ఇట్లు పాదస్పర్శచే అందరినీ అనుగ్రహించెను. ఆనాడు పాదస్పర్శను పొందిన సకలప్రాణులలో తాముగూడ చేరియున్ననూ అజ్ఞానముచే తాము అప్పుడు తెలిసికొన జాలకపోయిరి. ఇప్పుడు ఆ సంగతిని తెలిసికొన్నందున ఉపకార స్మృతితో “ఎందాఁ” అని వీరు సంబోధించుచున్నారు

“శేవియేనున్నైయల్లార్ శిక్కెన...” ఇత్యాది. నీలోగల ఇట్టి మహాగుణము నెరుంగలేక మరలిపోవ జూచితివి కాని ఇప్పుడిక నిన్ను విడచిపోయి ఇతరుల నెన్నటికిని ఆశ్రయింపను. “శిక్కెన”- ఇది నా దృఢాభిప్రాయము- నమ్ముము. “మాకు చాః” అని భగవంతుడు అర్జునుని ఓదార్చినట్లు వీరును భగవంతునికి “మాకుచాః” చెప్పుచున్నారు “ఈ భక్తుడు నాకు దూరమైపోవునేమోనని నీకు బెంగవద్దు. ఇక ముమ్మాటికినీ విడిచిపోను అని మాట యిచ్చుచున్నారు. ఈ మాటను విన్న వెంటనే ఆయనకు సంతోషముతో కన్నులు విప్పారినవి. అది చూచి “శెంగణ్మాలే!” పుండరీకాక్షుడవగు స్వామి! అని సంబోధించిరి. విభీషణుడు శరణాగతుడై వచ్చినపుడు సుగ్రీవుడు “వఘ్నితాం” వీడు శత్రు వక్షియుడు గనుక వద్యుడని తెలుపగా శ్రీరాముని మనస్సు చివుక్కుమనెను. విదవ హనుమంతుడు ఇతడు మంచివాడు

గనుక స్వీకరింపుడని చెప్పగా స్వామి మనస్సు కుదుటపడెనట. అట్లే ఈ అశ్వాసులు మొదట “విలవరచ్చిరిత్తిచ్చేనే” అని తమలో తామే నవ్వుకొని సిగ్గుతో వెనుకడుగు వేయగా, రంగనాథుని మనస్సు చివుక్కుమనెను. ఇప్పుడు “శిక్కెన” అని తమ దృఢాభిప్రాయమును ప్రకటించగానే స్వామి మనస్సుగూడా కుదుటపడెను.

“అవియే! అముదే?” నీవే నా ప్రాణము. ప్రాణమును విడిచి నేనెచటికి పోగలను? వీరికి ప్రాణము అనగా- మనవంటి ఉచ్చాస నిశ్వాస రూప వాయు విశేషముకాదు. లక్ష్మీచరణాలాఙ్గంక సాక్షి శ్రీవత్సవక్షస్కుడైన శ్రీరంగనాథుడే వీరికి ప్రాణము. కేవలము ప్రాణము మాత్రమేకాదు. అమృతమువలె అతిభోగ్య భూతుడు ధారకుడు జన్మ మరణాదులను తొలగించు బలవర్ధక రసాయనము గూడ ఆయనయే అంతేకాదు. “ఎందఱా ఆరుయిర్ అన్నెయ ఎందఱు”- నేను నీకు శరీరమునుకాగా, నీవు నాకు అంతరాత్మవు అత్మను విడచి శరీరముండగలదా! అనుచున్నారు విశేషణములైన ఒక్కొక్క సందోధనము నిన్ను విడచి పోజాలనను సంగతిని దృఢీకరించుచున్నవి.

“పావియే! అన్నెయల్లాల్ పావియే! పావియేనే”- ఇందు మొదటి “పావియే” అను పదము క్రియావాచకము నిన్ను తప్ప ఇతరులెవ్వరినిగూడ మనస్సులో తలంపను. అని దాని యర్థము ఇప్పుడు మరల రంగనాథుని మానము కలిగెను. “అయ్యనే! అరంగనే!” అనియు “ఎన్నెయలదైయ కోవే” అనియు వెనుకగూడ చెప్పితిరి. మరల అవన్నియు పైపైమాటలేగాని నిజమైన భక్తివాలో లేదంటిరి మరి ఇప్పుడు చెప్పినవిగూడ అట్టి పొల్లుమాటలేనా? నమ్మదగినవేనా? ఏక్షణములోనైనా మనస్సు మారి నన్ను విడిచి పోవుదురా?— ఈ అనుమానమును తీర్చుటకే “పావియే! పావియే!” అని రెండుమారులు నొక్కిచెప్పుచున్నారు. నీవు పాపిష్ఠులనుగూడ అనుగ్రహించుటకై తారతమ్యము లేకుండా అందరి శిరస్సులలో శ్రీపాదములుంచిన పరమోదాదవనియు అశ్రితుల దోషములను అసలే గుర్తించనివాడవనియు తెలిసికొనలేక నిన్ను విడచిపోవుటకు వెనుకడుగు వేసితిని. నా పాప ప్రాణిల్యమే నన్ను అట్లు వెనుకకు లాగినది. ఇప్పుడు త్రివిక్రమాపదానముచే నీ పరీక్షామమును గుర్తెరిగితిని గనుక ఇక ఎన్నటికిని విడిచిపోవు వ్యర్థక్రియే లేదు అత్మ విశాసహేతువుగా నాలో కలిగిన ఆ చెడు తలంపునకు పాప ప్రాచుర్యమే కారణము. ఇక పైన నిన్ను విడచి పోజాలను— ఇది ‘శిక్కెన’ నా గట్టి నిర్ణయము.

(36) అవతారిక తమలోగల దోషములనుబట్టి తమ అయోగ్యతను తలంచుకొని చెనుకడుగు వేసిన వీరిని తప్పిపోకుండునట్లు భగవంతుడు తన త్రివిక్రమావతార వైభవమును సౌశీల్య సౌలభ్యాది గుణములను ప్రదర్శించి మరల తన ప్రక్కకు త్రిప్పుకొని చేరదీసినట్లు వెనుకటి పాశురములో చెప్పబడినది. దానితో వీరికి స్వామి నన్ను అనుగ్రహించెనని పూర్ణ విశ్వాసమేర్పడినది. ఇంక ఆలస్యమేల? వెంటనే స్వామి ముముక్షువులకు ప్రాప్తమగు తన దివ్యరామమునకు (శ్రీవైకుంఠమునకు) చేర్చుకొని సర్వవిధ కైంకర్యములను ప్రసాదించగలడని ఆశపడిరి. ఎప్పుడెప్పుడాయని త్వరపడిరి. వీరి తొందరయేగాని వెంటనే ఫలితము సిద్ధింపలేదు. అందులకేమి ప్రతిబంధకము? అనుగ్రహించినవాడు ముక్తి నిచ్చుటలో ఏల ఆలసిండుచున్నాడు?

వీరిని దూరము కాకుండ తన దరికి చేర్చుకొనుటకు తాను ఎన్ని పాట్లు పడవలసి వచ్చెనో ఆయనకే తెలియును నిదానమెరిగిన వైద్యుడు రోగము తగ్గినదని చెప్పి వెంటనే పథ్యమును పెట్టించడు. రోగము తీరికబెట్టకుండుటకై సమయమును ప్రతిక్షించును. అనుదోషముపోయి రోగికి అకలి పుట్టినదా లేదా యని గమనించును. “నిర్వాణం భేషజం భిషక్” పరమాత్మ గొప్ప వైద్యుడుగదా! బాహ్య విషయములపై వైరాగ్యముతోపాటు వీరిలో అర్థి పెరుగవలెనని స్వామి కొంచెము బొదాసేన్యము వహించెను క్రమముగా వీరిలో ఆరాట మధికమయ్యెను. ఇంకను ఈ ప్రకృతి మండలములోనే దుఃఖముల సమభవించుచూ పడియుండవలెనేమోయని భయము పెరుగజొచ్చెను. ఇక ఆలస్యమును క్షణమైనను సహింపలేక శేషకాయలుగు స్వామికి నిద్ర వట్టినీయకుండ చూచువారి మనస్సులు కరిగిపోవునట్లు “స్వామీ! రక్షింపుము” అని గొంతెత్తి ఈ పాశురమున ఆక్రోశించుచున్నారు.

పా॥ మత్తై క్కన్ఱు వరై మున్నేందుం మైందనే! మదురవాతో!
ఉత్తై క్కన్ఱేపోల నోక్కముడై యవర్ వరై యుళ్ వట్టు!
ఉత్తై క్కిన్ఱేరైన్నై నోక్కాదొళివదే యున్నైయెన్నే
అత్తై క్కిన్ఱేనాదిమూర్తి! అరంగమానగరుళానే!

ప్రతి: మత్తై క్కన్ఱు - వర్షభాద నివారించుటకు, అన్ఱు - ఆనాడు వరై - పర్వతమును, ముళా ఏందుం - భాద కలగకముందే ఎత్తిన, మైందనే - బలవంతుడా! మదురవాతో - మదురమగు నదీజలమువలె భోగ్యమైనవాడా! ఉత్తై క్కన్ఱేపోల - లేది

పిల్లలవంటి, నోక్కముడైయవర్ - చూపు కలిగిన ప్రీతియొక్క, వలె యో పట్టు
వలతోపడి ఉత్తేక్కిన్జేర్కు ఎన్నె - బాధపడుచున్న నన్ను, నోక్కావొల్లవదే - కటా
క్షింపవేమి? అదిమూర్తి అరంగమానగరుళానే - జగత్కారణభూతుడవగు రంగనాథా!
ఎన్నె - రావేనుయా!

వివరణము: ఇన్సుగ్రిడు రాళ్ళవానను కురిపించినపుడు గో-గోప- సంతతిని
కాపాడుటకై గోవర్ధనపర్వతము నెత్తిన చరిత్రమును జ్ఞాపకము చేసుకొనుచున్నాడు.
ఆ చరిత్రము నిపుడు ప్రస్తావించుటకు కారణమేమనగా - ఆయనవల్లనే తమ కష్టము
లన్నియు తీరునని బావించినవారు గనుక ఆయనయొక్క అవత్యభుక్త్యను గుణమును
కీర్తించుచున్నారు గొల్లజాతికంటెటికిని పెద్ద అపదవచ్చినపుడు మిత్రునివలెవచ్చి
గోవర్ధనమెత్తి రక్షించినవాడు గదా! సంసారమును అవదలో పడిన నన్నును అట్లే
రక్షింపగలడని వారి యభిలాష అకలిగొన్నవాడు అకలినితీర్చు శ్రీమంతుని పిలుచును
గాని వైద్యునో యోగీశ్వరునో వీరునో పిలుచునా? “గో గోప జనవంకులం ఆతీ
వార్తం” అని చెప్పబడినట్లు అవులు దూడలు గొల్లలు రాళ్ళవానచే తల్లడిల్లిపోయినట్లు
నేనునూ “బహుధా సంతత దుఃఖవర్షిణి. భగవతాః భవదుర్ధినే” అని తెలుపబడిన
విధముగా దుఃఖవరంపరను వర్షించు సంసారమును వర్షాకాలముతోపడి ఎన్నోపాట్లు
పడుచున్నాను. అప్పుడు వారందరికినీ కలిగినంతటి దుఃఖము ఇప్పుడు తమ ఒక్క
రికే కలిగినదని వీరి ఆరాటము. ఇన్సుగ్రిడు సంవర్తకమును మేఘమును వంటి రాళ్ళ
వానను కురిపింపగా చిత్రాయధమును ప్రయోగించె విది సమయముకాదని యెంచి
శ్రీకృష్ణుడు చేతికందిన ఒక పర్వతమును పెకలించి ఎత్తి గొల్లలను కాపాడెనట.
దీనినిబట్టి - పర్వసమర్థుడగు పరమాత్మకు కార్యమును సాధించునప్పుడు ఫలానా
అయధమే ఉపకరణమగునను నియమము లేదనియు చేతికందిన ఏ వస్తువైనను ఆయ
నకు అయధమే యగుననియు స్పష్టమైనది. “అస్త్రిమాన తృణం ప్రియాద్రుహి”
సీతమ్మవారిపై ద్రోహమునకు తలపెట్టిన కాకాసునిపైన శ్రీరాముడు గడ్డిపరకనే
మహాత్మముగా ప్రయోగించెను గదా! ఏదేండ్ల బాటడవైయుండి ఆనాడు పూజింతిని
ఎత్తి నట్లు అనాయాసముగా పర్వతమునెత్తి వారిని కాపాడలేదా. నన్ను నట్లే రక్షింప
రావేమి? మైందన్ - బలశాలి. “మధురవాతే” - అఱు అనగా నది. మధురమగు నది
వలె ఉన్నచోటికి వచ్చి రక్షించువాడా! అనియర్థము. ఇచట స్వామిని సముద్రము
వంటివాడాయని పోల్చక నదితో పోల్చుటలో విశేషమున్నది సముద్రము దప్పిని
తీర్చుటకుగాని స్నానాదులకుగాని ఉపయోగపడదు. నది దప్పిగొన్నవారికి పానార్థ
మైన చల్లని నీటినిచ్చుటయేగాక సంతాపము తీరునట్లు దేహమాలిన్యము పోవునట్లు

స్నానమాడుటకు ఉపయోగపడును. సముద్రము ఉన్నచోటినుండి కదలదు. నది వివిధ ప్రదేశములకు ప్రవహించి సంతాపహరముగా జీవనము నిచ్చును. అట్లే వర మాత్యయ వరమ పడమునుండి ప్రేవల్లెకు వచ్చి గోవళాతిని రక్షించెనుగదా:

“ఉత్తైక్కన్జేతోల..” ఇత్యాది. ఉత్తైక్కన్జు-అనగా లేడిపిల్ల. దానికన్నుల వలె చంచలము సుందరము అమాయకమునైన కన్నులు కలవారు యవతులు. “బాలమ్మగాజీ” అని సంస్కృతిముతోనందురు. హృదయముతో నిజమగు ప్రేమ లేకున్నను ప్రేమను ప్రకటించు చంచలాక్షులు అని భావము. వారి వలలోపడి బైటికి రాలేవి విధముగా చిక్కుపడితిని. ఇక నాకు నీవే రక్షకుడవని ఆక్రొశించు నన్ను కటాక్షింపవా. రాళ్లవానతో వచ్చిన ఆపదను రాతి పర్వతముతో తొలగించితివి త్రి నేత్రి సౌందర్యమును ఎలచే వచ్చిన నా ఆపదను నీ నేత్రి సౌందర్యమును కటాక్ష రూపమున చూపి రక్షింపుమని కోరుట భావచమత్కృతి.

ఇట్లు పీట వేడుకొన్ననూ ఆయన ఉలకలేదు వలకలేదు. వీరి హృదయమున ఇంకను ఆర్తి పెరుగవలెనని ఆయన భావన వ్యాధి తగ్గిన పిదప బాలుడు ఆకలితో “అన్నము అన్నము” అని ఆలమటించినపుడే తల్లియు రోగళాంతిని గమనించి సంతోషించి అన్నము పెట్టినట్లు ఆయనయు వీరికి నిజమైన ఆర్తి కలిగి ఆక్రొశించ వలెనని ప్రతీక్షించెను.

“ఉన్నైయెన్నేయత్తైక్కిన్జే”- స్వామి: నిన్నేనయ్యా నేను పిలుచునది. ఏ జుద్రపురుషుని వాకిటికోపోయి నేను మొరపెట్టలేదు. సమర్థుడవని నిన్నే ఉద్దేశించి మొరలిడుచున్ననూ వినిపించుకొనక ఏమరపాటును చూపెదవేల? నీ జగత్సృష్ట్యాది కార్యకలాపము అవతారాది ప్రయానము ఇదంతయు మమ్ము రక్షించుటకేగదా:

“అదిమూర్తి అరంగమానగరుళానే” ప్రళయకాలమున నిశ్శబ్దముగా నీలో లీనమైయుండు చరాచరములను నీవే దయతో “బహుస్యాం ప్రజాయేయ” అని సృష్టించి రక్షించినవాడవు. ఇప్పుడు నేను గొంతెత్తి పిలుచుచున్ననూ వచ్చి రక్షింపవేల? “నారుపోసినవాడు నీరుపోయడా” యన్నట్లు తన సంతానమును రక్షించుకొనుట, కన్నవారి బాధ్యతయే గదా: వీరిట్లు ఉచ్చైస్పృహముతో మొర పెట్టుచున్ననూ స్వామి ఏడుముతెలియనట్లు విననివానివలె నటించుటకు కారణ మేమనగా: ఆయన శ్రీవైకుంఠమున నిత్య సూదులందరునూ తనను సేవించుచూ

అనందాతిరేకముతో “హాహూ హాహూ హాహూ” అని గట్టి కోలాహలము చేయు ధ్వనిని వినియున్నాడు అట్లే సంసారులైన లోకులు తమకు కావలసిన ఫలితము అంది రానపుడు దుఃఖముతో పెట్టిన కేకలనుగూడ వినియున్నాడు కాని తన కృషిఫలిత ముగా మనస్సుమూరి అర్థితో చేయు ఇట్టి ఆక్రందనమును తాను ఇతఃపూర్వము విని యుండలేదు ఇదేదో కొత్తగా తోచి కొంచెము ఉపేక్షించినాడు.

(37) అవతారిక వీరంతగా ఆక్రిందించినను శ్రీరంగనాథుడు దయతో “మాకుడు” అనలేదు ఆయన తను తప్ప నాకు వేరే అవ్వబట్టున్నారని యెంచి నాదా? తనవద్ద ఇతర లౌకిక ఫలితము నపేక్షించుచుంటినని భావించినాదా? వీడు నావాడని నన్ను ఆయన అంగీకరించిన చాలు. నేను ధన్యుడనియ్యెదను గదా! ఆ మాత్రము సాంత్యన వాక్యమైనను పలుకక స్వామి విడుదలచుచున్నాడే ఆయన హృదయమంత కరిసమైనదా! అని ఈ పాకురమున వాపోవుచున్నాడు—

పా॥ తెలివిలాక్కలంగల్ నీర్కూళ్ తిరువరంగత్తు శోంగుం
ఒలియుళార్తామే యన్టే తన్దైయుం తాయుమావార్ ।
ఎలియదోరరుకు మన్టే ఎళిరత్తైంబిరానార్
అలియళా సంపైయలెన్నార్ అమ్మవో కోడియవారే ॥

ప్రతి . తెలివుళలా- స్వచ్ఛతలేక, కలంగల్నీర్కూళ్- కలషితమైయున్న కావేరీ జలముచే చుట్టబడిన, తిరువరంగత్తుళ్- శ్రీరంగ నగరమందు, ఓంగుంఒలి యుళార్- అతిశయించిన తేజస్సుగల, తామేయన్టే- స్వామివారేగదా! తన్దైయుం తాయుం ఆవార్- నాకు తండ్రియు తల్లియునై యున్నారు. ఎళిరత్తు- నాపై చేయ వలసినది, ఎలియదు- సామాన్యమగు, ఓర్ అరుకుం అన్టే- ఒక్క కృపనేగదా! ఎంపిరానార్- నాకు మహాప్రకారకులైన ఆ స్వామివారు, అలియళా- దయనీయుడైన వీడు, సంపైయల్- మన పిల్లవాడు, ఎన్నార్- అని పలుకకున్నారే. అమ్మవో- ఓయమ్మా, కోడియవారే- కరినాత్ములేనే.

వివరణము కావేరీ పరివేష్టితమైన శ్రీరంగమున శయించియున్న స్వామియే నాకు తండ్రియు తల్లియునుగదా! ఆయన కృపయే నాపై కొంత ప్రసరింపవలెనని నేను కోరుకొనునది. వీడు నావాడని ఒక్కసారి నన్ను గూర్చి ఆయన చిన్నమాట

పలికిన చాలు. అదే నాకు పదివేలు. ఆ మాత్రమైన పలుకడేమీ ఇంత కఠినమే? ఇది వీరి ఆశేదన.

కావేరినది తేటనీరు కలిగియుండక సర్వదా కలవరపాటుతో కలుషితముగానే యుండునట ఒక ప్రవాహము కొంచెము తగ్గగానే మరొక ప్రవాహము పైనుండి వచ్చి వడుచుండుటచేత నీరు తేటపడు అవకాశము లేదు. మరియు శ్రీరంగనాథునిపై ఈ కావేరినదికి ఎంతో సాదరమగు ప్రేమ కలదు. కనుకనే స్వామికి ఏమి పరిచర్యలు చేయవలెనాయని పలు విధముల విచారపడుచుండుటచే ఎల్లప్పుడును వ్యాకులతతోనే యుండును. కావేరియు ఈ ఆశ్వాసుల (విప్రనారాయణుల) వంటిదేనట. స్వామి సన్నిధికి చేరుటకు ముందు ఎప్పుడు చేరుదునోయని కలతజెందుట. చేరిన పిదప ఎట్లు సేవింపవలెనా యని అయోమయ స్థితి. ఈ ఆశ్వాసుల స్థితియే కావేరికిని పట్టినది. శ్రీరంగము పరకు రాకపూర్వము ఈనదియు స్వామిని సేవింతునను ఉత్సాహముతో పరపక్ష త్రొక్కుచు వచ్చినది సమీపించిన పిదప రెండు పాయలై స్వామిని చుట్టి వేసినది. శ్రీరంగరాజుస్తవమున భట్టరువారు కావేరినిట్లు వర్ణించిరి.

శ్లో॥ దుగ్ధాభిర్జనకః, జనన్యహం, ఇయం శ్రీరేవ పుత్రీ, వరః
శ్రీరంగేశ్వరః, ఏతద్వర్షమిహ కింకుర్యాం, ఇతీవాకులా ।
చంచచ్చామరచంద్ర చందన మహామాణిక్యముక్తైశ్చరాణా
కావేరీ లహరీ కరై ర్విదధతీ వర్యేతి సా సేవ్యతామ్ ॥

సదులకు సముద్రుడు పతి అను దృష్టితో ఈవర్ణనము. క్షీరసముద్రుడు తండ్రి- నేను (కావేరి) తల్లిని. మా అమ్మాయి శ్రీరంగనాయకి. మా అల్లుడే శ్రీరంగ నాథుడు. వీరిద్దరికి (బిడ్డకు అల్లునికి) నేను పరిచర్యలు చేయవలెనను ఆరాటముతో కావేరి తన తరంగ హస్తములతో చామరములు కర్పూరహారతులు చందనాదులు రత్నములు ముత్యములు మొదలగు అనర్ఘవస్తువులను పట్టుకొని అరణముగా తెచ్చు చున్నదట.

ఇట్లు కావేరినదిచే పరివేష్టితమైన శ్రీరంగమందిరమున ఉజ్జ్వల తేజశ్శాలియై స్వామి ప్రకాశించుచున్నాడు. ప్రకృతి మండలములో గల ఈ శ్రీరంగమునకు వచ్చిన పిదపనే చీకటిలో దీపమువలె స్వామి తేజస్సు ప్రకాశించినది. ఇక్కడనే అర్చులగు సంసారులను రక్షించుటచే దయా వాత్సల్యాది గుణములు ప్రకాశితము

లై నవి. పరమపదమున దోషులును దుఃఖితులును ఎవరునూ లేరు— గనుక ఆ దయావాత్సల్యాది గుణములచట ప్రకాశించుటకు ఆస్థానమేలేదు. అచట నందరును స్వామివలె జ్ఞానానందాది గుణశోభితులే. దివ్యమంగళ విగ్రహధారులే. వాఁనడుమ ఆయనకు వగట దీపమువలెను (ఆదిత్యానామహం విష్ణుః) ద్వాదశాదిత్యులలోనుండు విష్ణురూప సూర్యమూర్తివలెను ప్రత్యేక ప్రకాశములేదు. ఇచటనే స్వామియొక్క ప్రభావరూపమగు తేజస్సు ఉజ్జ్వలమైనదని భావము.

“ఓశియశార్ తామేయన్తే తస్మయం తాయమావార్” - సుబాలోపనిషత్తు “మాతా పితా బ్రాతా సుహృద్గతిశ్చ నారాయణః” అని చెప్పుచూ, సర్వజీవులకును నారాయణుడే తల్లియు తండ్రియు ఇతర విధమగు అప్తవర్గమంతయునని తెలిపినది. నాకు మాత్రము ఆ పరవాసుదేవుడో షీరసాగరకాయ వ్యూహమూర్తియో రామ కృష్ణాద్యవ తారమూర్తులో అవేసి యుకాదు. ఈ శ్రీరంగనాథమూర్తియే సర్వవిధబంధువని వీరి అధ్యవసాయము. దేహబంధువులుగాని దేవతాన్తరములుగాని తమకు అప్తులుకారని శ్రీరంగనాథుడే తమ సర్వస్వమని వీరి ప్రగాఢ విశ్వాసము.

శ్లో॥ సర్వేషామేవలోకానాం - పితా మాతాచ మాధవః ।

గచ్ఛధ్వమేనం శరణం - శరణ్యం పురుషర్షభాః ॥

ఇది మహాభారతములోని శ్లోకము పాండవులు వనవాసముచేయు సమయమున శ్రీకృష్ణుడు సత్యభామతో కలిసి వారిని చూడవచ్చెను. అది విని పరాశరాది మహర్షులును శ్రీకృష్ణ దర్శనార్థమై వచ్చిరి. వారిలో మార్కండేయ మహర్షియు నుండెను. అపుడందరును సభ చేసియుండగా ధర్మరాజు - “మాకీ కష్టసమయమున మనశ్శాంతి కై ఏవైన మంచి మాటలను ఉపదేశింపు”డని ప్రార్థించెను. వారు ఏవేవో కొన్ని మాటలను చెప్పగా వారిలోనున్న మార్కండేయ మహర్షి వారి వాదములనన్నిటిని తిరస్కరించి పై శ్లోకమును ఉపదేశరూపముగా పాండవులకు చెప్పెను. సర్వలోకములకు తండ్రియు తల్లియు ఈ శ్రీకృష్ణభగవానుడే. రక్షకుడైన ఈయననే మీరు శరణు పొందుదు. ఆ ప్రకారమే ఈ అశ్వారులును రంగనాథుడే తమకు సర్వవిధ బంధువని విశ్వాసము కలిగియున్నారు. ఇట్లే శీరామప్పిళ్లై (వ్యాసభట్టర్) అను పేరుగల తమ తమ్ములు అనారోగ్యగ్రస్తులై యున్న సమయమున శ్రీ పరాశరభట్టరువారు పై శ్లోకమునే ఉపదేశించినారట.

“ఎళియదోరరుకుమన్దే యోశాతిరత్తు” — కొద్ది దయను నాపై ప్రసరింపజేయ మనియేగదా ప్రార్థించితిని. నాకోసమై పర్వతమెత్తవలెనా? నేను జీర్ణ లౌకిక ఫలిత మేదియు కోరలేదే. చల్లగా నొకసారి కటాక్షింపుమంటిని. అంతేగదా! “ఎంపిరానార్ ఆళియనంపైయర్ ఎన్నార్” — పిరాన్ అనగా ఉపకారకుడు స్వామి నాకు జ్ఞాన వైరాగ్యాదులను కలిగించి నన్నీస్థితికి పైకితెచ్చిన మహోపకారకుడు. ఇంతి చేసి “వీరు మంచివాడు — మా చిన్నవాడు” అని ప్రేమతో ఒక్కమాటయన్నచో నేనెంతో సంతోషింతునుగదా! ఒక్కమాటైన పంకడే...? ఇంత కఠినమా? నేను దాసుడనని తాము భావించినను స్వామి నోటినుండి అమాట వచ్చినపుడే తమ దానత్వము స్థిర మైనట్లు వీరి భావన.

(38) అవతారిక మహాభారతమునకు “సర్వధర్మాః పరిత్యజ్య...” అను చరమ శ్లోకము సారమైనట్లు ఈ తిరుమాలై ప్రబంధమునకు ఈ గిరివ పాశురము సారమైనది.

శ్లో॥ మతిమన్దానమావిధ్య - యేనాసౌ శ్రుతిసాగరాత్ ।
జగద్ధితాయ జనితో - మహాభారతచన్ద్రమాః ॥

అను శ్లోకమున ప్రశంసింపబడినట్లు శ్రీ వేదవ్యాసుడు తన బుద్ధియను మందర పర్వతముతో వేదరాయను మహాసాగరమును మధించి చంద్రునివలె ప్రకాశమాన మగు ఈ మహాభారత గ్రంథమును అవిష్కరించెనట. పరమాత్మి ఓరనముద్రమును తరచి అమృతమును దేవతలకిచ్చెను. వ్యాసుడు వేదరాశిని మధించి సర్వజనాహ్లాద కరమైన మహాభారతమును అత్యోజ్జీవన హేతువుగా లోకులకందించెను దేవతలకు పరమాత్మ యిచ్చిన అమృతము బిస్తకము. వేదవ్యాసుడిచ్చిన మహాభారతామృతము సంసారబంధ విమోచకము.

అట్టి మహాభారతముగూడ పైపై చెత్తయే యనదగినట్లు భగవద్గీతయే అందు లోని ప్రధానసారము. ఆ గీతలోగూడ పై చరమ శ్లోకము సారతమము. ఈ చరమ శ్లోకమున శరణాగతి తత్త్వమును నిరూపించుటకే భారతములోని పూర్వభాగమంతయు ఉపోద్ఘాతమువలె అవతరించినది. “ఇదంతే నా తపస్కాయ” — ఇత్యాది పై భాగ మంతయు చరమ శ్లోకార్థగోరమును నిరూపించుటకై వ్రాయబడినది. అట్లే దీనికి ముందున్న 37 పాశురములు ఉపోద్ఘాత రూపములుకాగా తరువాతనున్న 7 పాశురము

అను ఇందు ప్రతిపాదితమైన అర్థమునందు దృఢనిష్ఠగలవారి వైభవమును వివరించి నవి కనుక ఈ ప్రబంధమునకు ఈ పాశురము భారతమునకు చరమ శ్లోకమువలె సారమైనదని గ్రహింపదగును.

ద్వయమంత్రములోని శరణాగతి తత్వమిందు నిరూపితమైనది. ఆ మంత్రమున ఉపాయమగు ప్రవత్తి ప్రథమ వాక్యములోను ప్రావ్యమైన భగవత్కైంకర్య రూప ఫలము రెండవ వాక్యములోను ప్రతిపాదితము కాగా ఈ పాశురమున ఆ క్రమము తారుమారై మొదట ఫలము చెప్పబడి పిదప ఉపాయానుష్ఠానము తెలుపబడినది ఇట్లు చెప్పిననూ తప్పలేదు. విషయమును నిరూపించుటలో వ్యుత్పత్తి దశ-ప్రయోగదశ- అని రెండు విధములు. వ్యుత్పత్తి దశ యనగా విషయ స్వరూపమును తెలుపుదశ దాని అనుష్ఠాన వర్ధతిని తెలుపునది ప్రయోగదశ. అందు మొదటి వ్యుత్పత్తి దశలో మొదట ఫలమును చెప్పి పిదప దానిని పొందుటకు ఉపాయము విధింపబడును. “స్వర్గమును కోరువాడు జ్యోతిష్టోమ యాగమును చేయవలెను” అను వాక్యముచే ముందు ఫలము చెప్పబడి అనంతరము యాగము విధింపబడినది. ఫలా కాంక్ష మొదట సహజముగా కలిగి, పిదప దానికి సాధనోపాయ మేదియని సాధనా కాంక్ష కలుగును గదా ఇది వ్యుత్పత్తి దశ. ఈ యాగమును ఆచరించి ఆ స్వర్గ ఫలమును పొందుచునుట ప్రయోగదశ. కారణము పూర్వము- కార్యమనంతరము అనుక్రమము లోకసిద్ధమేయైనను, కారణ స్వరూపమును తెలుపుటకు ముందుగా “ఈ కార్యమును సాధించునదియే కారణ”మని వివరించుట అవసరమే గదా! ద్వయ మంత్రమున ప్రయోగదశయు, ఈ పాశురమున వ్యుత్పత్తి దశయు కలదు గనుక ఈ క్రమ వ్యత్యాసమున్ననూ అర్థము రెంటిలోను ఒకటియేనని గ్రహింపదగును.

ఇక శ్రీ శతకోప మునీంద్రులు తమ ప్రబంధములో “అగలగిల్లే నిరై యం” అను పాశురమున సంపూర్ణ శరణాగతిని చెప్పిరిగాని అందు ప్రావ్యమగు కైంకర్య ఫలమును తెలుపలేదు. శ్రీ ఆండాళమ్మవారు “శిత్తుంశిరుగాలే” అను పాశురమున కైంకర్య రూప ఫలమును తెలిపిరిగాని శరణాగతి రూప సాధనమును తెలుపలేదు. అనగా- ద్వయమంత్రములోని పూర్వ వాక్యము నొకరు వివరింపగా ద్వితీయ వాక్యమును మరొకరు వివరించిరి ఈ విప్రనారాయణ మునీంద్రులు ఈ పాశురములో ద్వయమంత్రములోని రెండు వాక్యముల అర్థములగు శరణాగతిని ఫలమునుగూడ వివరించి ఆ మంత్రార్థమును సమగ్రముగా అనుసంధించుకొనిరనుట విశేషము.

దెనుకటి పాశురముతో దీనికి సంబంధమేమనగా— “అళియళ సంపైయల్ ఎన్నార్- అమ్మవోకొడియవారే” అని వీరు “వీడు నావాడు” అన్నట్లు ఒక్కచూట నైన పలుకడేమాయని వ్యాఖ్యలకొందగా భగవంతుని మనస్సుగూడ ప్రసన్నమైనది జీవప్రపంచములకై పరగులిడు ఈలోకులలో వీరు ఒక్కరే స్వార్థనిరపేక్షతో కైంకర్యమును కోరుచున్నారనియు, ఆ ఫలితమునకై నాపై ఆత్మార్పణము (నీవే ఫలితము నిమ్మవి శరణాగతి) చేసి భారమునుంచిననియు, పైగా ఆలస్యమును భరింపలేక ఆరాట పడుచున్నారనియు, దానించి ఆయన ఈ పరిపాకదళ కలిగిన వీరికి ఇక ఫలితమును అలసింపక తప్పక ఇత్తునని ప్రసన్నచిత్తిడయ్యెను. ఇట్టి అధికారి లభించుటచే విక్కిలి సంతోషము ఆయన శ్రీముఖముతో ప్రస్ఫుట మయ్యెను. చిరునవ్వుతో ముఖవంకజము వికసితమయ్యెను.

ఆ సంతోష లక్షణమును గుర్తించి వీరు— “స్వామీ! నిన్నాశ్రయించి నీ చరణారవిందములపై భరన్యసముచేసి ఉపాయాంతరములను విడచి నీ కైంకర్యమునకై ఎదురుచూచు ప్రపన్నులను చూచినచో నీ మనస్సు ఇంతగా ఉప్పొంగినదే! నీ వెంత ఆశ్రితపక్షపాతివయ్యా!” అని ఇండు ప్రస్తుతించుచున్నారు. భగవద్గీతలోని చరమ శ్లోకము శరణాగతి ప్రక్రియను విధించినది కాగా, దాని నాచరించినవాడు ప్రీతితో విత్యము అనుసంధించు కొనవలసినది ద్వయమంత్రము. ఆ ద్వయమంత్రవిఘ్నలపై ఈశ్వరునికిగల హద్దాతిశయమును అవిస్కరించునది ఈ పాశురము ఇక దీని అర్థమును గ్రహించుము.

పా॥ మేంపొరుళ్ పోగవిట్టు మెయ్మైయై మిగవుణర్న్దు
అంపరిశు అరిన్దుకొండు ఐంపులనగత్తడక్కి ।
కాంపరత్తలై శిరైత్తు ఉకడై తలై యిరుందువాళ్ుం
శోంబరై యుగత్తిపోయిం కూళ్పునలరంగత్తానే ॥

ప్రతి : కూళ్పునల్ అరంగత్తానే- కావేరీ పరివేష్టిత శ్రీరంగనగర నివాసా! స్వామీ! మేంపొరుళ్- ఆరోపితములుగా వచ్చిన దేహమును ప్రాకృత భోగములను పోగవిట్టు- సమూలముగా తొలగించుకొని మెయ్మైయై- ఆత్మస్వరూపమునే, మిగవుణర్న్దు- బాగుగా తెలుసుకొని అంపరిశు- స్వరూపాచితమైన కైంకర్యమును, అరిందుకొండు- తెలిసికొని, ఐంపుళ- పంచేంద్రియములను, అగత్తుఅడక్కి- లోపలే నిగ్రహించుకొని, కాంబర- సమూలముగా నశించునట్లు, తలై శిరైత్తు-

తలను గొరిగించుకొని, (అనగా అహం- మమ- అను భావములను తొలగించుకొని) ఉక్తాంతైకదైయిరున్దు- నీ ముఖద్వారము ముందుండి, వాక్తుం- ఉజ్జీవిండువారగు, శోంబరై- నిర్వాహిపారులైన ప్రపన్నులనుచూచి, ఉక్తిపోలుం- నీవు ఎంతో ఇష్ట పడుచుండువుగదా :

వివరణము : దేహమును దానితోపాటు కర్మఫలముగా వచ్చిన గృహారామ క్షేత్రాది భోగములను స్థిర పురుషార్థములు కావని భావించి, ఆత్మస్వరూపమును (తన నిజస్వరూపమును) భగవచ్చేషభూతమని యెంచి, అట్టి తనకు భగవత్కైంకర్యమే తగిన వృత్తియని అదే నిత్య పురుషార్థమనియు తలంచి, హచేంద్రియ నిగ్రహము నొంది, స్వరూప విరుద్ధములైన సాధనాంతరములను సమూలముగా పరిత్యజించి, నీవే ప్రాప్య ప్రాపకములని నీపై భారమునుంచి నీ పాద సన్నిధికి చేరి నిశ్చింతగా నుండు వారవరో- అట్టివారేగదా పరమ ప్రపన్నులు. అట్టివారిని చూచినచో నీవు ఎంతగానో అభిమానపడి ఆదరింతువుగదా: “న మే ప్రియః” “న మే యుక్తతమః” అని చెప్పుకొందువుగదా!- అని సంగ్రహముగా ఈ పాకురమునకు భావము ఇక వివరముగా వ్యాఖ్యానించుకుందము.

“మేంపొరుక్ పోగవిట్టు”- ఇవట “మేంపొరుక్” అనుదానికి మూడు విధములుగా అర్థము చెప్పవచ్చును. ఎట్లనగా- (1) (మేల్ ఎకుందపొరుక్-మేం పొరుక్) పొరుక్ అను పదమునకు వస్తువు అని యర్థము పుణ్య పాపాది కర్మ వశముచే క్రమముగా పైపైన ఆరోపితముగా వచ్చినదు పదార్థము అని మొదటి అర్థము అట్టిది దేహము దానితోపాటు వచ్చు గృహారామ క్షేత్రాది ప్రాకృత భోగ్య పదార్థములను అన్నమాట. (2) (మేవినపొరుక్-మేంపొరుక్) అది ఇది యన్నట్లు కలసిపోయి అమరియుండు పదార్థము- అని రెండవ యర్థము దేహము ఆత్మతో విడదీయరాని విధముగా కలసియుండి ‘అహం’ శబ్దవాచ్యమై, దేహమే ఆత్మ (నేను) అన్నట్లు అమరియుండును గనుక, ఈ విధముగా “మేంపొరుక్” అనబడినది దేహమగును ఇక (3) వ అర్థము- (మేయ్ పొరుక్ పైవిత్తైక్కుం పొరుక్- మేంపొరుక్) ఆత్మకు “నేనే దేవుడను, స్వతంత్రుడను, ఈశ్వరుడను, ఇదంతయు నాదే” అను ఆహంకార మమకారములను పెంచునట్టి పదార్థము “మేంపొరుక్” అనబడుటచేత. దేహము, గృహారామ క్షేత్రాది రూపమగు ఐశ్వర్యముగూడ గ్రహింపబడును. ఇట్టి ప్రాకృత దేహ- భోగ్య పదార్థములను “పోగవిట్టుక్”- విడచి, అని యర్థము. వాస్తవమునకు నీటిని తనంతట తానై విడిచిపెట్టుట ఏ జీవునికిని సాధ్యము కాదు.

వీని కర్మానుసారముగా ఈశ్వరుడు కర్మఫల భోగార్హమై ఇచ్చిన వీటిని “మమ మాయా దురత్పయా” అన్నట్లు ఎవడు త్రోసివేయగలడు? “మామేవ యే ప్రపద్యంతే” అన్నట్లు ఇచ్చిన ఈశ్వరుడే ఈ సంకల్పము తొలగించవలెను. కాబట్టి ఇవట “పోగ విట్టు” అన్నదానికి ఆ దేహేంద్రియాదులయందు ప్రాకృత భోగ్యముల యందును అహంకార మమకారములను భోగ్యతా బుద్ధినిగూడ విడిచిపెట్టి యుండవలెనని భావము దేహమాతృకాదు స్వతంత్రము కాదు- అట్లునుకొనుట భ్రమ- గృహారామ తేత్రాదులు శాశ్వతానంద రూప పురుషార్థములు కావు. అట్లు భావించుటయు భ్రమయే- అను వాస్తవ జ్ఞానమును వాటిపై కలిగి యుండుటయే “మేంపొరక పోగవిట్టు” అను దానిచే బోధితమైన సారాంశము.

ఇక- “మెటుమైయై మిగవుణర్దు”- “మెటుమై” అనగా- అత్యంతస్వము దానిని బాగుగా తెలుసుకొనుట యనగా- ఈశ్వరుడు పరమాత్మ, నేను ఆయనకు శేష భూతుడనగు జీవుడను. అని జీవేశ్వరుల స్వరూపమును స్పష్టముగా గ్రహించుట. దేహమే ఆత్మయని చార్వాకాదులును, దేహతిరిక్త విత్వాత్మ కలడు కాని- వేరే ఈశ్వరుడు లేడని మీమాంసకులును, జీవేశ్వరులిద్దరును కలరుగాని- జీవునికి జ్ఞానము ఇంద్రియాది సంపర్కముచే కలుగు ఆగంతుక గుణమేనని తార్కికులును, ఇట్లు ఆయా మతస్థులు ఏవేవో చెప్పుదురు. అవేవియు వాస్తవము కావు. జీవుడు స్వయం ప్రకాశ చిత్తజ్ఞానానంద స్వరూపుడు మరియు జ్ఞానగుణకడు, అణుస్వరూపుడు, ఈశ్వరునికే దాసుడు, ఆయనయొక్క దాసదాసులకును తాను విధేయుడు అను ఇట్టి వేద శాస్త్రోక్త జ్ఞానమును యధార్థముగా తెలిసికొనుటయే “మిగవుణర్దు” అను దాని అభిప్రాయము

“అంపరికు ఆరిందుగొండు”- వెనుక చెప్పినట్లు “పోగవిట్టు” అజ్ఞానము తొలగించుకొని, “మిగవుణర్దు” తత్త్వజ్ఞానము నొందినవానికి కర్తవ్యము, తన స్వరూపమునకు తగినట్లు భగవత్క్రైంకర్యమును చేయుటయే గదా! ఆ భగవత్సేవ తనకు స్థిరఫలముగా వృద్ధినిొందు విధమును తెలిసికొని అని యర్థము. లోకమున జీవులకు కలుగు ఫలాపేక్ష వారివారి ఆత్మాభిమానానుసారముగా నుండును, పశుపక్ష్యాదులు తమను పశుపక్ష్యాదిరూపముగానే భావించుటచే వాటికి తృడాది రూపమగు ఆహారమే ఫలితముగా అపేక్షితమగును. మానవులకు దేహాత్మాభిమానమును బట్టి దేహపర్వతమగు అన్నమే అపేక్షితమగును. దేవతలకు మేము దేవతలమను అభిమానముచే అమృతమపేక్షితమగును నేను దాసుడనని తత్త్వమునెరిగినవానికి ఆదాస్యమునకు తగు భగవత్క్రైంకర్యము

కర్మమే అనురూప ఫలమగును. “అరిందు-కొండు”- తన దానత్వమును భగవంతుని స్వామిత్వమును తెలిసికొనుట, తదనుగుణముగా భగవద్దాస్యమును ఫలితముగా స్వీకరించుట- ఇదే జీవునికి ముఖ్యముగా జ్ఞాతవ్యాంశము.

“ఐంపుఁ అగత్త డక్కి”- పంచేంద్రియములను బైటికిపోసేయకుండ తన వశమునందేయుంచుకొని అని యర్థము. జాహ్నుప్రాకృత పదార్థములపై భోగ్యతాబుద్ధిని విడిచి అనుఅర్థమునిచ్చు “మేంపొరుక్ పోగవిట్టు” అను దానిలోనే ఇంద్రియనిగ్రహ రూపార్థము ఇమిడియుండగా మరల నీ విషయమును విడిగా చెప్పనేల? అని సందేహము రావచ్చును. కాని ఇచట తాత్పర్యము వేరు. “అంపరికు” అన్నప్పుడు చెప్పిన భగవత్కైంకర్యములోగూడ స్వార్థమును చూపక నిస్వార్థబుద్ధితో చేయవలెనని తెలుపుట ఇచట తాత్పర్యము. కైంకర్యరూప భగవత్సేవలో కొన్ని వియమములను చెప్పవలసియున్నది. తనకు ఇష్టమగు కైంకర్యమును చేయుదుననుట-అనగా నేను పుష్పమాలా కైంకర్యమునే చేయుదును. చందనమునే తీయుదును. అలయమును ఊడ్చుట, పాత్రకర్ణి వంటివిచేయుట, మొదలగు పనులు చేయను అని కోరుకొనుట తగదు. మరియు ఈశ్వరునికి తనకును ఇష్టమైన కైంకర్యమునే చేయుదుననుటగూడ తగదు. ఈ రెండు పద్ధతులలోను కొంత స్వార్థమున్నదిగదా! అట్లుగాక ఈశ్వరసంతోషార్థమే ఏ కైంకర్యమైన చేయుదును, నా స్వార్థము అణుమాత్రమైనను లేదన్నట్లు సేవచేయుటయే ఉత్తమ భక్తుని ముఖ్యలక్షణము. “ఉనక్కే నాం ఆక్ శెయ్ వోం” (మికొరకే మేము సేవ చేయుదుము, మా కోసముకాదు) అని శ్రీ అండాశమ్మవారును, “తనక్కేయాగ వెన్నై కొక్కుమీదే” అని శ్రీ శరకోపమునీంద్రులును భగవంతునికి విన్నవించినట్లు భక్తుడు సేవింపవలెనని ఈ ఇంద్రియ నిగ్రహోక్తిలోని సారాంశము.

ఇంతవరకు ఈ సగము పాశురముచే ద్వయ మంత్రములోని “శ్రీమతే నారాయణాయ నమః” అను ఉత్తర ఖండార్థము వివరింపబడినది అనగా ప్రాప్యమైన కైంకర్య ఫలము చెప్పబడినది. ఇక పైభాగముచేత సాధనాంతర పరిత్యాగ పూర్వకముగా భగవత్పాదారవిందములపై ఆత్మనిక్షేపమును చేయుటయను ఉపాయము చెప్పబడును, ఇదే “శ్రీమన్నారాయణ చరణౌ శరణం వ్రవద్యే” అను ద్వయమంత్ర పూర్వ ఖండార్థముగదా! ఎట్లనగా “కాంబుతర తల్లై శెర్తైత్తు”- కాంబు అనగా సాధనాంతరములు. దుష్కరములైన కర్మ జ్ఞాన భక్తి యోగాదులు. వాటిని ఆచరింపవలసిన బాధ్యత నాపైన కలదు అను అభిమానమును సమూలముగా తొలగించుకొని

అని దాని యర్థము. ఇవట “తలై శిరైత్తు” అనునది గౌణ లాక్షణిక ప్రయోగము. తలను గొరిగించుకొని- అని దాని వాచ్యార్థము తలపై వెంట్రుకలను పెంచుట అభిమాన (అహంకార) హేతువు కాగా, వాటిని తీయించుటచే అభిమానమును తీసి వేసినట్లు భావించబడును రాజులు దోషిని శిక్షించునపుడు అతని తలను గొరిగించి వీధులలో త్రిప్పుచుని ఆదేశింతురు. అట్లు చేయుట వాని యహంకారమును అణచుటకే గదా! ఏకాంతులుగాని నన్యసులుగాని శవరము చేయించుకొనుటయు ఈ అభిమాన త్యాగమునకు సూచనమే వారిలో అహంకార మమకారములు పోయినవనుటకు ఆ బాహ్య లక్షణము (క్షవరము) సూచన. కనుక “కాంబర తలై శిరైత్తు” అనుగా సాధనాంతరములను నేనాచరించి మోక్షమును సాధించుకొనగలను అను అహంకార గర్భిత బుద్ధితోపాటు వాటిని (తలవెంట్రుకలు త్యజించినట్లు) తొలగించుకొని అని తాత్పర్యము. చరమ శ్లోకములోని “సర్వధర్మాః పరిత్యజ్య” అను దాని అర్థమిదే. అహంకారపూరితమగు ఆ స్వప్రవృత్తిని పూర్తిగా మానుకొనియే భగవంతునిపై సంపూర్ణముగా భారము వేయుట అనునది శరణాగతికి సమగ్ర స్వరూపము. ఇతర ధర్మములను గూడ చేయుచూ శరణాగతిని అనుష్ఠించుట స్వరూప విరుద్ధము. నన్ను నేను రక్షించుకొనగలను అను అభిమానమును ప్రవృత్తితోసహా పూర్తిగా విడిచియే సర్వ రక్షకునిపై భారము నుంచవలెను. వీడు తనపైగూడ కొంతబాధ్యతను ఉన్నట్లు అభిమానించునంతవరకును స్వామియు వీని రక్షణమున ఉదాసీనతను చూపుట సహజమే. కాశ్మీర ప్రక్రియలో దీనినే “భగవత్ప్రవృత్తి విరోధి- స్వప్రవృత్తి- నివృత్తిః ప్రవత్తిః” అని లక్షణ నిర్వచనపూర్వకముగా పెద్దలు చెప్పుదురు.

శ్రీవేదాంత దేశికులవారును తమ పాదుకా సహస్రమున-

శ్లో॥ సాధయన్తి మురవైరిపాదుకే !
సాధవ స్స్వయ ముపాయ మన్తిమమ్ ।
త్వత్ప్రవృత్తి వినివర్తనోచిత-
స్వప్రవృత్తి వినివర్తనాన్వితమ్ ॥

అను శ్లోకములో పై కాశ్మీర లక్షణమునే ఇమిడ్చి ఇట్టి శరణాగతియే చరమోపాయ మనిరి. అన్నము తినుటకు పూర్వము విధిగా స్నానమును చేయవలెనని (స్నాత్వా భుంజీత) ఆదేశించినట్లుగా శరణాగతికి పూర్వము ఉపాయాంతర పరిత్యాగము కర్తవ్యమని ప్రసత్తికాత్ర నిర్ణయము.

“ఉకాకదై తలై యిరుండు.” సర్వ ధర్మములను విడచిన పిదప చేయవలసినది భగవత్పాదరవింద సన్నిధిని చేరుటయే. అంతేగాని సోమరియై పడియుండుటయో స్వేచ్ఛా సంచారము చేయుటయోగాదు

తమ క్షేమమునకై స్వప్రవృత్తిని మానుకొని, సర్వరక్షకునిదే భారమనియెంచి భగవదాలయ ప్రాంగణమును చేరియుండిన తిరుక్కణ్ణమంగై అండాకా అను మహా భాగవతుల వృత్తాంతము ఇచ్చట ఉదాహరణముగా వ్యాఖ్యానములో చూపబడినది. ఆ విషయ మేమనగా:

వీరికి సంస్కృతమున శ్రీ లక్ష్మీనాదార్యులు అని నామరేయము. వీరు శ్రీనాథ మునుల శిష్యులలో నొకరు. శ్రీకృష్ణమంగళము అను క్షేత్రమున జన్మించిరి. వైది కోత్తములైన వీరొకనాడు భగవదాలయమునకు పోవుచుండిరి అప్పుడొక శూద్రుడు తన వాకిటి ముందు కావలియుండు కుక్కను మరియొకడు వధింపగా క్రోధముతో అతనిని వధించి పిదప తన ప్రియమైన శునకము మరణించెనుగదాయను దుఃఖముతో తానుగూడ కత్తితో పొడుచుకొని అత్మహత్యను చేసుకొనెను. అత్యాశ్చర్యమగు ఆ సన్నిహితులు అందరును చూచుచుండగా ఈ స్వామివారును తిలకించి, “తాను పెంచిన ఒక క్షుద్రజంతువు కైగల మమకారముచే దాని యజమాని ఇట్లు అత్మహత్యకు గూడ పాల్పడెనే సర్వేశ్వరుడు పరమదయాళువునగు భక్తవత్సలుడు తన పుత్ర ప్రాయులైన చేతినులకు అపద కలిగినపుడు ఎంతగా బాధపడునోగదా!” అని మనస్సులో ఆవేదనమునొంది, అనాటినుండియు భగవదాలయ ప్రాంగణముననే శునకము వలె నిత్యవాసము చేయుచూ స్వప్రవృత్తిని మానుకొని యదృచ్ఛలాభ సంతుష్టులై జీవిత శేషమును గడిపి పరమపదము నొందిరి శరణాగతినిపృథిల్లుండవలెననుటకు వీరి చరిత్ర ముదాహరణము.

“ఇరుండువాళ్లుం” — “అధసోఽభయంగతో భవతి” అని శ్రుతి తెలిపినట్లు భగవత్పాద సన్నిధియే అభయస్థానమని యెంచి నిర్భర మనస్కుడై యుండవలెను. అదియే అతినికి ఉజ్జీవనము ‘వాళ్లుం శోంబరై యుగత్తిపోయిం’ — అట్లు నిన్నే నమ్మికొని స్వప్రవృత్తి విడచియుండు ప్రవన్నులవై నీకెంతటి ప్రేమయోగదా! శ్రీరంగనాథా! అని చిరునవ్వులొకకు శ్రీరంగనాథుని ముఖారవిందమును చూచి విన్నవించుచున్నారు.

వాక్యంకోరిబర్” - అనగా విశ్వానముతో ఉజ్జీవించి స్వప్రవృత్తి రహితులై యుండు స్తబ్ధపురుషుని యర్థము. కోరిబర్ అను పదము “సోమరులు” అను అర్థమును బోధించునదై నను ఇచట శాస్త్రవిశ్వాసములేక నాస్తికులై సర్వదర్శములను త్యజించి సోమరులై చెడి తిరుగునట్టి లోకితులవలెగాక - భగవద్విశ్వాసముతో ఆయనయొక్క సన్నిధిని చేరి స్వప్రవృత్తి నిరూపి ఉజ్జీవించియుండు వారినే బోధించునని “వాక్యం” అను పదమునుబట్టి గ్రహింపదగును.

“అరంగమానగరుకానే” - ఈ శ్రీరంగక్షేత్రమున జల సమృద్ధియు చల్లవి ఉద్యానవన తరుచాయయు కలదని సంబరపడి నీవిచటికివచ్చి స్థిరవాసమొనర్చినట్లు అమాయకులు తలంతురు. కాని నీవు ఇట్లు ద్వయమంత్ర నిష్ఠులైన ప్రపన్నులెపుడు వచ్చి యాశ్రయింతురాయని వారికై ఎదురుచూచుచూ వీరు స్వప్రవృత్తిని మాని స్తబ్ధులైయున్ననూ నీవు రక్షణమునందు మాత్రము సోమరివికాక నిత్యజాగరూకుడవై యున్నావని తాత్పర్యము. “విద్రాముద్రాం - విభిల జగతీ రక్షణే జాగరూకాం” అని భోజరాజు వర్ణించినట్లు శేషశాయియగు స్వామి యొక్క విద్ర మానవులవలె మైమ రచియుండు విద్రకాదు అది యోగవిద్ర. పర్వజగద్రక్షణమును సావధానముగా జాగ రూకతతో ఆలోచించుచుండు కపట విద్రయని భావము

ఇట్లు పాకురము ఈ ప్రబంధమున చరమశ్లోకమువలె ప్రాధాన్యము వహించి అహంకార గర్భితములైన ఉపాయాంతరములను పరిత్యజించి శరణాగతినిచేసి భగవ త్సేవయే నాకు పరమ పురుషార్థమని యెంచవలెనని ఉపదేశించు ద్వయ మంత్రార్థ మును ప్రతిపాదించినది.

(39) అవతారిక : వెనుకటి పాకురము ద్వయ మ త్ర ప్రతిపాదితమైన అర్థమున సంపూర్ణనిష్ఠకలిగిన వారిపై స్వామికిగల అపారప్రేమను వివరించినది. అట్టి వారి ప్రభావమే ఇకపై పాకురములచే తెలుపబడుచున్నది. శ్రీశరకోపముసింధ్రులు “పయిలుంకుడరో?” “నెడుమార్కుడిమై” అను దశకములలో తెలిపినట్లు వీరను శరణాగతి నిష్ఠులగు భాగవతులు నిహీనజాతి వృత్తస్వభావములు కలిగియున్ననూ పూజనీయులైనవి వీటిలో చెప్పిరి. అందు ప్రకృతగాధలో, నీచకులమున జన్మించిన వారుగూడ ఇట్టి నిష్ఠకలవారైనచో భక్తిహీనులై పేదవేత్తలైన బ్రాహ్మణులకంటె భగవంతునికి అత్యంతప్రియులై తులసీమూలవలె ఆయనచే శిరసావహింపబడుదురని నిరూపింపబడుచున్నది.

పా॥ అడిమైయిల్ కుడిమైయిల్లా అయిల్ శతుప్పేది మారిల్
 కుడిమైయిల్ కడైమై పట్టకుక్కరిల్ పిరప్పరేలుం ।
 ముడియినిల్ తుళపం వైత్తాయ్ మొయ్ కళ్ళర్కన్బుక్కెయ్యుం
 అడియరై యుగత్తిపోలుం అరంగమానగరుళానే ॥

ప్రతి : అరంగమానగరుళానే! శ్రీరంగనాథా! అడిమైయిల్ - నీ సేవయందు, కుడిమైయిల్లా - ఆనక్తి లేనివారై, అయిల్ శతుప్పేదిమారిల్ - తద్విన్నముగా చతుర్వేద పారకులై యుండే బ్రాహ్మణులకంటెను, కుడిమైయిల్ - నీ సేవయందు, కడైమైపట్ట తప్పదులైన, కుక్కరిల్ పిరప్పరేలుం - జీద్రుల కులమున జన్మించినవారై నను, మొయ్ కళ్ళర్కు - నీ దివ్య పాదారవిందములకు, అన్నకెయ్యుం అడియరై - భక్తితో కైంకర్యముసేయు భాగవతులను, ముడియిన్ - శిరస్సునందు, తుళపం వైత్తాయ్ - తులసిమాలతో సమానముగా ఆదరించినవాడవై, ఉగత్తిపోలుం - సంతోషించెదవు గదా !

వివరణము : చతుర్వేదాధ్యయనము చేసిన బ్రాహ్మణులైనను నీపై భక్తిలేని వారై నచో వారిని నీవు ప్రేమింపవు. భక్తిపూర్ణ హృదయులైనచో చండాలాది నీచ వంశ సంభూతులైననూ తులసిమాలవలె పవిత్రులని యెంచి వారిని శిరసావహితువు. శ్రీరంగనాథా! నీవు “భక్తిక్రితో జనార్దనః” అన్నట్లు భక్తులకు అమ్ముడుపోయిన వాడవు సుమా! అని దీని భావము.

భగవంతుడు సర్వ స్వామియనియు నేను ఆయనకు దాసుడనియు ఆయన సేవయే నాకు కర్తవ్యమనియు తెలిసికొనుటయే వేదాధ్యయనమునకు ప్రయోజనము. ఇట్టి జ్ఞానములేని వేదవేత్తలను బ్రాహ్మణులని చెప్పదగదు - అని ఈ క్రింది ప్రమాణము చెప్పుచున్నది.

శ్లో॥ విష్ణుభక్తి విహీనో యః-సర్వ శాస్త్రార్థవేద్యపి ।
 బ్రాహ్మణ్యం తస్య న భవేత్-తస్యోత్పత్తిర్నిరూప్యతామ్ ॥

ఉన్నతకులమున జన్మించిననూ సంపూర్ణ వేదాధ్యయనము చేసిననూ భగవద్భక్తి హీనులు పూజనీయులు కారనియును - ఇక నీచకులమున జన్మించి తదనుగుణమగు పృథ్వికలవారైనను భక్తిపరిపూర్ణ మనస్కులైనచో అందరికినీ పూజనీయులేననియు

సారాంశము. బ్రహ్మజ్ఞానము కలిగియుండుటకు కులముతో పనిలేదు. “సర్వత్ర ఖలు దృశ్యంతే” అన్నట్లు అన్ని కులములలోను బ్రహ్మవేత్తలు ఉండురు- అను విషయము శ్రీరామాయణమున గుహడు- శబరి- వానరులు విభీషణాది రాక్షసులు- మొదలగు వారినిబట్టి స్పష్టమగుచున్నది. మరియు భారతమున విదురుడు- ధర్మవ్యాధుడు- గొల్లలు- గోపికలు మొదలగువారిని బట్టియు తెలియుచున్నది. తమోగుణ భూయిష్టమైన ఈ ప్రకృతి మండలమున ఆవిర్భవించిన ఇట్టి పరమ భాగవతులు సత్త్వగుణ ప్రచురమగు పరమపదమున నుండు నిత్యసూరులకంటెను చాలా గొప్పవారు సుమా: యని “శీతనైయే తౌకువార్ విష్ణుళారిణం శీరియరే” అను అశ్వాదుల సూక్తినిబట్టి సువ్యక్తమగుచున్నది.

నిరహంకారు నిష్కలంక ప్రేమతో స్వామినిసేవించు ఇట్టి భక్తులే ఆయనకు అత్యంత ప్రీతి పాత్రులను విషయమును శ్రీకృష్ణకర్ణామృతమున లీలాకుడును ఇట్లు నమర్చించెను.

శ్లో॥ “గోపాలాజి రకర్దమే విహరసే, విప్రార్ధ్యరే లజ్జసే
బ్రూషే గోకుల హంకృతైః స్తుతిశ్చైర్మౌనవిధత్సే సతామ్ ।
దాస్యం గోకులపుంశ్చలీషు కురుషే, స్వామ్యం న దాన్తాత్మసు
జ్ఞాతం కృష్ణ! తవాంఘ్రిపంకజయుగం ప్రేష్టా చలం మంజులమ్ ॥

కృష్ణా! నీవు గొల్లఇంద్ర ముంగిట బురదలో ఆదెదవుగాని బ్రాహ్మణోత్తములు చేయు యజ్ఞమునకు రమ్మని పిలిచినచో సిగ్గుపడెదవేల; గొల్లలు హంకారముతో అదలించినను మాట్లాడెదవుగాని మహర్షులు మంత్రములతో స్తుతించినచో మాట్లాడవేల; గోవస్త్రీలకు నేవను చేయుటకు ఇష్టపడెదవుగాని జితేంద్రియలగు యోగీశ్వరులకు స్వామిగునుండుటకు ఇచ్చిగింపవేల; ఓహో! నీ సంగతి నాకు ఇప్పుడు అవగతమైనది. నిన్ను ప్రేమించువారికి మాత్రమే నీవు వశ్యుడవగుదువు. ఆ ప్రేమరూపమగు భక్తిరేనిచో ఎన్ని యజ్ఞ దాన తపఃకర్మలను చేసిననూ అట్టివారికి నీసేవ దుర్లభమే గదా; అని ఆశ్లోకమునకు భావము

(40) అవతారిక : వెనుకటి పాశురమున చెప్పినట్లు పీచకులమున జన్మించు టయేగాక మొదట అతినింద్యమగు నడవడి కల్గియున్నవారుగూడనైనను, అనంతరము

భగవద్గూఢాగతిని చేసినవారై నమెడల పూర్వకృత పాపములన్నియు వారిని అంబ
కుండ నశించిపోవునని ఇందు విరూపించుచున్నారు.

పా॥ తిరుమలుమార్ప! నిన్నెచ్చిందై యుగ్ తిగళనైత్తు
మరువియ మసత్తరాగిల్ మానిలత్తుయిర్గళెల్లామ్!
వెరువఱ కొన్ఱు కట్టిట్ట ఈట్టియ విన్నెయరేలుం!
అరువిన్నె ప్పయనదుయ్యార్ అరంగమానగరుళానే॥

ప్రతి : తిరు మలు మార్ప!- లక్ష్మీదేవితోను శ్రీవత్సమను పుట్టుమచ్చతోను
శోభితిమగు వక్షస్సు కలిగిన, ఆరంగమానగరుళానే!- శ్రీరంగనాథా! మానిలత్తు
ఉయిర్గళెల్లాం- లోకమునందలి సర్వప్రాణులను, వెరువఱ- భయకంపితులగునట్లు
కొన్ఱు- హింసను చేసియు, కట్టిట్ట- తగలబెట్టియు, ఈట్టియ విన్నెయరేలుం- క్రూర
పాపరాశిని (పూర్వము) అర్పించియున్నవారైనను, నిన్నె- నిన్ను, చిందై యుగ్
తిగళనైత్తు- తమ హృదయములో ఉజ్జ్వలముగా నిలుపుకొని, మరువియ మసత్త
రాగిల్- భక్తిపూరిత హృదయమైనయెడల, అరువిన్నె ప్పయనదు- ఆ క్రూర పాప
ఫలమును, ఉయ్యార్- అనుభవించరు.

వివరణము : తిరు- లక్ష్మీ, మలు- మచ్చ, వీటిని తన హృదయమున ధరించి
యున్నవారు గనుక భగవంతునికి శ్రీనివాసః అనియు శ్రీవత్స వక్షః అనియు
నామములు ఏర్పడినవి ఆ రెండు లక్షణములను ఈయనయే సర్వేశ్వరుడనుటకు
ముఖ్య చిహ్నములు. రెంటిని కలిపి ఇచ్చట వీరు “తిరుమలుమార్ప!” అను ఒకే
సంబోధనముతో చేర్చిరి. ఇట్టి ఓ రంగనాథా! అశ్రీతులలోని పూర్వ పాపములను
చూచి స్వామి త్రోసివేయకుండునట్లు ఈమె నిత్య సన్నిహితురాలైయుండి ఆయన
హృదయములో దయా వాత్సల్యాది గుణములను పెంపొందించి అనుగ్రహింప
జేయునని సూచించుటకు ఈ సంబోధనము చేయబడినది. జీవుడు శరణాగతిని చేసినప్పు
డును మోక్షదశలో కైంకర్యము నాచరించునపుడును గూడ ఈమె స్వామికి నిత్యాన
పాయనియై యుండునని ద్వయమంత్రములోని రెండు వాక్యములలోను “శ్రీమత్”
శబ్దము తెలుపుచున్నది గదా. ఈ వాస్తవమును శ్రీ శతకోప మునీంద్రులు “అకల
గిల్లైవైయుం” అను పాశురములోను, శ్రీ విష్ణుచిత్తులు “నిక వలమార్ వినిర్వార్
గిన్ఱమంగైయుం వల్లాండు” అను చోటను అవిష్కరించిరి. వీరు వెనుక శరణాగతి

తత్వమును తెలిపిన “మేంపోరుక్ పోగవిట్టు” అను పాశురమున గుంభనగా నుంచిన ఈ లక్ష్మీ వై శిష్ట్యమును ఇవట స్రవణింపజేసిరి.

“నిన్నై చిందై యుక్ తిగళవైత్తు”- శ్రీయఃపతివగు విన్నే సాక్షెడుపాయ మని మనస్సులో నిశ్చయించుకొని, ఆయనతోపాటు ఇతర సాధనములను గూడ మనస్సులో తిలించి యున్నయెడల ఆయన సాక్షాత్సాధనమనునది మరుగునపడి పోవుటయే గాక బ్రహ్మత్వమువలె ఫలితముగూడ వివ్వకుండ పోవునని గ్రహింపవలెను. ఈ శరణాగతి సఫలము కావలెనన్నచో పురుషకారభూతురాలగు లక్ష్మీయు రక్షకుడగు భగవంతుడును మంత్రోపదేశయగు ఆచార్యుడును కర్తయగు తానును తప్ప మరెవ్వరి సంబంధముగూడ ఇవట అవసరమేలేదని సారాంశము.

“మరువియమనత్త రాగిల్”- తాను స్వామికిచేయు కైంకర్యముచేత తనకేదో వేరే ఫలము కావలెనని స్వార్థభావన కలిగియుండుట కళంకమే. స్వామికి ముఖోల్లాసము కలుగుటయే నా సేవకు పరమార్థమైన ఫలమని ప్రపన్నుడు భావించవలెను. అట్టి మనశ్శుద్ధి కలిగియున్నయెడల- అని “ఆగిల్” అను పదము బోధించుచున్నది. ఆ పవిత్రభావన ఆందరిలోను ఉండదని భావము.

“మానిలత్తుయిర్ గళెల్లాం వెరువఱక్కొన్ఱు కుట్టిట్టు ...” ఇత్యాది. ఆ శరణాగతి నిష్ఠలైనవారు పూర్వము అనేక క్రూర హింసాది పాపములను చేసియున్నవారైనను అని వారి పూర్వపరిస్థితిని వివరించుచున్నారు. చూచినవారికిగూడ భయము కలిగించునంత క్రూరముగా జంతుహింసను చేయుట వాటిని జీవించియుండగనే అగ్నిలోపేసి తగులబెట్టుటవంటి ఘోరపాపములను పూర్వము (పవిత్ర శరణాగతి రూప భావ కుద్ధి కలుగుటకు పూర్వము) చేసియున్నవారైనను- అని గ్రహింపవలెను. ఇట్టి సద్భావన కలిగిన పిదప మరల పాపప్రవృత్తి సంభవముకాదు గదా.

“అరువిన్నై ప్పయనతుయ్యార్”- అట్టి పాపఫలమగు నరకాది దుఃఖములను పొందజాలరు. కర్మ ఫలప్రదుడు భగవంతుడే గనుక, ఆయన వీరికి పూర్వము కలిగించవలెనని సంకల్పించిన ఆ శిక్షలనన్నిటిని ఇతరులపైకి మరలించును. నముద్రునిపై క్రోధముతో ఎక్కుపెట్టిన బాణమును ఆ నముద్రుడు శరణాగతుడు కాగా అతని శత్రువులైన మరు కాన్తార ప్రాంతవాసులగు అసురులపై మరలించినట్లు ఆ భక్తుల శత్రువులపైకి సంక్రమింపజేయునని “ద్విషంతః పాపకృత్యాం” అను ఉపనిషద్వాక్యము తెలుపుచున్నది. లేక- కడ్డుడు ప్రయోగించిన సర్పశిరస్సను ఆత్మ

మును అర్జునునికి ప్రాణాపాయము లేకుండునట్లు రిప్పించి అతని కిరీటమును మాత్రము పడవేయనట్లు కృష్ణుడు చేసెననియు భగదత్తుడు ప్రయోగించిన శక్తిని కృష్ణుడు తానే తన రొమ్ముతో అడ్డుకొని అర్జునుని కాపాడెననియు ప్రసిద్ధమే గదా! అట్లే పరమాత్మ ఈ భక్తులకును ఆ పాపఫలముల నంటనీయక రక్షించునని తాత్పర్యము. ఆ స్వామి “సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి” అని ఈ శరణాగతులకు అభయమిచ్చుచుండగా ఇక వీరికి పాపఫలానుభవ మెక్కడిది? “న కశ్చిన్నాపరాధ్యతి” (లోకములో అపరాధములు చేయనివారుండురా!) అని ఆర్ద్రావ రాధులనుగూడ క్షమించజేయు జగన్మాతయే ఒకప్పుడు పరిహాసమునకై స్వామితో “నీ దాసులందరు మహాదోషులే” అని చలోక్తిగా చెప్పినను ఈ స్వామి అందులకు సమాధానముగా “నా దాసులెన్నడును అట్టి పాపములు చెయ్యరు. అధవా చేసినను నా కొరకు (మన్నిమిత్తం కృతం పాపం- అపిధర్మాయ కల్పితే) అన్నట్లు మంచినే చేసిరి లెమ్ము” అని సమర్థించునని శ్రీ విష్ణుచిత్తులు తమ ప్రబంధమున “తామరై యాళాగిలుంశితకురై క్కుమేల్....- ఎన్నడియారదు శయ్యార్ శెయ్దదారేల్ నన్బుశెయ్దదార్” అను పాశురమున ప్రసాదించియున్నారు గదా! అట్టి మహోదారులగు దివ్య దంపతులు అభయప్రదులైన ఏదవ వీరికి నరకాది యాతనలెట్లు కలుగును? రాజాశ్రయము నొందిన వారిని బాధించగలవారెవరు?

(41) అవతారిక : భగవచ్చరణారవిందములపై శరణాగతిని చేసినవారు ఏజాతికించెందినవారై నను ఎట్టి నడవడికలవారై నను పూజనీయులేనని చెప్పబడినది. అంతేకాదు. వారు తమ సంసర్గముచే నితరులకుగూడ పవిత్రతను కలిగించగలరు. అని ఈ పాశురమున నిరూపించబడుచున్నది.

పా॥ వాసుళార్ అరియలాగా వానవా! ఎన్నరాగిల్
తేనుళాం తుళపమాలై శెన్నియా! ఎన్నరాగిల్ ।
ఊనమాయినగళో శెయ్యుం ఊనకారకర్గళేలుం
పోనగంశెయ్ద శేడం తరువరేల్ పునిదమ్మన్తే ॥

పృతి : వాసుళార్- స్వర్గవాసులగు దేవతలచేత, అరియలాగా- తెలసికొనరాని, వానవా! వైభవము కలవాడా! ఎన్నరాగిల్- అనికీర్తించెదరేని, తేనుళాం- మకరందమును స్రవించు, తుళపమాలై- తులసీమాలికను, శెన్నియా! శిరస్సున ధరించినవాడా ఎన్నరాగిల్- అని కీర్తించెదరేని, ఊనమాయినగళోశెయ్యుం- నీచ వ్యాపారములను

చేసియున్నవారైనను, ఊనకారకర్గళేయం- ఇతరులచే అట్టివనులు చేయించువారైనను పోనగంఠేయదేశేదం- తాము భుజించిగా మిగిలిన శేషమును, తరువలేలే- ప్రసాదించిన యెడల, పునిదమణ్ణే- అది మనకు పవిత్రముగదా! లేక-అన్వేషవిదం- ఆక్షణముననే పవిత్రము చేయును.

వివరణము : “వానుకారయలాగావానవా”- ఇత్యాది. బ్రహ్మాదిదేవతలచేత గూడ నెరుంగరాని దివ్యదామము శ్రీవైకుంఠము. అందు నిత్యవాసము చేయువాడవు నీవు, అని నీ ప్రభావమును ఎవరు నోరారకీర్తింతురో తెలిసికొనుటకే సాధ్యము కానపుడు పరీక్షించుటకు ఆనలే అసాధ్యమని తాత్పర్యము. ఇతర విషయములలో మనుష్యులకంటే అబ్రహ్మికులకు కొంత అధికశక్తియుండవచ్చునేమోగాని, భగవద్వైభవమును ఎరుంగలేకపోవుటలో వారు మనకు సమానులేగదా! మేడపై ఉన్నతి స్థానమున ఉన్నంతమాత్రమున ఆ పరమపదము చేతికందునా! ఈత వచ్చినవాడుగాని రానివాడుగాని సమద్రమును ఈదలేకపోవుటలో అందరును సమానమేయైనట్లు శక్తి కలవారికి లేనివారికిగూడ భగవత్తత్త్వమును పూర్తిగా ఎరుగగలుగుట అసాధ్యమే. “యమేవైషవృణుతే- తేన లభ్యః” అని ఉపనిషత్తు తెలిపినట్లు ఆయన అనుగ్రహించినవారికి మాత్రమే అది సాధ్యముకాని “నేను ఈశ్వరుడను-లోకనాయకుడను” అని యహంకరించువారికి ఆయన సులభుడుకాడు.

“ఎస్సరాగిల్” హృదయపూర్వకముగా నిన్ను ఇట్లు పార్థింపిన యెడల- మరియు- “తేనుకాం తుళబమాలై శెన్నియా యెస్సరాగిల్”- మకరందమును స్రవించు తులసీమాలాలంకృత శిగ్గుడా! యని కీర్తించిన యెడల ఈ రెండు సందోధనములచేతను ఆయనను పొందుటకు ఆయనయే ఉపాయమనియు, సర్వేశ్వరత్వ సూచక తులసీమాలనుబట్టి ఆయనయే పొందదగిన ప్రావ్యభూతుడనియు సూచిత మైనది. ఇట్లు భగవంతుని కీర్తించువారు పరమపావనులు. అంతేగాక ఇతరులనుగూడ పవిత్రము చేయగలరు. “ఊనమాయినగళేయ్యం ఊనకారకర్గళేనుం” ఇత్యాది. వారు పూర్వము బహుసీచవృత్తి కలవారును ఇతరులచే అట్టి పావకార్యములే చేయించువారును అయియుండవచ్చుగాక. అయినను ఆ వృత్తినిమాని ఇప్పుడు భగవన్నిష్ఠుడై గనుక పూజ్యులే. అప్పుడు పొట్టకోసమై పరప్రాణి హింసను చేసిరి. నదిరాత్రి మాంసమును కొనుక్కొనుటకై ఎవరైన వచ్చినచో వారికై బ్రతికియున్న జంతువు శరీరమునుండి మాంసము కోసి అమ్మేడివారు. తమ వద్ద నుండు నౌకరులతోగూడ అట్టి పనినే చేయించేవారు. ఇది పూర్వం వారుచేసిన దుర్బర క్రూరప్రాణి హింస. పూర్వయుగము

లలో పరిమలయగుచున్నది చిత్రపై మొలగుచున్న ఆ మళికరమునుండి మాంసమును కోసి దానముచేయగా పీచు పూర్తిగా అందుకు భిన్నమైన హింస కలిగినవారు ఇది వారి పూర్వ ప్రవృత్తి కాని ఇప్పుడు భగవద్విక్తి పరులుగా మారిపోయిన పిదప మళ్ళికై నను ఆ లక్షణములు వారిలో లేవు. పైగా ఇప్పుడు ఇతరులు దుఃఖముతో ముగ్ధులైపోయినట్లే ఆదిలో సుఖము అర్జితమై ఆత్మార్థము సుఖ్యమైనదిగా మారుచున్నట్లు సుఖ్యమై పుట్టినట్లు.

ఒకనాడు భగవానుడు జలమున శిష్టులైన శ్రీ మారత్తాన్ అనువాని కావేరికి స్నానమునలై పోవుచుండగా త్రోవలో నొక పాము కప్పను నోటితో కరచుచుండెను. ఆ కప్ప వినివిలలాడుచూ అరచుచుండెను అది చూచిన ఈ స్వామివారు “అయ్యో! తన ఆక్రందన విని ఎవరో వచ్చి రక్షింతురని అరచుచున్నది కాబోలు! పాపము దీనినెవరు కాపాడగలరు” అని దుఃఖముతో మూర్ఛపోయినారట. అట్లు మృదుచిత్తులై యుండుటయే శ్రీ వైష్ణవ లక్షణమందురు. పూర్వ ప్రవృత్తికి భిన్నముగా ఇంతటి మార్పు వారిలో కలిగిన పిదప వారు ఇప్పుడు ఆ పాపకృత్యములు చేయగలరా!

“పోనకం తెమ్మద శేషం....” ఇత్యాది. భగవంతునితో సమానముగా వీరును మనకు పూజ్యులే. భగవంతుడారగించిన శేష ప్రసాదమును మనము స్వీకరించునట్లు వీరు ఆరగించి యిచ్చిన శేష ప్రసాదమునుగూడ ఉచ్చిష్టమని యెంచక సుపాపనమని భావించి స్వీకరింపవలెను. శ్రీ వైకుంఠనాథుడారగించిన శేషప్రసాదమునే నిత్యము భజించుటచేత శ్రీ విష్ణుకృపనులవారిని “శేషాశములు” అని పెద్దలు వ్యవహరింతురు. “త్వదీయ భుక్తోజ్ఞిత శేష భోజనా” అని స్తోత్ర రత్నమున శ్రీ యామునార్యులు ఈ పంగతినే తెలిపిరి గదా! శ్రీ విష్ణుచిత్తులను ‘పల్లండు’ ప్రబంధమున “కంత్తుడుండు” అని ప్రసాదించి భగవద్భక్త శేషమే తమకు భోజనమని తెలిపిరి ఆ భగవచ్చేషమువలెనే ఇట్టి పరమపాపములైన భాగవతులయొక్క భుక్త శేషముగూడ మనకు స్వీకార్యమని భావము. ఇవట భుక్త శేషమనగా- ఆ భాగవతులు అరగించి విడిచిన పాత్రలోని ఉచ్చిష్ట ప్రసాదమేనని భావింపదగును.

అదైత సప్రదాయమున ప్రచండ పండితులైన శ్రీ మధుసూదన సరస్వతీ స్వామివారు తమ కృష్ణభక్తిని ప్రకటించుకొనుచూ వ్రాసిన అనంద మందాకినీ స్తోత్రములలోని ఈ క్రింది శ్లోకమును సహృదయులు గమనింపుడు.

శ్లో॥ మధ్యాహ్నో యమునాతటే విటపినాం మూలే వయస్యైస్సమం
 చద్యన్నాన్యవభుజ్య రజ్యతి పునస్తత్క్రిడనే చ త్వయి
 నాకేశః త్రిపురాంతకః కమలభూ రన్యేచ నాకాలయాః
 కాకాకారజుషో ముహూః కబళయన్తుచ్చిష్టమిష్టం తవ॥

ఓ బాలకృష్ణా: నీవు మధ్యాహ్నం సమయమున యమున యొడ్డున చెట్టు నీడలో
 పెరుగన్నము తిని గోవ బాలరతో అడుకొనుచుండగా ఇంద్రుడు రుద్రుడు చతుర్ముఖుడు
 మొదలగు దేవతలు కాకుల రూపమునవచ్చి నీవు పారవేసిన విన్నరిలోని ఉచ్చిష్టాన్నపు
 మెతుకులను మాటిమాటికిని ఇష్టముగా తినుచుందురు- అని పైశ్చోకమున కర్థము.

ఇట్లు భగవత్ప్రసాదమును స్వీకరించగలుగుట సర్వ సాధారణమేగాని భాగవత
 ప్రసాదము లభించుటయే అలభ్య లాభము. ఒకప్పుడు శ్రీ పరాశరభట్టరువారు "మేఘ
 వృషి మేనియుం" అను తిరువిరుత్తప్రబంధములోని పాశురమును గూర్చి వ్యాఖ్యా
 నించుచుండగా వారి శిష్యులైన నంజీయర్ స్వామివారు ఆచార్యులు తెలిపిన అర్థమునకు
 సంవాదముగా "ఇన్నారెన్నరియేఁ" ఇత్యాది పరకాల మునీంద్రుల పాశురమును
 సూచించిరట. అందులకు విక్రియి సంతోషించిన భట్టరువారు అతి ప్రేమతో వారిని
 విలిచి తాము ఆరగించిన భుక్తశేషమును (తరిగప్రసాదమును) అనుగ్రహింపగా
 శిష్యులగు నంజీయరువారు ధన్యోస్మియని స్వీకరించిరట.

"పునిదమన్తే" - ఆ భాగవత ప్రసాదము అతి పవిత్రము గదా! "తదుచ్చిష్టం
 మపావనం" అను ప్రమాణమున చెప్పబడినట్లుగా భగవత్ప్రసాదము పావనమైతే
 భాగవత ప్రసాదము సుపావనమని భావింపవలెను. అన్నే- అప్పుడే, పునిదం-
 పవిత్రము చేయును. కాలాన్తరముననో దేశాన్తరముననోగాక స్వర్గవేది ఇనుమును
 తక్షణమే దింగారముగా చేసినట్లు ఈ ప్రసాదము పవిత్రముగా చేయును.

అశంక : "ఉచ్చిష్టమపిచామేధ్యం- భోజనం తామస ప్రియమ్" అని భగవ
 ద్గీతలో ఇతరుల ఉచ్చిష్టము (ఎంగిలి) ను భక్షింపరాదని విషేధింపబడెను గదా! అట్లు
 నిషిద్ధమైనది సుపావనమెట్లగును?

సమాధానము : "ఉచ్చిష్టం-గుర్వాదిభ్యోన్యేషాం భుక్తశిష్టమ్" అని పై గీతా
 శ్లోకము వద్ద శ్రీమద్రామానుజులవారి భాష్యసూక్తి. ఇతరులందరి భుక్తశేషము
 ఉచ్చిష్టమగునుగాని, పంచనంస్కారప్రదాతలైన ఆచార్యులు- ఉపనయన కర్తయైన

తండ్రి, జ్యేష్ఠభ్రాత - మరియు భార్యకు భర్త - వీరు భుజించిన పాత్రశేషము ఉచ్చిష్టము కారవి పై భాష్యముక్తి తాత్పర్యము. అయితే భగవదేకనిష్ఠులైన భాగవతుల భుక్త శేషము ఈ పాశురములో చెప్పబడినట్లు స్వీకార్యమగునా కాదా అన్నది నిర్ణయింప వలసియున్నది. ఈ విషయమున శ్రీవైష్ణవ సంప్రదాయమునగల వడగరై - తెన్నరై శాఖలలో అభిప్రాయ భేదములున్నవి. మరియు భుక్త శేషమునగా భుజించిన పాత్రము లోని (విస్తరి - లేక కంచములోని) శేషముని కొందరును పాక పాత్రములో ఇతరు లకు వినియోగింపగా మిగిలినదేనని మరికొందరును అర్థము చెప్పుకొనుట జరుగు చున్నది.

(౧) శ్రీవేదాంత దేశికులవారు పై గీతా భాష్యమును వివరించుచూ తెలిపిన అభిప్రాయమును సంగ్రహముగా మొదట వివరింతును. “ఉచ్చిష్టాశనవర్జం ఆచార్య వత్ ఆచార్య పుత్రై వృత్తిః” అను ఆపస్తంబసూత్రము ఆచార్యునివలె ఆచార్యపుత్రుని గూడ ఆభ్యుత్థానవృజామాదులతో గౌరవింపవలెనని చెప్పుచూ ఉచ్చిష్టశేషమును మాత్రము ఆచార్యునివద్దనేగాని ఆచార్యపుత్రుని వద్ద స్వీకరింపరాదని నిర్ణయించు చున్నది. ఈ నిషేధమును బట్టి శాస్త్రవిహిత పద్ధతిలో మంత్రప్రదుడైన ఆచార్యుని వద్దనో తండ్రివద్దనో అన్నవద్దనో భార్య భర్తవద్దనో తప్ప ఇతరులవద్ద ఉచ్చిష్టమును స్వీకరింపరాదు. మరియు అగమప్రామాణ్యమును గ్రంథమున శ్రీ యామునమునిండ్రులు సనత్కుమారీయసంహితలో విదిగా ఉదాహరించిన ఈ క్రింది శ్లోకమిచ్చట పరిశీలింప వలసియున్నది.

శ్లో॥ “నిర్యాల్యం భక్షయిత్వైవ - ముచ్చిష్టమగురోరపి
మాసం పయోవ్రతోభూత్వా - జపన్నష్టాక్షరం సదా ।
బ్రహ్మకూర్చం తతః పీత్వా శుద్ధోభవతి మానవః” ఇత్యాది-

భగవద్భక్తుడైనవాడు గురువు వద్ద తప్ప ఇతరులవద్ద శేషవస్త్రము శేష మాలిక చందనము మొదలగు నిర్యాల్యమునుగాని భుక్త శేషమైన ఉచ్చిష్టమునుగాని స్వీకరించినచో ఒక మాసము రోజులు జలపాన మాత్రము చేయుచూ సదా అష్టాక్షరీ మంత్రమునే జపించుచూ బ్రహ్మకూర్చ తీర్థమును పానముచేసి - ఈ విధముగా ప్రాయశ్చిత్తమును చేసుకొనవలెనని ఈ శ్లోకమున కర్థము. ఈ ప్రాయశ్చిత్త విధిని బట్టి భగవద్భక్తునికి ఇతరోచ్చిష్టమును స్వీకరించుట అసలే పనికిరాదు. ఇక ఆచార్యు

దనగా గాయత్రీ ఉపదేశ్యయో పంచరంస్కార వ్రదుడోగాని, ఇతర సామాన్య విద్యలు నేర్పినవారు కాదు.

ఈ విషయమున కొందరు- “నారాయణైకనిష్ఠస్య.... తత్పాదామ్ము అతులం తీర్థం, తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్. తదుక్తిమాత్రం మంత్రాగ్రం- తత్స్పృష్టమశీలం శుచి”- ఇట్టి ప్రమాణములను చూపి పుష్పకాశికులగు భగవద్విష్ణుడైన మహా భాగవతుల శ్రీపాద తీర్థమును వారి ఉచ్ఛిష్ట ప్రసాదమును పరమపావనముగా స్వీకరించ వచ్చుననియు, వారు రచించిన ప్రబంధములను వైదిక మంత్రములతో సమానముగా అనుసంధింపవచ్చుననియు, వారి శ్రీహస్త స్పర్శము పావనమగుననియు, ఏమేమో చెప్పుచున్నారు. కాని అది సరికాదు, ఆ ప్రమాణ శ్లోకము భగవద్విష్ణులగు ఆ భాగవతుల వైభవమును ప్రశంసించుటకే చెప్పబడినది గాని, వారివద్ద విధిగా శ్రీపాదతీర్థ సేవన- భుక్త శేష స్వీకారములను చేయనలెనని తెలుపజాలదు. వై శ్లోకములో వారి హస్త స్పర్శము కలది అఖిలము పవిత్రమనియే చెప్పబడినదిగాని యని వారి హస్త స్పర్శచే చండాలుని పవిత్రుని చేయవచ్చునా? వారి స్పర్శనొందిన లకున- మాంస- సురాధాండాదులను పవిత్రములగునా? కనుక ఆ ప్రమాణము భాగవత ప్రభావమట్టిదని తేవలము ప్రశంసకొరకే చెప్పబడెనుగాని విధివాక్యము కాజాలదు. ఈ సందర్భమున పరమాత్మలలో పరిగణింపబడిన శ్రీ వివ్రనారాయణ ముసీంద్రులు రచించిన ఒక ద్రవిడ గాధను (అనగా- “వామేశ్వరగియలాగా” అను ప్రకృత పాశురమును) గూడ ఇట్లే సమన్వయించుకొనవలెను. ఆ పాశురమునకు మా సంస్కృతానువాదమిది-

శ్లో॥ దివ్యైరవేద్య విభవేతి యది బ్రువన్తి ।
మాధ్వీ మనోజ్ఞ తులసీక యదీతి చాహుః ।
ఊనక్రియాఅపి పరానపి కారయన్తః ।
భుక్తాధికం దదతిచేన్నను తత్పవిత్రమ్ ॥

ఈ పాశురముగూడ అట్లు భగవన్నామ సంకీర్తమునందు గల ప్రభావమును ప్రశంసించినది మాత్రమేగాని విధి వాక్యము కాజాలదు. మరియు ఈ పాశురములో చెప్పిన భుక్తశేష పదమునకు పాకపాత్రస్థ శేషము అని యర్థమును చెప్పవచ్చును. శ్రాద్ధమునందు నియోగింపబడిన బ్రాహ్మణుల భోజనమైన పిదప “అన్నశేషః కిం క్రియాతాం? ఇష్టైస్సహ భుజ్యతామ్” ఇత్యాది శ్రాద్ధ ప్రయోగ వాక్యములలో అన్న శేషమునగా పాకపాత్రస్థ శేషమనియే అర్థము గదా! ఆ శ్రాద్ధ భోక్తలు భుజించిన

తరువాత పాత్రలలో ఓగిలిన ప్రసాదమును ఏమి చేయవలెనని ప్రశ్నింపగా దానిని బంధుమిత్రులతో కలసి భుజింపుడని సమాధానము చెప్పబడినది. అంతేగాని వారి ఎంగిలి విస్తృతమైన ఓగిలిన దానిని మీరు తినుడని ఆ వాక్యమునకు అర్థముకాదు అట్లే ఈ పాశురములోగూడ భగవన్నామ సంకీర్తన మొనరించిన భాగవతులు మొదట భుజించినను ఆ పాకపాత్రములోని మిగిలిన ప్రసాదమును స్వీకరింపవచ్చును అని యర్థమేగాని వారి ఉచ్చిష్టము స్వీకార్యమని యర్థము కాదు. ప్రవస్తుడగు వృక్తి ఇతరులు భుజించిన ఆనంతరము ఓగిలిన పాకపాత్రములోని శేష పదార్థమునుగూడ భుజింపరాదు. ఈ వియమమును పడలించుటకే భగవన్నిష్ఠులైనవారు భుజించినశేషము పాకపాత్రమైనచో స్వీకరింపవచ్చునని “నారాయణై కనిష్ఠస్య” ఇత్యాది పూర్వో దాహ్యత శ్లోకమునకు ఈ పాశురమునకును అర్థము చెప్పవలెను. భోజన పాత్ర శేషము మాత్రము అనలే పనికిరాదు భగవదేకనిష్ఠుడు కానిచో అట్టి ఆహార్యము గూడ పరిత్యాజ్యమే. మరియు ఉపనయనకర్తయగు తండ్రిగూడ భగవన్నిష్ఠుడుకానిచో భర్తయు అట్టివాడు కానిచో వీరందరి ఉచ్చిష్టము పరిత్యాజ్యమేనని ఈ సంప్రదాయస్థుల అభిప్రాయము.

(౨) ఇక తెన్నలై కాళివారు- ఆచార్య శేషమునువలె పంక్తి పావనులైన పరమ భాగవతుల శేషమునుగూడ స్వీకరింపవచ్చుననియు, భగవత్ప్రసాదమును పరి హరించుట అపచారమైనట్లు ఈ భాగవత శేషపరిహారముగూడ అపచారమేననియు, భావించురు. ఇందులకు ప్రమాణముగా వెనుక ఉదాహరించిన శ్లోకములను— “నారాయణై కనిష్ఠస్య.... తత్పాదాంబు అతులం తీర్థం- తదుచ్చిష్టం సుపా వనమ్...” ఇత్యాదికములను చూపుదురు. ఇందులో విధిగా పాద తీర్థ ప్రసాదము లను స్వీకరించవలెనని చెప్పి పదములేనందున ఇది ఆ భాగవతుల ప్రభావ ప్రశంస కొరకు చెప్పబడినదేననుట సరికాదు. ఎందుకనగా: “భగవద్భుక్త శిష్టయత్ భుక్తం భాగవతేనయత్, తదేవ భోజ్యముద్దిష్టమ్....” అను మరొక ప్రమాణ శ్లోక ములో స్పష్టముగా “తదేవ భోజ్యం” అని ఏవకారముతోను విధి ప్రత్యయముతోను భగవద్భాగవత శేషమునే తప్పక భుజించవలెనని ఇతర శేషము ముముక్షువునకు పనికిరాదని నిరూపింపబడియున్నదనియు, దీనినిబట్టి “నారాయణై క నిష్ఠస్య....తదు చ్చిష్టం సుపావనం”— అను శ్లోకము గూడ శేషము అర్థవాద వాక్యములవలె ప్రభావ ప్రశంసాపరముగాగాక ప్రమాణముగానే పరిగణింపవచ్చుననియు భావించురు.

మరియు- శ్రీయామునాచార్యులవారు చూపిన “నిర్మల్యం భక్షయితై వ ముచ్చిష్ట మగురోరపి”- ఇత్యాది శ్లోకమున గురుభిన్నులయొక్క ఉచ్చిష్ట-నిర్మల్యాదులను గ్రహించినచో తద్దోష పరిహారార్థమై ప్రాయశ్చిత్తము విధింపబడినందున, “నారాయణై కనిష్ఠవ్య”- ఇత్యాది శ్లోకమునగూడ నారాయణై కనిష్ఠుడైన ఆచార్యుని పరముగానే అన్వయించుకొనవచ్చుననుటయు సరికాదు. “నారాయణై కనిష్ఠవ్య” అను శ్లోకమునగాని ఆ శ్లోకముగల ప్రకరణమునగాని ఎక్కడను ఆచార్యుని గూర్చి ప్రస్తావనయే లేనందునను భగవద్విష్ణులగు వారి వైభవమే అంతట అసందర్భముతో కనబడుచున్నందుననూ సర్వభాగవత విషయముగానే ఆ శ్లోకమును గ్రహింపవలెను గాని కేవలాచార్య విషయముకాదు. మరి యామునాచార్యులవారు చూపిన శ్లోకములో గురుభిన్నులైన వారి ఉచ్చిష్టభక్షణము పనికిరాదనియు అట్లు స్వీకరించినచో ప్రాయశ్చిత్తము చెప్పబడెనుగదా అనియు అక్షేపించుట సరికాదు. “అచార్యవత్ సన్తో ద్రష్టవ్యాః” ఇత్యాది ప్రమాణములనుబట్టి బ్రహ్మవేత్తలైన సత్పురుషులనుగూడ ఆచార్య సమానులుగానే భావించుట అవసరముగనుక, ఆ శ్లోకములో ‘అగురోరపి’ అను పదమునకు ‘గురువు’ గురునద్యుక్తులైన భాగవతులు- వీరివద్ద తప్ప ఇతర అభాగవతుల వద్ద శేష ప్రసాదమును స్వీకరింపరాదని అర్థమును గ్రహింపవలెను. ఒకవేళ స్వీకరించినచో ప్రాయశ్చిత్తమని భావము. ఇక “భుక్తశిష్ట”మనగా భోజనము చేసిన పాత్రమని (విస్తరియని)గాక వారు తినగా మిగిలిన పాకపాత్ర శేషమని అర్థమును చెప్పి “అన్న శేషః కిం క్రియతాం”- ఇత్యాదులను ఉదాహరణముగా చూపుటయు అనవసరమే. ఆ పదము భోజనము చేసిన పాత్రమని యర్థమునందు పరినిర్దముగా వాడుకలోనున్నది గాని వంటపాత్రములోని శేషమని యర్థమున కాదు. భగవద్భుక్త శేషమనగా పాక పాత్ర శేషమని అర్థముకాదుగదా! అచట భోజన పాత్రమని, ఇతరుల విషయమున పాకపాత్రమని, అర్థమును మార్చి చెప్పుట అనవసరము. కావున ఈ తిరుమాళై పాశురములో గూడ “పోనగంకెయ్దశేదం” అనగా భోజన పాత్ర శేషమేననియు, పూర్వజన్మలలో హీనాచారులైనను భగవదేకనిష్ఠులై సద్వర్తనము కలిగిన అర్హతగల భాగవతుల శ్రీపాదతీర్థము, భుక్త శేషమగు ప్రసాదము స్వీకార్యమేగాని ఉచ్చిష్టమని పరిహరింపరాదనియు గ్రహింపవలెను. కనుక ఈ పాశురము భగవన్నామ సంకీర్తన పరుల వైభవమును మాత్రమే చెప్పునదియని భావింపరాదు. శ్రీరామానుజాచార్యులు తమ ఆచార్యులకు సబ్రహ్మచారులైన తిరుక్కచ్చిసంబి (కాంచీపూర్ణులు)గారి వద్ద శేషప్రసాదమును స్వీకరింపదలంచి వారిని తమ గృహమునకు సాపాటునకై పేంచేయమని ప్రార్థించుటయు, చివరకు తమ భార్య యొక్క ఆత్యాచారమువలన వారి తళిగ

ప్రసాదమును లభించలేకపోయినందున వశ్యతావము నొందిరనుటయు చరిత్ర ప్రసిద్ధమేగదా!!

(42) అవతారిక : జన్మమునుబట్టి నడవడినిబట్టి పూర్వము హేనస్థితిలోనుండిన వారై నను ద్వయమంత్ర బోధిత శరణాగతినిష్ఠులైన యెడల అట్టివారు ఇట్టి నిష్ఠలేని ఉన్నత కులాచారవంతులకుగూడ భగవంతునివలె పూజనీయులగుదురనియు, వారి వలన ఉపదేశమును అదాన ప్రదానాది వ్యవహారములను పొందుడనియు ఇందు నిరూపింపబడుచున్నది.

పా॥ పశుదిలా వొశుగలాత్తుపలశతుప్పేదిమార్గళ్
ఇళికుత్తలవర్గళేయం ఎమ్మడియార్గళాగిల్ ।
తొళిమినీర్ కొడుమిన్ కొణ్మిన్ ఎమ్మనిన్నోడుమొక్క
వళిపడవరుళినాయ్పోల్ మదిళ్ తిరువరంగతానే ॥

వృత్తి : మదిళ్ తిరువరంగతానే:- ప్రాకార పరివేష్టితమగు శ్రీరంగమున వేంచేసి యున్న ఓ స్వామి: ఒశుగల్ అత్తు- అతి దీర్ఘమై ప్రవాహమువంటి వంశమునందు (జన్మించిన) పశుదుఇలా- దోషరహితులైన, పశుశతుప్పేది మార్గళ్- చతుర్వేద వేత్తలైన ఓ బ్రాహ్మణులారా: ఇళికుత్తలవర్గళేయం- హేనకులమున జన్మించినవారై నను సరే- ఎమ్మడియార్గళాగిల్- మాకు దాసులైన యెడల (వారిని) నీర్ తొక్కుమిన్- మీరు నమస్కరింపుడు, కొడుమిన్- కానుకలు సమర్పింపుడు, కొణ్మిన్- వారి శేషమును స్వీకరింపుడు, ఎమ్మ- అని, నిన్నోడుం ఒక్క- నీతో సరిసమానముగా (భావింపుడని) వళిపడ- సర్గతి కలుగునట్లు, అరుళినాయ్పోల్- ఉపదేశించితివిగదా :

వివరణము : వరాహపురాణంలో శ్రీమన్నారాయణుడు భూదేవికి ఉపదేశించినట్లుగా చెప్పబడిన ఈ క్రింది శ్లోకానికి అనువాదంగా ఈ పాశురం అవతరించింది.

శ్లో॥ భక్తి రప్త విధాహ్యేషా - యస్మిన్ మేచ్ఛేపి వర్తతే ।
తస్మైదేయం, తతోగ్రహ్యం, సచ పూజ్యో యథాహ్యహమ్ ॥

ఓ బ్రాహ్మణోత్తములారా : మీరు చతుర్ముఖుడు మొదలుకొని మీ వరకు వచ్చిన చతుర్వేదవేత్తలైన వారి పరిశుద్ధ వంశములో జన్మించిన వారైనను సరే-

మేమింత గొప్పవారమని గర్వింపకుదు. “ఇల్లతులత్తవర్గశేయం”- నిహీన వంశము నందు జన్మించిన మాదాసులెవరైనను కనపడినచో అట్టివారికి పాదరవందనము చేయుడు విదుర భర్మవ్యాధాదులవలె నాపై సంపూర్ణ భక్తిభావన కలిగినవారు మీవలె ఉన్నత కుల జన్మము వేదాధ్యయనము కలిగినవారు కాకపోవచ్చును. సహజముగనే క్రింది కులమున జన్మించినవారు గనుక వారిలో ఇతరుల నవమానించి చెడి పోవుటకు హేతువులైన అహంకారాదులు ఉండవు. మీలో అవి కలుగుటకు అవకాశమున్నది. దానితో మీరు “విద్యామయో ధనమదః- తదా అభిజనజోమదః” అన్నట్లు గర్వించి ఆ భక్తులను అవమానింపక అనువర్తింపుడు నమస్కరించి సేవింపుడు. నాకు పత్రపుష్పాదులు నమర్పించి శేషమును స్వీకరించినట్లు వారికిని నమర్పించి వారిచ్చిన శేషమును మహాప్రసాదమని గ్రహింపుడు. అందువలన మీరు పవిత్రులగుదురు. హీన కులజుడైన కైశికుని అనుగ్రహముచే ఒక బ్రహ్మరాక్షసుడు తిరిగి పోయిన తన బ్రాహ్మణ్యమును పొందిన సంగతిని కైశిక పురాణములో మీరు విని యున్నారు గదా! భగవత్సంబంధము యావదాత్మభావి గనుక వారితో కలుగు ఆ సంబంధమే నిత్యము ఉజ్జీవనహేతువుగూడ. మరియు వారు కోరినచో మీ వేదాంత విజ్ఞానము నుపదేశింపుడు. మీకు తెలియని అంశమును వారివలన ఉపదేశ రూపమున తెలుసుకొనుదు.

ఓ రంగనాథా! నీవిట్లు భూదేవికి తెలిపినట్లు పై వరాహ పురాణ శ్లోకమును బట్టి తెలియుచున్నది. హీనకులమున పుట్టినను వరమ భక్తులైన పాణన్ అనబడు తిరుప్పాజ్ఞాశ్వాసల విషయమున శ్రీ రంగనాథాలయ ప్రధానార్చకులైన లోక సారంగమునీంద్రులు అవచారము చేయుటయు తత్పావ పరిహారముగా భగవదాజ్ఞచే ఆయన స్వయముగా ఆ యాశ్వాసలను తన భుజములపై నెక్కించుకొని వచ్చి భగవద్దర్శనము కలిగించి ఆదరించుటయు ఇవట స్మరణీయము. కైశికపురాణ కథ మా తత్వోపహారమున అముక్తమార్మదా వ్యాసములోను శ్రీవచనభూషణాది మహా ప్రబంధములలోను పారకులు గ్రహింతురుగాక.

(43) అవతారిక : హీనకుల జన్మతులైననూ భగవదేకవిష్టులైన ఆ మహానుభావుల విషయమున అహంకారముతో ఉన్నత విద్యా జాత్మాదులు కలిగినవారెవరైనను దూషణకు దిగినయెడల ఉన్న బ్రాహ్మణ్యార్హతపోయి తక్షణమున చండాలత్వమును పొందుదురని ఈ పాశురమున తెలుపబడుచున్నది.

పా॥ అమరవోరంగమాటం వేదమోర్ నాన్మమోది ।
 తమర్గళిల్ తలై వరాయ శాయంబిల్లనేనుం ।
 నుమర్గళై ప్పళిప్పరాగిల్ నొడిప్పదోరళవిలాంగే ।
 అవర్గళతాం పులైయర్ పోలుం అరంగమానగరుళానే॥

ప్రతి. అరంగమానగరుళానే- శ్రీరంగనాథాః ఓర్ అంగం ఆరుం- సాటి
 లేని శివ వ్యాకరణాది షడంగములను, ఓర్ నాన్మ వేదం- సాటిలేని చతుర్వేదములను
 అమరఓది- సక్రమముగానే నేర్చుకొని, తమర్గళిల్ తలై వరాయ- జ్ఞానవంతులైన
 భక్తులలో శ్రేష్టులై, శాతిఅందణర్గళేనుం- జాతినిబట్టి బ్రాహ్మణులే అయినను,
 నుమర్గళై- నీ భక్తులగు వారిని పక్షిప్పరాగిల్- దూషించిలేని నొడిప్పదోరళవిల్-
 ఒక్క చిటికె కాలములోనే, అంగే- అక్కడనే, అవర్గళతాం- ఆ బ్రాహ్మణ జన్మ
 ముననే, పులైయర్ పోలుం- చందాలురైపోదురు సుమా:

వివరణము : ఓ రంగనాథాః నీ భక్తులైనవారు ఒకవేళ జాత్యాదులనుబట్టి
 విహీనులేయైనను వారిని దూషించుట మహాపచారమే యగును. ఈ భాగవతాపచారము
 మహాహెరమైనది. దీనికి నిష్కృతిలేదు. వీరిని దూషించువారు షడంగములతోపాటు
 వేదాధ్యయనం పూర్తిగా చేసినవారైనా సరే, బ్రహ్మవేత్తలుగా పేరుప్రతిష్ఠలు పొందిన
 వారైనా సరే ఈ అపచారఫలితముగా అప్పటికప్పుడే అక్కడే ఉన్నబ్రాహ్మణత్వము
 పోయి చందాలురై పోవుదురు. ఇది పరమ సత్యము గురుపుత్రుల శాపంచేత
 త్రిశంకు మహారాజు క్షణములో చందాల రూపమును పొందినట్లు పేరున్నూ కర్మ
 చందాలురుగా మారిపోవుదురు. ఈ అపచారమునుండి వీరి శాస్త్రజ్ఞానంగాని బ్రహ్మ
 జ్ఞానముగాని వీరిని కాపాడలేవు. చందాల వంశమున జన్మించినవానికి ఎప్పటికైననూ
 ఉజ్జీవించుట కవకాశము కలదుగాని, ఈ భాగవతాపచారముచేసి కర్మ చందాలుడైన
 వానికి ఆ యోగ్యతగూడ లేదు గనుక ఇతడు జాతి చందాలనికంటెను అధముడు.
 అనాదికాల సంచితములైన పాపరాకులనుగూడ దహింపచేయగలదని ప్రశంసించబడిన
 బ్రహ్మవిద్యగూడ ఈ భాగవతాపచారముతో నిష్ఫలమైపోవునని బ్రహ్మసూత్రకర్త
 వ్యాసుడు ముక్తిఫలానియమమను అధికరణములో సూచించియున్నాడు. అక్కడ
 శ్రీవేదాంతదేశికులవారు అధికరణసారావళిలో "మైవం, తిస్మాద్భరియాశా యదిభవతి
 పరబ్రహ్మభక్తావరాధః తచ్చాన్తై తత్ప్రసూతిః ..." అనే శ్లోక ఖండమున ఈవిషయ
 మును వివరించిరి.

శ్రీ విచన భూషణమున శ్రీ లోకాచార్యులవారు భాగవతాపచారము ఎంత క్రూరమైనదో వివరించుచూ ఈ పాశురమునే ఉదాహరించి పిళ్లై పిళ్లై యాళ్వాన్ అను ఆచార్యులవారి జీవితములో జరిగిన ఒక మధుర సన్నివేశమును దృష్టాంతముగా ఉద్దేశించిరి. సంగ్రహముగా ఆ చరిత్ర యేమనగా-

శ్రీరంగమున పిళ్లై పిళ్లై యాళ్వాన్ అను ఒక శ్రీవైష్ణవులుండిరి. వారు శ్రీకూరత్తాళ్వాన్ స్వామివారికి శిష్యులు. సుప్రసిద్ధమగు ఆచార్య పురుష వంశమున జన్మించుటచేతను శాస్త్ర పాండిత్యాదులచేతను తాము గొప్పవారమని అభిమానము కలిగిన వీరు ఇతర శ్రీవైష్ణవులను దూషించుచుండిరి. వీరి ఆచార్యులైన శ్రీ కూరత్తాళ్వానులు “వీరిలో ఎంత జ్ఞానానుష్ఠానములున్నమా ఈ భాగవతాపచార దోషము ఆ యోగ్యతలన్నింటిని అధఃకరించి ప్రబలమై ఆత్మవివాళ హేతువు కాగలదు. కనుక వీరిలో ఈ దోషమును పూర్తిగా అణచివేయవలెను” అని నిశ్చయించుకొని సమయమునకై వేచియుండిరి. ఇంతలో ఉత్తరాయణ పుణ్యకాలము మకర సంక్రమణము వచ్చెను. ఆ సందర్భమున అందరును కావేరిలో స్నానముచేసి యధోచితముగా దానధర్మములు చేయుచుండిరి. అప్పుడు ఆచార్యులవారు శిష్యులగు పిళ్లై పిళ్లై ఆళ్వాను వద్దకుపోయి మీరు నాకు ఈ పుణ్య సమయమున ఒక దానము చేయవలెనని కోరిరి. అప్పుడాయన- “అయ్యా! నేను- నాది- అనదగు సమస్తము దేవరవారి శేషభూతులమే గదా! ఇక నేను దానము చేయుటయేమి?” అని విన్నవింపగా, ఆచార్యులవారు మరల ఇట్లనిరి. “అది నిజమేగాని. ఇకపైన నేను మనోవాక్కాయములతో యెట్టి భాగవతాపచారమును చేయను అని మీరు నా చేతిలో జలధారను విడిచి వాగ్దానము చేయవలెను”. ఈ మాటను విన్నంతనే వారును కావేరిలో స్నానమాడి ఆ ఉత్తరాయణ సంక్రమణ దినమున ఆచార్యాజ్ఞానుసారము ఇకముందు ఆట్లు ప్రవర్తించబోనని వాగ్దానముచేసి ఆచార్యులవారి చేతిలో జలధారను విడిచిరి. ఆచార్యులును సంతసించిరి.

అది మొదలకాని భాగవతోత్తముల విషయమున వీరు అతి జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించుచున్నమా ఒకనాడు పూర్వ వానననుబట్టి హఠాత్తుగా ఒక శ్రీ వైష్ణవుని దూషించి వెంటనే ఆచార్యులవారికిచ్చిన వాగ్దానమును గుర్తుచేసుకొని భాగవత దూషణమే గాక ఆచార్యాజ్ఞోల్లంఘనమును మహాపదారమునుగూడ చేసితినే యని మిక్కిలి

మనస్సులో భయపడి ఇక నాకు అత్యవినాశమేగాని సద్గతి లేదని విశ్వయించుకొని తమ ఇంటనే ఆ రోజంతయు మనుగు పెట్టుకొని వరుండి వెక్కిరించి ఏడ్చుచుండిరి. ప్రతినిత్యము తమ ఇంటికి వచ్చి సేవించు ఈ శిష్యుడు ఆనాడు రాక పోవుటచే ఆచార్యులవారే స్వయముగా వీరింటికి వచ్చి చూచి విచారగ్రస్తులై యుండుటకు కారణమేమని ప్రశ్నించిరి. అప్పుడాయన జరిగిన అవచారమును గూర్చి తెలిపి “మనోవాక్కాయములతో ఎట్టి భాగవతావచారముగూడా జరుగకుండునట్లు మనులు కొనుట నా జీవితమున అసాధ్యమగుచున్నది దేవరవారికిచ్చిన వాగ్దానమును పాటించ లేని అభాగ్యుడనైతిని. ఇకనేమి చేయుదును” అని ఆచార్యులవారి రెండు పాదములను గట్టిగా పట్టుకొని అతి దీనముగా దుఃఖించెను ఆచార్యులవారు అప్పుడు వారికిట్లు సముదాయించిరి- “చేసినదానికి మీరు ఇంతగా పశ్చాత్తాపపడుచున్నందులకు నేను చాలా సంతోషించుచున్నాను. భగవంతుడు మానసికముగా చేసిన అవచారములను గట్టి పశ్చాత్తాపము కలిగినచో “పశ్చాత్తాపేన కుద్యతి” అన్నట్లుగా క్షమించగలడు. ఇక శారీరకముగా మీరు ఏ భాగవతులనుగూడ హింసించదు. అట్లయినచో ప్రత్యక్షముగా రాజు దండించునను భయము మీలో సహజముగా నున్నది. కనుక కాయిక మానసికావచారములు మీకు ఇకపైన సంభవింపబోవు. అందుచేత ఒక వాక్కును మాత్రము జాగ్రత్తగా మీరు నిగ్రహించుకొనుడు. చాలును.” ఈ సందర్భమునుబట్టి ఆనాడు శిష్యులలో గల దోషములను తొలగించి సంస్కరించుటకు ఆచార్యులు ఎంతగా పాటుపడువారో, శిష్యులుగూడ ఆచార్యులపై ఎంత ప్రగాఢమగు గౌరవభావము కలిగి వారుచూపిన మార్గము నుండి రేఖామాత్రముగూడ తొలగకుండ జీవించుచూ బంధ విముక్తులై నారో, విశదమగుచున్నది. భాగవతావచారము అతి క్రూరమైనది అనియు అది ఎట్టివారికై నను వినాశహేతువనియు స్పష్టమైనది.

(44) అవతారిక : వెనక- ప్రపన్నులగు భాగవతుల వైభవము, భాగవతావచారమును “నక్షమామి వనుస్తరేః” అన్నట్లు ఎన్నటికిని భగవంతుడు క్షమించదను విషయము, వివరింపబడినది. ఇదంతయు అతివాస్తవము. ఇందు అసంభవమేమియు లేదు. సమర్థులైన బ్రహ్మరుద్రాదులకును దుర్లభమైన భగవదనుగ్రహమును ఒక సామాన్యమైన తిర్యగ్గుంతువు (గజము) శరణాగతిచేసి లభించుకొనగా పేరుచెప్పవలసినదేమున్నది? అని గజేంద్ర వృత్తాంతమును దృష్టాంతముగా చూపి, తామును అట్టి పరమ దయాళువు భక్తసులభుడునగు శ్రీరంగనాథునే శరణముగా నమ్ముకొన్నట్లు ఇందు నిరూపించుచున్నారు.

పా॥ పెణ్ణలాం శడై యినానుం, పిరమనుం, ఉన్నైక్కొణ్ణాన్ ।
 ఎణ్ణిలావూళియూళితవం శెయ్దార్ వెళిగినిర్ప ।
 విణ్ణళార్ వియప్పవన్దు అనై క్కన్దు అరుళై యీన్దు
 కణ్ణరా! ఉన్నైయెన్నో కళై కణాక్కరుదుమాతే ॥

ప్రతి : పెణ్-ఉలాం- గంగాదేవితో అలంకృతమైన, శెడై యినానుం- జడలా ధరించిన శివుడును, పిరమనుం- బ్రహ్మయును. ఉన్నైక్కొణ్ణాన్- నిన్ను సాక్షి త్కరించుట కొరకై, ఎణ్ణిలా ఉళియూళి- లెక్కలేనన్ని యుగములలో, తవం శెయ్దార్- తపస్సు నాచరించినవారై, వెళిగినిర్ప- సిగ్గుపడుచుండగా, విణ్ణళార్ వియప్ప- నిత్యమారులుగూడ ఆశ్చర్యపడునట్లు, వన్దు- వచ్చి, అన్దు- మొనరిచే భావవదిన అనాడు, అనై క్కు- గజేంద్రునికి, అరుళై ఈన్దు- నీ అనుగ్రహమును ప్రసాదించిన, కణ్ణరా! ఓ నిర్దయుడవగు రంగనాథా ఉన్నై- నిన్ను, కళై కణా- రక్షకుడవగునట్లు, కరుతుమాటు- భావించవలసిన పద్ధతి, ఎన్నో- ఏదో! (ఎరుగ కున్నాను)

వివరణము : రుద్ర బ్రహ్మాండ్రాదులుగూడ ఎన్నో యుగములు తపస్సుచేసి నిన్ను దర్శింపలేకపోయినందులకు సిగ్గుపడుచున్నారు. మేమింత శక్తి కలవారము కదా యిది అహంకరించినవారికి నీవు దుర్లభుడవని భావము. అట్టి నీవు గ్రాహగ్రస్తమైన గజేంద్రుడు ఒక్కసారి శరణాగతుడైనంత మాత్రముననే చెప్పలేనంత ఆ వేగముతోవచ్చి దర్శనమిచ్చి రక్షించితివి. ఈ అకించనునిపై చూపిన దయ ఎంతో శ్రమించిన ఆ దేవతలపై కలుగలేదే? ఎంత నిర్దయుడవయ్యా రంగనాథా! అని భగవంతుని దయాగుణమును విపరీత లక్షణతో నిరూపించుచున్నారు. ఇది వ్యాజస్తుతి.

“పెణ్ణలాం శడై యినానుం”- పెణ్- అనగా స్త్రీ- ఇవట గంగాదేవియని అర్థము. ఆమెను తలపై నెక్కించుకొనియుండు రుద్రుడు భార్యను తలపై నెక్కించుకొని తిరుగు కాముకునికి భగవంతుని సాక్షాత్కారము సాధ్యమా? అని భావము. లేక- మహావేగముతో ఆకాశమునుండి వచ్చివడిన బ్రహ్మాండమైన గంగా ప్రవాహమును జడలో బద్ధించగలిగిన శక్తి కలవాడను నేనే అని అహంకరించువానికి భగవంతుడు దర్శనమిచ్చునా? అని భావము. లేక- భగవత్పాదోదకమైన గంగను నదా శిరమున

దరించి అతి పవిత్రుడనై న నాకు గాక మరెవ్వరికి స్వామి దర్శనము కలుగును? అని గర్వించువాడని భావము. ఆయన శ్మశాన ప్రాంతవాసియైనను “శివుడు” (పవిత్రుడు) అను నామధేయము నొందుట భగవత్పాద సంభూత గంగా జల ధారణముచేతనేనని ప్రసిద్ధిమే గదా! శ్రీమదుసూదన సతస్వతీ యతివంశుడు ఆనందమ-దాశిని స్తవమున “యత్పాదాంబు పితృభ్యుః చితావాసః శివత్వం హరాత్ ప్రాప్తః” అని కీర్తిం చిన సంగతి ఇచట స్మరణీయము.

“షరమనుః”- ఆశివునికిని తండ్రియగు చతుర్ముఖుడును. “బ్రహ్మ బ్రహ్మ విదాంపరః” అని ప్రశంసించబడినట్లుగా బ్రహ్మవేత్తలందరికినీ బడినిపెట్టి బ్రహ్మ విద్యను నేర్పిన ప్రథమాచార్యుడను నేనని అహంకరించినవానికిగూడ ఆ పరమాత్మ దర్శనము అలభ్యమే “కడిక్కమరిత్తుళ్ళిండ్లం కాణ్ణిలా కాణ్ణుడిక్కమరింతనై అయి” అని చెప్పబడినట్లుగా సుగంధి భగవన్నాథీ పద్మమున సంభవించి అందే యున్నను భగవంతుని పాదపద్మములను దర్శింపలేని అన్యదే బ్రహ్మ అని భావము.

“ఉన్నైకాత్మా”- వారిద్దరను నీ దర్శనమునకై గొప్ప తపస్సు చేసిరి. “యతోవాచో నివర్తంతే ఆప్రాప్స్య మనసా సహ” అని చెప్పినట్లు ఒక్క నీ ఆనంద గుణమునకే శ్రుతి అంతు తెలిసికొనలేనపుడు అసంఖ్యేయ కల్యాణ గుణములు గల విన్ను పూర్తిగా తెలిసికొనగలుగుట వారికి సాధ్యమా? ఇతరులు తెలిసికొనలేకపోవు టయేగాదు. నీవు గూడ నీ ప్రభావమెంతటిదో ఎరుగజాలవని “సో అంగ! వేద. యదివా నవేద” అని శ్రుతియే చెప్పుచున్నది గదా! “తనక్కం త కా తన్నై అర పరియా” అని శ్రీ శరకోపమునీస్తురులు ఆయన ప్రభావ మెంతగొప్పదో ఆయ నకే తెలియదు బొమ్మనిరి.

“కాత్మా”- దర్శించుటకై- అని యర్థము. “తన్నైష ఆత్మా విష్ణుణుతే తమాంస్వాం” అని కఠోపనిషత్తు తెలిపినట్లు ఆ భగవంతుడే తానైతన విశ్వరూపము దర్శింపజేసినచో సాక్షాత్కరించుటకు సాధ్యముగాని, స్వప్రయత్నిముతో ఎంత గొప్ప వారికైనను అది అసాధ్యమే “న చక్షిషా పశ్యతి కశ్చనైనం” అని శుక్రియు “న మాంసచక్షిషా ద్రష్టుం. బ్రహ్మభూతస్సకశ్యతే” అని స్మృతియు ఈవిషయమునే వెల్లడించినవి.

“విజ్ఞానాపూర్ణియూర్తి”- ఇత్యాది ఆ బ్రహ్మ రుద్రులిద్దరును ఎన్నో యుగములు తపస్సులు చేసి చేసి చివరకు ఫలితము లేక “ఇక మన శక్తి చాలదు” అని సిగ్గుతో స్వప్రయత్నిమును మానుకొనిరి. “యుగకోటి సహస్రాణి- దేవమారాధ్య పద్మభూః” ఇత్యాదిపురాణవాక్యములు ఇచట ప్రమాణము. తపస్సును చేసిన ఋషులకో దేవాసురులకో ఫలితములనిచ్చు ఈ బ్రహ్మరుద్రులు తాము ఇప్పుడు తపస్సు చేయవలసి వచ్చినది. అయినను ఫలింపలేదనుటచేత సాహంకారులకు భగవంతుడు దుర్లభుడని తాత్పర్యము.

“వెళ్ళినిర్వ”- మహాశక్తి సంపన్నులమగు మాకు అసాధ్యమేమున్నది? అని ప్రగల్భములు పలికి ప్రయత్నించిన వారిద్దరిని ప్రక్కనున్నవారు “అయ్యా! మీకు స్వామి దర్శనమైనదా! మమ్ములను గూడ దర్శింపజేయుడు” అని ప్రశ్నించినపుడు సిగ్గుతో తలవంచుకొనక తప్పలేదు. మొసలి నోటపడి ఆవదలో చిక్కుకొని ఒక్కసారి శరణాగతిచేసిన ఆగజరాజును రక్షించినే! మనము అపాటిగూడ కాకపోయితిమే- అని సిగ్గుపడిరి.

“విజ్ఞానార్ వియప్ప వస్తు”- నిత్యసూరులైన అనంతగరుడ విష్వక్సేనాదులు గూడ గజేంద్రుని ఆశ్రోశమును విన్నంతనే తత్తరపాటుతో పరుగురిచిన స్వామి యొక్క అరాటముచూచి అశ్చర్యపడిరి ఈ సందర్భమున భగవంతుని ఆ వేగమును శ్రీరంగరాజస్తవమున “అతంద్రిత చమూవతి ప్రహితహస్తం....” ఇత్యాది శ్లోకములతో శ్రీ పరాశరభట్టరు వారును, “సిరికింజెప్పడు శంఖచక్ర యుగము” ఇత్యాది పద్యములతో ఆంధ్రభాగవతకర్త పోతనామాత్యుడును వర్ణించిన అద్భుత వైఖరిని పారకులు అస్వాదింప ప్రార్థన.

“అనైక్కు అన్తు అరుకై ఈన్ద”- గజముయొక్క అర్తిని మాత్రమే కారణముగా గొని రక్షణకై వచ్చెను. అర్తత్రాణ పరాయణుడు స్వామియని భావము. ఈ అర్తియు శరణాగతియు లేనివారికి సాహంకారులైనవారికి స్వామి అనుగ్రహము దుర్లభమే

అర్తుడై ఆక్రందించిన ఆ గజేంద్రుని రక్షించినవాడు అంతికంబె ఎన్నోరెట్లు అధికముగా బాధితుడ నైయున్న నన్నుగూడ శరణాగతిచేసిన పిదప రక్షింపకపోదు అని ఈ ఆర్వాచల దృఢ విశ్వాసము. ఆ గజేంద్రుడు ఒక్క మొసలి నోటనే వడెన్న.

నేను పంచేంద్రియములను ఐదు మొసళ్ళ నోటపడితిని. ఆ గజేంద్రుడు ఒక పెయ్యేంద్రే బాధపడెను. నేను అనాదిగా సంసార భాధలలో పడితిని. ఆయన ఒక చిన్నకొలనులో దిగి మొసలితో బాధపడెను. నేను సంసార సముద్రములోనే వడి ఇంద్రియములనెదు ఎన్నో మొసళ్ళతో బాధపడుచుంటిని? స్వామీ! ఇంతటి అవత్తులోనున్న నన్ను చూసి రక్షింపవా ?

“అరుకై ఈన”- అనగా- దయను చూపిన అని యర్థము. దయ- అనగా “పరదుఃఖ దుఃఖిత్వము” అని పెద్దలి నిర్వచనము. ఇతరుల దుఃఖములచూచి “అయ్యో అయ్యో”యని తానుగూడ బాధపడుటయే దయ ఎంతో ఆరాటముతో వచ్చిన ఆ స్వామి మొసలి నోటినుండి గజముయొక్క కాలును తప్పించి, గాయపడిన దాని కాలును తన శ్రీ హస్తములతో మాటిమాటికిని తడుముచుండెను. “కరస్థ కమలాన్వేప- పాదయోరర్పితం తవ” అని ఆక్రందించుచూ ఆ గజేంద్రుడు తన కొండముతో తనకు అర్పించుటకై ఎత్తివట్టిన తామర పూవులను తానే మెడలో వేసుకొని ఎంతో ఓదార్చెను. అట్లే నన్నును స్వామి ఈ సంసార తాపత్రయమునుండి తప్పించి ఈనాటికి తన కైంకర్యములో అన్వయింపజేసి అనుగ్రహించినాడని వీరి అభిప్రాయము.

“కణ్ణురా!” గజేంద్రునిపై ఇంతటి అపారమైన దయచూపిన స్వామినిగూర్చి “నర్దియుడా!” అని సంబోధించుట ఒక చమత్కారము స్వామియొక్క ఇట్టి దయా గుణమును అస్పాదించి వీరు పరవశులై అతి ప్రేమతో నిట్లనుచున్నారు. ఎంతో తపస్సుచేసి ప్రయత్నించిన బ్రహ్మాదులను కొదవి ఈ ఒక తిర్యగ్గుంతువును రక్షించి తివే! ఇదేమి దయ? ఈ వైషమ్య బుద్ధి దయ యెట్లగును. అని అక్షేపించినట్లు పైకి తోచినను ఇది ఒకవిధమగు వ్యాజస్సుతి యనబడును.

“ఈ స్వర్థుని వివేకస్తే- నయసే పాపినో దివమ్”- “ఓ గంగాదేవీ! నీకు ఎంత వివేకము లేదమ్మా! పాపిష్ఠులకుగూడ నీలో మునిగినంత మాత్రమున స్వర్గము నిచ్చెదవుగదా!”- అను వాక్యమువలెనే పరమ దయాళువగు భగవంతుని గూర్చి “నీవెంత నిర్దయుడవయ్యా!” అనుటయు వ్యాజస్సుతియే.

“ఉన్నైయెన్నో కళైకణా క్కరుదుమారే”- రంగనాథా! ఇట్టి నిన్ను పర్య రక్షకుడవని ఎట్లు భావింతును? “దేవానాం దానవానాంచ- సామాన్య మధిరై వతమ్”

అని జితంతా స్తోత్రముతో చెప్పినట్లు నిన్ను దేవతలకును దానవులకును సమానుడ
వేసని భావించుట నరికాదేమో! అగతికులైన శరణాగతులకు మాత్రమే నీవు దియను
చూపుదువని గ్రహించుట ఉచితమని భావము.

(45) అవతారిక : కృష్ణావతారమున కువలయాపీడమను మదగజమును
మర్దించినట్లు ప్రబలమగు నా పావరాశిని పారద్రోలిన శ్రీరంగనాథుడు సంతోషించు
నట్లు తులసీ కైంకర్యమును స్తోత్రకైంకర్యమును నెరవేర్చుటయే తమకు ప్రధాన
ప్రయోజనమని చెప్పి ప్రబంధమును ముగించుచున్నాడు.

పా॥ వళవెళుం తవళమాడ మదురై మానగరంతన్నుళ్
కవళమాలియానై క్కొన్ఱ కణ్ణనైయ రంగమాలై
తుళవత్తోందాయ తొల్ శీర్ తొండరడిప్పొడిశొల్
ఇళైయపుణ్ కవితైయేలుం ఎంబిరార్కునియవాతే॥

ప్రతి : వళవెళుం - సౌందర్యాతిశయముతో నొప్పుచుండు, తవళమాడ - తెల్లని
భవనములుగల, మదురై మానగరంతన్నుళ్ మధుర అను పేరుగల మహానగరమందు
కవళమాలియానై - మదించియున్న కువలయాపీడమను ఏనుగును, కొన్ఱ - వధించిన
కణ్ణనై - భక్తసులభుడైన, అరంగమాలై - శ్రీరంగనాయకునికి, తుళవత్తోందాయ -
తులసీ కైంకర్యమును చేయు, తొల్ శీర్ - సహజశేషత్వబుద్ధిగల, తొండరడిప్పొడి
శొల్ - భక్తాంఘ్రిరేణు మునీంద్రుల ఈ ప్రబంధము, ఇళైయ - కొద్ది శబ్దములతో కూడిన
పుణ్ కవితైయేలుం - దోషములు గల రచనయేయైనను, ఎంబిరార్కు - మారంగనాథ
స్వామికి, ఇనియవాతే - భోగ్యముగనే యున్నది.

వివరణము. ఇది ఈ శ్రీమాలికా (తిరుమాలై) ప్రబంధమున చివరి పాఠ
రము. మా రంగనాథునికి ఇది అత్యంత ప్రీతికరమైనది యగుగాక యని వీరి
ప్రార్థన. స్తుతిచే ప్రసన్నుడైన స్వామి తమకేదో ఫలితము నివ్వవలెనని వీరి కోరిక
కాదు తమ కైంకర్యముచే కలుగు స్వామియొక్క మనస్సంతోషమే తమకు కావల
సిన ఫలితమని ప్రవన్నుని ఆశయముగదా! “కదాహ మైకాంతిక నిత్య కింకరః -
ప్రహర్షయిష్యామి సనాథ జీవితః” అని స్తోత్రరత్నమున శ్రీ యామునాచార్యులవారు
ప్రసాదించిన శ్లోకమునకు తాత్పర్యమిదే. ప్రహర్షయిష్యామి” అను క్రియావదమే

ఇచట జీవనాడిపంటిది. నేను ఏకాంతమున నీకు నిత్య కింకరుడనై సేవలు చేయుచు
 ఎప్పుడు నిన్ను సంతోషపెట్టగలనో గదా" యని దాని భావము. "కదా అహం
 ప్రహృష్టాః" (నీ సేవనుచేసి నే నెప్పుడు సంతోషించునో) అని చెప్పక "ప్రహర్ష
 యిష్యామి" నిన్ను సంతోషపెట్టుదునో అనుటనుబట్టి ఆసేవలో స్వార్థబుద్ధిలేదని స్పష్ట
 మగుచున్నది గదా; అదేవిధముగా వీరును తమ ఈ స్తోత్రముచే స్వామిని సంతోష
 పెట్టుటయే పరమ ప్రయోజనమని భావించినట్లు "ఎంతిరాక్కినియవారే" అను
 వాక్యమును బట్టి తెలియుచున్నది. అయితే ఈ స్తుతిలో స్వామిని మెప్పించుటకు
 ఏమి విశేషమున్నది? అన్నచో, ఏమియు లేదు- ఇది "ఇకై యపుణా కవితై యేచం"
 అన్నట్లు చిన్నచిన్న పదములతోను దోషములతోను కూడిన రచనయేగాని ప్రౌఢమగు
 శబ్ద సందర్భమో గుణాలంకారాదులో కలది కాదు ఇట్టి రచన హేయమేగాని సంతోష
 ప్రదమెట్లగును? అన్నచో "కుఃఖత్రాంచాయ... అడిప్పొడికొల్" "వీడు నాకును
 నా భక్తులకును విధేయుడగు దాసుడై తులసీ కైంకర్యపరుడై చూ పాదధూళిచే
 పవిత్తుడు" అని స్వామికి నాపైన అపారమైన ఆత్మీయత కలదు. అందుచే బానిని
 బుల్లిబుల్లి మాటలను విని యానందించు తల్లిదండ్రులవలె స్వామి నా ఈ రచనను
 విని ప్రహర్షము నొందగలడు.

ఇంతకునూ ఈ స్తుతి ఎవరినిగూర్చి? - "వళదెత్తుంతవళ ... ఆరంగమాలై" -
 అనాడు కృష్ణావతారమున సుందర భవనాలంకృత మధురానగరములో కువలయాపీఠ
 మను మదగజమును మర్దించి సర్వనాగరికులకు నయనానందకరుడైన బాలకృష్ణుడే
 నేడు శ్రీరంగనాథుడై ఇచట మావంటివారి పాపరాశిని పోగొట్టి రక్షించుటకై వేంచే
 యున్నాడు. అట్టి స్వామినిగూర్చి, ఇట్టి ఈ చిన్న స్తోత్రము స్వామికి సంతోష
 ప్రదమగుగాక యని ప్రబంధమును ముగించి శ్రీ విప్రనారాయణ మునీంద్రులు తాము
 సుందరముగా గుచ్చిన తులసీ మాలలతోపాటు ఈ శ్రీఘాలికను (తిరుమాలై
 స్తోత్రమును) గూడ శ్రీరంగనాథుని శ్రీపాదపద్మములపై నమ్మర్పించి కృతార్థులైరి.

చెనుకటి పాశురమున ఒక గజేంద్రుని రక్షించినట్లును, ఈ పాశురమున మరొక
 గజేంద్రమును శిక్షించినట్లును చెప్పుటవలన, స్వామి ఆర్తత్రాణ వరాయణుడనియు,

భక్తుల ఆవదలను పాపరాశిని సమూలముగా నశింపజేయువాడనియు సూచితమైనది. ఈ చివరి పాశురమున ఫలశ్రుతి యేమియు చెప్పబడలేదేయని కొందరు సందేహింప వచ్చును. దీనిని రచించిన ఈ ఆళ్వారులు ఏ ఫలమును అపేక్షించిరో ఆ భగవంతుఁడో ల్లాస రూపమగు ఫలమే ఈ ప్రబంధమును భక్తితో అనుసందించువారికిగూడ లభించ గలదని చెప్పకయే చెప్పినట్లయినది. ఆ యాళ్వారులవలె దీనిని అనుసందించినవారును సర్వ పుణ్యపాప విధూనసమునొంది భగవదనుగ్రహ పాత్రులు కాగలరని సారాంశము. శ్రీ రామాయణ పారాయణము చేసినవారికి “ప్రియతే నతతం రామః” అని రామా గ్రహము నిరంతరముగా సిద్ధించునని చెప్పబడెను గదా.

శ్లో॥ ఇతి భాగవతాంఘ్రిరజః కపినా
రచితాం కృతిమద్భుత భావభృతాం ।
రఘునాథ బుధోఽత్ర వివృత్య సతాం
హృదయేషు విధితృతి హర్షభరమ్ ॥

శ్లో॥ అల్పాపి గంధబహుళా తులసీవ భూయా
దేషాకృతిః విమలభక్తిమయీ మయాద్య ।
శ్రీరంగరాజ పదపంకజయోర్నివిష్టా
తస్య ప్రహర్షభరమాదధతీ చిరాయ ॥

ఆస్వాదించండి

సత్సంప్రదాయ పరిరక్షణసభ ప్రచురణలు

1. సత్సంప్రదాయసుధ : శ్రీ వైష్ణవ సంప్రదాయమునకు చెందిన
మధుః పుట్టములకు వివరణపరమైన 50 వ్యాసములుగల గ్రంథము
వెల : 10-00
2. సిద్ధాంతత్రయ సంగ్రహము : ద్వైత - ఆద్వైత విశిష్టా
ద్వైతములపై సంగ్రహ వివరణము
వెల : 8-00
3. తత్త్వోపహారము : సంప్రదాయ పరములైన కొన్ని మధుః
రహస్యములతోను, అముక్తమాల్యద కావ్యముపై సాంప్రదాయక
విపుల విమర్శముతోను కూడిన గ్రంథము
వెల : 20-00
4. ఉమాప్రోడశి : సంస్కృతాస్త్రీ వ్యాఖ్యాన సహితము
వెల : 5-00
5. ఈశావాస్యోపనిషత్ : ప్రతిపదార్థ, తాత్పర్య, వ్యాఖ్యాన
విశేషార్థములతో
వెల : 12-00
6. విశిష్టాద్వైత వైభవము : భగవద్రామానుజ దర్శనముయొక్క
వైశిష్ట్యము - దానిపై వచ్చిన కువిమర్శలకు సమాధానము
వెల : 20-00
7. ఉమాప్రోడశి : సభిచే ప్రచురింపబడిన ఆంధ్ర వ్యాఖ్యానమునకు
అంగ్లానువాదము
వెల : 3-00